

ZAŁĄCZNIK NR 1

BURMISTRZ KROBI

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KROBIA**

KROBIA, 2011

SPIS TREŚCI	Str.
1. WSTĘP	6
1.1. Wprowadzenie	6
1.2. Podstawa prawna opracowania	7
1.3. Cele studium	7
1.4. Ogólna charakterystyka gminy	8
2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	10
2.1. Stan istniejący	10
2.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne	10
2.1.2. Warunki geologiczne	10
2.1.3. Rzeźba terenu	13
2.1.4. Klimat lokalny	14
2.1.5. Wiatry	19
2.1.6. Wody powierzchniowe i podziemne	22
2.1.7. Surowce mineralne	35
2.1.8. Gleby i ich przydatność rolnicza	36
2.1.9. Fauna i flora	38
2.2. Stan środowiska i główne źródła zagrożeń	39
2.2.1. Wody powierzchniowe i podziemne	39
2.2.2. Powietrze atmosferyczne	40
2.2.3. Gospodarka odpadami	41
2.2.4. Zanieczyszczenie gleb	41
2.2.5. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	42
2.3. Istniejące i planowane formy ochrony przyrody	43
2.4. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju	44
2.5. Kierunki zagospodarowania i rozwoju	46
3. ŚRODOWISKO KULTUROWE	50
3.1. Zarys historyczny obszaru gminy Krobia.....	50
3.2. Charakterystyka stanu istniejącego	53
3.3. Uwarunkowania rozwoju	96
3.4. Kierunki rozwoju	97
4. DEMOGRAFIA	98
4.1. Stan istniejący	98

4.1.1. Liczba i rozmieszczenie ludności	98
4.1.1.1. Rozwój liczby ludności	98
4.1.1.2. Rozmieszczenie ludności	101
4.1.2. Struktura ludności według wieku	102
4.1.3. Struktura ludności według płci	108
4.1.4. Ruch naturalny	109
4.1.4.1. Małżeństwa	109
4.1.4.2. Urodzenia	110
4.1.4.3. Zgony	112
4.1.4.4. Przyrost naturalny	114
4.1.5. Ruch wędrowniczy	115
4.1.6. Prognoza demograficzna	118
4.2. Uwarunkowania	118
4.3. Kierunki rozwoju	118
5. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	119
5.1. Stan istniejący	119
5.1.1. Podmioty gospodarcze	128
5.1.2. Pracujący	134
5.1.3. Bezrobocie	137
5.2. Uwarunkowania	140
5.3. Kierunki rozwoju	141
6. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	142
6.1. Stan istniejący	142
6.1.1. Charakterystyka przestrzeni rolniczej	142
6.1.2. Struktura własnościowa gruntów	143
6.1.3. Waloryzacja gruntów rolnych	144
6.1.4. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych	148
6.1.5. Zaplecze produkcji rolnej	154
6.1.6. Profil produkcji rolnej	156
6.1.7. Rodzaje gospodarstw rolnych i prowadzonej działalności	161
6.2. Uwarunkowania	162
6.3. Kierunki rozwoju	162
7. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	164

7.1. Stan istniejący	164
7.1.1. Szkolnictwo i wychowanie przedszkolne	164
7.1.2. Biblioteki	171
7.1.3. Warunki mieszkaniowe	172
7.1.4. Ochrona zdrowia	177
7.1.5. Pomoc społeczna	177
7.1.6. Bezpieczeństwo	178
7.1.7. Kultura i sport	179
7.1.8. Dostęp do wybranych usług	180
7.1.9. Transport osobowy	180
7.1.10. Infrastruktura techniczna	181
7.1.10.1. Zaopatrzenie w wodę	181
7.1.10.2. Gospodarka ściekowa	182
7.1.10.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz	183
7.1.10.4. Telefonizacja	184
7.2. Uwarunkowania	185
7.3. Kierunki rozwoju	185
8. UŻYTKOWANIE I WŁASNOŚĆ GRUNTÓW	186
8.1. Stan istniejący	186
8.2. Uwarunkowania	190
8.3. Kierunki rozwoju	190
9. SIEĆ OSADNICZA I ŁĄD PRZESTRZENNY	191
9.1. Stan istniejący	191
9.2. Uwarunkowania	209
9.3. Kierunki rozwoju	209
10. KOMUNIKACJA	210
10.1. Stan istniejący	210
10.1.1. System powiązań zewnętrznych i wewnętrznych	214
10.1.2. System powiązań kolejowych	214
10.1.3. Natężenie ruchu kołowego	214
10.1.4. Zaplecze techniczne	215
10.2. Uwarunkowania	215

10.3. Kierunki rozwoju	215
11. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	217
11.1. Zaopatrzenie w wodę	217
11.1.1. Stan istniejący	217
11.1.2. Uwarunkowania	219
11.1.3. Kierunki rozwoju	220
11.2. Gospodarka ściekowa	220
11.2.1. Stan istniejący	220
11.2.2. Uwarunkowania	221
11.2.3. Kierunki rozwoju	221
11.3. Gospodarka odpadami	223
11.3.1. Stan istniejący	223
11.3.2. Uwarunkowania	224
11.3.3. Kierunki rozwoju	224
11.4. Gospodarka energetyczna i gazownicza	224
11.4.1. Stan istniejący	224
11.4.2. Uwarunkowania	226
11.4.3. Kierunki rozwoju	226
11.5. Inne elementy infrastruktury technicznej - pas łączności teleradiowej	266
11.5.1. Stan istniejący	226
11.5.2. Kierunki rozwoju	226
11.6. Łączność i telekomunikacja	227
11.6.1. Stan istniejący	227
11.6.2. Kierunki rozwoju	227
12. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	228

1. WSTĘP

1.1. Wprowadzenie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest podstawowym dokumentem dla władz samorządowych gminy, na podstawie, którego prowadzona ma być polityka przestrzenna gminy, która wpływa na jakość przestrzeni społeczno-gospodarczej oraz na środowisko przyrodniczo – kulturowe.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krobia została dokonana na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Krobi Nr XLVII/386/2010 z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krobia.

Podstawowym celem opracowania jest wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z 2003 r. z późn. zm).

Na podstawie ww. aktów prawnych zmienia się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krobia opracowane przez „BIURO URBANISTYCZNE ECO LAND” z Wrocławia w oparciu o ustawę o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 roku (Dz. U. Nr 89 poz. 415 z późn. zmianami), a zatwierdzone uchwałą Rady Miejskiej w Krobi Nr XVI/99/99 z dnia 10 listopada 1999 roku, które zostało zmienione przez Pracownię Urbanistyczną STUDIO GIS zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z 2003 r. z późn. zm). i zatwierdzone przez Radę Miejską w Krobi uchwałami: Nr XXXIII/243/2005 z dnia 22 lipca 2005 r., Nr XXIII/163/08 z dnia 24 czerwca 2008 r. **i Nr XLII/346/2009 z dnia 29 października 2009 r.**

1.2. Podstawa prawna opracowania.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dokonana jest w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej w Krobi Nr XLVII/386/2010 z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krobia oraz art. 9 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z 2003 r. z późn. zm) i Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004r. Nr 118, poz. 1233).

1.3. Cele studium

Głównym celem Studium jest określenie polityki przestrzennej, umożliwiającej aktywizację społeczno-gospodarczą miasta i gminy z uwzględnieniem:

- ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury,
- walorów architektonicznych i krajobrazowych,
- wymogów ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- wymogów ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dobra kultury współczesnej,
- wymogów ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeb osób niepełnosprawnych,
- walorów ekonomicznych przestrzeni,
- prawa własności,
- potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
- potrzeb interesu publicznego.

Najważniejsze cele szczegółowe to m.in.:

- wskazanie ofert terenowych dla budownictwa mieszkaniowego i nowych form aktywności gospodarczej, w tym zwłaszcza dla drobnych zakładów produkcyjnych i usługowych,
- efektywne wykorzystanie i ochrona przestrzeni rolniczej,
- racjonalne i atrakcyjne krajobrazowo kształtowanie układów osadniczych,
- podwyższenie walorów miasta oraz wzmocnienie go jako głównego ośrodka gminnego,
- poprawa jakości życia mieszkańców,
- poprawa stanu sanitarnego terenów osadniczych (poprawa systemów gospodarki ściekowej i odpadowej),
- poprawa powiązań komunikacyjnych - wewnętrznych i zewnętrznych,
- zachowanie walorów przyrodniczych.

1.4. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Krobia leży w południowej części województwa wielkopolskiego. Zajmuje obszar 12959 ha, na którym żyje 13004 mieszkańców.

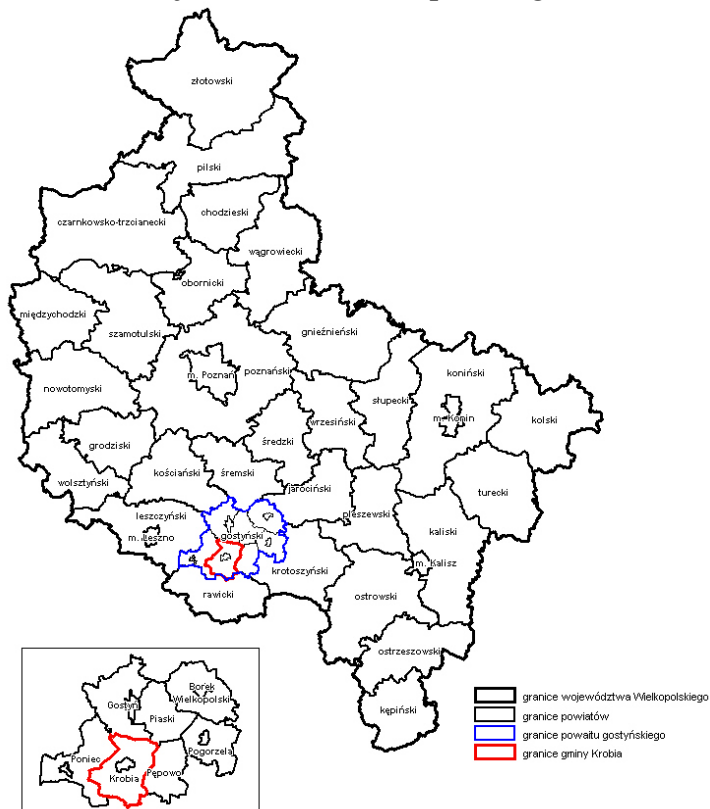
Gmina Krobia jest obszarem typowo rolniczym, 78% jej powierzchni stanowią użytki rolne.

Administracyjnie gmina Krobia należy do powiatu gostyńskiego, w ramach którego graniczy z gminami Pępowo, Piaski, Gostyń, Poniec oraz gminą Miejska Górka (powiat rawicki).

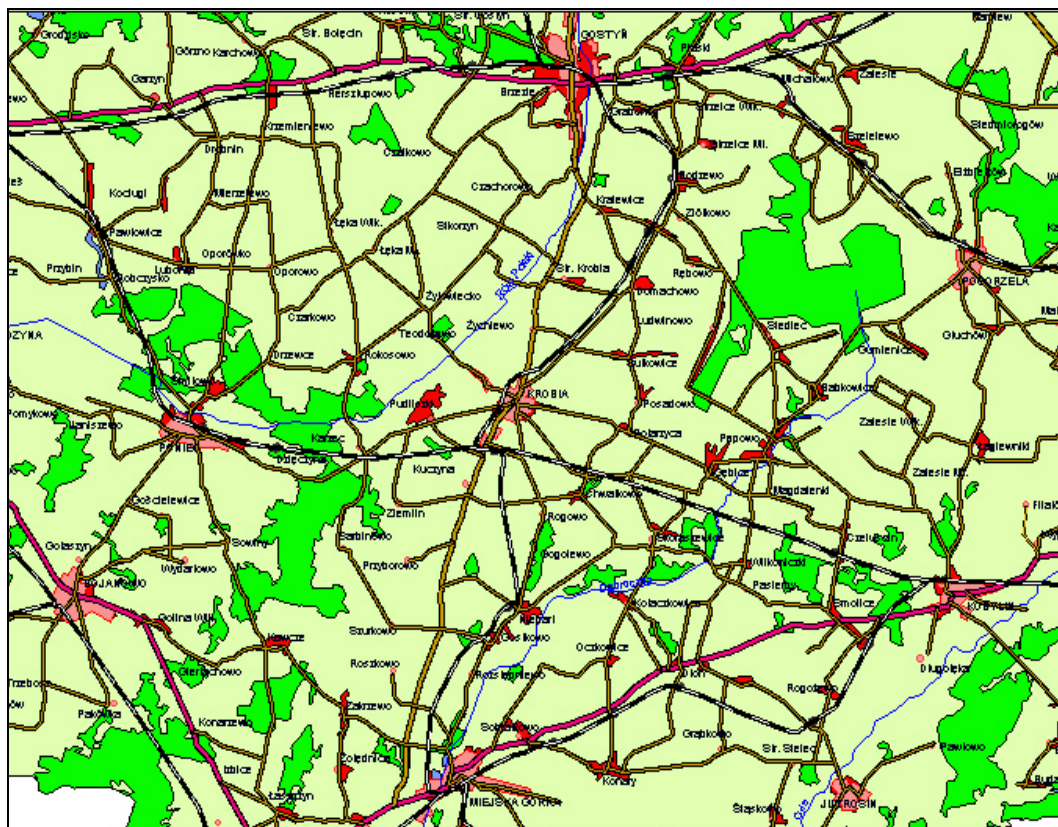
Głównym traktem komunikacyjnym na terenie gminy jest droga wojewódzka nr 434, relacji Kórnik - Śrem - Gostyń - Rawicz, będąca jedyną znaczną trasą na terenie gminy. Pozostałe drogi – powiatowe i gminne – mają znaczenie lokalne. Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa relacji Głogów - Leszno - Krotoszyn (o regionalnym znaczeniu).

Rycina 1.1.Gmina na tle województwa wielkopolskiego

Rycina 1.2.Gmina Krobia i sąsiadujące tereny

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

2.1. Charakterystyka stanu istniejącego

2.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Według fizyczno-geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego (1988), teren gminy Krobia leży na obszarze makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej (318.1/2), a w jej obrębie - w mezoregionie Wysoczyzny Kaliskiej (318.12) oraz mezoregionie Wysoczyzny Leszczyńskiej (318.11). Granica pomiędzy tymi dwiema jednostkami przebiega wschodnim obrzeżem doliny Rowu Polskiego. Większa część terytorium gminy należy do mezoregionu Wysoczyzny Kaliskiej. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 129,6 km².

2.1.2. Warunki geologiczne

Budowa geologiczna.

Utworami powierzchniowymi większej części gminy są czwartorzędowe osady lodowcowe oraz ich pozostałości. Przeważają wśród nich gliny zwałowe stadiału mazowiecko - podlaskiego zlodowacenia środkowopolskiego. Zalegają jako ciągły poziom bezpośrednio na glinie zwałowej stadiału maksymalnego tego zlodowacenia lub przykrywają osady rzeczne i wodnolodowcowe. Gliny te często zalegają bezpośrednio na utworach trzeciorzędowych (plioceńskich). W licznych profilach wyrobisk na Wysoczyźnie Kaliskiej mają one barwę szaro-żółtą lub szarą, są piaszczyste – z domieszką żwiru, otoczków i głazów. Warstwa przypowierzchniowa gliny, do głębokości 1,5 - 2,0 m, jest przeważnie odwapniona. Miąższość osadów czwartorzędowych wynosi zazwyczaj 50-70 m, a maksymalnie około 80 m. Profil geologiczny osadów Wysoczyzny Kaliskiej, w części należącej do gminy, odzwierciedla wiercenie wykonane dla ujęcia studziennego w Krobi (Spółdzielnia Pracy Robót Hydrogeologicznych, 1987). Do głębokości 29 metrów stwierdzono w nim utwory czwartorzędowe, pod którymi zalegały nie przewiercone iły plioceńskie (tzw. iły poznańskie):

0,0 - 0,3 m	gleba
0,3 - 5,0 m	glina żółta

5,0 - 23,0 m	glina zwałowa szara
23,0 - 29,0 m	piaski średnioziarniste szare
29,0 - 32,0 m	ił niebieski (trzeciorzęd, pliocen) - nie przewiercony

Podłoże trzeciorzędowe wykształcone jest na obszarze gminy w postaci plioceńskich iłów z soczewkami mułków i piasków (warstwy poznańskie lub inaczej ily poznańskie). Jedynie w wąskiej strefie, biegnącej od rejonu Skoraszewic, przez granicę gminy w kierunku Starej Krobi, w stropie trzeciorzędu występują plioceńskie piaski kwarcowe. Struktura warstw plioceńskich jest w wielu miejscach zaburzona glacitektonicznie, wskutek oddziaływania lądolodu plejstocńskiego. Głębiej występują utwory górnego miocenu, wykształcone w postaci iłów, mułków, mułowców z przerostami węgla brunatnych, piasków, piaskowców i węgla brunatnych. Miąższość ich wynosi około 30-40 metrów. Niżej zalegają mułki, węgle brunatne, ily i piaski środkowego miocenu. Ich sumaryczna miąższość wynosi około 60-70 metrów. W spagu utworów trzeciorzędowych stwierdzono występowanie iłów i mułków z wkładkami węgla brunatnych wieku dolnego miocenu.

Strop podłoża trzeciorzędowego wykazuje w ogólności urzeźbienie naśladujące powierzchnię terenu. Od okolic leżących około 3 km na południowy zachód i zachód od Krobi biegnie w kierunku zachodnim (przez Drzewce ku Rydzynie i dalej na zachód) kopalne obniżenie. W swym przebiegu pokrywa się ono w głównych zarysach z przebiegiem doliny Rowu Polskiego. Na zachód od Krobi strop trzeciorzędu obniża się w związku z tym o 70-80 metrów, do wysokości 10-30 m n.p.m. Na pozostałym obszarze zalega on na wysokości 50 - 100 m n.p.m. Spąg utworów trzeciorzędowych graniczy z iłami, iłowcami, mułowcami, łupkami, piaskowcami, brekcjami i zlepieńcami wieku górnego triasu. Granica przebiega poniżej poziomu morza - na większości obszaru około - 120 m n.p.m., a w obniżeniu Rowu Polskiego i Kani schodzi znacznie głębiej.

Obszar gminy leży w strefie monokliny przedsudeckiej. Utwory głębszego podłoża geologicznego (mezozoik i paleozoik) formują na większym obszarze powierzchnię nachyloną tektonicznie ku północnemu wschodowi, w kierunku obniżenia bruzdy polsko-duńskiej (linia tektoniczna Teisseyre'a-

Thornquista), której osiowa część przebiega przez środkową Polskę z kierunku północno-zachodniego ku południowemu wschodowi.

Budowa hydrogeologiczna.

W podziale hydrogeologicznym Polski (Jasiniak D., Wojciechowski J., 1990; Wojciechowski J., 1990) obszar gminy zaliczony został do regionu wielkopolskiego (XIII), a w jego ramach do podregionu wielkopolsko - śląskiego (XIII 3). Północno - zachodnia część gminy (okolice Żychlewa, Bukownicy i Starej Krobi, wraz z doliną Kopanicy) należy do hydrogeologicznego rejonu Pradoliny Żerkowsko - Rydzyskiej. Jego część należąca do terenu gminy należy do wysoce wodonośnych struktur hydrogeologicznych. W regionie wielkopolskim może być pod tym względem porównywana z rejonem hydrogeologicznym Leszna. Główne poziomy użytkowe wód podziemnych terenu gminy występują w utworach czwartorzędu, a tylko podrzędnie w utworach trzeciorzędowych. W utworach czwartorzędu wodonośnymi są piaski i żwiry, zalegające na głębokości od kilku do 60 metrów, a sporadycznie głębiej. Występują w nich wody podziemne o zwierciadle swobodnym lub napiętym. Wydajności w ujęciach wahają się przeważnie w granicach 10-70 m³/h.

W utworach trzeciorzędu poziom użytkowy tworzą piaski (2 lub 3 warstwy wodonośne) na głębokości od 100 do ponad 160 metrów. Występują w nich wody o zwierciadle napiętym i znacznym ciśnieniu piezometrycznym. Wydajności ujęć wahają się w granicach 10-70 m³/h. Poziom ten jest eksploatowany tylko sporadycznie. W głębszym podłożu występują wody szczelinowe w utworach triasu. Cechują się niskimi wydajnościami i podwyższoną mineralizacją.

W obrębie regionu wielkopolskiego (XIII) (w skład którego podregion Wielkopolsko – Śląski) na obszarze gminy wyodrębniany jest rejon Pradoliny Żerkowsko - Rydzyskiej (XIII 3B). Obejmuje on zasadniczo dolinę Kani i Rowu Polskiego. Główny użytkowy poziom wodonośny związany z utworami czwartorzędownymi, zalega tam na głębokości do 20 m. Zawiera wody o zwierciadle swobodnym. Typowymi są tu wydajności studni ujęciowych

w granicach 70 – 120 m³/h. Jest to najbardziej wodonośny poziom użytkowy na obszarze gminy.

Poziom użytkowy w utworach trzeciorzędowych zalega na głębokości ponad 100 metrów i zawiera wody naporowe o ciśnieniu powyżej 1200 kPa. Wydajności ujęć wahają się w granicach od kilku do 30 m³/h.

Na obszarze gminy występuje jeden z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych - Międzymorenowy Zbiornik Zlewni Rzeki Kani, będący Obszarem Najwyższej Ochrony (Kleczkowski A.S., 1990). Rozciąga się on wzdłuż doliny Kani oraz Rowu Polskiego, od Kanału Obry po źródłowy odcinek Rowu Polskiego. Zawiera wody podziemne w utworach czwartorzędowych, jakościowo bardzo nieznacznie odbiegające od norm, łatwe do uzdatniania. Średnia głębokość ujęć wody z tego zbiornika wynosi 25 m.

Do chwili obecnej na terenie gminy udokumentowano zasoby ujściowe użytkowych wód podziemnych z utworów czwartorzędowych w wysokości 524,2 m³/d. Zasoby ujściowe wód podziemnych utworów trzeciorzędowych udokumentowane zostały tylko dla jednego ujęcia (w Starej Krobi), gdzie wynoszą 22,6 m³/d.

Na znacznych obszarach gminy występuje całkowita izolacja pierwszego horyzontu wód użytkowych od powierzchni terenu. Jest to cecha pozytywna, ograniczająca przenikanie do nich zanieczyszczeń.

2.1.3. Rzeźba terenu.

Pod względem pochodzenia rzeźby, przeważająca część powierzchni gminy kształtowana była pod wpływem denudacyjnych procesów peryglacjalnych, w wyniku, których powstał typ rzeźby równin denudacyjnych. Pod względem typu krajobrazu naturalnego, przeważa na obszarze gminy nizinny krajobraz staroglacjalny równin peryglacjalnych, w ich subatlantyckiej odmianie (Kondracki J., 1988).

Wysoczyzna Leszczyńska położona jest pomiędzy Pojezierzem Leszczyńskim a dolinami Odry i Baryczy. Rzeźba jej jest mało urozmaicona, stanowiąc typ równiny morenowej. Przylega ona od południa do granicy najdalszego zasięgu ostatniego zlodowacenia. Wysoczyzna Kaliska stanowi

przedłużenie Wysoczyzny Leszczyńskiej, ciągnącej się ku wschodowi. W okolicach Kalisza wznosi się ona do około 190 m n.p.m. Krajobraz wysoczyzny jest dosyć monotony, stanowiąc typ równiny morenowej, zdenudowanej w warunkach peryglacialnych ostatniego zlodowacenia. Denudacja ta obnażyła miejscami zalegające pod glinami morenowymi iły pliocenские.

Różnice wysokości w obrębie części wysoczyznowej gminy wynoszą około 20 m. W strefie doliny Rowu Polskiego, gdzie występują wyraźnie zarysowane krawędzie obu wysoczyzn, deniwelacje osiągają 30 m. Teren stopniowo obniża się z kierunku północno-wschodniego ku południowemu zachodowi. Najwyżej położony punkt zlokalizowany jest w okolicach Domachowa i ma wysokość nieco ponad 130 m n.p.m. Najniżej położony punkt gminy znajduje się w dolinie Rowu Polskiego, w okolicach miejscowości Karzec. Ma on wysokość około 88 m n.p.m.

2.1.4. Klimat lokalny.

W rolniczo-klimatycznym podziale regionalnym Polski R. Gumińskiego (1948) obszar gminy leży w pobliżu północnej granicy dzielnicy łódzkiej, sąsiadując z zachodnią częścią dzielnicy środkowej. Granice pomiędzy dzielnicami nie są w tym podziale wyznaczane liniowo, lecz jako strefy. Dlatego też można przyjąć, że w takim podziale regionalnym gmina zajmuje położenie przejściowe, pomiędzy dzielnicą łódzką i środkową.

Przeciętne warunki termiczne części Wielkopolski, w której położona jest gmina scharakteryzować można na przykładzie danych ze stacji obserwacyjnej IMGW w Poznaniu – tabela 2.1 (około 70 km na północ od miasta Krobia). Dni z przymrozkami jest na tym terenie ponad 100, dni z temperaturą średnią dobową poniżej 0°C jest 75-95, a z temperaturą dobową powyżej 15°C jest ponad 100 dni. Czas trwania okresu wegetacyjnego wynosi 210-220 dni. W ciągu roku występuje na obszarze gminy przeciętnie do 160 dni z opadem, w tym z opadem śnieżnym od kilkunastu do 35 dni. Czas trwania pokrywy śnieżnej wynosi około 60 dni.

Tabela 2.1. Średnie miesięczne i roczne temperatury powietrza w °C na posterunku obserwacyjnym IMGW w Poznaniu (1951-1980).

Miesiąc												
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
-2,2	-3,6	2,1	7,4	12,7	17,0	18,0	17,1	13,4	8,6	3,7	-0,1	8,0

Dla scharakteryzowania pola opadowego regionu, w którym położona jest gmina przeanalizowane zostały wieloletnie serie obserwacyjne dla posterunków Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) zlokalizowanych w promieniu 20 km od miasta Krobia. Podstawowe charakterystyki przedstawione są w Tabeli nr 2.2. Na terenie gminy zlokalizowany jest tylko jeden z tych posterunków - w Ciołkowie.

Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych wynoszą na tym obszarze około 560-600 mm. Zmienność pola opadowego nie jest tu zatem znaczna. Najniższe sumy roczne opadów (w przewadze dla okresu 1954-1981) wynoszą na tym obszarze w przybliżeniu 320-430 mm, natomiast sumy najwyższe około 720-890 mm. Zmienność sum ekstremalnych jest zatem wyraźnie większa aniżeli średnich, co jest cechą zazwyczaj odnotowywaną także w innych regionach. Maksymalne sumy dobowe opadu mieszczą się w przedziale 57,0 -126,7 mm. Na większości posterunków nie odbiegają one znacznie od przeciętnie rejestrowanych w wieloleciu w innych obszarach Polski zachodniej i południowo-zachodniej.

W odniesieniu do stwierdzanych przeciętnie warunków opadowych terenu gminy stwierdzić można, że przedstawiają się one wyraźnie lepiej, aniżeli w bardziej na północ i północny wschód położonych obszarach Wielkopolski. Niemniej jednak na nizinnych terenach Polski w ogólności obserwuje się deficyt opadów atmosferycznych w stosunku do potrzeb gospodarki wodnej. Deficyt ten występuje także na obszarze gminy. Średnie roczne sumy parowania potencjalnego, z powierzchni pokrytej niską trawą, wynoszą na tym obszarze ponad 750 mm i należą do najwyższych w naszym kraju. Roczne sumy parowania terenowego, obliczone jako różnica pomiędzy opadem i odpływem, wynoszą nieco ponad 400 mm i nie odbiegają od przeciętnie rejestrowanych na terenach nizinnych. Natomiast z średniego bilansu wodnego dla omawianego

regionu kraju wynika, że około 80% rocznych sum opadowych odparowuje, a tylko 20% odpływa rzekami. Stwierdzana różnica pomiędzy parowaniem terenowym i potencjalnym, wynosząca przeciętnie 350 mm rocznie, określa wielkość deficytu opadów atmosferycznych w stosunku do warunków termiczno - wilgotnościowych tej części Polski. Jednocześnie określa ona ujemną wielkość klimatycznego bilansu wodnego terenu gminy. Obszar Wielkopolski, w odniesieniu do terenu całej Polski, w ogólności cechuje jeden z najwyższych deficytów opadów - określany wielkością tego bilansu.

Przy istnieniu deficytu opadów atmosferycznych oraz dotkliwości okresów posusznych, obszar gminy uzyskał jedną z najwyższych w byłym województwie leszczyńskim ocen walorów agroekologicznych rolniczej przestrzeni produkcyjnej (91,6 punktu, wobec średniej 71,5 dla byłego województwa).

Tabela 2.2. Średnie miesięczne i roczne opady atmosferyczne w rejonie gminy Krobia okolicach (w mm)

Posterunek (okres) odległość od Krobia i kierunek	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok śr. max. min. max.d
Bojanowo (1954-1981) 18 km południowy - zachód	33 98 10 22,5	29 60 6 24,6	32 63 6 30,4	43 77 13 28,7	55 142 16 35,5	65 121 14 51,6	89 240 14 96,8	71 177 6 70,9	50 198 3 66,7	47 115 7 43,3	41 104 7 27,6	46 85 7 19,6	601 758 414 96,8
Ciołkowo (1957-1981) 3,5 km południe	35 97 8 14,6	29 55 6 18,2	32 68 7 37,3	39 80 9 21,1	56 123 10 39,8	66 173 13 38,0	96 203 12 106,5	61 136 9 40,1	48 203 2 86,6	46 138 6 43,1	42 98 6 31,2	44 97 7 18,2	594 811 326 106,5
Gostyń (1954- 1981) 12 km północ	32 115 10 5,5	29 78 6 16,8	30 81 5 44,3	35 74 6 24,7	54 109 9 43,7	73 155 17 59,3	91 265 13 120,3	67 210 4 66,5	50 179 1 60,8	43 115 9 43,0	43 92 7 26,2	43 86 6 20,5	590 891 346 120,3
Szelejewo (1954-1981) 16 km północny- wschód	31 93 8 22,8	27 76 7 19,6	29 74 6 40,2	37 72 8 29,1	48 125 10 38,1	68 160 14 40,6	84 171 21 73,5	63 207 6 45,5	49 171 1 82,0	44 114 4 44,6	40 91 7 25,0	43 82 5 20,8	563 718 359 73,5
Drobnin (1954- 1981) 14 km północny- zachód	31 113 11 17,8	27 62 4 15,1	33 80 6 58,6	38 69 7 35,1	53 124 13 41,0	74 139 15 50,2	84 257 6 126,7	69 162 8 79,3	47 111 0 38,8	45 126 7 30,2	40 101 3 30,2	40 91 4 25,4	581 753 318 126,7

Posterunek (okres) odległość od Krobi kierunek	I śr. max. min. max.d	II śr. max. min. max.d	III śr. max. min. max.d	IV śr. max. min. max.d	V śr. max. min. max.d	VI śr. max. min. max.d	VII śr. max. min. max.d	VIII śr. max. min. max.d	IX śr. max. min. max.d	X śr. max. min. max.d	XI śr. max. min. max.d	XII śr. max. min. max.d	Rok śr. max. min. max.d
Janiszewo (1956-1971) 15 km zachód	31 101 9 16,3	28 60 5 17,0	35 67 1 22,3	35 67 11 22,3	56 145 10 39,4	71 162 16 63,5	83 253 7 124,4	69 192 12 71,7	44 134 1 36,5	46 121 4 25,0	41 91 0 25,0	40 83 5 15,4	575 786 339 124,4
Pępowo (1955-1981) 9km wschód	32 102 10 17,0	28 47 4 20,1	38 77 12 26,0	38 77 12 26,0	55 118 6 52,9	69 166 14 54,6	87 185 13 57,0	63 143 10 47,0	47 155 1 48,9	45 135 3 46,3	43 94 9 24,1	43 100 6 17,0	579 812 327 57,0
Rawicz (1954-1981) 20 km południowy - zachód	34 82 10 16,8	30 62 7 20,0	41 87 12 44,5	41 87 12 44,5	52 116 5 39,3	63 174 5 48,4	89 221 17 75,2	67 170 8 84,1	45 172 9 61,5	44 112 7 35,2	39 92 3 28,6	44 85 5 30,2	578 722 401 84,1
Sielec Stary (1954-1979) 17 km połudn.- wschód	31 92 10 14,4	27 54 5 19,7	35 57 8 28,4	35 57 8 28,4	55 135 12 29,4	69 147 17 65,3	83 169 16 47,8	62 107 8 49,0	45 161 0 67,4	42 120 6 36,6	43 91 10 25,9	42 76 7 15,6	561 728 353 67,4
Smolice (1957-1981) 15 km połudn.- wschód	31 83 9 17,3	31 75 341,2	36 71 12 21,5	36 71 12 21,5	57 152 12 40,0	72 141 19 51,8	90 192 21 49,0	65 114 9 54,9	44 167 1 65,2	46 131 6 38,2	46 97 7 26,9	39 81 5 16,3	584 764 427 65,2

Oznaczenia w nagłówkach:

śr. — średnia suma opadu; max. - maksymalna suma opadu; min. - minimalna suma opadu; max.d - maksymalna suma dobowa opadu.

2.1.5. Wiatry

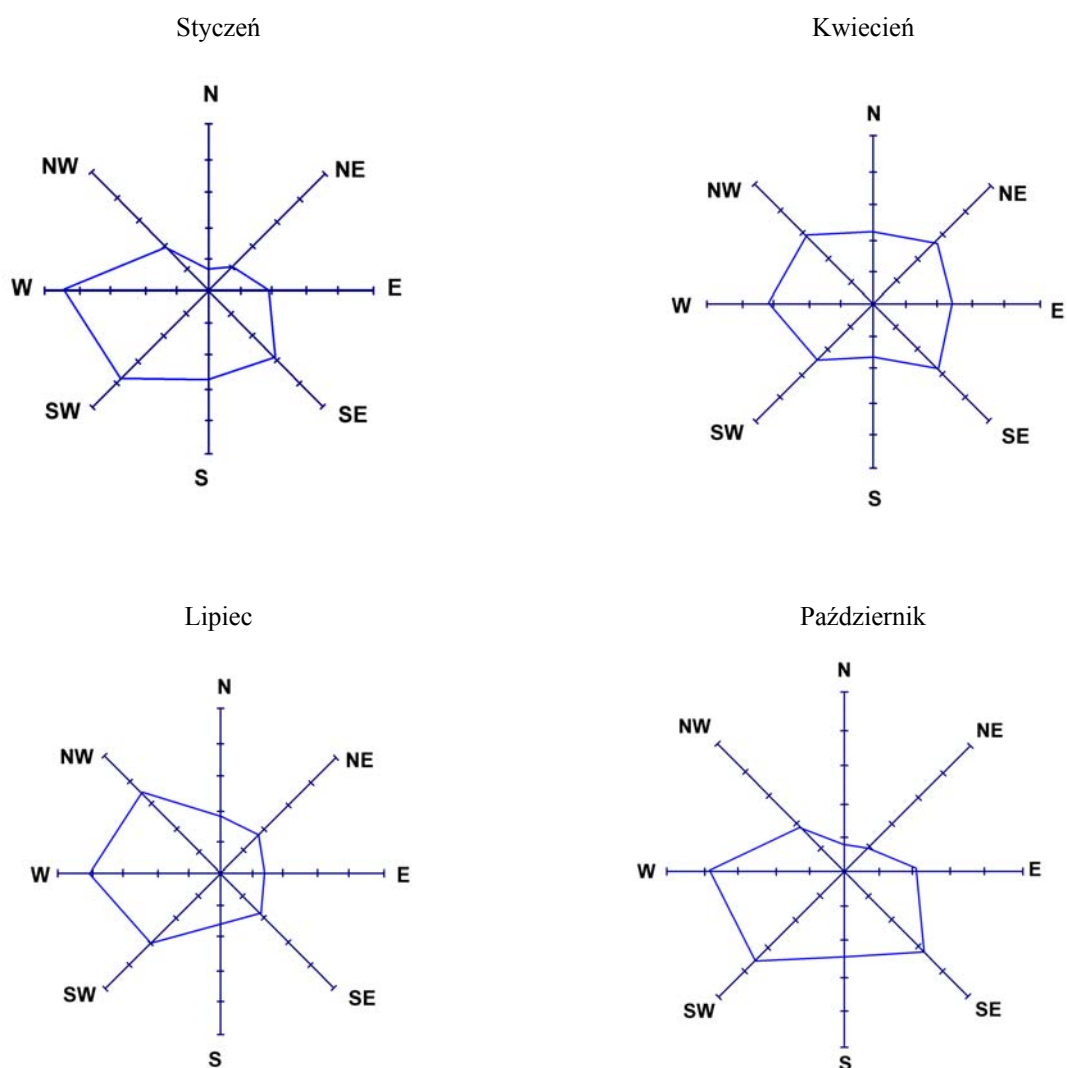
Wiatr – to ruch powietrza atmosferycznego powstały w wyniku nierównomiernego rozkładu ciśnienia atmosferycznego na danym poziomie nad powierzchnią Ziemi. Szczególnie dotyczy to ruchu powietrza w obszarze pomiędzy powierzchnią Ziemi a wysokością około 1000 m. Ruch mas powietrza odbywa się od wysokiego ciśnienia do niskiego i jest tym większy, im większa jest różnica ciśnień. Cechy wiatru charakteryzują się głównie przy pomocy dwóch parametrów takich jak: kierunek, oznaczający, skąd wieje wiatr, określony m.in. za pomocą róży wiatrów oraz prędkość, wyrażana najczęściej w m/s lub km/godz. oraz w umownej skali Beauforta. Wiatr jest z jednym z elementów składającym się na klimat, poprzez przenoszenie ciepła, pary wodnej, zanieczyszczenia oraz powodując powstanie prądów morskich i falowanie zbiorników wodnych.

Obserwacja i pomiarem wiatru zajmuje się Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, który prowadzi pomiary w między innymi w następujących miejscowościach województwa wielkopolskiego: Poznań, Kalisz, Koło, Leszno, Piła. Gmina Krobi położona jest najbliżej punktu pomiarowego w Lesznie (w odległości 30 kilometrów) dlatego też można przyjąć wyniki pomiarów w tym punkcie jako wartości dla obszaru gminy Krobia, gdyż na terenie województwa wielkopolskiego rzeźba terenu stosunkowo w niewielkim stopniu zmienia kierunek i siłę wiatru regionalnego.

Na terenie gminy Krobia wiatry wieją głównie z kierunku zachodniego(około 20% wiatrów) i południowo – zachodniego (około 20% wiatrów). Średnie miesięczne częstotliwości wiatru według kierunków przedstawiają poniżej zamieszczone ryciny (rycina 2.1.).

Najbardziej wietrzne są zazwyczaj okresy zimowe i wiosenne z maksimum w marcu, natomiast najmniejsze latem z minimum w sierpniu.

Rycina 2.1. Średnia miesięczna częstotliwość wiatru według kierunków (%)

Źródło: Atlas klimatu województwa wielkopolskiego. IMiGW Poznań 2004

Wiatry na terenie gminy Krobia charakteryzują się następującymi parametrami:

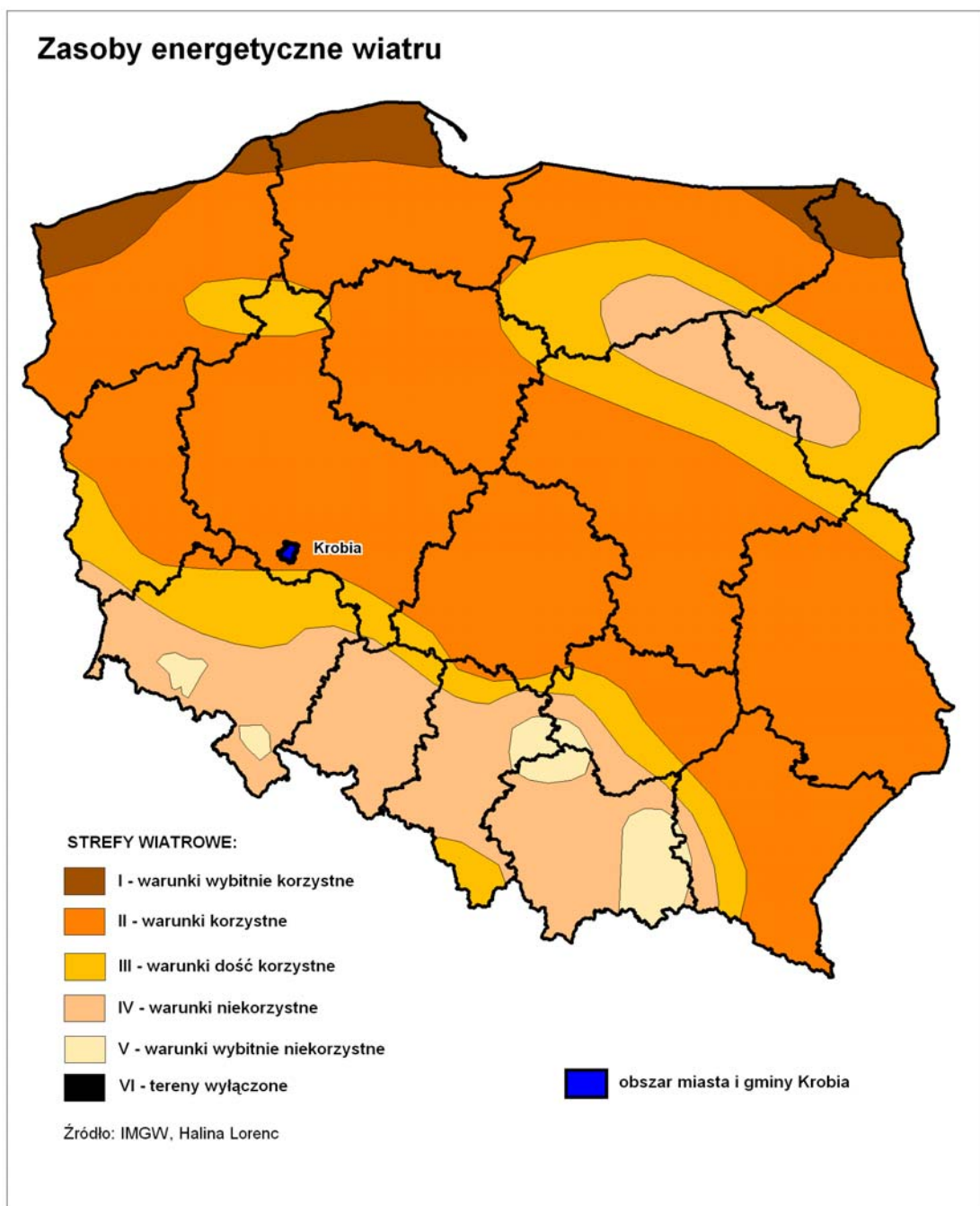
- dominujący kierunek wiatru: zachodni i południowo – zachodni,
- średnia miesięczna prędkość wiatru około 3 m/s,
- średnia roczna cisza atmosferycznych – około 5%,
- przeciętna roczna liczba dni ze średnią dobową prędkością wiatru 1 m/s – około 8 dni.

Zróznicowanie przestrzenne prędkości wiatru na obszarze województwa wielkopolskiego jest stosunkowo niewielkie. Na większości obszaru jego średnia roczna prędkość wynosi od około 2,5 do 3,5 m/s. Największe prędkości

wiatru są notowane w zimie i wiosną z maksimum w marcu, a najmniejsze latem z minimum w sierpniu.

Według rejonizacji Polski pod względem zasobów energetyki wiatrowej opracowanej przez Halinę Lorenc z IMiGW, gmina Krobia leży w II strefie charakteryzującej się korzystnymi warunkami wiatrowymi.

Rycina 2.2. Zasoby energetyczne wiatru w Polsce

2.1.6. Wody powierzchniowe i podziemne

Ogólna charakterystyka hydrograficzna

Większa część gminy należy do dorzecza Baryczy. Jedynie fragment północnej i północno-zachodniej części należy do dorzecza Warty. Rozgraniczenie wododziałowe drugiego rzędu, pomiędzy dorzeczem Warty i Baryczy, przebiega od okolic pomiędzy Domachowem i Sułkowicami, poprzez obszar nieco na północ od Starej Krobi, po okolice bezpośrednio na południe od Sikorzyna. Wododział przecina poprzecznie obniżenie dolinne Kani i Rowu Polskiego, przechodząc przez bramę wodną. Istnienie bramy wodnej związane jest z występowaniem sieci rowów melioracyjnych, łączących Kanię z Rowem Polskim.

Sieć cieków melioracji podstawowych terenu gminy obejmuje: Rów Krobski (na długości 7,28 km), Rów Polski (na długości 7,348 km), Samicę Krobską (na długości 17,23 km), Dąbrocznię (na długości 4,5 km), Rów Rogowski (na długości 3,5 km) oraz Masłówkę (na długości 4,1 km). Z cieków tych odcinki uregulowane posiada Rów Polski oraz Samica Krobska (Tabela nr 2.3). Cieki melioracji podstawowych terenu gminy nie posiadają obwałowań.

Tabela 2.3. Urządzenia melioracji podstawowej.

Lp.	Cieki podstawowe	Punkt początkowy (m)	Punkt końcowy (m)	Długość (m)	Odcinki uregulowane
1.	Rów Krobski	0	7 + 280	7 280	-
2.	Rów Polski	55 + 680	63 + 028	7 348	55+680 - 60+048
3.	Samica Krobską	1 + 000	18 + 230	17 230	1+000 - 18+230
4.	Dąbrocznia	19 + 330	23 + 830	4 500	-
5.	Rów Rogowski	0 + 000	3 + 500	3 500	-
6.	Masłówka	27 + 650	31 + 750	4 100	-

W środkowej i zachodniej części gminy odwodnienie ku Baryczy następuje systemem niewielkich cieków spływających do doliny Rowu Polskiego. W części południowej odwodnienie do Baryczy następuje za pośrednictwem Dąbrocznej i Masłówki, poprzez Orlą, która jest prawym

dopływem Baryczy. Odwodnienie północnej części gminy do Warty następuje poprzez niewielkie cieki spływające do doliny Kani, która jest lewym dopływem Kanału Kościańskiego (Kanał Obry). Kanał Kościański kieruje odbierane wody do Obry, poprzez rynny jeziorne okolic Wolsztyna. Obra jest natomiast lewym dopływem Warty, do której uchodzi w pobliżu Santoka.

Sieć rzeczna omawianego obszaru jest dosyć gęsta, obejmuje jednak w większości cieki niewielkie, w znacznej mierze przekształcone przez człowieka. Dno obniżenia dolinnego Rowu Polskiego oraz Kani jest pokryte gęstą siecią rowów melioracyjnych, odwadniających strefy podmokłości stałych lub okresowych. Sieć odwodnienia jest tu szczególnie zagmatwana i zmieniona antropogenicznie. Źródła Rowu Polskiego położone są w przykrawędziowej strefie Wysoczyzny Kaliskiej, w obszarze pomiędzy miejscowościami Wymysłowo i Sułkowice. Rzeka Kania rozpoczyna swój bieg na północnej granicy gminy, przy drodze łączącej Starą Krobię z Sikorzynem.

Na obszarze gminy istnieje aktualnie 38 zbiorników małej retencji, przeznaczonych na cele retencyjne, przeciwpożarowe, a jeden na cele hodowlane i przeciwpożarowe (zbiornik gminny w Pudliszkach) (Tabela 2.4a i 2.4b). Ich sumaryczna powierzchnia wynosi 11,58 ha. Największy z nich ma powierzchnię 2,5 ha (w rejonie Pudliszek, właściciel: Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa). Sumaryczna pojemność ich retencji wynosi 124 700 m³, przy czym największy z nich (wspomniany poprzednio) ma pojemność 55 000 m³. Aktualnie planowane jest utworzenie dalszych zbiorników małej retencji: w Domachowie, Nieparcie, Sułkowicach i Ziemlinie.

Największy z nich, w Ziemlinie, powinien osiągnąć powierzchnię około 26 ha, przy pojemności około 400 000 m³ i średniej głębokości 1,1 m. Zbiornik ten ma retencjonować wodę dla nawodnień rolniczych, zmniejszać zagrożenie powodziowe, służyć do hodowli ryb oraz dla rekreacji. W bezpośrednim sąsiedztwie granic gminy powstać ma na rzece Dąbroczni także zbiornik małej retencji „Niepart”. Ma on mieć powierzchnię 22 ha oraz pojemność 160 000 m³. Zbiornik ten będzie miał jednak tylko częściowy wpływ na poprawę warunków wodnych gminy.

Tabela 2.4a. Zestawienie istniejących zbiorników wodnych

Lp.	Właściciel	Miejscowość	Zlewnia	Powierzchnia (ha)	Pojemność (tys m ³)	Średnia głębokość (m)	Przeznaczenie
1.	Wieś	Chumiętki	Rów Krobski	0,09	0,7	0,8	p.poż.
2.	DPS	Chwałkowo	Samica Krobska	0,5	3	1	p.poż.
3.	DPS	Chwałkowo	Samica Krobska	0,42	2,9	0,7	p.poż.
4.	Wieś	Grabianowo	Samica Krobska	0,16	1,1	0,7	p.poż.
5.	AWRSP	Gogolewo	Dąbrocznia	0,25	1,5	0,6	p.poż.
6.	Wieś	Gogolewo	Dąbrocznia	0,4	3,2	0,8	retencja
7.	Gmina	Gogolewo	Dąbrocznia	0,45	4,9	1,1	reten., p.poż.
8.	AWESP	Gogolewo	Dąbrocznia	0,3	2,1	0,7	reten., p.poż.
9.	Gmina	Domachowo	Kania	0,25	1,3	0,5	p.poż.
10.	Gmina	Domachowo	Kania	0,07	0,5	0,7	p.poż.
11.	AWRSP	Ciołkowo	Samica Krobska	0,17	1,4	0,8	p.poż.
12.	Gmina	Krobia	Rów Krobski	0,25	3	1,2	p.poż.
13.	Gmina	Krobia	Rów Krobski	0,8	4	0,5	p.poż.
14.	Wieś	Stara Krobia	Rów Polski	0,07	0,7	1	p.poż.

Lp.	Właściciel	Miejscowość	Zlewnia	Powierzchnia (ha)	Pojemność (tys m ³)	Średnia głębokość (m)	Przeznaczenie
15.	Gmina	Kuczyna	Samica Krobska	0,25	2,7	1,1	p.poż.
16.	Pudliszki SA	Kuczynka	Rów Krobski	0,1	0,7	0,7	p.poż.
17.	Gmina	Niepart	Dąbrocznia	0,2	1,2	0,6	p.poż.
18.	AWRSP	Niepart	Dąbrocznia	0,35	2,8	0,8	p.poż.
19.	AWRSP	Niepart	Dąbrocznia	0,3	3	1	reten., p.poż.
20.	Gmina	Rogowo	Dąbrocznia	0,26	1,8	0,7	p.poż.
21.	Gmina	Rogowo	Dąbrocznia	0,2	2	1	p.poż.
22.	Gmina	Rogowo	Dąbrocznia	0,24	2,4	1	p.poż.
23.	Gmina	Sułkowice	Rów Polski	0,05	0,4	0,8	p.poż.
24.	Gmina	Sułkowice	Rów Polski	0,24	2,2	0,9	p.poż.
25.	Wieś	Posadowo	Samica Krobska	0,31	3,7	1,2	p.poż.
26.	Wieś	Posadowo	Samica Krobska	0,06	0,4	0,6	p.poż.
27.	Gmina	Potarzyca	Samica Krobska	27	4,3	1,6	p.poż.
28.	AWRSP	Pijanowice	Rów Polski	0,08	0,8	1	p.poż.

Lp.	Właściciel	Miejscowość	Zlewnia	Powierzchnia (ha)	Pojemność (tys m ³)	Średnia głębokość (m)	Przeznaczenie
29.	AWRSP	Przyborowo	Masłowska	0,3	2,7	0,9	p.poż.
30.	AWRSP	Pudliszki	Rów Krobski	2,5	55	2,2	reten., p.poż.
31.	Pudliszki	Pudliszki	Rów Krobski	0,3	1,8	0,6	p.poż.
32.	Gmina	Pudliszki	Rów Krobski	0,12	1,4	1,2	rybny, p.poż.
33.	Wieś	Wymysłowo	Row Polski	0,05	0,3	0,6	p.poż.
34.	Wieś	Wymysłowo	Rów Polski	0,07	0,4	0,6	p.poż.
35.	Wieś	Ziemin	Samica Krobska	0,09	0,4	0,5	p.poż.
36.	Wieś	Ziemin	Samica Krobska	0,06	0,4	0,6	p.poż.
37.	Wieś	Żychlewo	Rów Polski	0,1	0,7	0,7	p.poż.
38.	Wieś	Żychlewo	Rów Polski	0,9	0,9	1	p.poż.

DPS - Dom Pomocy Społecznej
AWRSP - Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa

Tabela 2.4b Zestawienie proponowanych zbiorników wodnych

Lp.	Właściciel	Miejscowość	Zlewnia	Powierzchnia (ha)	Pojemność (tys m ³)	Średnia głębokość (m)	Przeznaczenie
1.	Gmina	Domachowo	Kania	0,25	1,3	0,5	retencja
2.	Gmina	Niepart	Dąbrocznia	22	160	1,4	- magazynowanie wody dla nawodnień rolniczych - retencja
3.	Gmina	Sułkowice	Rów Polski	0,24	2,2	0,9	retencja
4.		Ziemlin	Samica Krobska	ok. 26,0	ok. 400	ok. 1,1	- magazynowanie wody dla nawodnień rolniczych - spłaszczanie fali powodziowej - jeziorowa hodowla ryb - retencja

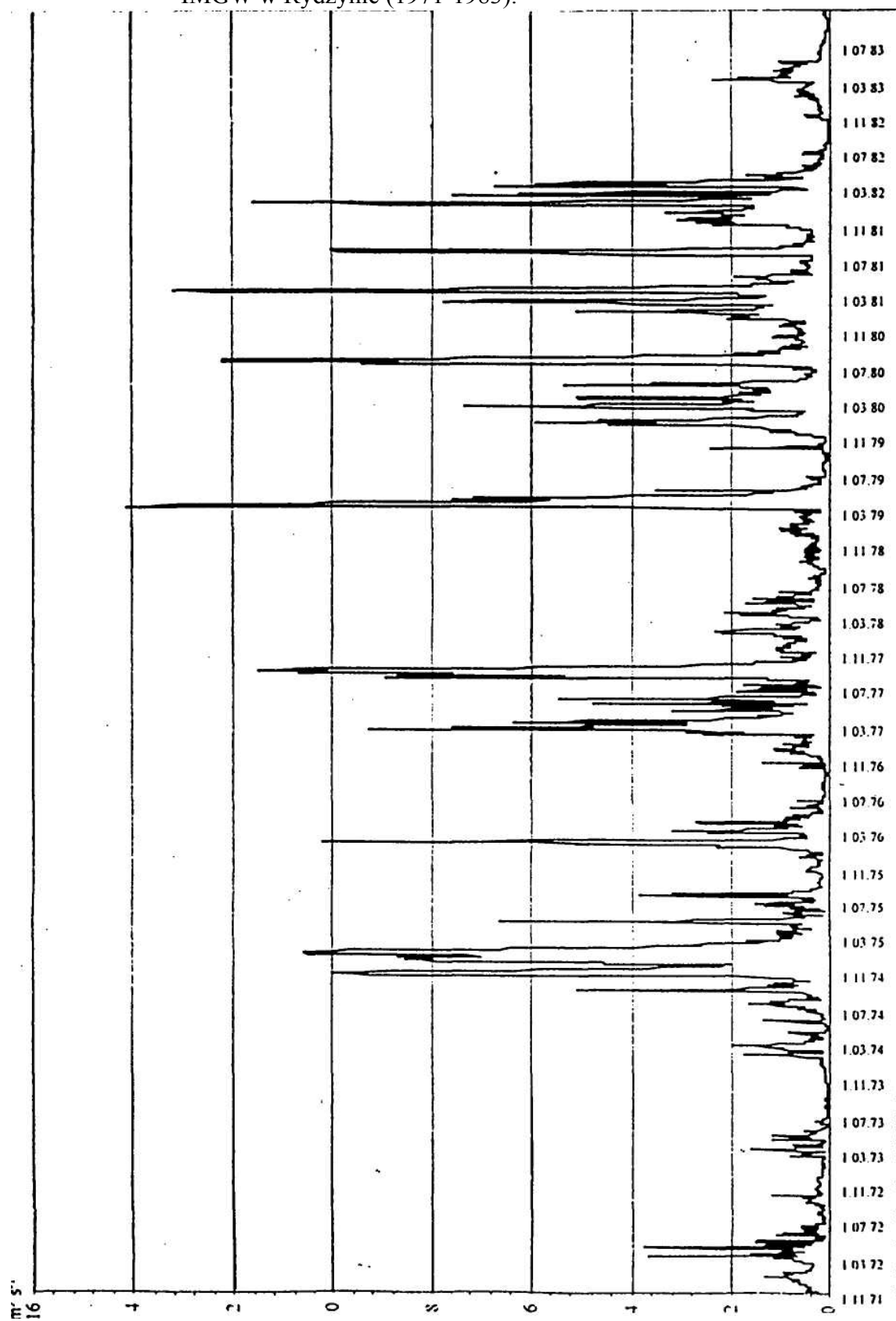
Niemal cała powierzchnia gminy znajduje się pod wpływem urządzeń meliorujących. W podmakających dnach dolin są to rowy melioracyjne, natomiast na obszarze wysoczyznowym są to urządzenia drenarskie.

Charakterystyka odpływu rzecznego.

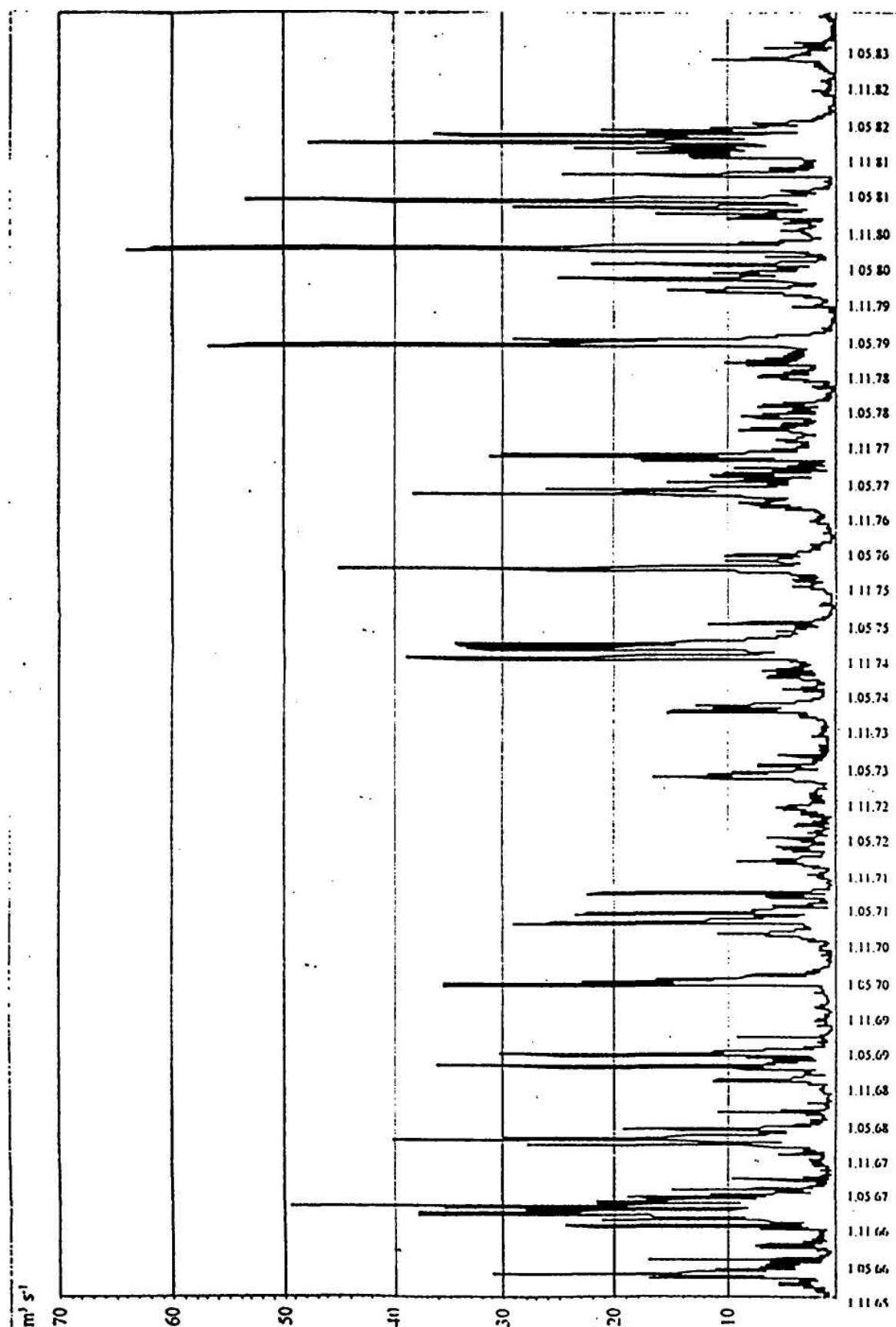
Na obszarze gminy brak jest posterunków obserwacyjnych wód powierzchniowych, ujętych w seriach publikowanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW). Dla dokonania charakterystyki hydrologicznej głównych rzek terenu gminy można skorzystać jedynie z danych dla posterunków zlokalizowanych poza jej granicami. Przywododziałowe położenie gminy zmusza także do uwzględnienia w takiej charakterystyce nie tylko Rowu Polskiego, ale i innych rzek i kanałów, będących odbiornikami wód spływających z jej obszaru. Do cieków takich należy Orla oraz Kanał Kościański. Na obu znajdują się posterunki IMGW (w Kościanie oraz w Korzeńsku), posiadające serię wieloletnich danych o przepływach. Wykresy przepływów Rowu Polskiego, Kanału Kościańskiego i Orlej przedstawiają Rycina 2.3, 2.4, 2.5.

Rów Polski oraz Orla ujawniają dość zbliżoną rytmikę zmienności przepływów. Jej charakterystyczną cechą jest występowanie licznych, stosunkowo krótkich wezbrań, po których następuje szybkie osiągnięcie przepływów niskich. Dłuższym czasem trwania charakteryzują się jedynie wiosenne wezbrania roztopowe. Niżówki występują głównie w okresie letnim oraz jesiennym, natomiast rzadziej zimą. Wskazuje to na znaczny wpływ parowania terenowego na rozmiary strat wód infiltrujących, przy znacznym udziale wód spływu szybkiego (np. spływ powierzchniowy) w formowaniu wezbrań. Obniża to wielkość retencji podziemnej oraz wydłuża czas jej odnawiania. Jest to niewątpliwie czynnik negatywny, który wraz z deficytem opadów atmosferycznych wpływać powinien ograniczająco na rolnictwo oraz zasoby wodne gminy w ogólności. Na wyraźnie większą retencję podziemną wskazuje natomiast wykres przepływów Kanału Kościańskiego (Rycina 2.5). Związane jest to ze zwiększoną powierzchnią gruntów dobrze przepuszczalnych w jego dorzeczu - jednak już poza granicami gminy.

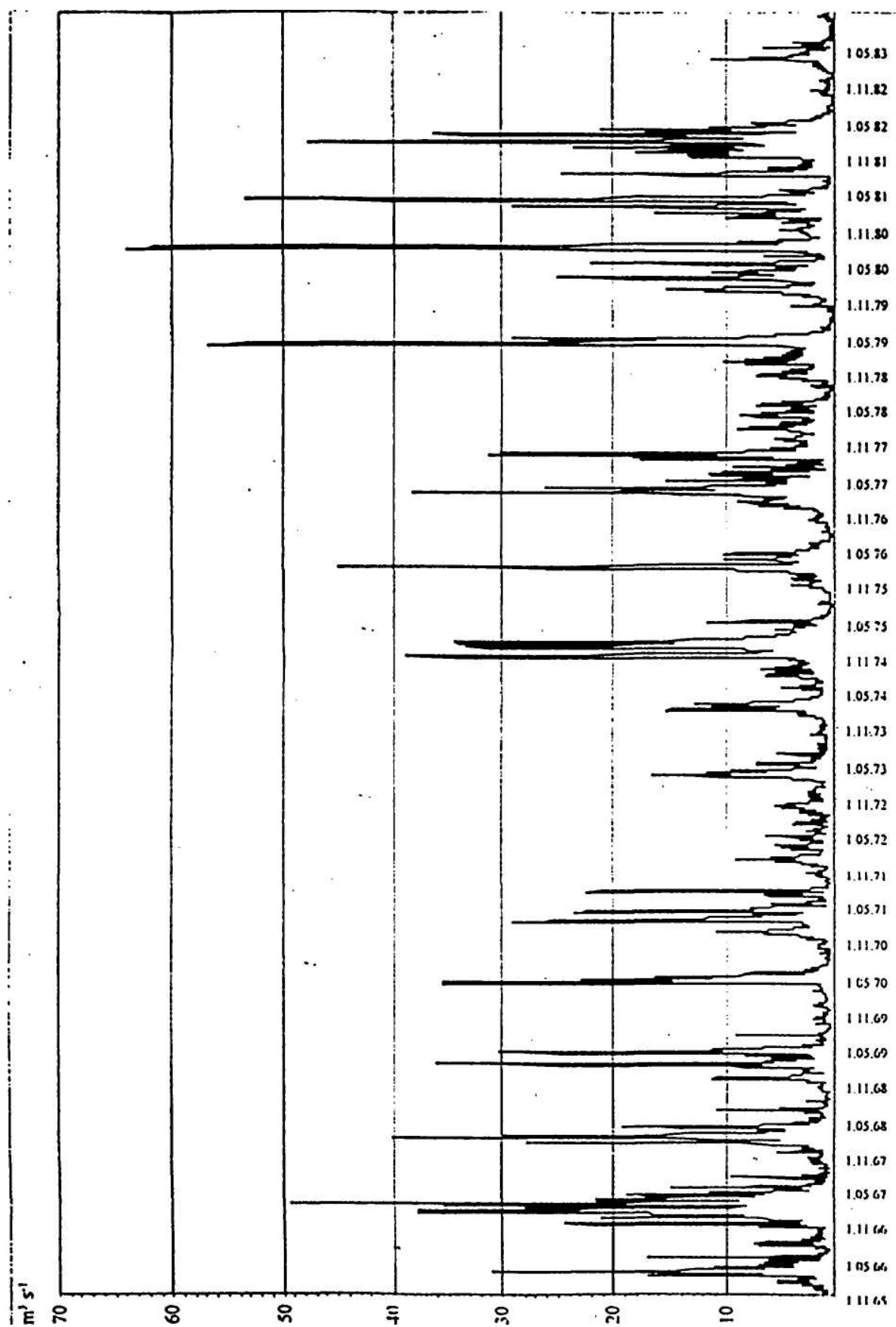
Rycina 2.3. Wykres przepływów rzeki Rów Polski na posterunku obserwacyjnym IMGW w Rydzynie (1971-1983).

Rycina 2.4. Wykres przepływów rzeki Orla na posterunku obserwacyjnym IMGW w Korzeńsku (1965-1983).

Rycina 2.5. Wykres przepływów Kanału Kościańskiego na posterunku obserwacyjnym IMGW w Kościanie (1965-1983).

Płytkie wody podziemne (wody gruntowe).

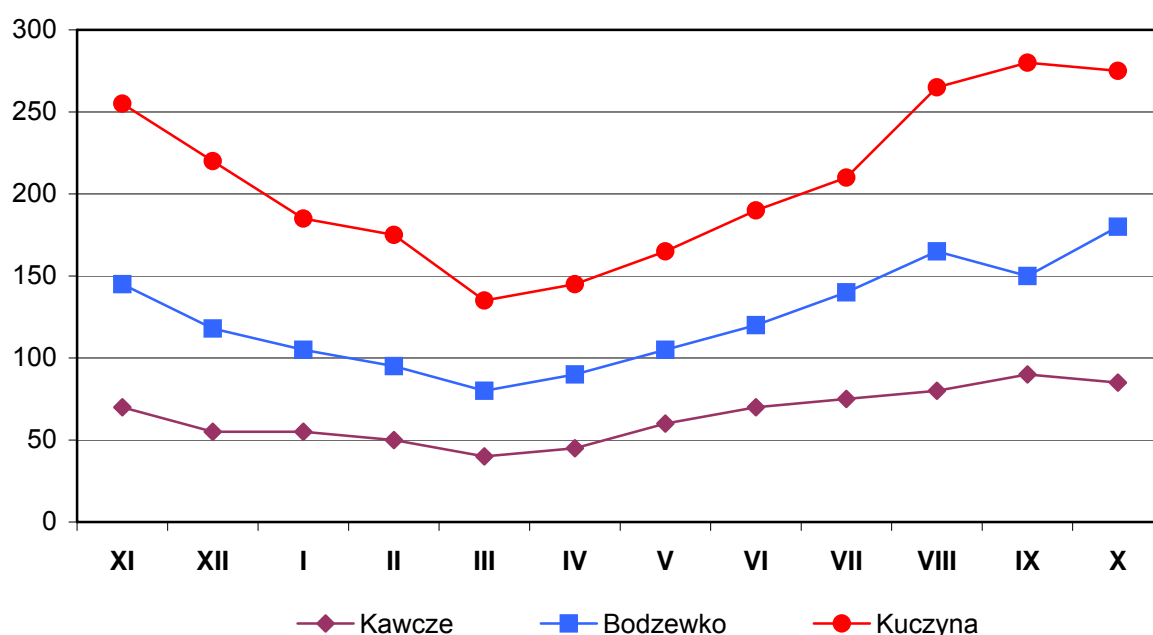
Wahania zwierciadła wód podziemnych pierwszego horyzontu (wody płytkie) mogą być przedstawione dla omawianego obszaru na przykładzie danych z 3 posterunków Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zlokalizowanych w miejscowościach: Kawcze, Bodzewko i Kuczyna. Jedyne posterunek w Kuczynie zlokalizowany jest na terenie gminy, w odległości około 2 km na południowy zachód od miasta Krobia. Posterunek we wsi Kawcze położony jest około 12 km na południowy zachód od miasta (gmina Bojanowo, około 4,5 km od granicy gminy Krobia), a posterunek Bodzewko położony jest około 8 km na północny wschód od miasta (gmina Piaski, około 3 km od granicy gminy Krobia).

Posterunek Kuczyna i Bodzewko reprezentują wody podziemne równiny morenowej Wysoczyzny Kaliskiej, natomiast posterunek Kawcze reprezentuje wody podziemne w zwydmionych utworach terasowych (piaski i żwiry) Wysoczyzny Leszczyńskiej. Przyjąć można, że dane z tych posterunków dobrze charakteryzują odpowiednie regiony fizyczno - geograficzne terenu gminy. Średnie wieloletnie przebiegi wahań zwierciadła wody podziemnej na tych posterunkach pokazane są na rycinie nr 2.6.

Na wszystkich tych posterunkach zwierciadło wody podziemnej wykazuje jedno maksimum roczne (w marcu) i jedno minimum (sierpień lub wrzesień). Maksimum związane jest z okresem roztopów wiosennych, natomiast minimum letnie spowodowane jest znacznymi stratami na parowanie terenowe. Straty retencji podziemnej, uwarunkowane parowaniem terenowym, są szczególnie widoczne na posterunkach wysoczyznowych (Bodzewko i Kuczyna). Jest to efektem słabej przepuszczalności gliniastych utworów powierzchniowych, powodującej wydłużenie czasu infiltracji wód opadowych. Infiltrująca woda znajduje się wskutek tego dłużej pod wpływem parowania terenowego. Występowanie pogłębionego minimum położenia zwierciadła wody podziemnej w okresie wegetacyjnym jest cechą negatywną, gdyż ogranicza zasoby wody dostępnej dla roślin.

Rycina 2.6. Wahania zwierciadła pierwszego horyzontu wód podziemnych na wybranych posterunkach obserwacyjnych IMGW (1966-1980). Kawcze: SSW 65 cm, WWW 5 cm (styczeń 1967 r.), NNW 335 cm (listopad 1959 r.). Bodzewko: SSW 119 cm, WWW 39 cm (luty 1953 r.), NNW 765 cm (listopad 1965 r.). Kuczyna: SSW 208 cm, WWW 36 cm (styczeń 1982 r.), NNW 496 cm (sierpień 1970 r.).

Największą zmienność położenia zwierciadła wody podziemnej, mierzoną amplitudami wieloletnimi, obserwuje się w strefach równinnych wysoczyzn polodowcowych. Na reprezentujących je posterunkach Bodzewko i Kuczyna amplitudy te osiągają odpowiednio 476 i 726 cm. Potwierdza to wcześniejsze wnioski o słabej przepuszczalności utworów powierzchniowych na Wysoczyźnie Kaliskiej oraz występowaniu znacznych strat wody wskutek parowania terenowego. Tak znaczne amplitudy wahań zwierciadła wody podziemnej wskazują także na występowanie naporowych wód subartezyjskich, zwykle zasilanych z cienkich i nisko zasobnych poziomów śródglinowych.

Najmniejszą zmiennością cechuje się zwierciadło wód podziemnych na posterunku Kawcze. Jest to uwarunkowane dobrą przepuszczalnością oraz znaczną zasobnością piaszczysto-żwirowych utworów terasowych, na których zlokalizowany jest ten posterunek. Zwierciadło wody zalega tam średnio na głębokości 65 cm pod powierzchnią terenu. Pomimo płytkiego zalegania wody

podziemnej, amplituda wahań jej zwierciadła osiąga w wieloleciu ponad 3 m. Jest to cechą negatywną, gdyż prowadzi do zagrożenia przesuszeniem lekkich gleb, wykształconych na podłożu piaszczystym. Warunki te występować powinny przede wszystkim w strefach zwymionych utworów terasowych, wyżej położonych nad dnami dolin: w okolicach wsi Karzec i Ziemiń, a częściowo w rejonie Przyborowa.

Zasoby wodne.

Ocena zasobów wodnych terenu gminy uwzględniać musi nie tylko ich dostępność dla celów ujęciowych, ale także ogólne uwarunkowania, wynikające z bilansów wodnych. Znaczna część zasobów wodnych gminy utraciła wartość użytkową, wskutek ich zanieczyszczenia. Dotyczy to w szczególności wód powierzchniowych oraz najprawdopodobniej płytkich wód podziemnych pierwszego horyzontu (patrz rozdz. 1.2.1.). Dla celów użytkowych wykorzystywane mogą być aktualnie wody podziemne piętra czwartorzędowego i trzeciorzędowego. Sygnalizowany deficyt opadów atmosferycznych obniża jednak odnawialność zasobów tych wód, co zwiększa zagrożenie przeeksploatowaniem poziomów wodonośnych. W przypadku istnienia kontaktu hydraulicznego z płytszymi poziomami wód, zwiększa się wówczas prawdopodobieństwo przyspieszonego wzrostu zanieczyszczeń w wodach poziomów użytkowych. Tego rodzaju kontakty hydrauliczne nie zawsze mogą być rozpoznane lub wykluczone przez badania hydrogeologiczne.

Zasoby wodne gminy należy, zatem uznać w ogólności za zubożone, zarówno z przyczyn naturalnych, jak też wskutek negatywnego oddziaływania przez człowieka. Jest to szczególnie odczuwane podczas występowania okresów posusznych. Gospodarcza wystarczalność zasobów wodnych gminy jest w znacznej mierze uwarunkowana działaniami, zmierzającymi ku poprawie stanu czystości wód powierzchniowych (dla przywrócenia ich wartości użytkowych) oraz ograniczeniu zanieczyszczania płytszych wód podziemnych (dla szerszego ich wykorzystania).

2.1.7. Surowce mineralne

Gmina Krobia zaliczana jest do obszarów perspektywicznych występowania pokładów węgla brunatnych. Ich zasoby zostały tu jednak udokumentowane jedynie szacunkowo (złoże „Poniec – Krobia”). Sumaryczna miąższość warstw węgla wynosi średnio 20,8 m, a pokładów bilansowych 14,7 m. Zalegają one na głębokości 100-200 m. Ich wydobywanie nie jest prowadzone. W strefie bezpośrednio przyległej do południowo-zachodnich granic gminy występują w podłożu struktury gazonośne.

W południowo-zachodniej części gminy udokumentowane zostało złożo iłów pliczeńskich (złożo "Pudliszki"), nadających się dla celów ceramiki budowlanej. Średnia miąższość złoża wynosi 11,2 m, przy średniej miąższości nadkładu 2,8 m. Jakość iłów jest oceniana jako wysoka - nadają się do produkcji wyrobów grubo- i cienkościennych. Wśród iłów występują piaski, nadające się do schudzania surowca ceramicznego. W roku 1960 udokumentowano zasoby bilansowe iłów na 398 000 m³, natomiast zasoby bilansowe piasków do ich schudzania - na 22 000 m³. W roku 1960 udokumentowano zasoby bilansowe iłów na 398 000 m³. Po wstrzymaniu eksploatacji w 1991 roku (ze względu na brak zbytu), pozostało jeszcze około 150 000 m³ zasobów. Przy wydobyciu rocznym 8000 m³, starczyłyby na prawie 20 lat. Jest to jedyne, szczegółowo udokumentowane złożo na terenie gminy.

Na pozostałym obszarze gminy nie stwierdza się istotnych złóż surowców mineralnych. Istniejące odkrywki piaskowni i żwirowni mogą częściowo zabezpieczać lokalne zapotrzebowanie na kruszywa naturalne. W części istniejących wyrobisk prowadzona jest nawet eksploatacja na niewielką skalę. Rozpoznanie geologiczne wskazuje na istnienie perspektyw udokumentowania zasobów kruszyw naturalnych w południowo - zachodniej części gminy. Dalszych prac jednak nie przeprowadzono. Wykonane w latach 1959-1972 badania poszukiwawcze za nowymi złożami dały wyniki negatywne. Wskazano jedynie na perspektywy występowania złoża kredy jeziornej w dolinie Rowu Polskiego - w rejonie Pudliszek. W 1959 roku, w trakcie poszukiwań za torfem, nawiercono w tym rejonie gytę, której zasoby szacunkowe określono na

około 1 000 000 m³.

Jak wynika z powyższego, obszar gminy jest niezbyt zasobny w udokumentowane złoża kopalin. Związane jest to przede wszystkim z budową geologiczną regionu, a w mniejszym stopniu z niewystarczającego rozpoznania zasobów. Ewentualna eksploatacja rozpoznanych złóż torfu i kredy jeziornej w dnie doliny Rowu Polskiego powinna być poprzedzona szczegółową analizą wynikających zeń skutków środowiskowych. Złoża węgla brunatnego tracą w ostatnich dekadach na znaczeniu, ze względu na znaczną środowiskową uciążliwość skutków odkrywkowego wydobycia tego surowca oraz stosowania go jako paliwa. Na przeszkodzie stoją także dobrej jakości gleby oraz ich intensywne wykorzystanie rolnicze.

Gmina Krobia leży w sąsiedztwie udokumentowanych i eksploatowanych złóż gazu ziemnego, co powinno sprzyjać jej gazyfikacji. Złoża te występują na terenie sąsiadującej od południa gminy Miejska Górka, a ich kolejne wystąpienia znajdują się dalej na południe (gmina Rawicz) oraz na południowy zachód i zachód (gminy: Wąsosz, Góra, Jemielno, Niechlów i Szlichtyngowa).

2.1.8. Gleby i ich przydatność rolnicza

Gleby na obszarze gminy należą w przewadze do bielic lekkich i średnich oraz gleb brunatnych - właściwych lub wylugowanych i kwaśnych. Wykształcone są na glinach zwałowych lub piaskach naglinowych. W dolinie Rowu Polskiego i Kani występują gleby mułowo - torfowe i murszowo - mineralne. Lokalnie występują czarne ziemie i mady. Lokalnie obserwuje się w zachodniej i południowej części gminy występowanie gleb bielcowych, rdzawych i brunatnych kwaśnych, wytworzonych z piasków słabo gliniastych lub nawet luźnych. Na omawianym obszarze przeważają dobre gleby, należące do II, III i IV klasy bonitacyjnej, rzadziej do V i VI.

Wśród kompleksów rolniczej przydatności gleb przeważa na obszarze gminy kompleks psenny dobry. Wykształcony jest on zwykle na glebach brunatnych właściwych, utworzonych na piaskach gliniastych mocnych, z glinami zalegającymi na głębokości do 50 cm. W okolicach miasta Krobia, na

północ od Bukownicy oraz na południowy wschód od Domachowa kompleks ten występuje na glebach pseudobielicowych, natomiast w okolicach leżących na północ od Domachowa wykształcony jest na glebach brunatnych wyługowanych i kwaśnych.

Zwarte obszary kompleksu pszennego bardzo dobrego występują na południe od Domachowa, na północ od Wymysłowa, na północ i północny wschód od miasta Krobia oraz na północ od Chwałkowa. Wykształcony jest on na glebach brunatnych właściwych, wykształconych na glinach lekkich w okolicach Domachowa i Wymysłowa, a na piaskach gliniastych lekkich z podłożem gliniastym - w okolicach miasta Krobia oraz miejscowości Chwałkowo.

Kompleks pszenney wadliwy gleb ornych występuje wąskimi pasami na obu zboczach doliny Rowu Polskiego - w okolicach Bukownicy, Starej Krobi oraz Żychlewa. Wykształcony jest on w okolicach Bukownicy i Żychlewa na glebach brunatnych wyługowanych i kwaśnych z podłożem glin lekkich, a w okolicy Starej Krobi – na glebach brunatnych właściwych, także z podłożem glin lekkich.

Kompleks żytni bardzo dobry występuje na dużych obszarach w okolicach miasta Krobia, na północ i południe od Kuczyny, na zachód od wsi Niepart, w rejonie Gogolewa, Chwałkowa, Żychlewa i Wymysłowa, Sułkowic, Domachowa oraz na północ od Bukownicy. W większości utworzył się na glebach pseudobielicowych, powstałych z piasków gliniastych lekkich na podłożu glin. W nielicznych miejscach występuje na glebach brunatnych właściwych lub brunatnych wyługowanych i kwaśnych.

Kompleks żytni dobry występuje w strefie pomiędzy Karcem i Kuczynką, Przyborowem i Ziemińcem, na południowy zachód od Rogowa, na wschód od Domachowa oraz na południowy wschód od Bukownicy - na zboczu doliny Rowu Polskiego. Wykształcony jest w przewadze na glebach pseudobielicowych, powstałych na piaskach gliniastych lekkich lub piaskach słabo gliniastych, z podłożem gliniastym. Rzadziej występuje na glebach brunatnych wyługowanych i kwaśnych lub piaskowych różnych typów

genetycznych.

Niewielkie obszary kompleksu żytniego słabego występują na zboczu doliny Rowu Polskiego w okolicach Żychlewa i Starej Krobi oraz na południe od Przyborowa. Wykształcony jest on na glebach piaskowych różnych typów genetycznych, powstałych na piaskach słabo gliniastych, zalegających zwykle na glinach.

Kompleks żytni bardzo słaby występuje na obrzeżu powierzchni zalesionej na południowy zachód od Karca. Wykształcony jest na glebach piaskowych różnych typów genetycznych, zalegających na podłożu piasków lub żwirów.

Kompleks zbożowo-pastewny mocny występuje na niewielkiej powierzchni zbocza doliny Rowu Polskiego, w okolicach Żychlewa. Wykształcony jest na czarnych ziemiach, zalegających na podłożu gliniastym.

Kompleks użytków zielonych średnich występuje zwartym obszarem w dnie doliny Rowu Polskiego. Wąskimi pasmami ciągnie się też w dnie doliny Rowu Krobskiego, Samicy Krobskiej, Dąbrocznej oraz w dolnym biegu doliny Masłówki. W dolinie Rowu Polskiego i Rowu Krobskiego wykształcony jest w większości na glebach mułowo - torfowych, a w dolinie Samicy Krobskiej na glebach murszowo-mineralnych (w jej biegu dolnym) oraz na czarnych ziemiach (w biegu górnym). W dolinie Dąbrocznej wykształcony jest na madach, a w przyległej części doliny Masłówki – na czarnych ziemiach.

2.1.9. Fauna i flora

W podziale geobotanicznym Polski W. Szafera (Kondracki J., 1988) obszar gminy należy do Prowincji Niżowo-Wyżynnej, Poddziału A₄ (Pas Wyżyn Środkowych), Krainy Północnych Wysoczyzn Brzeźnych (18), Okręgu Kaliskiego (a). Część gminy wysunięta najbardziej na północny zachód (rejon Bukownicy) należy do Poddziału A₂ (Pas Wielkich Dolin), Krainy Wielkopolsko-Kujawskiej (7), Okręgu Poznańsko- Gnieźnieńskiego (c).

Pierwotna szata roślinna została na obszarze gminy całkowicie zmieniona w wyniku rolniczego zagospodarowania. Dla występującego tutaj typu krajobrazu naturalnego roślinnością potencjalną są bory mieszane i grądy.

Obecnie lasy stanowią jednak tylko około 4% powierzchni terenu gminy. Ich występowanie ograniczone jest głównie do okolic występowania słabych gleb, zwykle napiaskowych, w okolicach Gogolewa, Rogowa oraz Karca. Zbyt mało jest na obszarze gminy zadrzewień śródpolnych.

Podobnie jak szata roślinna, także i fauna została na obszarze gminy znacznie gatunkowo zredukowana wskutek zdominowania siedlisk naturalnych przez rolnictwo. Jedynie w strefie podmokłego dna doliny Rowu Polskiego występują liczniej żerujące i gniazdujące ptaki, aczkolwiek i tu środowisko naturalne zostało znacznie zmienione inwestycjami melioracyjnymi i wprowadzeniem użytków zielonych. Wobec marginalnego znaczenia powierzchni leśnych, łowiectwo może dotyczyć zwierząt przystosowanych do funkcjonowania w środowisku pól uprawnych (np. zając, sarna, dzikie ptactwo żerujące na polach).

2.2. Stan środowiska i główne źródła zagrożeń

2.2.1. Wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze gminy brak jest punktu monitorowania stanu czystości wód powierzchniowych. Rzeka Rów Polski jest badana dopiero w pobliżu jej ujścia do Baryczy, na wysokości mostu na drodze Drożyna — Niechlów (monitoring regionalny).

Rzeka Kania jest badana w miejscowości Poraj oraz Ostrowo (monitoring regionalny). Posterunkiem najbliższym jest Poraj, odległy około 3km na północ od granicy gminy. Rów Polski, główna rzeka terenu gminy, jest w swym dolnym odcinku pozanormatywnie zanieczyszczony. Przekraczane są normy na zawartość substancji organicznych (zbyt wysoki wskaźnik BZT₅, zbyt niska zawartość tlenu rozpuszczonego, zbyt wysoka zawartość ChZT_{Cr}), substancji biogennych (za wysoka zawartość fosforu ogólnego, azotu azotynowego oraz azotu ogólnego), zawiesiny ogólnej oraz normy zanieczyszczenia bakteriologicznego (zbyt niska wartość miana Coli).

Rzeka Kania, której górny odcinek znajduje się w granicach gminy, wykazuje jeszcze gorsze parametry jakościowe wody. Jest ona na całej swej długości zanieczyszczona ponad normatywnie. W jej górnym odcinku

(miejscowość Poraj) przekraczane są normy zanieczyszczeń substancjami organicznymi (zbyt wysoki wskaźnik BZT₅, brak tlenu rozpuszczonego, zbyt wysoki wskaźnik ChZT_{Mn}), substancjami biogennymi (fosforany, fosfor ogólny, azot amonowy, azot azotynowy, azot ogólny). Rzeką jest także bardzo silnie zanieczyszczona bakteriologicznie. Brak jest danych o stopniu zanieczyszczenia Rowu Polskiego na jego odcinku przepływu przez teren gminy, jak również jego dopływów.

Na terenie gminy funkcjonują cztery oczyszczalnie ścieków: Domu Pomocy Społecznej w Chumiętkach (typu KOS, przepustowość 50 m³/d, zrzut do Rowu Krobskiego), Domu Pomocy Społecznej w Rogowie (typu KOS, przepustowość 50 m³/d, zrzut do Samicy Krobskiej, działa bez zezwolenia wodno-prawnego), Spółdzielni Mleczarskiej Gostyń Zakład w Krobi (mini blok M-9, przepustowość 50 m³/d, zrzut do Rowu Krobskiego) oraz oczyszczalnia w Gogolewie (typu KOS, przepustowość 150 m³/d, zrzut do Dąbroczni).

Miejscowość Pudliszki odprowadza ścieki do oczyszczalni w Rokosowie (gmina Poniec), należącej do zakładów Pudliszki SA. Zakłady te odprowadzały wcześniej ścieki komunalno - przemysłowe na pola zrzutowe w dolinie Rowu Polskiego. Okresowe przepełnienie kwater powodowało wówczas przedostawanie się ścieków do tej rzeki.

Wszystkie miejscowości na terenie gminy są zwodociągowane (22 jednostki osadnicze). Tylko w dwóch miejscowościach (Gogolewo i Pudliszki) ścieki kierowane są kanalizacją do oczyszczalni. W pozostałych znajdują się zbiorniki szambowe, z których ścieki są przewożone wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni w Rokosowie.

2.2.2. Powietrze atmosferyczne

Inspektorat Ochrony Środowiska w Lesznie nie prowadził badań monitoringowych zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie gminy i w jej najbliższej okolicy. Spowodowane to było brakiem szczególnego zagrożenia zanieczyszczeniami, w tym także immisją ze źródeł położonych poza granicami byłego województwa leszczyńskiego. Na podstawie badań obejmujących obszar całego byłego województwa, były Wojewódzki Inspektorat

Ochrony Środowiska określił ogólny stan aerosanitarny na terenie gminy jako dobry.

Pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego może występować na terenie gminy lokalnie, pod wpływem emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz ze źródeł tzw. emisji niskiej. Zanieczyszczenia komunikacyjne związane są z drogami kołowymi o zwiększonym natężeniu ruchu. Dotyczyć to może drogi Gostyń - Rawicz (droga wojewódzka nr 434). Zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł emisji niskiej są rezultatem stosowania paliw stałych w lokalnych kotłowniach, systemach grzewczych mieszkań, budynków gospodarstw indywidualnych oraz upraw szklarniowych lub pod tunelami foliowymi. Rozmiary tej emisji podlegają znacznym zmianom w ciągu roku, z maksimum występowania w sezonie grzewczym. W znacznej mierze zależą od rodzaju stosowanego paliwa oraz koncentracji zabudowy. Stopień uciążliwości źródeł emisji niskiej jest także silnie zależny od warunków pogodowych. Podwyższone zanieczyszczenie powietrza ze źródeł emisji niskiej obserwowane jest zazwyczaj w obszarach o zabudowie skoncentrowanej, zwłaszcza zlokalizowanej w obniżeniach terenowych (np. dna dolin).

2.2.3. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy znajduje się jedno wysypisko odpadów komunalnych – w Karcu. Wysypisko to oddano do użytku jako zalegalizowane w 1994 r. Eksploatowane dawniej wysypisko w Chumiętkach zostało zamknięte i zrekultywowane w połowie 1997 r.

2.2.4. Zanieczyszczenie gleb

Zgodnie z wynikami badań, przeprowadzonych w 1994 r. na obszarze gminy przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, nie stwierdzono występowania zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi (kadm, miedź, nikiel, ołów i cynk). Ich zawartość w glebie określono jako naturalną. Należy jednak stwierdzić, że badania te oparte zostały na dość rzadkiej sieci opróbowań (1 punkt na 400 ha użytków rolnych), w związku, z czym mają charakter zgeneralizowany. Bardziej szczegółowe badania przeprowadzone zostały wcześniej (w latach 1991-1993) przez Akademię Rolniczą w Poznaniu, na

zlecenie Wydziału Ochrony Środowiska byłego Urzędu Wojewódzkiego w Lesznie.

W okolicach miasta Krobia stwierdzono podwyższoną zawartość ołowiu (powyżej 20 mg/kg suchej masy gleby, przy tle geochemicznym 10,3 mg/kg) w wierzchniej warstwie gleby oraz w warstwie uprawnej. Nie została jednak przekroczona wartość krytyczna, określana zawartością Pb 50 mg/kg dla gleb lekkich oraz 100 mg/kg dla gleb ciężkich. Zawartość miedzi i niklu nie osiągała wielkości podwyższonych. Zawartość kadmu w glebach okolic miasta Krobia była podwyższona (powyżej 1,0 mg/kg suchej masy gleby, przy zawartości granicznej 3,0 mg/kg).

We wnioskach podsumowujących wyniki badań stwierdza się, że czynnikiem odpowiedzialnym za zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi jest ich immisja z obszaru koncentracji przemysłu miedziowego tj. rejonu legnickiego. Istniejący poziom zanieczyszczenia gleb tymi metalami nie powinien powodować przekraczania ich zawartości krytycznych w typowych roślinach uprawnych.

2.2.5. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska związane są z przenikaniem silnie szkodliwych substancji, zazwyczaj w wyniku awarii lub wypadków. Najczęściej dotyczy to podmiotów gospodarczych składujących lub wykorzystujących substancje ropopochodne (paliwa ciekłe, oleje i smary), paliwa gazowe lub inne substancje o wysokiej toksyczności (np. amoniak w urządzeniach chłodniczych). Do szczególnie niebezpiecznych środowiskowo zaliczane są: amoniak, chlor, kwasy i ługi. Były Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lesznie nie sygnalizował istnienia szczególnego zagrożenia tymi substancjami na obszarze gminy, tym bardziej, iż stacje paliw na obszarze byłego województwa zostały zobowiązane do regularnego prowadzenia badań monitoringowych ich wpływu na grunt, wody podziemne oraz jakość odprowadzanych wód deszczowych.

2.3. Istniejące i planowane formy ochrony przyrody

Na obszarze gminy brak jest obszarów objętych szczególną ochroną przyrody, natomiast objęto ochroną pomnikową 20 drzew (Tabela nr 2.5). Wskazano też 9 cennych parków (Tabela nr 2.6). Rygory ochronne obowiązują w strefach ochrony ujęć wody podziemnej. W północnej części gminy, bezpośrednio na południe od Żychlewa i Wymysłowa, a następnie pomiędzy Sułkowicami i Domachowem przebiega południowa granica Międzymorenowego Zbiornika Zlewni Rzeki Kani, będącego jednym z wyodrębnionych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (Kleczkowski A.S., 1990). Obszar zbiornika został określony jako wymagający szczególnej ochrony (Obszar Najwyższej Ochrony).

Aktualnie nie planuje się objęcia ochroną obiektów przyrodniczych na terenie gminy. Jest to w głównej mierze spowodowane jej niską lesistością, wysokim udziałem gruntów o znacznej przydatności rolniczej oraz rolniczym zagospodarowaniem terenu. Walory krajobrazowe gminy nie są szczególnie atrakcyjne, z uwagi na dominację form równinnych.

Tabela 2.5. Pomniki przyrody uznane w latach 1954-1996.

Nazwa obiektu	Numer rejestru	Obwód/ wysokość	Miejsce występowania
dąb - 2 sztuki	34	360 cm/16 m i 310 cm/16 m	POM we Włostowie
dąb	78	590 cm/24 m	we wsi Karzec
dąb	79	550 cm/21 m	na polu we wsi Karzec
platan	81	600 cm/26 m	w parku we wsi Pudliszki
platan	82	570 cm/26 m	w parku we wsi Pudliszki
wiąz	83	580 cm/25 m	w parku we wsi Pudliszki
grusza	97	390 cm/16 m	w parku we wsi Gogolewo
dąb	388	330 cm/22 m	w parku we wsi Chwałkowo
dąb	389	400 cm/25 m	w parku we wsi Chwałkowo
dąb	390	336 cm/30 m	w parku we wsi Chwałkowo
lipa	378	348 cm/18 m	w Krobi

Nazwa obiektu	Numer rejestru	Obwód/ wysokość	Miejsce występowania
dąb	380	425 cm/26 m	w parku we wsi Chwałkowo
jesion	381	320 cm/24 m	w parku we wsi Chwałkowo
dąb	382	340 cm/23 m	w parku we wsi Chwałkowo
dąb	391	370 cm/30 m	w parku we wsi Chwałkowo
dąb	392	355 cm/28 m	w parku we wsi Chwałkowo
topola	393	394 cm/31 m	w parku we wsi Chwałkowo
topola	394	430 cm/33 m	w parku we wsi Chwałkowo
jesion	396	286 cm/32 m	w pobliżu parku we wsi Chwałkowo

Tabela 2.6. Parki wiejskie i miejskie.

Miejsce występowania	Powierzchnia
Niepart	1,50 ha
Gogolewo	9,56 ha
Pudliszki	6,27 ha
Pijanowice	2,46 ha
Krobia	1,62 ha
Chwałkowo	1,29 ha
Chwałkowo II park	9,20 ha
Chumiętki	0,38 ha
Rogowo	3,90 ha

2.4. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju

1. Budowa geologiczna i hydrogeologiczna wykazuje przewagę cech pozytywnych nad negatywnymi. Na znacznych obszarach występuje izolacja zbiorników wód użytkowych od powierzchni terenu (cecha pozytywna - patrz rozdz. Budowa hydrogeologiczna).
2. Obszar gminy jest mało zasobny w złoża wartościowych surowców mineralnych.
3. Równinna, słabo falista rzeźba terenu gminy sprzyja wielu rodzajom

zagospodarowania.

4. Cechy klimatu terenu gminy stwarzają wyraźne ograniczenia, związane z deficytem opadów atmosferycznych. Deficyt ten utrudnia rolnicze zagospodarowanie terenu, stwarzając zagrożenie suszą hydrologiczną. Wpływa też negatywnie na zasoby wodne gminy.
5. Na terenie gminy Krobia mamy do czynienia z potencjalnie wysoki zasobem energetycznym wiatru, o czym świadczy zakwalifikowanie przez Panią Halinę Lorenc z IMiGW w Warszawie obszaru gminy do II strefy charakteryzującej się korzystnymi warunkami wiatrowymi.
6. Najcenniejsze gospodarczo obszary gminy znajdują się poza zasięgiem zagrożenia powodziowego. W szczególności nie ma zagrożenia zalewami obszarów występowania gleb najcenniejszych pod względem przydatności rolniczej.
7. Cechy reżimu odpływu rzek terenu gminy wskazują na niewielkie rozmiary retencji podziemnej. Jest to spowodowane po części warunkami naturalnymi (słabo przepuszczalne utwory powierzchniowe), ale także wysokim stopniem zdrenowania melioracyjnego. Ogólny stan zasobów wodnych jest uwarunkowany przyrodniczo.
8. Zasoby wodne gminy są zubożone, wskutek istnienia znacznego deficytu opadów atmosferycznych, a także zanieczyszczenia wód powierzchniowych hydrogeologiczna. Są one dodatkowo redukowane wskutek degradacji wód powierzchniowych oraz płytszych horyzontów wód podziemnych.
9. Możliwości retencjonowania wody w dotychczasowym systemie zbiorników małej retencji są niewystarczające w stosunku do potrzeb. Znaczna część zasobów wodnych (w tym woda odpływająca w wezbraniach) nie jest wskutek tego wykorzystywana.
10. Przydatność rolnicza gleb terenu gminy jest wysoka. Na terenie gminy przeważa kompleks pszenno-żytni dobry oraz żytni bardzo dobry (pszenno-żytni).
11. Fauna i flora terenu gminy uległa bardzo daleko idącym przemianom, wskutek antropogenicznych przekształceń warunków siedliskowych (dominacje agrocenoz). W dolinie Rowu Polskiego i Kani występują

natomiast lęgowiska ptaków wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, takich jak: kulik wielki (w całym kraju gniazduje zaledwie 300 par) i kania ruda (w kraju ok. 400 par). Gniazdują tu także inne chronione gatunki, m.in. krwawodziób, derkacz, kszysk, remiz, błotniak.

12. Wody powierzchniowe terenu gminy są najprawdopodobniej silnie zanieczyszczone. Wskazują na to wyniki badań stanu ich czystości na odcinkach przepływu leżących w pobliżu granic gminy.
13. Stan sanitarny powietrza atmosferycznego na obszarze gminy należy uznać za dobry.
14. Gmina posiada nowe wysypisko odpadów komunalnych. Stwarza to korzystne warunki dla prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami.
15. Gleby gminy nie wykazują istotnych zanieczyszczeń metalami ciężkimi.
16. Na obszarze gminy nie stwierdza się istotnego występowania Nadzwyczajnych Zagrożeń Środowiska (NZS).
17. Na obszarze gminy brak jest terenów poddanych szczególnym formom ochrony przyrody, w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody; występuje natomiast 19 pomników przyrody, które obejmują łącznie 20 drzew. Wskazano również 9 cennych przyrodniczo parków miejskich i wiejskich.
18. Północny fragment gminy leży w zasięgu Obszaru Najwyższej Ochrony Międzymorenowego Zbiornika Zlewni Rzeki Kani.

2.5. Kierunki zagospodarowania i rozwoju

1. Na obszarze gminy powinien być kontynuowany rolniczy kierunek zagospodarowania. Ma to związek przede wszystkim z występowaniem gleb o znacznej przydatności rolniczej.
2. Należy w możliwie krótkim czasie dokonać rekultywacji terenów w przeszłości naruszonych odkrywkową eksploatacją surowców mineralnych. Tereny wyrobisk poeksploatacyjnych stanowią często miejsce nielegalnego składowania odpadów.
3. Należy dokonać pełnej inwentaryzacji miejsc nielegalnego składowania odpadów, a następnie organizować ich usuwanie lub zabezpieczanie w taki

sposób, aby nie dopuścić do zanieczyszczenia wód podziemnych.

4. Należy nie dopuszczać do powstawania nielegalnych wysypisk odpadów (tzw. "dzikich" wysypisk).
5. Należy dążyć do zwiększenia zasobów wód przydatnych na cele gospodarcze poprzez:
  - 1) poprawę czystości wód powierzchniowych do stanu mieszczącego się w możliwie najlepszej klasie normowanej,
  - 2) ograniczenie zanieczyszczania płytkich wód podziemnych, w celu umożliwienia gospodarczego wykorzystywania wód horyzontów płytkich,
  - 3) zwiększenie objętości wód w zbiornikach małej retencji - w tym w szczególności przez wybudowanie już zaplanowanych zbiorników,
  - 4) rozbudowę urządzeń melioracyjnych jedynie w obszarach bezwzględnie tego wymagających; inwestycje takie poprzedzać ekspertyzami odnośnie przewidywanych skutków przyrodniczych.
6. Należy stosować zabiegi agrochemiczne w sposób nie stwarzający zagrożenia dla wód podziemnych. W interesie gminy leży m.in. rozwój doradztwa rolniczego, uwzględniającego ochronę walorów przyrodniczych.
7. Należy unikać wykonywania zabudowy hydrotechnicznej typu ciężkiego koryt cieków, a w przypadkach koniecznych ograniczać ją do minimum.
8. Należy uporządkować gospodarkę wodno-ściekową na obszarze całej gminy.
9. Należy dążyć do poprawy lesistości terenów gminy poprzez:
  - 1) stopniowe zalesienie obszarów występowania gleb najsłabszych kompleksów przydatności rolniczej. Dotyczyć to może południowo-zachodnich obszarów gminy, koło miejscowości Karzec. Kompleksy o niskiej przydatności dla rolnictwa występują również na obu zboczach doliny Rowu Polskiego i Kani, w północnej części gminy. Są to dodatkowo tereny o podwyższonym zagrożeniu erozyjnym,
  - 2) zwiększanie powierzchni zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, a w miastach i wsiach - zakładanie parków,

- 3) stwarzanie niewielkich enklaw leśnych typu łęgowego w strefach podmakających den dolinnych, nie nadających się na wartościowe użytki zielone. Działania te, na równi z zalesianiem (pkt. a), poprawiają mikroklimat, zwiększą walory krajobrazowe, zmniejszą zagrożenie erozyjne gleb oraz poprawią stosunki wodne, a także stworzą warunki siedliskowe dla dzikiego ptactwa i innych zwierząt,
  - 4) wprowadzanie zadrzewień śródpolnych w miejscach występowania gleb lepszych, lecz zagrożonych erozją.
10. Należy dążyć do zakładania użytków ekologicznych w podmokłych strefach nie nadających się na rolnicze zagospodarowanie lub zmuszających do kosztownych zabiegów melioracyjnych. Stworzy to lepsze warunki do odradzania bardziej prawidłowej struktury ekologicznej terenu, a zwłaszcza wzbogaci gatunkowo florę i faunę gminy.
  11. Należy wzmocnić funkcję korytarza ekologicznego doliny Rowu Polskiego, poprzez zalesianie odcinków stromych zboczy. Pasma lasu tworzą naturalną izolację dna doliny, chroniąc też wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem spływami z pól oraz ograniczając erozję gleb.
  12. Propagować należy wśród mieszkańców gminy zasady gospodarowania bez konfliktu z ideą ochrony zasobów przyrodniczych gminy.
  13. Należy popularyzować idee rolnictwa ekologicznego i wspierać organizacyjnie jego wprowadzenie zwłaszcza tam, gdzie rokuje ono pozytywne skutki ekonomiczne.
  14. Należy podejmować skuteczne starania dla zmniejszenia uciążliwości komunikacyjnych, nie tylko w strefie kontaktu z zabudową mieszkaniową, ale również w strefie kontaktu z terenami upraw oraz w strefie kontaktu z wodami powierzchniowymi (ze względu na powodowane przez nie zanieczyszczenia liniowe).
  15. Należy podejmować różne działania ograniczające wpływ zanieczyszczeń obszarowych na wody powierzchniowe. Dotyczy to przede wszystkim przestrzeni wykorzystywanej rolniczo oraz pod zabudowę; w obrębie terenów zabudowanych ważna jest dbałość o stan sanitarny terenu.

16. Należy dążyć do ograniczenia uciążliwego oddziaływania na środowisko podmiotów działających na terenie gminy, w szczególności dotyczy to zakładów „Pudliszk S.A.” oraz Zakładu Utylizacji Zwierząt.
17. Należy podejmować różnego rodzaju działania mające na celu pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł.

3. ŚRODOWISKO KULTUROWE

Środowisko kulturowe jest rezultatem aktywności człowieka zamieszkującego lub prowadzącego różnego rodzaju działalność oraz relacji społecznych występujących na danym obszarze. Najczęściej występujące elementy środowiska kulturowego stanowią obiekty, które powstały na przestrzeni ostatnich dwóch – trzech wieków.

3.1. Zarys historyczny terenu gminy Krobia

Historia osadnictwa na terenie obecnej gminy Krobia sięga środkowej epoki kamienia, kiedy to właśnie na tym terenie pojawiły się pierwsze grupy ludzi prowadzące koczowniczy tryb życia. Ślady tego osadnictwa stwierdzono na terenie Pudliszek, Wymysłowi i Rogowa. W okresie neolitu (pomiędzy 4000 i 1700 r. p. n. e.) na terenach ziem krobskich wykształciła się tzw. kultura pucharów lejowych, co potwierdzają stanowiska archeologiczne w Pudliszkach, Wymysłowie i Starej Krobi. Śladami osadnictwa pochodzącymi z epoki brązu jest osada obronna w Pudliszkach i ślady budowli mieszkalnych na kamiennym fundamencie, odkryte w Starej Krobi. Ślady kultury łużyckiej (przełom epoki brązu i żelaza) odnaleziono w cmentarzyskach na terenie Karca, Gogolewa, Starej Krobi, Pudliszek i Ciołkowa, a znalezione tam przedmioty pozwalają stwierdzić, iż na tych terenach ówczesna ludność prowadziła osiadły tryb życia. Pierwsze ślady osadnictwa naszej ery reprezentuje cmentarzysko położone pomiędzy wsiami Wymysłowo i Stara Krobia, na którym odnaleziono 367 grobów. Z przełomu VIII i IX n. e. pochodzą kolejne ślady osadnictwa, reprezentowane przez obiekty obronne w Pudliszkach i Nieparcie.

Kasztelania krobka powstała w XIII wieku, w okresie podziału Wielkopolski na księstwo poznańskie i kalisko – gnieźnieńskie, a pierwsze udokumentowane wzmianki o niej znajdują się w bulli papieża Innocentego II z 7 VII 1136 roku. Gród kasztelański Krobia - powstał przed 1232 rokiem, od kiedy też stał się własnością biskupów poznańskich. Centrum grodu stanowił plac kwadratowego rynku (na którym odbywały się targi) z którego wychodziły ulice pod kątem prostym. Gród był połączony drogą z podgrodziem (osadą Kościelna Wieś), w którym powstał romański kościół św. Idziego. Miasto było

otoczone murami i fosą, a wstęp do miasta ograniczały cztery bramy: poznańska, kaliska, wrocławska i poniecka. Kasztelania krobcka obejmowała opole krobckie, ponieckie, grabonoskie, bojanowski i kobylińskie. Wokół grodu istniały osady słuźebna takie jak Ciołkowo, Kuczyna, Rogowo. Krobka otrzymała prawa miejskie w roku 1285 roku, będąc własnością biskupa poznańskiego Jana II herbu Nałęcz. W 1285 r. Książę Przemysław II nakazał budowę kasztelani w Karcu, do której w 1290 roku przeniósł się kasztelan krobcki. W 1312 roku nastąpił podział wielkopolski na dystrykty, w tym poniecki, który obejmował dobra rycerskie jak i biskupie. Miejscowości krobckiego klucza dóbr biskupich wykształciły swą odrębność w zakresie kultury duchowej i materialnej dając tym samym początek rozwoju tzw. biskupizny. Rozpad systemu kasztelańskiego nastąpił w XIV wieku, w wyniku którego powstały powiaty. Krobka i okoliczne wsi należały wówczas do powiatu kościańskiego. Kształt sieci osadniczej na terenie gminy Krobka kształtował się w średniowieczu. Część wsi w okolicach Krobi było wówczas na prawie niemieckim, a część na prawie polskim.

Rozwój Krobi następuje w okresie od XV do XVII wieku i cechuje go wzrost liczby mieszkańców i zabudowań. Okres rozwoju związany jest z rozkwitem rzemiosła i upraw ziemi. W tym czasie powstały na terenie ziem krobckich: szkoła, szpitale oraz liczne obiekty sakralne takie jak: kościół farny pod wezwaniem św. Mikołaja (w Krobi), szpitalny kościół pod wezwaniem Św. Ducha (w Krobi), kościoły w Domachowie oraz Chwałkowie, browar, szpital i park w Gogolewie.

W wyniku II rozbioru Polski miasto Krobka i okoliczne wsie weszły w skład powiatu krobckiego (z siedzibą w Rawiczu) leżącego w departamencie poznańskim w granicach Prus Południowych. W latach 1807-1815 tereny ziem krobckich należały do Księstwa Warszawskiego. Od roku 1815 Krobka i pobliskie wsi przeszły ponownie pod pruskie panowanie i znalazły się w granicach Wielkiego Księstwa Poznańskiego, aż do roku 1918. W strukturze narodowościowej tego okresu dominowała ludność polska. Największy udział ludności niemieckiej w na obszarach wiejskich występował w Ziemilinie (60% mieszkańców) i Karcu (30% mieszkańców). W okresie zaborów miały miejsce

istotne zmiany w strukturze społeczno ekonomicznej w skutek reformy uwłaszczeniowej, zlikwidowane zostały dobra kościelne i szlacheckie w miejsce, których powstały gospodarstwa włościańskie. Zaczęły wówczas powstawać koła rolnicze i spółki drenarskie, nasilił się rozwój przemysłu rolno - spożywczego, zwłaszcza w folwarkach (majątkach) np. w 1847 r. powstała w Pudliszkach pierwsza w Wielkopolsce cukiernia. Z okresu zaborów zachowały się na terenie gminy liczne folwarki oraz założenia dworsko – parkowe.

W okresie międzywojennym (1919 - 1939) na terenie miasta, którego powierzchnia wynosiła 1115 hektarów, zamieszkiwało 2909 osób(w 1938 r.). Miasto Krobia była najpierw siedzibą obwodu, a od 1934 roku siedzibą gminy zbiorowej wiejskiej, w skład której wchodziło 18 gromad: Bukownica, Chumiętki, Chwałkowo, Ciołkowo, Domachowo, Gogolewo, Grabinowo, Krobia Stara, Karzec, Kuczyna, Kuczynka, Kokoszki, Niepart, Posadowo, Potarzyca, Pudliszki, Pijanowice, Rogowo, Sułkowice, Ziemplin, Żychlewo. Gmina w tym czasie zamieszkiwana była głównie przez Polaków, mniejszość niemiecka stanowiła 1% ogółu ludności. W okresie międzywojennym na ziemiach polskich, w tym na obszarze ziem krobskich zaczął kształtować się ustroj miejskich władz samorządowych, który opierał się na pruskiej ordynacji z 1853 roku. Władze stanowiły: Magistrat (władza wykonawcza) oraz Rada Miejska (organ uchwałodawczy i kontrolny). Dalsze zmiany w ustroju władz miejskich nastąpiły w 1933 r. Po wybuchu II wojny światowej wojska niemieckie na teren Krobi wkroczyły 6 września 1939 r., a zostały wyparte z miasta dopiero w styczniu 1945 roku. W okresie międzywojennym na terenie gminy działały liczne zakłady rzemieślnicze, instytucje i przedsiębiorstwa, których budynki do dnia dzisiejszego znajdują się na obszarze gminy (Stadnina koni w Nieparcie, Zakład Pudliszki S.A., cegielnia w Pudliszkach, Zakład Utylizacji Zwierząt w Krobi, Gazownia w Krobi itd.)

W latach międzywojennych Krobia znajdowała się w granicach niepodległej Rzeczypospolitej i wraz z powiatem gostyńskim należała do województwa poznańskiego. Po wojnie, aż do 1975 roku gmina należała do powiatu gostyńskiego, w województwie poznańskim. W wyniku reformy

administracyjnej państwa w 1975 r. miasto oraz gmina stały się częścią województwa leszczyńskiego. Ostatnia reforma administracyjna (1999 r.) włączyła miasto i gminę Krobia ponownie do powiatu gostyńskiego, który wchodzi w skład województwa wielkopolskiego.

Na obszarze gminy Krobia istnieje mikroregion folklorystyczny tzw. biskupizna, obejmujący 12 wsi (należących dziś w większości do gminy Krobia), a będący niegdyś własnością biskupów poznańskich (od których pochodzi nazwa). Do klucza biskupiego należały wsie: Bukownica, Domachowo, Chumiętki, Posadowo, Potarzyca, Rębowo, Sikorzyn, Stara Krobia, Sułkowice, Wymysłowo i Żychlewo, zwane biskupizną ze stolicą w Krobi .

3.2. Charakterystyka stanu istniejącego

Miasto i gmina Krobia były obszarem wczesnego i gęstego osadnictwa. Pierwsze grupy ludzi prowadzące koczowniczy tryb życia pojawiły się na obszarze dzisiejszej gminy w środkowej epoce kamienia, a związane było to z korzystnymi warunkami środowiska przyrodniczego, a w szczególności uwarunkowaniami glebowo - klimatycznymi. Ślady wczesnego osadnictwa odnajdujemy w formie stanowisk archeologicznych (212 stanowisk archeologicznych na obszarze gminy), w których odnaleziono ślady: osad, grodzisk, obozowisk, punktów osadniczych oraz cmentarzysk. Stanowiska archeologiczne znajdują się w większości obrębów wsi oraz na obszarze miasta - najwięcej w Pudliszkach, Starej Krobi i Żychlewie (po 24 stanowiska), w Krobi (22 stanowiska), w Domachowie (21 stanowisk), w Chwałkowie i Chumiętkach (po 19 stanowisk), w Bukownicy, Karcu i Sułkowicach (po 16 stanowisk), w Gogolewie (15 stanowisk), w Grabianowie i Zieminie (po 14 stanowisk), w Nieparcie (13 stanowisk). Ponadto po kilka stanowisk archeologicznych zidentyfikowano we wsiach: Ciołkowo, Kuczyna, Posadowo, Potarzyca, Przyborowo, Rogowo i Wymysłowo.

Omawiane stanowiska reprezentują różne epoki: od pradziejów po późne średniowiecze oraz różne kultury: przeworską, łużycką, pomorską. Dziewięć stanowisk archeologicznych wpisano do rejestru zabytków. Znajdują się one we wsiach: Karzec, Stara Krobia, Niepart, Potarzyca, Pudliszki oraz Wymysłowo.

Szczegółowy wykaz wszystkich stanowisk archeologicznych ujęto w Tabelach 3.1 i 3.2.

Tabela 3.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Numer rejestru
Karzec	66-27	3	grodzisko	wczesne średniowiecze (X-XII w.)	289/A/68
Krobia	66-28	1	grodzisko	wczesne średniowiecze (XIII w.)	290/A/68
Niepart	66-28	23	grodzisko	wczesne średniowiecze	1248/A/92
Potarzyca	66-28	10	grodzisko	wczesne średniowiecze (XIII-XIV w.)	434/A/68
Pudliszki	66-27	11	grodzisko	wczesne średniowiecze	288/A/68
Pudliszki	66-27	13	- cmentarzysko, - obozowisko	- późny okres taleński - wczesny okres rzymski	789/A/69
Pudliszki	66-27	10	osada obronna	II okres epoki brązu	1487/A/73
Stara Krobia	65-28	128	cmentarzysko	wczesna epoka żelaza	652/A/69
Wymysłowo	65-28	115	grodzisko	epoka prehistoryczna	IIa/33/35

Tabela 3.2. Wykaz pozostałych stanowisk archeologicznych:

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Bukownica	65-28	40	- osada - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - kultura pucharów lejowatych
Bukownica	65-28	41	ślad osadnictwa	kultura łużycka
Bukownica	65-28	42	- osada - osada - osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze - kultura pucharów lejowatych
Bukownica	65-28	43	osada	kultura łużycka

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Bukownica	65-28	44	- osada - ślad osadnictwa	kultura łużycka
Bukownica	65-28	45	- osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze
Bukownica	65-28	46	- osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze
Bukownica	65-28	47	- osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka
Bukownica	65-28	48	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - późne średniowiecze
Bukownica	65-28	49	punkt osadnictwa	wczesne średniowiecze
Bukownica	65-28	50	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
Bukownica	65-28	51	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - kultura przeworska
Bukownica	65-28	52	ślad osadnictwa	
Bukownica	65-28	53	- osada ślad - osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - kultura pucharów lejo- watyckich - późne średniowiecze
Bukownica	65-28	54	- osada - osada - osada - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze - późne średniowiecze
Bukownica	65-28	55	- osada - ślad osadnictwa	- kultura przeworska
Chumiętki, obręb Pudliszki	66-28	23	osada	wczesne średniowiecze (VIII-X w.)
Chumiętki, obręb Pudliszki	66-28	24	- osada - osada	- okres wpływów rzymskich (kultura przeworska) - wczesne średniowiecze (VIII-X w.)

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Chumiętki	66-28	25	- osada - punkt osadnictwa	- V epoka brązu halsztat (kultura łużycka) - ? (pradzieje)
Chumiętki	66-28	26	- punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- neolit? - okres wpływów rzymskich (kultura przeworska)
Chumiętki	66-28	27	- osada - punkt osadnictwa	- neolit (kultura pucharów lejowatych) - ? (pradzieje)
Chumiętki	66-28	28	- osada - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- wczesne średniowiecze (XXI w.) (pradzieje) - późne średniowiecze (XV/XVI w.)
Chumiętki	66-28	29	- osada - osada	- kultura łużycka - pradzieje (kultura łużycka)
Chumiętki	65-28	73	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka
Chumiętki	65-28	74	ślad osadnictwa	
Chumiętki	65-28	75	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- późne średniowiecze
Chumiętki	65-28	76	ślad osadnictwa	
Chumiętki	65-28	77	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka
Chumiętki	65-28	78	ślad osadnictwa	kultura łużycka
Chumiętki	65-28	79	- osada - osada	- kultura przeworska - wczesne średniowiecze
Chumiętki	65-28	80	- osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- wczesne średniowiecze - późne średniowiecze
Chumiętki	65-28	81	ślad osadnictwa	kultura łużycka
Chumiętki	65-28	82	- osada - osada	- kultura łużycka

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
			- ślad osadnictwa	
Chumiętki	65-28	83	osada	- kultura łużycka
Chumiętki	65-28	84	- osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- późne średniowiecze
Chwałkowo	66-28	39	- osada - osada - osada	- ? (pradzieje) - ? (Pradzieje) - wczesne średniowiecze (IX-X w.)
Chwałkowo	66-28	40	- osada - punkt osadnictwa	- późne średniowiecze (XIV/XV w.) - wczesne średniowiecze (X w.)
Chwałkowo	66-28	41	- punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIII-XIV w.)
Chwałkowo	66-28	42	punkt osadnictwa	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Chwałkowo, obręb Rogowo	66-28	43	punkt osadnictwa	późne średniowiecze (XIII-XIV w.)
Chwałkowo	66-28	44	osada	późny okres rzymski (kultura przeworska)
Chwałkowo	66-28	46	- osada - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- późny okres rzymski? (kultura przeworska) - epoka kamienia neolit? - ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Chwałkowo	66-28	47	osada	późne średniowiecze (XIV/XVw.)
Chwałkowo	66-28	50	- punkt osadnictwa - punkt	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
			osadnictwa	(XIV/XV w.)
Chwałkowo	66-28	51	- osada - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - neolit - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Chwałkowo	66-28	52	- osada - osada	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XV/XVI w.)
Chwałkowo	66-28	58	Osada	późne średniowiecze (XV/XVI w.)
Chwałkowo	66-28	60	- osada - osada - osada	- okres lateński (kultura przeworska) - ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (X w.)
Chwałkowo	66-28	61	- osada - punkt osadnictwa	- kultura łużycka - ? (pradzieje)
Chwałkowo	66-28	62	osada	kultura łużycka?
Chwałkowo	66-28	63	osada	? (pradzieje)
Chwałkowo	66-28	64	- osada - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- późne średniowiecze (XIV/XVI w.) - epoka kamienia - ? (pradzieje)
Chwałkowo	66-28	73	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Ciołkowo	66-28	14	osada	kultura łużycka
Ciołkowo	67-28	39	osada	wczesne średniowiecze
Ciołkowo	66-28	15	- osada - punkt osadnictwa	- wczesny okres rzymski (kultura przeworska) - ? (pradzieje)
Ciołkowo	67-28	40	?	kultura łużycka
Ciołkowo	66-28	16	osada	? (pradzieje)

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Ciołkowo	66-28	17	punkt osadnictwa	? (pradzieje)
Domachowo	65-29	20	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze - nowożytne
Domachowo	65-29	21	osada	kultura przeworska
Domachowo	65-29	22	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Domachowo	65-29	23	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- (pradzieje) - późne średniowiecze
Domachowo	65-29	24	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura przeworska - późne średniowiecze - nowożytne
Domachowo	65-29	25	- punkt osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - kultura łużycka - późne średniowiecze - nowożytne
Domachowo	65-29	26	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- pradzieje - późne średniowiecze
Domachowo	65-29	27	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - ? (pradzieje) - nowożytne
Domachowo	65-29	28	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- późne średniowiecze - nowożytne
Domachowo	65-29	29	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Domachowo	65-29	30	osada	kultura łużycka
Domachowo	65-29	31	- osada - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - nowożytne
Domachowo	65-29	32	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze - nowożytne
Domachowo	65-29	33	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze - nowożytne
Domachowo	65-29	34	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- wczesne średniowiecze

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
				- późne średniowiecze
Domachowo	65-29	35	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - ? (pradzieje) - nowożytnie
Domachowo	65-29	36	- osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura przeworska - nowożytnie - ? (pradzieje)
Domachowo	65-29	37	osada	kultura przeworska
Domachowo	65-29	38	ślad osadnictwa	nowożytnie
Domachowo	65-29	39	- osada - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - nowożytnie
Domachowo	65-29	40	skarby	XV/XVII w.
Gogolewo	67-28	20	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (XII-XIII w.)
Gogolewo	67-29	47	- osada - osada - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (IX-XI w.) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Gogolewo	67-28	29	- osada - osada	- halsztat (kultura łużycka) - wczesne średniowiecze
Gogolewo	67-29	48	- osada - osada	- wczesne średniowiecze (VIII-IX w.) - wczesne średniowiecze (X-XIII w.)
Gogolewo	67-28	30	skarby	III epoka brązu (kultura łużycka)
Gogolewo	67-29	49	osada	wczesne średniowiecze (VIII-X w.)
Gogolewo	67-28	31	cemmentarzysko	kultura pomorska
Gogolewo	67-28	32	ślad osadnictwa	neolit
Gogolewo	67-28	33	cemmentarzysko ciałopalne	kultura łużycka

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Gogolewo	67-28	34	obozowisko	neolit
Gogolewo	67-28	1	osada	późne średniowiecze (XIII-XIV w.)
Gogolewo	67-28	2	śląd osadnictwa	? (pradzieje)
Gogolewo	67-28	4	osada	? (pradzieje)
Gogolewo	67-28	5	- śląd osadnictwa - śląd osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Gogolewo	67-28	6	- osada - śląd osadnictwa - śląd osadnictwa	- późne średniowiecze (XIII-XIV w.) - okres wpływów rzymskich (kultura przeworska?) - ? (pradzieje)
Grabianowo	66-28	5	cmentarzysko pop.	halsztat (kultura łużycka)
Grabianowo	66-28	11	- punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Grabianowo, obręb Rogowo	66-28	12	punkt osadnictwa	? (pradzieje)
Grabianowo	66-28	13	- osada - punkt osadnictwa	- późne średniowiecze (XIII-XIV w.) - ? (pradzieje)
Grabianowo	66-28	53	- osada - osada	- ? - (pradzieje)późne średniowiecze (XIV/XVI w.)
Grabianowo	66-28	54	- osada - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - neolit - późny okres rzymski (kultura przeworska) - późne średniowiecze (XIII-XIV w.)
Grabianowo	66-28	55	- osada - punkt	- ? (pradzieje) - neolit

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
			osadnictwa - punkt osadnictwa	- późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Grabianowo	66-28	56	- osada - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- późne średniowiecze (XIII-XIV w.) - późny okres rzymski (kultura przeworska) - ? (pradzieje)
Grabianowo	66-28	57	osada	późne średniowiecze (XV/XVI w.)
Grabianowo	66-28	59	- punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Grabianowo	66-28	80	- osada - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XV/XVI w.)
Grabianowo	66-28	81	osada	późne średniowiecze (XIV-XVI w.)
Grabianowo	66-28	82	- osada - osada	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIII-XV w.)
Grabianowo	66-28	83	śląd osadnictwa	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Karzec	66-27	3	- grodzisko - grodzisko	- późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Karzec	66-27	7	- cmentarzysko szkieletowe - cmentarzysko	- wczesne średniowiecze - kultura łużycka
Karzec	66-27	6	osada	wczesne średniowiecze
Karzec	66-27	2	osada	wczesne średniowiecze (VIII-X w.)
Karzec	66-27	8	cmentarzysko	kultura łużycka
Karzec	66-27	9	- cmentarzysko kurhanowe	- wczesne średniowiecze

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
			- ślad osadnictwa	(VIII-X w.) - wczesne średniowiecze (XIII-XIV w.)
Karzec	66-27	45	- osada - osada	- halsztat (kultura łużycka) - późne średniowiecze
Karzec	66-27	46	- osada - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XV/XVII w.)
Karzec	66-27	47	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Karzec	66-27	49	?	
Karzec	66-27	71	- osada - osada	- halsztat (kultura łużycka) - wczesne średniowiecze (IX-X w.)
Karzec	66-27	72	Osada	wczesne średniowiecze (VIIIIX w.)
Karzec	66-27	84	- osada - osada	- V okres epoki brązu (kultura łużycka) - ? (pradzieje)
Karzec	66-27	85	- osada - osada	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze (IX/X w.)
Karzec	66-27	86	ślad osadnictwa	? (pradzieje)
Karzec	66-27	87	- osada - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (VIII/IX w.)
Krobia	66-28	1	- grodzisko - zamek	- późne średniowiecze (XIV/XVI w.)
Krobia	66-28	2	- grodzisko? - kościółek	- romański
Krobia	66-28	3	cmentarzysko	- halsztat - okres lateński

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
				(kultura łużycka)
Krobia	66-28	4	cmentarzysko żarowe	III w. (kultura przeworska)
Krobia	66-28	21	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Krobia	66-28	30	osada	późny okres rzymski (kultura przeworska)
Krobia	66-28	31	- punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (VIII/IX w.)
Krobia	66-28	32	osada	? (pradzieje)
Krobia	66-28	33	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Krobia	66-28	35	osada	późne średniowiecze, neolit
Krobia	66-28	36	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Krobia	66-28	37	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Krobia	66-28	38	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Krobia	66-28	68	- obozowisko osada - punkt osadnictwa	- mezolit? - ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XV/XVII w.)
Krobia	66-28	69	- punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XVI w.)
Krobia	66-28	70	- osada - osada - punkt osadnictwa	- kultura łużycka - ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Krobia	66-28	71	- punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
			- punkt osadnictwa	średniowiecze (XIII/XIV w.)
Krobia	66-28	72	- osada - punkt osadnictwa	- późne średniowiecze (XV/XVII w.) - ? (pradzieje)
Krobia	66-28	84	- osada - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze
Krobia	66-28	85	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze - późne średniowiecze
Krobia	66-28	86	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze
Krobia	66-28	87	- osada - ślad osadnictwa	- kultura przeworska - wczesne średniowiecze - późne średniowiecze
Kuczyna	66-28	18	osada	? (pradzieje)
Kuczyna	66-28	75	osada	wczesne średniowiecze (X-XII w.)
Kuczyna	66-28	76	- punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Kuczyna	66-28	77	osada	późny okres rzymski (kultura przeworska)
Kuczyna	66-28	78	- osada - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - neolit?
Kuczyna, obręb Krobia	66-28	79	osada	? (pradzieje)
Niepart	67-28	23	grodzisko	
Niepart	67-28	24	osada	wczesne średniowiecze (VIII-X w.)
Niepart	67-28	36	grodzisko	?

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Niepart	67-28	21	<ul style="list-style-type: none"> - osada - osada - osada 	<ul style="list-style-type: none"> - wczesne średniowiecze (VIII-X w.) - wczesne średniowiecze (X-XII w.) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Niepart	67-28	37	cmentarzysko szkieletowe	wczesne średniowiecze
Niepart	67-28	13	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Niepart	67-28	38	zamek	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Niepart	67-28	8	<ul style="list-style-type: none"> - osada - osada - osada 	<ul style="list-style-type: none"> - ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (IX-XI w.) - późne średniowiecze (XIII-XIV w.)
Niepart	67-28	14	<ul style="list-style-type: none"> - osada - osada 	<ul style="list-style-type: none"> - wczesne średniowiecze (IX-XI w.) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Niepart	67-28	15	<ul style="list-style-type: none"> - osada - osada - ślad osadnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> - wczesne średniowiecze (IX-XI w.) - późne średniowiecze (XIII-XIV w.) - ? (pradzieje)
Niepart	67-28	22	<ul style="list-style-type: none"> - osada - osada 	<ul style="list-style-type: none"> - wczesne średniowiecze - późne średniowiecze (XIII-XIV w.)
Niepart	67-28	26	ślad osadnictwa	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Niepart	67-28	27	- osada	- późne

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
			- ślad osadnictwa	średniowiecze (XIV/XV w.) - ? (pradzieje)
Posadowo	66-29	36	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Posadowo	66-29	37	- osada - osada - osada	- V epoka brązu halsztat (kultura łużycka) - wczesne średniowiecze (VIII-X w.) - późne średniowiecze (XIII-XIV w.)
Posadowo	66-29	38	- osada - punkt osadnictwa	- późne średniowiecze (XIV/XV w.) - epoka kamienia
Posadowo	66-29	40	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Posadowo	66-29	41	osada	późne średniowiecze (XIV/XVI w.)
Posadowo	66-29	42	osada	późne średniowiecze
Posadowo	66-29	43	osada	późne średniowiecze (XIV/XVI w.)
Posadowo	66-29	47	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- okres wpływów rzymskich (kultura przeworska) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Potarzyca	66-28	10	- grodzisko - osada	- ? - kultura przeworska
Potarzyca	66-28	6	cmentarzysko szkieletowe	wczesne średniowiecze
Potarzyca	66-28	48	- osada - osada	- wczesne średniowiecze (IX-X w.) - późne

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
				średniowiecze (XIV/XV w.)
Potarzyca	66-28	49	osada	wczesne średniowiecze (X w.)
Potarzyca	66-29	44	- osada - osada - punkt osadnictwa	- wczesne średniowiecze (VIII-X w.) - późne średniowiecze (XV/XVI w.) - ? (pradzieje)
Potarzyca	66-29	45	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Potarzyca	66-29	46	- osada - osada - osada - osada	- neolit - kultura przeworska - ? (Pradzieje) - późne średniowiecze
Przyborowo	67-27	30	- osada - osada	- wczesne średniowiecze - późne średniowiecze
Przyborowo	67-27	15	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Przyborowo	67-27	23	- osada - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (VIII-X w.)
Przyborowo	67-27	24	- osada - ślad osadnictwa	- późne średniowiecze (XIII-XIV w.) - ? (pradzieje)
Przyborowo	67-28	17	- osada - ślad osadnictwa	- wczesne średniowiecze (X-XII w.) - wczesne średniowiecze (VIII-X w.)
Przyborowo	67-28	18	- osada - osada	- ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (X-XII w.)

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Przyborowo	67-28	19	- osada - osada	- ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (IX-X w.)
Pudliszki	66-27	11	grodzisko	
Pudliszki	66-27	12	- cmentarzysko - ślad osadnictwa	- kultura pomorska - wczesne średniowiecze
Pudliszki	66-27	13	- obozowisko - osada - osada - osada - osada - osada	- neolit - halsztat (kultura łużycka - ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (VIIIIX w.) - wczesne średniowiecze
Pudliszki	66-27	14	osada	? (pradzieje)
Pudliszki	66-27	10	osada obronna	?
Pudliszki	66-27	16	grodzisko stożkowe	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Pudliszki	66-27	17	- osada - osada	- wczesne średniowiecze (VII/IX w.) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Pudliszki	66-27	18	- osada - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa - punkt osadnictwa	- kultura łużycka - ? (pradzieje) - wczesne średniowiecze (IX-X w.) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Pudliszki	66-27	15	cmentarzysko kurhanowe	
Pudliszki	66-27	19	cmentarzysko kurhanowe	
Pudliszki	66-27	20	cmentarzysko kurhanowe	
Pudliszki	66-27	88	- osada - osada	- okres lateński (kultura

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
			- osada	przeworska) - kultura przeworska - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Pudliszki	66-27	21	cmentarzysko kurhanowe	
Pudliszki	66-27	89	- osada - osada	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Pudliszki	66-27	41	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- epoka kamienia - ? (pradzieje)
Pudliszki	66-27	42	śląd osadnictwa	? (pradzieje)
Pudliszki	66-27	43	osada	kultura łużycka?
Pudliszki	66-28	9	kurhan?	
Pudliszki	66-28	19	osada	? (pradzieje) (kultura przeworska?)
Pudliszki	66-28	20	- osada - punkt osadnictwa	- okres wpływów rzymskich (kultura przeworska?) - neolit
Pudliszki	66-28	22	- osada - punkt osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XV/XVI w.)
Pudliszki	66-28	34	- osada - punkt osadnictwa	- późny okres rzymski (kultura Przeworska) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Pudliszki	66-27	34	cmentarzysko	halsztat (kultura łużycka)
Pudliszki	66-27	29	cmentarzysko kurhanowe	
Rogowo	67-28	3	- cmentarzysko - osada	- halsztat (kultura łużycka) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Rogowo	67-28	10	- cmentarzysko - osada	- halsztat (kultura łużycka) - późne średniowiecze (XV/XVI w.)
Rogowo	67-28	41	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Rogowo	67-28	9	osada	wczesne średniowiecze (X-XII w.)
Rogowo	67-28	11	śląd osadnictwa	późne średniowiecze (XV/XVI w.)
Stara Krobia	65-28	128	- - ? - ? - cmentarzysko osada	- kultura łużycka - kultura przedłużycka
Stara Krobia	65-28	116	- osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - późne średniowiecze
Stara Krobia	65-28	117	- osada - osada	- kultura łużycka
Stara Krobia	65-28	118	- osada - osada	- kultura przeworska - wczesne średniowiecze
Stara Krobia	65-28	119		
Stara Krobia	65-28	120	- osada - ślad osadnictwa	- kultura przeworska
Stara Krobia	65-28	121	osada	kultura przeworska
Stara Krobia	65-28	122	- osada - osada	- kultura przeworska
Stara Krobia	65-28	123	- osada - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze
Stara Krobia	65-28	124	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - kultura przeworska - późne średniowiecze
Stara Krobia	65-28	125	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- późne średniowiecze
Stara Krobia	65-28	126	śląd osadnictwa	późne średniowiecze

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Stara Krobia	65-28	127	- osada - osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- wczesne - średniowiecze - kultura łużycka - późne - średniowiecze
Stara Krobia	65-28	129	- ślad - osadnictwa	- późne - średniowiecze
Stara Krobia	65-28	130	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - późne - średniowiecze
Stara Krobia	65-28	131	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
Stara Krobia	65-28	132	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - późne - średniowiecze
Stara Krobia	65-28	134	ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
Stara Krobia	65-28	135	?	kultura łużycka
Stara Krobia	65-28	136	?	kultura łużycka
Stara Krobia	65-28	137	?	kultura łużycka
Stara Krobia	65-28	138	?	
Stara Krobia	65-28	139		
Stara Krobia	65-28	133	ślad osadnictwa	kultura łużycka
Sułkowice	65-28	37	osada	wczesne średniowiecze
Sułkowice	65-28	38	ślad osadnictwa	
Sułkowice	65-28	39	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
Sułkowice	65-29	49		XV-XVIII w.
Sułkowice	66-29	39	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Sułkowice	66-28	65	osada	późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Sułkowice	66-28	66	- osada - osada	- okres lateński (kultura przeworska) - wczesne średniowiecze (X-XII w.)
Sułkowice	66-28	67	punkt osadnictwa	kultura łużycka

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
Sułkowice	65-29	45	śląd osadnictwa	wczesna epoka brązu
Sułkowice	65-29	46	osada	kultura przeworska
Sułkowice	65-29	47	- osada - ślad osadnictwa	- kultura przeworska - nowożytna
Sułkowice	65-29	48	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura przeworska - późne średniowiecze
Sułkowice	65-29	41	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- epoka kamienia - kultura łużycka - wczesne średniowiecze
Sułkowice	65-29	42	śląd osadnictwa	? (pradzieje)
Sułkowice	65-29	43	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - nowożytna
Sułkowice	65-29	44	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - późne średniowiecze
Wymysłowo	65-28	109	- cmentarzysko - cmentarzysko - cmentarzysko - cmentarzysko - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa (cmentarzysko)	- kultura łużycka - kultura łużycka - kultura pomorska - kultura przeworska - kultura pucharów lejowatych - neolit (kultura amfor kulistych) - kultura ceramiki sznurowej - kultura ceramiki grzebykowo-dołkowej - kultura przedłużycka
Wymysłowo	65-28	115	grodzisko stożkowe	
Wymysłowo	65-28	110	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- wczesne średniowiecze - późne

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
				średniowiecze
Wymysłowo	65-28	111	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	
Wymysłowo	65-28	112	- osada - osada	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze
Wymysłowo	65-28	113	osada	kultura przeworska
Wymysłowo	65-28	114	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura pucharów lejowatych - kultura łużycka - wczesne średniowiecze
Ziemlin	66-27	26	cmentarzysko?	kultura łużycka
Ziemlin	66-27	30	gród jamowy	kultura łużycka
Ziemlin	66-27	22	cmentarzysko kurhanowe	
Ziemlin	66-27	23	cmentarzysko kurhanowe	
Ziemlin	66-27	24	cmentarzysko kurhanowe	
Ziemlin	66-27	25	cmentarzysko kurhanowe	
Ziemlin	66-27	27	cmentarzysko kurhanowe	
Ziemlin	66-27	28	cmentarzysko kurhanowe	
Ziemlin	66-27	31	- osada - osada	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze
Ziemlin	66-27	32	cmentarzysko	wczesne średniowiecze
Ziemlin	66-27	33	znalezisko luźne	
Ziemlin	66-27	44	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- ? (pradzieje) - późne średniowiecze (XIV/XV w.)
Ziemlin	66-28	7	kurhan?	
Ziemlin	66-28	8	kurhan?	
Żychlewo	65-28	85	śląd osadnictwa	kultura łużycka
Żychlewo	65-28	86	- osada	- kultura

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
			- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	przeworska - późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	87	- osada ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka
Żychlewo	65-28	88	- obozowisko - osada - osada - ślad osadnictwa	- neolit (kultura amfor kulistych - kultura łużycka - kultura przeworska
Żychlewo	65-28	89	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	90	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- wczesne średniowiecze - późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	91	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura przeworska
Żychlewo	65-28	92	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	93		?
Żychlewo	65-28	94	ślad osadnictwa	kultura przeworska
Żychlewo	65-28	95	- osada - osada	- kultura łużycka - kultura przeworska
Żychlewo	65-28	96	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura ceramiki wstęgowej rytej - późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	97	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- wczesne średniowiecze - późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	98	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	99	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka
Żychlewo	65-28	100	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	101	- osada - ślad osadnictwa	- kultura przeworska

Miejscowość	Numer arkusza	Numer stanowiska na obszarze AZP	Rodzaj stanowiska	Chronologia Kultura
			- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka
Żychlewo	65-28	102	- osada - osada - osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - wczesne średniowiecze - kultura przeworska - późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	103	osada?	kultura przeworska
Żychlewo	65-28	104	- osada - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - późne średniowiecze
Żychlewo	65-28	105	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka - kultura przeworska
Żychlewo	65-28	106	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- kultura łużycka
Żychlewo	65-28	107		kultura łużycka
Żychlewo	65-28	108	cmentarzysko	?

Na terenie miasta i gminy Krobia zostały wyznaczone liczne strefy ochrony konserwatorskiej (A, B, K, E) mające na celu ochronę spuścizny kulturowej gminy występującą w formie stanowisk, archeologicznych, obiektów wpisanych do rejestru zabytków, założeń urbanistycznych jednostek osadniczych, osi widokowych itd. Strefy ochrony konserwatorskiej występują na terenie miasta Krobia (strefa A,B, K i E) jak i na obszarach wiejskich gminy:

Strefa A w Chwałkowie, Domachowie, Gogolewie, Nieparcie, Pijanowicach, Pudliszkach, Rogowie

Strefa B w Chumiętkach, Chwałkowie, Ciołkowie, Domachowie, Gogolewie, Nieparcie, Przyborowie, Pudliszkach, Starej Krobi, Sułkowicach i w Żychlewie

Strefa K (ochrony krajobrazu) w Gogolewie i w Nieparcie

Strefa E (ochrony ekspozycji i osi widokowych) dla Krobi i Niepartu

Szczegółowy wykaz stref ochrony konserwatorskiej ujęto w Tabeli 3.3., a ich zasięgi przedstawiono na rysunkach Studium.

Tabela 3.3. Wykaz stref ochrony konserwatorskiej

Miejscowość	Strefa A	Strefa B	Strefa K	Strefa E
Krobia	Układ urbanistyczny i zespół budowlany miasta.			Strefy ekspozycji na panoramę miasta i osie widokowe.
Chumiętki		Relikt parku krajobrazowego.		
Chwałkowo	Zespół pałacowy: – pałac, – park krajobrazowy, – bramy parkowe.	Zachodnia część wsi. Północna część wsi. Zabudowa Włostowa.		
Ciołkowo		Dwór z reliktem parku.		
Domachowo	Zespół kościelno-cmentarny: – kościół, – cmentarz parafialny i przykościelny. Wiatrak-koźlak.	Układ przestrzenny wsi.		
Gogolewo	Zespół pałacowy: – pałac, – park krajobrazowy, – oficyna, – ogrodzenie, – bramy, – mostek. Zespół dwóch podwórz folwarcznych.	Układ przestrzenny wsi.	Strefa ochrony krajobrazu związanego z zespołem pałacowo-parkowym.	
Niepart	Obszar ruin zamku obronnego. Dwór (d. oficyna). Podwórze folwarczne. Zespół kościelny (kościół, plebania, cmentarz przykościelny). Kaplica cmentarna na	Część zabytkowa wsi.	Strefa ochrony krajobrazu.	Strefy ekspozycji na kościół od strony południowej, zachodniej i północnej. Oś widokowa od strony drogi

Miejscowość	Strefa A	Strefa B	Strefa K	Strefa E
	cmentarzu parafialnym.			z Gogolewa.
Pijanowice	Zespół pałacowo-parkowy: <ul style="list-style-type: none"> – pałac, – park, – dom ogrodnika, – spichlerz w folwarku. 			
Potarzyca	Dwór z reliktem parku i folwark.			
Przyborowo		Dwór z reliktem parku. Zabudowania pofolwarczne: kolonia mieszkalna i podwórze gospodarcze.		
Pudliszki	Zespół pałacowo-parkowy: <ul style="list-style-type: none"> – pałac, – park krajobrazowy. 	Zabudowania pofolwarczne, w tym budynki mieszkalne i podwórze folwarczne (część wschodnia wsi). Część północna wsi z mieszkalnymi budynkami folwarcznymi.		
Rogowo	Zespół pałacowo-parkowy.			
Stara Krobia		Układ przestrzenny wsi.		
Sułkowice		Układ przestrzenny wsi (owalnicowy).		
Żychlewo		Układ przestrzenny wsi.		

Na terenie miasta i gminy znajduje się 35 obiektów wpisanych do rejestru zabytków (Tabela 3.4.), m. in.:

- zespoły parkowo-pałacowe w Chwałkowie, Pijanowicach i Rogowie,
- zespoły folwarczne w Nieparcie, Chwałkowie i Potarzycy,
- zespół kościelny w Chwałkowie,
- założenie urbanistyczne w Krobi (równocześnie strefa ochrony konserwatorskiej "A"),
- parki w Chwałkowie i Gogolewie (park z ogrodem dworskim),
- ruiny w Krobi (zamek biskupi) i w Nieparcie (dwór obronny).

Tabela nr 3.4. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość	Obiekt	Wiek	Numer rejestru
Chwałkowo	Zespół kościelno-cmentarny: a) kościół parafialny p.w. Św. Trójcy b) cmentarz przykościelny		1220/A
Chwałkowo	Pałac i park		629/1590/A
Chwałkowo	Zespół folwarczny: a) układ przestrzenno-architektoniczny b) budynek folwarczny c) obora	XIX w. b) 1669 r. c) 1872 r.	1226/A
Chwałkowo	Park dworski (o powierzchni 1,69 ha)	II poł. XIX w.	1571/A
Ciołkowo	Spichlerz na terenie zespołu folwarchnego	1890 r.	1347/A
Domachowo	Kościół p.w. Św. Michała Archanioła		35/238
Gogolewo	Spichlerz dworski		130/561
Gogolewo	Park - ogród dworski		141/75
Gogolewo	Pałac		603/1386
Karzec	Grodzisko		53/12
Karzec	Grodzisko pierścieniowe		269/289
Krobia	Kaplica publiczna p.w. Św. Idziego	XII/XIII w.	45/315
Krobia	Kościół p.w. Św. Mikołaja	1757/67 r.	46/316
Krobia	Kaplica p.w. Św. Ducha	1440 r.	158/599
Krobia	Ruiny zamku biskupiego		223/196/A

Miejscowość	Obiekt	Wiek	Numer rejestru
Krobia	Ratusz	1840 r.	258/242/A
Krobia	Grodzisko Słowian		270/290
Krobia	Zespół budowlany i założenie urbanistyczne		1208/A
Krobia Stara	Cmentarzysko		499/652
Niepart	Kaplica cmentarna		150/591
Niepart	Zespół folwarczny: a) spichlerz b) stajnia c) obora d) radcówka	a) 1863 r. b) 1890/95 r. c) 1863 r. d) poł. XIX w.	1227/A
Niepart	Ruiny dworu obronnego		152/593
Niepart	Grodzisko		1248/A
Potarzyca	Grodzisko wczesnośredniowieczne		318/433
Pudliszki	Dwór		149/590
Pudliszki	Grodzisko		265/288
Pudliszki	Cmentarzysko ciałopalne		452/798
Pudliszki	Grodzisko		621/1487
Pępowo	Grodzisko		1296/A
Potarzyca	Założenie dworsko-folwarczne		1350/A
Pijanowice	Spichlerz	1900 r.	1388/A
Pijanowice	Zespół pałacowo-parkowy: a) pałac b) dom ogrodnika c) park (ogród warzywny, d) sad – (o powierzchni 1,46 ha)	XIX/XX w. a) 1900 r. b) 1900 r. c) k. XIX w.	1410/A
Rogowo	Zespół pałacowy: a) pałac b) park	II poł. XIX w. - 1912 r.	1244/A
Wymysłowo	Grodzisko		62/33
Ziemlin	Spichlerz na terenie zespołu folwarcznego	1892 r.	1353/A

Oprócz omówionych powyżej znajdujących się w rejestrze zabytków na obszarze gminy występują również obiekty o walorach zabytkowych (nie ujęte w rejestrze zabytków). Wśród 241 tego typu obiektów (Tabela 3.5) przeważają pojedyncze budynki, głównie mieszkalne. Zaliczono jednak do nich także zespoły zabudowy, w tym: 18 zespołów folwarcznych, 4 zespoły kościelne oraz 14 zespołów zabudowy zagrodowej. Najwięcej, bo 68 obiektów o walorach kulturowych koncentruje się w mieście Krobia (27,3% ogólnej liczby). Duża liczba obiektów o walorach zabytkowych występuje na obszarze tzw. Biskupiny : Domachowo (28 obiektów), Sułkowice (18 obiektów), Stara Krobia (18 obiektów), Posadowo (15 obiektów) i Gogolewo (10 obiektów).

Tabela nr 3.5. Wykaz obiektów w ewidencji służby ochrony zabytków

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
KROBIA			
1.	Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Mikołaja: a) kościół b) pałac arcybiskupi, obecnie przedszkole c) plebania d) organistówka e) park miejski f) mur i brama z dwiema furtami	b) ul. Biskupińska 2 c) ul. Biskupińska 3 d) ul. Poznańska	a) 1438 r., 1479 r., 1641 r., 1863 r., 1868 r., 1910 r., 1931 r., 1950 r. b) 1898 r., 1937 r. c) 1890 r. d) ? e) 2 poł. XIX w. f) f) 4 ćw. XIX w.
2.	Kościół parafialny, obecnie. kaplica cmentarna p.w. Św. Idziego		poł. XII w. (1140 r.), poł. XIII w., 1440 r., 1605 r., 1811 r. 1929 r.
3.	Kościół szpitalny, obecnie filialny p.w. Św. Ducha, mur.		1440 r., 1745 r., 1832 r., 1876 r., 1918 r., 1925 r., 1947 r.
4.	Wyspa zamkowa z fosą z zamkiem, mur.		1 poł. XV w., 2 poł. XIX w.
5.	Ratusz (w miejscu starszego), mur.		1840 r., 1845 r.
6.	Poczta, mur.	ul. Kobylińska 3	1 ćw. XX w.
7.	Poczta konna, ob. budynek handlowy, cegła	ul. Kobylińska	k. XIX w.
8.	Dworzec PKP, cegła		1889 r.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
9.	Restauracja, mur.	ul. Mickiewicza 42	1885 r., 1. 30-te XX w.
10.	Dom mieszkalny, mur.-cegła	ul. Św. Ducha 17	pocz. XX w.
11.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Św. Ducha 11	1 ćw. XX w.
12.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Św. Ducha 12	1 ćw. XX w.
13.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Św. Ducha 14	1 ćw. XX w.
14.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Dworcowa 2	k. XIX w.
15.	Dom mieszkalny, cegła	ul. Dworcowa 3	k. XIX w.
16.	Dom mieszkalny, cegła	ul. Dworcowa 4	k. XIX w.
17.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Dworcowa 5	pocz. XX w.
18.	Dom mieszkalny, cegła	ul. Dworcowa 6	pocz. XX w.
19.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Dworcowa 7	XIX/XX w.
20.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Dworcowa 10	XIX/XX w.
21.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Dworcowa 11	XIX/XX w.
22.	Dom mieszkalny, cegła	ul. Św. Idziego 1	pocz. XX w.
23.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Św. Idziego 10	pocz. XX w.
24.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Św. Idziego 11	1. 30-te XX w.
25.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Św. Idziego 14	XIX/XX w.
26.	Dom mieszkalny, szach.	ul. Jutrosińska 2	poł. XIX w.
27.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 3	k. XIX w., 1986 r.
28.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 5	4 ćw. XTC w., 1986 r.
29.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 11	2 poł. XIX w.
30.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 12	pocz. XX w.
31.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 13	1 ćw. XX w.
32.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 20	pocz. XX w.
33.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 21	k. XIX w.
34.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 23	1 ćw. XX w.
35.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 24	1 ćw. XX w.
36.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 25	1 ćw. XX w.
37.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 26	1926 r.
38.	Zespół domu: a) dom, mur. b) stodoła, szach.	ul. Jutrosińska 27	a) k. XIX w. b) k. XIX w.
39.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 30	1 ćw. XX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
40.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 31	1 ćw. XX w.
41.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 32	1 ćw. XX w.
42.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 36	pocz. XX w.
43.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 38	XIX/XX w.
44.	Dom mieszkalny, cegła	ul. Jutrosińska 40	pocz. XX w.
45.	Dom mieszkalny, szach.	ul. Jutrosińska 48	2 poł. XX w., 1986 r.
46.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Jutrosińska 49	XIX/XX w.
47.	Dom mieszkalny, cegła	ul. Jutrosińska	1 ćw. XX w.
48.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 6	k. XIX w.
49.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 12	1 ćw. XX w.
50.	Dom mieszkalny, cegła	ul. Kobylińska 14	pocz. XX w.
51.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 15	1915 r.
52.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 28	1867 r.
53.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 47	1 ćw. XX w.
54.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 88	1 ćw. XX w.
55.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 56/57	XIX/XX w.
56.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 71	1 ćw. XX w.
57.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 79	1 ćw. XX w.
58.	Dom mieszkalny, szach.	ul. Kobylińska 82	poł. XIX w.
59.	Dom mieszkalny	ul. Kobylińska 90	pocz. XX w.
60.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 93	pocz. XX w.
61.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 94	1 ćw. XX w.
62.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kobylińska 95	pocz. XX w.
63.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kościuszki 1	1 ćw. XX w.
64.	Dom mieszkalny, cegła	ul. Kościuszki 1a	1 ćw. XX w.
65.	Dom mieszkalny, mur.	ul. Kościuszki 4	1880 r., 1986 r.
66.	Dworzec PKP (nieczynny) obecnie budynek mieszkalny	ul. Poniecka	ok. 1900
67.	Warsztaty kolejowe		ok. 1930
68.	Gazownia	ul. Powstańców Wlkp.	ok. 1910
BUKOWNICA			
1.	Dom mieszkalny, mur.	nr 7	1916 r.
2.	Dom mieszkalny, szach/mur.	nr 18	1883 r.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
3.	Stodoła, szach./drewn.	w zagrodzie nr 3	k. XIX w.
4.	Budynek inwentarski, cegła	w zagrodzie nr 5	1 ćw. XX w.
5.	Stodoła, cegła	w zagrodzie nr 5	1 ćw. XX w.
6.	Stodoła, drewn.	w zagrodzie nr 9	1 ćw. XX w.
7.	Kuźnia, cegła	w zagrodzie nr 16	1 ćw. XX w.
CHUMIĘTKI			
1.	Pozostałość zespołu folwarczno-pałacowego: a) pałac b) park krajobrazowy		b)XIX w.
2.	Dom mieszkalny wraz z ogrodzeniem, mur cegła	nr 1	pocz. XX w.
3.	Dom mieszkalny, mur.	nr 2	k. XIX w.
4.	Dom mieszkalny wraz z ogrodzeniem i bramą, cegła	nr 6	pocz. XX w.
5.	Dom mieszkalny, mur.	nr 9	pocz. XX w.
6.	Dom mieszkalny, mur.	nr 21	pocz. XX w.
7.	Dom mieszkalny, mur.	nr 23	pocz. XX w.
8.	Dom mieszkalny, ob. budynek gospodarczy, mur.	w zagrodzie nr 15	pocz. XX w.
CHWAŁKOWO			
1.	Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Trójcy: a) kościół, cegła b) grobowiec rodziny Bojanowskich, ob. kaplica cmentarna, mur.		a) 1854 r., 1947 r., 1965 r., 1977 r. b) 2 poł. XIX w.
2.	Szkoła podstawowa, ob. dom mieszkalny, mur.		1 ćw. XX w.
3.	Szkoła podstawowa, cegła		4 ćw. XIX w.
4.	Zespół pałacowo-folwarczny: Zespół pałacowo-parkowy: a) pałac, mur. b) lodownia, mur. c) mur ogrodzeniowy z bramą do parku i bramą drugą do pałacu, mur.- kam. d) park krajobrazowy Zespół folwarczny: e) rządówka, mur.	g) nr 46 j) nr 35	a) 1890 r.?, 1910 r., 1973 r. b) k. XIX w. c) ok. 1890 r. d) 2 poł. XIX w. e) 4 ćw. XIX w. f) k. XIX w. g) 2 poł. XIX w. h) k. XIX w. i) 1914 r.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
	f) pofolwarczny dom mieszkalny, mur. g) pofolwarczny dom mieszkalny, mur. h) dom mieszkalny, mur. i) dwojak, ob. dom mieszkalny, mur.-rygl. j) dom mieszkalny, mur.-rygl. k) obora, mur. l) obora, mur. m) obora, mur. n) stodoła, ob. obora, cegła o) stodoła, mur. p) spichlerz, kam. q) budynek mleczarni, mur. r) warsztaty, mur. s) budynek gospodarczy, cegła		j) 1905 r. k) 1902 r. l) 1872 r. m) k. XIX w. n) 1890 r. o) 1890 r. p) poł. XIX w. q) 4 ćw. XIX w. r) k. XIX w. s) XIX w.
5.	Zespół folwarczny, Włostowo Małe: a) rządówka, ob. przedszkole, mur. b) park krajobrazowy		a) 1900 r. b) k. XIX w.
6.	Dom mieszkalny, cegła	nr 22	1 ćw. XX w.
7.	Dom mieszkalny, szach.	nr 26	2 poł. XIX w.
8.	Dom mieszkalny, mur.	nr 56	1 ćw. XX w.
9.	Dom mieszkalny, mur.	nr 30	1. 30-te XX w.

CIOŁKOWO

1.	Przedszkole, mur.		XIX/XX w.
2.	Zespół dworsko-folwarczny: a) dwór, mur. b) rządówka (?), oficyna (?), ob. przedszkole, mur. c) dom mieszkalny, mur. d) dom mieszkalny, mur. e) obora, kam. f) stodoła, cegła-kam. g) stodoła, ob. magazyn, stodoła, stajnia, mur. h) spichlerz, mur. i) fragment muru ogrodzeniowego części rezydencjonalnej, cegła-kam. j) park krajobrazowy k) łaźnia (na końcu zabudowy		a) ok. 1971 r. b) k. XIX w. c) 1909 r. d) pocz. XX w. e) 4 ćw. XIX w. f) 4 ćw. XIX w., pocz. XX w. g) k. XIX w. h) przed 1890 r. i) 30-te XX w. j) pocz. XX w. k) pocz. XX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
	mieszkalnej), mur.		
DĘBINA			
1.	Zespół folwarczny: a) trojak (?), ob. dom mieszkalny, cegła b) stodoła, kam. c) stodoła, mur. d) budynek gospodarczy, cegła e) budynek gospodarczy, cegła f) chlewnia, kam.		a) 1908 r. b) 1858 r. c) 1873 r. d) 1 ćw. XX w. e) 1 ćw. XX w. f) 4 ćw. XIX w.
DOMACHOWO			
1.	Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Michała Archanioła: a) kościół, drewn. b) plebania, mur. c) ogrodzenie, cegła-drewn.	b) nr 78	a) 1568 r., 1586 r., 1775 r. 1930 r., 1970 r. b) 1 poł. XIX w., 1984 r. c) pocz. XX w.
2.	Pozostałość folwarku proboszczowskiego: a) budynek inwentarski z częścią mieszkalną, cegła	a) nr 79	a) k. XIX w.
3.	Zespół dworsko-folwarczny: Zespół rezydencjonalny: a) dwór, mur. b) reprezentacyjna brama wjazdowa, mur. c) relikw parku krajobrazowego Podwórze folwarczne: d) stodoła, cegła e) stodoła, cegła f) brama wjazdowa na podwórze folwarczne, mur.	a) nr 4	a) 3 ćw. XIX w. b) b) 1923 r. c) c) XIX/XX w. d) pocz. XX w. e) pocz. XX w. f) 1 ćw. XX w.
4.	Zespół zagrodowy: a) dom mieszkalny, cegła b) budynek gospodarczy, cegła	nr 1	a) pocz. XX w. b) b) pocz. XX w.
5.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, szach, b) kuźnia, cegła	nr 5	a) 3 ćw. XIX w. b) k. XIX w.
6.	Dom mieszkalny, cegła	nr 9	pocz. XX w.
7.	Dom mieszkalny, cegła	nr 11	1 ćw. XX w.
8.	Dom mieszkalny, cegła	nr 16	1 ćw. XX w.
9.	Dom mieszkalny, mur.	nr 35	pocz. XX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
10.	Dom mieszkalny, mur.	nr 36	1 ćw. XX w.
11.	Dom mieszkalny, cegła	nr 41	pocz. XX w.
12.	Dom mieszkalny, cegła	nr 43	1 ćw. XX w.
13.	Dom mieszkalny, mur.	nr 65	pocz. XX w.
14.	Dom mieszkalny, mur.	nr 70	pocz. XX w.
15.	Dom mieszkalny, cegła	nr 74	k. XIX w.
16.	Dom mieszkalny, cegła	nr 75	pocz. XX w.
17.	Dom mieszkalny, mur.	nr 81	4 ćw. XIX w.
18.	Dom mieszkalny, cegła	nr 84	k. XIX w.
19.	Dom mieszkalny, cegła	nr 85	k. XIX w.
20.	Dom mieszkalny, cegła	nr 91	pocz. XX w.
21.	Dom mieszkalny, cegła	nr 96	pocz. XX w.
22.	Stodoła, szach.	w zagrodzie nr 19	k. XEł w.
23.	Budynek gospodarczy, cegła	w zagrodzie nr 19	k. XIX w.
24.	Budynek gospodarczy, cegła	w zagrodzie nr 50	1 ćw. XX w.
25.	Stodoła, szach.	w zagrodzie nr 67	XIX/XX w.
26.	Stodoła, cegła	w zagrodzie nr 89	1 ćw. XX w.
27.	Stodoła, cegła	w zagrodzie nr 89	pocz. XX w.
28.	Wiatrak-koźlak, drewn.		1747 r.

FLORYNKI

1.	Zespół folwarczny: a) ośmiorak, ob. dom mieszkalny, kam.-cegła b) ośmiorak, ob. dom mieszkalny, kam.-cegła c) stodoła, ob. obora, kam. d) stodoła, ob. chlewnia, kam. e) stodoła, kam.-cegła f) stodoła, kam.-cegła g) budynki gospodarcze, cegła	a) nr 1 b) nr2	a) 1863 r., 1. 70-te XX w. b) 1863 r., 1. 70-te XX w. c) 1863 r., 1888 r., 1. 60-te, XX w. d) 1863 r., 1883 r., 1. 60-te, XX w., e) 1863 r., f) 1860 r., 1890 r., g) g) pocz. XX w.
----	--	-------------------	---

GOGOLEWO

1.	Szkoła podstawowa, cegła-mur.		XIX/XX w.
2.	Zespół pałacowo-folwarczny: Zespół pałacowo-parkowy: a) pałac, mur.		a) 1820 r. k. XIX w.,

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
	b) oficyna, mur. c) zegar słoneczny, kam. d) lodownia, cegła-glina e) mur ogrodzeniowy z bramami: – bramy: wschodnia i zachodnia, – prowadzące do parku, mur. – brama północna, mur. – brama na podwórze gospodarcze, mur. f) park krajobrazowy: – kanał wodny z mostami i brama otaczający pałac Podwórze folwarczne - wschodnie: g) obora, kam.-cegła h) obora, kam.-mur. i) stajnia, kam.-cegła j) stodoła, kam.-cegła k) stodoła, kam.-cegła l) budynek gospodarczy, mur. m) browar, ob. spichlerz, mur. Kolonia mieszkalna: n) sześciorek, ob dom mieszkalny, cegła o) czworak, obecnie dom mieszkalny, cegła Podwórze folwarczne południowo - zachodnie: p) dom mieszkalny, mur. q) czworak (ośmiorak?), ob. dom mieszkalny, cegła r) trojak, obecnie dom mieszkalny, mur. s) dwojak, obecnie dom mieszkalny, mur. t) dwojak, obecnie dom mieszkalny, mur. u) owczarnia, mur. v) stodoła, obecnie stajnia, kam, cegła	n) nr 68 p) nr 69 p) nr 60 s) nr 62 t) nr 63 s) nr 64 t) nr 65	1924 b) 1820 r., k. XIX w. c) XIX w. d) k. XIX w. e) – ok. 1820 r. – 1924 r. – 4 ćw. XIX w. f) 1. 30-te XIX w. – 1924 r. g) 1870-1880 r. h) 4 ćw. XIX w. i) 1880 r. j) 3 ćw. XIX W; k) ok. 1890 r. l) k. XIX w. m) 1818 r., 1881 r., 1966 r. n) ok. 1890 r. o) ok. 1890 r p) pocz. XX w. q) 4 ćw. XIX w. r) k. XIX w. s) pocz. XX w. t) pocz. XX w. u) 4 ćw. XIX w. v) 1880 r.
3.	Dom mieszkalny, ob. przedszkole, szach.	nr 5	4 ćw. XIX w.
4.	Dom mieszkalny, szach.-mur.	nr 16	4 ćw. XIX w.
5.	Dom mieszkalny, cegła	nr 23	1928 r.
6.	Dom mieszkalny, szach.	nr 24	4 ćw. XIX w.
7.	Dom mieszkalny, cegła	nr 42	1 ćw. XX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
8.	Dom mieszkalny, mur.	nr 49	k. XIX w.
9.	Dom mieszkalny, mur.	nr 56	1. 30-te XX w.
10.	Stodoła, szach.	w zagrodzie nr 6	k. XIX w.
GRABIANOWO			
1.	Dworzec kolejowy, mur.		pocz. XX w.
2.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, cegła b) stodoła, szach.	nr 4	a) pocz. XIX w. b) k. XIX w.
3.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, cegła b) stodoła, drewn. cegła	nr 16	a) 1 ćw. XX w. b) XIX/XX w.
4.	Dom mieszkalny, mur.	nr 12	pocz. XX w.
5.	Dom mieszkalny, drewn.	nr 14	pocz. XX w.
6.	Stodoła, drewn.	w zagrodzie nr 2	1 ćw. XX w.
7.	Stodoła, szach.	w zagrodzie nr 3	k. XIX w.
8.	Stodoła, drewn.	w zagrodzie nr 3	1 ćw. XX w.
KARZEC			
1.	Zespół folwarczny: a) dom administratora, ob. dom mieszkalny, mur. b) ośmiorak, ob. dom mieszkalny, mur. c) obora, mur. d) stodoła, kam.-cegła e) spichlerz, mur.		a) ok. 1890 r., po 1945 r., 1/ 70-te XX w. b) ok. 1890 r., 1. 70-te XX w. c) k. XIX w., 1. 70-te XX w. d) k. XIX w. e) 1916 r.
2.	Dom mieszkalny, cegła	nr 12	1 ćw. XX w.
3.	Dom mieszkalny, mur.	nr 15	1 ćw. XX w.
4.	Dom mieszkalny, cegła	nr 36	pocz. XX w.
KUCZYNA			
1.	Zespół folwarczny: Podwórze folwarczne: a) dwór, mur. b) obora, mur. c) chlewnia, ob. magazyn, mur. d) stodoła, mur. e) spichlerz, mur. f) park krajobrazowy Kolonie mieszkalne: g) czworak (?), ob. dom mieszkalny, mur.		a) 1 poł. XIX w., k. XIX w. b) 1893 r., 1. 60-te XX w. c) 4 ćw. XIX w., po 1945 r. d) pocz. XX w. e) 4 ćw. XIX w., 1. 20-te XX w. f) XIX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
	h) pięciorak (?), ob. dom mieszkalny, mur. i) budynek inwentarski, mur.		g) 4 ćw. XIX w. h) 4 ćw. IX w. i) pocz. XX w.
KUCZYŃKA			
1.	Zespół folwarczny: a) obora, kam.-cegła b) stodoła, cegła c) budynek wielofunkcyjny (spichlerz, obora, stodoła), kam.-cegła		a) 3 ćw. XIX w. b) 4 ćw. XIX w. c) 4 ćw. XIX w.
NIEPART			
1.	Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła: a) kościół, cegła b) kaplica cmentarna, drewn. c) kapliczka z figurą Św. Jana Nepomucena, mur. d) mur z bramką, kam.-cegła e) plebania, mur.		a) 1904-1907 (w miejscu spalonego z 1500 r.) b) XVIII w., 1930 r. c) k. XIX w. d) pocz. XX w e) 1880 r.
2.	Szkoła podstawowa, ob. dom mieszkalny, cegła	nr 48	k. XIX w., 1909 r., 1976 r.
3.	Pocztą, cegła		4 ćw. XIX w.
4.	Gościniec (?), ob. dom mieszkalny, mur.		1868 r.
5.	Zespół dworsko-folwarczny: a) ruiny zamku gotyckiego z fosą i groblą, kam. b) dwór (jako mieszkalnie dla dzierżawcy), mur. c) park krajobrazowy d) dom mieszkalny, mur. e) obora, kam.-cegła f) stajnia, kam.-cegła g) stajnia, kam.-cegła h) stodoła, kam.-cegła i) stodoła, kam.-cegła j) stodoła, kam.-cegła k) spichlerz, mur. 1, l) fragment muru z bramami wjazdowymi, cegła		a) ok. 1400 r., XVI w. b) ok. 1850 r., 1908 r., 1962 r., 1981 r. c) 1 poł. XIX w. d) 2 poł. XIX w. (1893 r?) e) 1863 r. f) 3 ćw. XIX w. g) 3 ćw. XIX w. h) 3 ćw. XIX w. i) 3 ćw. XIX w. (1873 r. ?) j) 1893 r. k) 1868 r. l) XIX/XX w.
6.	Dom mieszkalny, szach.-cegła	nr 6	k. XIX w.
7.	Dom mieszkalny, mur	nr 11	k. XIX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
8.	Dom mieszkalny, szach.	nr 26	2 poł. XIX w.
PIJANOWICE			
1.	Kapliczka, mur.		1 ćw. XX w.
2.	Zespół pałacowo-folwarczny: Zespół pałacowo-parkowy: a) pałac, mur. b) dom ogrodnika, drewn. c) park krajobrazowy Kolonja mieszkalna – przebudowana, podwórze folwarczne: d) jałownik, kam.-cegła e) stodoła polna, drewn.-mur. f) spichlerz, cegła g) stolarnia, cegła		a) ok. 1900 r., ok. 1914 r. b) ok. 1900 r. c) 1 poł. XIX w. d) 1895 r. e) pocz. XX w. f) 1900 r. g) 1895 r.
POSADOWO			
1.	Szkoła podstawowa, mur.		pocz. XX w.
2.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, mur. b) stodoła, szach.	nr 41	a) k. XIX w. b) 2 poł. XIX w.
3.	Dom mieszkalny, cegła	nr 9	1 ćw. XX w.
4.	Dom mieszkalny, cegła	nr 10	1. 30-te XX w.
5.	Dom mieszkalny, cegła	nr 11	1 ćw. XX w.
6.	Dom mieszkalny, mur.	nr 12	pocz. XX w.
7.	Dom mieszkalny, cegła	nr 17	1934 r.
8.	Dom mieszkalny, cegła	nr 21	1929 r.
9.	Dom mieszkalny, cegła	nr 28	pocz. XX w.
10.	Dom mieszkalny, cegła	nr 35	1. 30-te XX w.
11.	Dom mieszkalny, cegła	nr 40	1 ćw. XX w.
12.	Dom mieszkalny, cegła	nr 42	1 ćw. XX w.
13.	Dom mieszkalny, cegła	nr 43	1 ćw. XX w.
14.	Dom mieszkalny, mur.	nr 47	k. XIX w.
15.	Dom mieszkalny, cegła	nr 50	1 ćw. XX w.
POTARZYCA			
1.	Zespół dworsko-folwarczny: a) dwór, mur. b) park krajobrazowy c) dom mieszkalny, mur.		a) po 1900 r. b) 1 poł. XIX w. c) ok. 1920 r. d) ok. 1920 r.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
	d) dom mieszkalny, mur. e) obora, ob. chlewnia, mur. f) chlewnia, mur. g) stajnia, ob. chlewnia, mur. h) stodoła, ob. chlewnia, mur.		e) k. XIX w., 1925 r., 1. 70-teXXw. f) k. XIX w., 1925 r., 1. 70-te XX w. g) k. XIX w., 1925 r., 1. 70-te XX w. h) 4 ćw. XIX w., 1925 r., 1. 70-te XX w.
PRZYBOROWO			
1.	Zespół dworsko-folwarczny: a) dwór, mur. b) park krajobrazowy w miejscu ogrodu c) ośmiorak, ob. dom mieszkalny, mur. d) dwojak, ob. dom mieszkalny, mur. e) stajnia, mur. f) spichlerz, mur. g) wozownia, ob. magazyn i garaż, mur. h) kuźnia, ob. warsztaty, mur.		a) ok. 1830 r., 1920 r., 1. 70-teXXw. b) pocz. XX w. c) k. XIX w. d) k. XIX w., ok. 1900 r. e) 4 ćw. XIX w. f) 4 ćw. XIX w. g) 1900-1910 r. h) 1900-1910 r.
2.	Zespół zagrody: a) dom, cegła b) budynek gospodarczy, cegła	nr 2	a) 1916 r. b) pocz. XX w.
3.	Zespół zagrody: a) dom, cegła b) budynek gospodarczy, cegła	nr 4	a) 1883 r. b) k. XIX w.
4.	Dom mieszkalny, cegła	nr 5	1. 20-te XX w.
5.	Dom mieszkalny, mur.	nr 7	pocz. XX w.
PUDLISZKI			
1.	Zespół pałacowo-folwarczny: Zespół pałacowo-parkowy: a) pałac w miejscu starszego, mur. b) dom ogrodnika, mur. c) rządówka, mur. d) park krajobrazowy e) brama wjazdowa na teren zespołu, mur. Kolonia mieszkalna dla pracowników folwarcznych: f) ośmiorak, ob. dom mieszkalny, cegła, g) dom mieszkalny, mur. h) dom mieszkalny, mur.	f) ul. Poniecka g) ul. Poniecka 1 h) ul. Fabryczna 10 i) ul. Fabryczna 8 j) ul. Poniecka 2 k) ul. Poniecka 2 l) ul. Fabryczna 23 ł) ul. Fabryczna 22 n) ul. Fabryczna 26 o) ul. Fabryczna p) ul. Fabryczna	a) ok. 1829 r., po 1894 r., k., XIX w., po 1945 r., po 1957 b) XIX/XX w. c) k. XIX w. d) 1 poł. XIX w. e) pocz. XX w. f) pocz. XX w. g) pocz. XX w. h) pocz. XX w. i) 1886 r., 1978 r. j) 1912 r., 1975 r. k) pocz. XX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
	i) sześciórak, ob. dom mieszkalny, mur. j) sześciórak, ob. dom mieszkalny, mur. k) chlew, mur. Kolonia mieszkalna pracowników fabrycznych: l) dom mieszkalny, mur. m) dom mieszkalny, mur. n) czworak, ob. dom mieszkalny, mur. o) dwojak, ob. dom mieszkalny, mur. p) dom z częścią gospodarczą, mur. Zespół cegielni dworskiej: q) dom mieszkalny, mur. r) budynki cegielni, cegła Podwórze folwarczne: s) obora, ob. magazyn, mur. t) stajnia, mur. u) chlewnia, ob. stajnia, mur. v) chlewnia, ob. stajnia, mur. w) stodoła, ob. magazyn, cegła		l) 1. 30-te XX w. m) 1. 30-te XX w. n) 1920 r., 1. 70-te XX w. o) pocz. XX w. p) pocz. XX w. q) 4 ćw. XIX w. r) 4 ćw. XIX w. s) 1880-1900 r., 1975 r. t) 1880 r. u) 1880-1900 r. v) 4 ćw. XIX w. w) 1907 r., 1978 r.
2.	Dom mieszkalny, mur.	nr 5	k. XIX w.
3.	Dom mieszkalny, cegła	nr 12	1 ćw. XX w.
4.	Dom mieszkalny, mur.	nr 41	k. XX w.
5.	Dom mieszkalny, cegła	nr 46	1933 r.
ROGOWO			
1.	Zespół pałacowo-folwarczny: Zespół pałacowy: a) pałac, mur. b) park krajobrazowy Podwórze folwarczne: c) kancelaria i mieszkanie rządcy, ob. dom mieszkalny, mur. d) stajnia, cegła e) spichlerz, mur.		a) ok. poł. XIX w., 1912 r., 1. 50/60-te i 70-te XX w. b) 2 poł. XIX w. c) 1899 r. d) 1900 r. e) pocz. XX w.
2.	Dom mieszkalny, mur.	nr 18	XIX/XX w.
3.	Budynek gospodarczy, cegła	w zagrodzie nr 19	XIX/XX w.
STARA KROBIA			
1.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, mur. b) budynek inwentarski, mur.	nr 26	a) 1912 r. b) pocz. XX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
2.	Dom mieszkalny, cegła	nr 2	pocz. XX w.
3.	Dom mieszkalny, mur.	nr 3	k. XIX w.
4.	Dom mieszkalny, mur.	nr 11	1 ćw. XX w.
5.	Dom mieszkalny, mur.	nr 14	pocz. XX w.
6.	Dom mieszkalny, mur.	nr 27	1880 r.
7.	Dom mieszkalny, cegła	nr 29	1936 r.
8.	Dom mieszkalny, cegła	nr 32	1 ćw. XX w.
9.	Dom mieszkalny, mur.	nr 34	4 ćw. XIX w.
10.	Dom mieszkalny, mur.	nr 37	1 ćw. XX w.
11.	Dom mieszkalny, mur.	nr 39	4 ćw. XIX w.
12.	Dom mieszkalny, cegła-rygl.	nr 62	k. XIX w.
13.	Dom mieszkalny, mur.	nr 66	pocz. XX w.
14.	Dom mieszkalny, cegła	nr 73	1 ćw. XX w.
15.	Dom mieszkalny, mur.	nr 89	pocz. XX w.
16.	Dom mieszkalny, cegła	nr 90	1 ćw. XX w.
17.	Budynek inwentarski, cegła	w zagrodzie nr 51	1 ćw. XX w.
18.	Budynek inwentarski, mur.	w zagrodzie nr 60	1 ćw. XX w.
SUŁKOWICE			
1.	Szkoła podstawowa, mur.		XIX/XX w.
2.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, mur. b) budynek gospodarczy, cegła-kam.	nr 114	a) k. XIX w. b) XIX/XX w.
3.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, mur. b) budynek gospodarczy, cegła c) stodoła, szach.	nr 3	a) 1 ćw. XX w. b) 1932 r. c) k. XIX w.
4.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, drewn.-cegła b) budynek inwentarski, cegła	nr 1	a) k. XIX w. b) 1 ćw. XX w.
5.	Dom mieszkalny, szach.	nr 8	poł. XIX w.
6.	Dom mieszkalny, cegła	nr 14	1 ćw. XX w.
7.	Dom mieszkalny, cegła	nr 15	1926 r.
8.	Dom mieszkalny, szach.	nr 19	poł. XIX w. (1 poł.?)
9.	Dom mieszkalny, szach.-mur.	nr 21	4 ćw. XIX w.
10.	Dom mieszkalny, szach.-cegła	nr 24	4 ćw. XIX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
11.	Dom mieszkalny, cegła	nr 29	pocz. XX w.
12.	Dom mieszkalny, cegła	nr 41	XIX/XX w.
13.	Dom mieszkalny, szach.	nr 44	2 poł. XIX w.
14.	Dom mieszkalny, mur.	nr 50	pocz. XX w.
15.	Dom mieszkalny, mur.	nr 60	1 ćw. XX w.
16.	Dom mieszkalny, cegła	nr 89	1937 r.
17.	Budynek inwentarski, cegła	w zagrodzie nr 13	1 ćw. XX w.
18.	Stodoła, drewn.	w zagrodzie nr 78	1 ćw. XX w.
WŁOSTOWO MAŁE			
1.	Dom mieszkalny, cegła	nr 65	pocz. XX w.
2.	Budynek gospodarczy, rygl.	przy dworcu PKP	pocz. XX w.
WYMYSŁOWO			
1.	Szkoła podstawowa, mur.	nr 12	XIX/XX w.
2.	Dom mieszkalny, mur.	nr 2	1 ćw. XX w.
3.	Dom mieszkalny, mur.	nr 8	1 ćw. XX w.
4.	Dom mieszkalny, mur.	nr 9	pocz. XX w.
5.	Dom mieszkalny, mur. (?)	nr 10	2 poł. XIX w.
6.	Dom mieszkalny, cegła	nr 14	1914 r.
7.	Dom mieszkalny, mur.	nr 15	1914 r.
8.	Dom mieszkalny, mur.-cegła	nr 17	1914 r.
9.	Dom mieszkalny, cegła	nr 18	1 ćw. XX w.
ZIEMLIN			
1.	Zespół folwarczny: a) dom pracowników folwarcznych, mur. b) dom mieszkalny c) obora, kam.-cegła d) budynek inwentarski, kam.-cegła e) spichlerz, cegła		a) 1888 r. b) 2 poł. XIX w., po 1945 r. c) 4 ćw. XIX w. d) 1872 r. e) 1892 r.
2.	Dom mieszkalny, cegła	nr 38	1 ćw. XX w.
3.	Stodoła, szach.	w zagrodzie nr 32	k. XIX w.

Lp.	Obiekt	Adres	Wiek
ŻYCHLEWO			
1.	Szkoła podstawowa, mur.		pocz. XX w.
2.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, cegła b) budynek inwentarski, cegła	nr 15	a) k. XIX w. b) pocz. XX w.
3.	Zespół zagrody: a) dom mieszkalny, cegła b) budynek gospodarczy, cegła	nr 39	a) 1 ćw. XX w. b) 1 ćw. XX w.
4.	Dom mieszkalny, cegła	nr 5	1910 r.
5.	Dom mieszkalny, szach.	nr 18	k. XIX w. (4 ćw. XIX w.?)
6.	Dom mieszkalny, szach.-głina	nr 24	poł. XIX w.
7.	Dom mieszkamy, cegła	nr 40	1. 30-te XX w.
8.	Dom mieszkalny, cegła	nr 51	1 ćw. XX w.
9.	Dom mieszkalny, glina-szach.	nr 62	poł. XIX w.
10.	Budynek inwentarski z częścią mieszkalną, cegła	nr 78	1 ćw. XX w.
11.	Stodoła, cegła-mur.	w zagrodzie 59	1 ćw. XX w.

3.3. Uwarunkowania rozwoju

1. Występowanie unikalnych w regionie wartości kulturowych, m. in. chroniony prawem zabytkowy układ urbanistyczny Krobi, liczne założenia parkowo – dworskie i folwarczne (Chwałkowo, Gogolewo, Pudliszki, Potarzyca, Pijanowice, Rogowo) oraz zespoły kościelno – cmentarne (Krobia, Chwałkowo, Domachowo, Niepart).
2. Duża liczba stanowisk archeologicznych, w tym wpisanych do rejestru zabytków, które stwarzają ograniczenia w rozwoju zabudowany.
3. Znaczna liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków, powoduje ograniczenia w przebudowie, rozbudowie, modernizacji oraz zmianie ich funkcji.
4. Występowanie atrakcyjnych pod względem architektoniczno - turystycznym jednostek o założeniach parkowo – pałacowych: Chwałkowo, Gogolewo, Pudliszki, Potarzyca, Pijanowice, Rogowo (kształtujących

jednocześnie ład przestrzenny na terenach poszczególnych jednostek osadniczych).

5. Zły stan techniczny zabudowy o walorach zabytkowych lub historycznych (zniszczone, zaniedbane parki, pałace, dwory, folwarki, stare cmentarze).
6. Wymogi ochrony konserwatorskiej ograniczają rozwój zabudowy – występowanie na terenie gminy stref ochrony konserwatorskiej (strefa: A, B, K i E) stwarza pewne ograniczenia w przekształcaniu oraz rozbudowie układów osadniczych, a także w kształtowaniu nowej zabudowy.

3.4. Kierunki rozwoju

1. Utrzymać istniejące strefy ochrony konserwatorskiej; nie przewiduje się wyznaczenia nowych stref ochrony konserwatorskiej.
2. Dążyć do zachowania wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowania atrakcyjnego wizerunku miasta i wsi poprzez: ochronę istniejących obiektów kulturowych, wyeksponowanie i uporządkowanie historycznej struktury miasta oraz kształtowanie współczesnej zabudowy układów wsi w nawiązaniu do tradycyjnej architektury.
3. **Wyznacza się strefę „W” ochrony archeologicznej zgodnie z rysunkiem „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Krobia”, w której działalność inwestycyjna wymaga uzyskania uzgodnienia konserwatora zabytków, który określi warunki konserwatorskie dopuszczające do realizacji inwestycji – zgodnie z przepisami odrębnymi.**

4. DEMOGRAFIA

4.1. Stan istniejący

4. 1. 1. Liczba i rozmieszczenie ludności

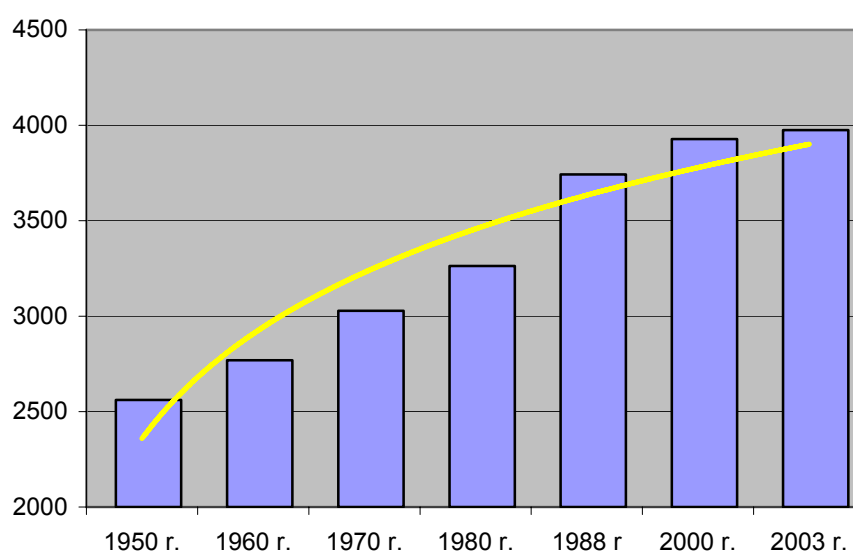
4.1.1.1. Rozwój liczby ludności

Według danych z końca 2003 r. miejsko-wiejską gminę Krobia zamieszkiwało łącznie 12855 osób, z czego 30,9% (3985 osób) stanowili mieszkańcy miasta, a pozostałe 69,1% społeczności gminy (8900 osób) – mieszkańcy 22 miejscowości sołeckich oraz 3 przysiółków położonych w wiejskiej części gminy. Liczba ludności badanej jednostki administracyjnej podlegała ciągłym, mniej lub bardziej intensywnym zmianom. W niniejszym podrozdziale dokonano krótkiej analizy rozwoju liczby ludności gminy Krobia w latach 1950-2003. Analiza ta została przeprowadzona z wyraźnym rozgraniczeniem miejskiej i wiejskiej części gminy, przede wszystkim ze względu na istotne różnice w kształtowaniu się tego zjawiska w mieście i na obszarach wiejskich. Zagadnienie rozpatrywano ponadto na dwóch poziomach szczegółowości:

- w ujęciu okresów dziesięcioletnich dla lat 1970-2000,
- w ujęciu okresów rocznych dla lat 1996-2003.

Od roku 1950 do 2003 liczba ludności miasta Krobia wzrosła z 2561 do 3985, a zatem o około 1,4 tys. osób. Oznacza to, że każdego roku liczba mieszkańców rosła średnio o 26 osób. Rozwój liczby ludności miasta nie był oczywiście równomierny. Z punktu widzenia zmian liczby ludności Krobi, okres ostatnich 10 lat można by określić jako czas stałego, lecz słabnącego wzrostu liczebności populacji. W pierwszych trzech dziesięcioleciach (1950-1980) liczba mieszkańców miasta rosła stosunkowo szybko, zwiększając się o prawie 234 osób w ujęciu dziesięcioleciach (8,4%). Zjawisko to można powiązać z wysokim dodatnim saldem migracji oraz relatywnie dużym przyrostem naturalnym. W kolejnym dziesięcioleciu (1980 – 1988 r.) zaznaczał się dalszy wyraźny wzrost liczby ludności, który wyniósł 480 osoby (o 14,8%), natomiast w latach 1988-2003 – już tylko o 232 osób (5,0%).

Rycina 4.1. Liczba ludności miasta Krobia w latach 1950-2003.

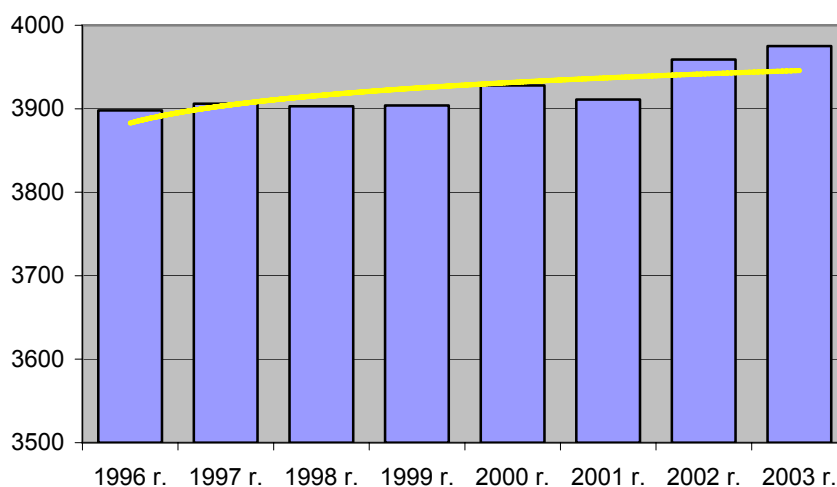

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

W latach dziewięćdziesiątych tendencja spowalniania wzrostu liczby mieszkańców miasta zaostrzyła się. W okresie od roku 1996 do 2001 mamy do czynienia z utrzymaniem liczby ludności na poziomie 3900. Rokiem przełomowym z punktu widzenia rozwoju liczby ludności Krobi był rok 1998 i 1999. Zaznaczył się wówczas pierwszy od dłuższego czasu nieznaczny spadek liczby mieszkańców miasta. W roku 2001 zaobserwowano dalszy spadek liczby ludności o 17 osób, tj. 0,4%. Od roku 2002 obserwuje się kolejny nieznaczny wzrost liczby ludności miasta (1,2% w 2002 r. i 0,4% w 2003 r.), który może oznaczać początek kolejnego okresu wzrostu populacji Krobi.

Na koniec 2003 r. wiejską część gminy Krobia zamieszkiwało łącznie ponad 8900 osób. Na przestrzeni ostatnich 30 lat liczba ta wykazywała zasadniczo tendencję wzrostową (o 6,7% w skali 30 lat), jednak był to wzrost o wiele mniej wyraźny i bardziej niestabilny niż w przypadku liczby ludności miasta.

Rycina 4.2. Liczba ludności miasta Krobi w latach 1996-2003.

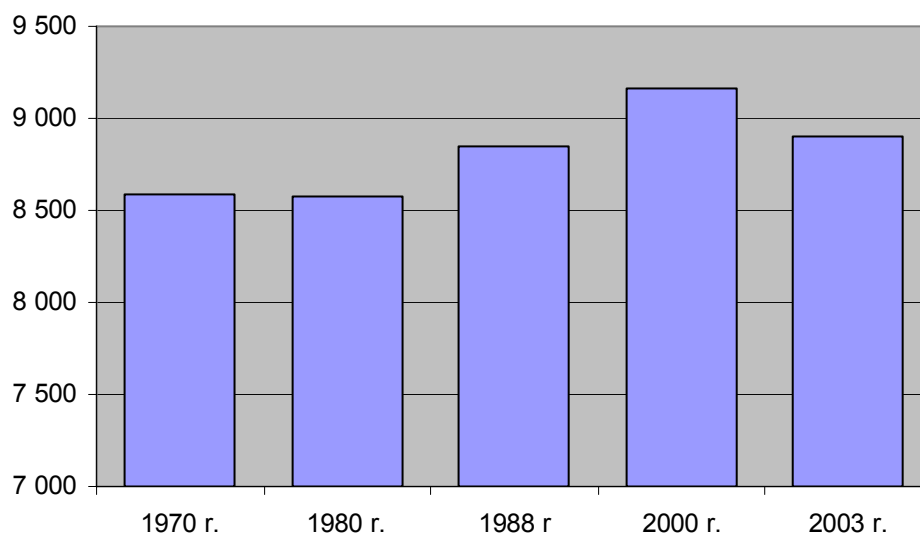

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z punktu widzenia kształtowania się liczby ludności wiejskiej w gminie Krobia wyróżnić można dla okresu 1970-2003 trzy fazy:

- * fazę stagnacji liczebności populacji w latach 1970-1980
- * fazę wzrostu liczebności populacji w latach 1980-2000,
- * fazę znacznego spadku liczby ludności od roku 2000 do dziś.

Rycina 4.3. Liczba ludności obszarów wiejskich gminy Krobia w latach 1975-2003

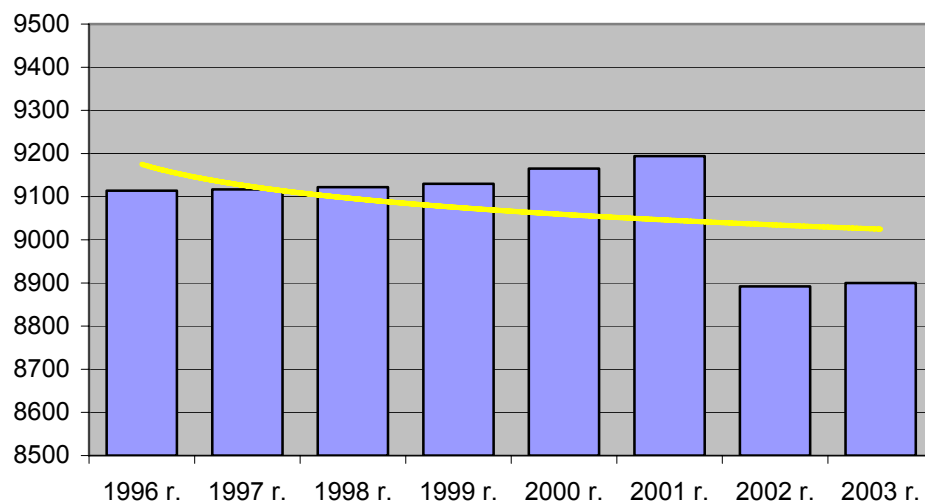
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Względnie słaba dynamika wzrostu zaludnienia oraz stagnacja (lub niewielki spadek) liczby ludności we wsiach gminy Krobia, jakie miały miejsce w latach 1970-1980 wskazuje, że omawiany obszar był wówczas rejonem stałego

odpływu ludności. Od roku 1975 odpływ ludności został zahamowany, pomimo znaczącego spadku stopy przyrostu naturalnego.

W drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych oraz na początku XXI wieku występował wzrost liczebności mieszkańców wsi, przy czym wzrost ten – początkowo relatywnie powolny - nabierał dynamiki w miarę zbliżania się roku 2000 osiągając wartość 0,3% rocznie. Liczba ludności wiejskiej części gminy Krobia zwiększyła się w tym okresie z 9114 do 9194 (o 80 osób). Po fazie wzrostu nastąpił regres roku 2001. Liczba mieszkańców wsi uległa wówczas zmniejszeniu o 3,2%.

Rycina 4.4. Liczba ludności obszarów wiejskich gminy Krobia w latach 1996-2003.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Trend kształtowania się liczby ludności wiejskiej w gminie Krobia na przełomie XX i XXI wieku wykazuje charakter malejący. Natomiast zwiększanie się populacji obserwuje się na obszarze miejskim gminy.

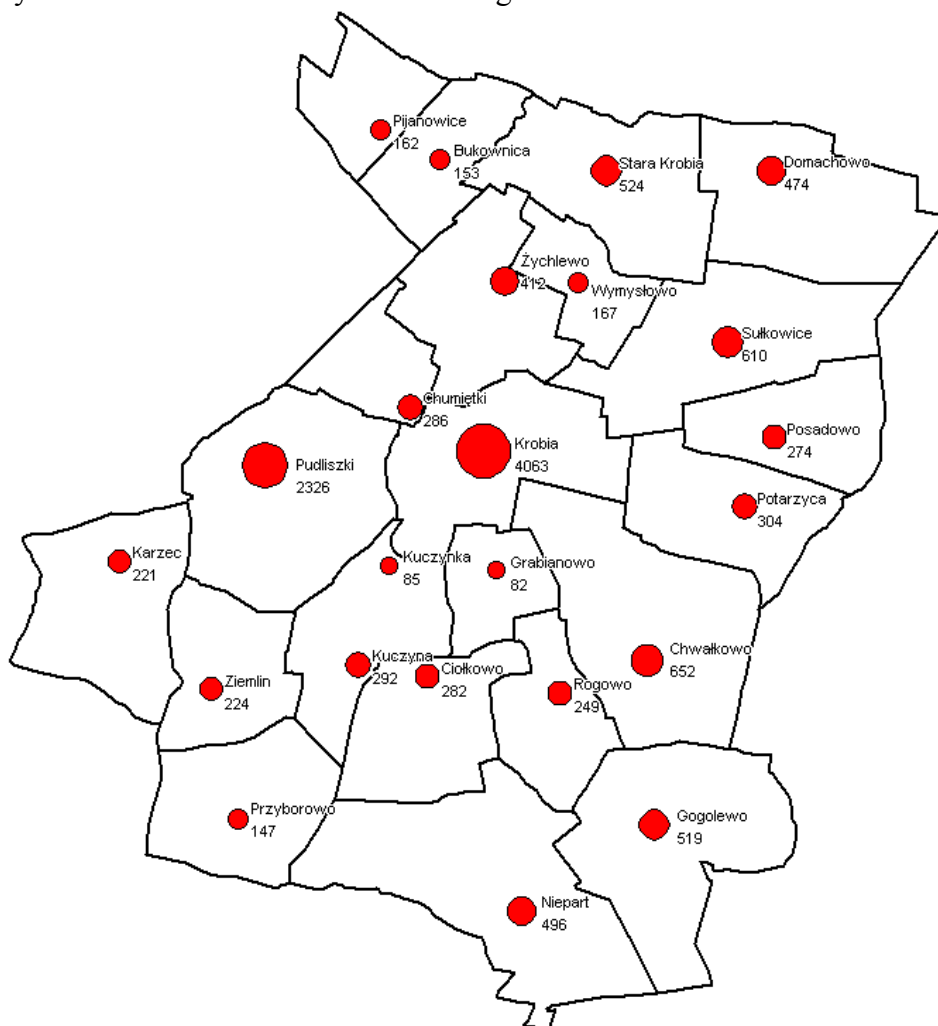
4.1.1.2 Rozmieszczenie ludności

Rozmieszczenie ludności na obszarze miejsko-wiejskiej gminy Krobia charakteryzują trzy podstawowe zjawiska:

- duża koncentracja ludności w głównym ośrodku miejskim oraz w miejscowości Pudliszki,
- względnie duża koncentracją ludności w części północnej (Stara Krobia, Domachowo, Sułkowice, Żychlewo) i południowej (Gogolewo, Niepart) gminy.

c) względnie równomierne rozproszenie ludności na obszarach wiejskich.

Rycina 4.5. Liczba ludności sołectw w gminie Krobia w 2003 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krobi

4.1.3. Struktura ludności według wieku

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego 2002 gmina Krobia charakteryzowała się strukturą ludności zbliżoną do struktury powiatu gostyńskiego. Analizując strukturę ludności według kryterium ekonomicznego gmina posiadała identyczną strukturę wieku jak obszar ziem gostyńskich. W gminie Krobia ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła tylko 27,0 % (powiat gostyński 26,9%) ludności gminy. Gminę zamieszkiwało w tym samym czasie 7536 osób w wieku produkcyjnym (59,1% populacji gminy, powiat gostyński 59,3%) oraz 1771 osób w wieku poprodukcyjnym (13,9% populacji gminy, powiat gostyński 13,8%). Liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym

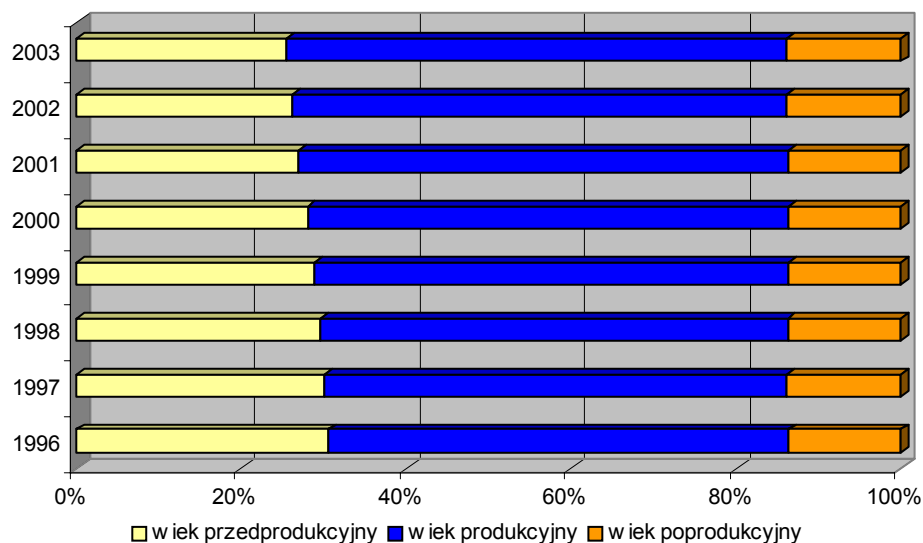
w okresie 1996 –2003 na obszarze gminy cechuje tendencja spadkowa (3929 osób w 1996 r., 3267 w 2003 r.). Odwrotny trend tj. wzrostowy cechuje ludność w wieku produkcyjnym (7185 osób w 1996 r., 7638 w 2003 r.). Natomiast ludność w wieku poprodukcyjnym w omawianym okresie utrzymuje się na zbliżonym poziomie – 1759 osób w 1996 r. i 1769 w 2003 r.

Tabela 4.1. Struktura ludności gminy Krobia i powiatu gostyńskiego według grup wiekowych w 2002 roku.

Grupy wiekowe	Gmina Krobia		Miasto Krobia		Obszar wiejski		Powiat gostyński	
	ogółem	udział w%	ogółem	udział w%	ogółem	udział w%	ogółem	udział w%
0 - 4 lat	684	5,36	191	4,84	493	5,60	4163	5,51
5 - 9 lat	881	6,91	243	6,16	638	7,24	5170	6,84
10 - 14 lat	1151	9,03	357	9,05	794	9,02	6696	8,86
15 - 19 lat	1220	9,57	386	9,79	834	9,47	7114	9,41
20 - 24 lat	1032	8,09	312	7,91	720	8,18	6013	7,96
25 - 29 lat	898	7,04	278	7,05	620	7,04	5437	7,19
30 - 34 lat	864	6,78	272	6,90	592	6,72	4895	6,48
35 - 39 lat	935	7,33	294	7,45	641	7,28	5140	6,80
40 - 44 lat	933	7,32	302	7,66	631	7,16	5873	7,77
45 - 49 lat	821	6,44	289	7,33	532	6,04	5336	7,06
50 - 54 lat	790	6,20	270	6,85	520	5,90	4883	6,46
55 - 59 lat	516	4,05	181	4,59	335	3,80	3055	4,04
60 - 64 lat	536	4,20	169	4,28	367	4,17	3000	3,97
65 - 69 lat	481	3,77	127	3,22	354	4,02	3023	4,00
70 - 74 lat	416	3,26	111	2,81	305	3,46	2525	3,34
75 - 79 lat	264	2,07	71	1,80	193	2,19	1636	2,16
80 - 84 lat	177	1,39	45	1,14	132	1,50	909	1,20
85 lat i więcej	152	1,19	46	1,17	106	1,20	700	0,93

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego w 2002

Rycina 4.6. Struktura ludności gminy Krobia według trzech podstawowych grup wiekowych w latach 1996-2003.

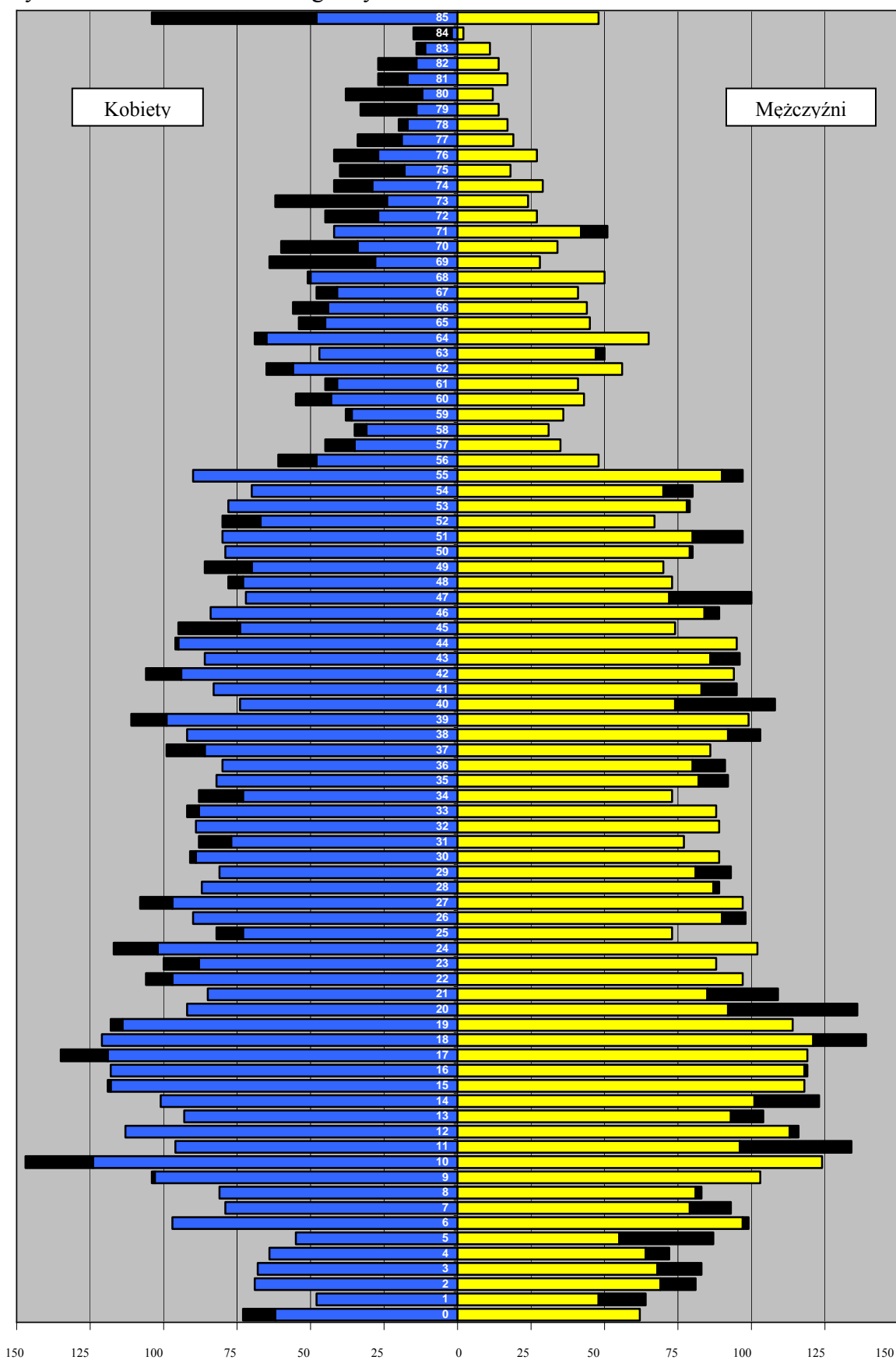
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

W czerwcu 2003 r. miejską część gminy Krobia zamieszkiwało 3944 osób, z czego blisko 25,5% to ludność w wieku przedprodukcyjnym, 62,1% ludność w wieku produkcyjnym, a nieco ponad 11,4% - ludność w wieku poprodukcyjnym. Obszary wiejskie, które w tym samym czasie zamieszkiwało 8807 osób, cechuje w odniesieniu do miasta Krobia większa liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (27,7% ludności obszarów wiejskich) i poprodukcyjnym (14,5% ludności obszarów wiejskich). Procent ludności w wieku produkcyjnym na obszarach wiejskich jest niższy niż w mieście i wynosi 57,8% ludności zamieszkującej obszar wiejski. Szczegółową strukturę ludności przedstawiają poniższe piramidy wieku (rycina 7, rycina8, rycina 9). Struktura ludności (w ujęciu rocznym) jest charakterystyczna na obszarze Polski i cechuje się nadwyżką osób płci męskiej do wieku 40 lat i zdecydowaną przewagą liczby kobiet powyżej 40 roku życia.

Wskaźnik obciążeń demograficznych (ilość osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym) na terenie gminy Krobia wynosi 69,2 osoby i jest zbliżony do średniej wartości w powiecie gostyńskim (68,7 osoby). Bardzo niekorzystnie ten wskaźnik wypada w wiejskiej części gminy (w przeciwieństwie do miasta 61,1 osoby) i wynosi 73,1 osoby.

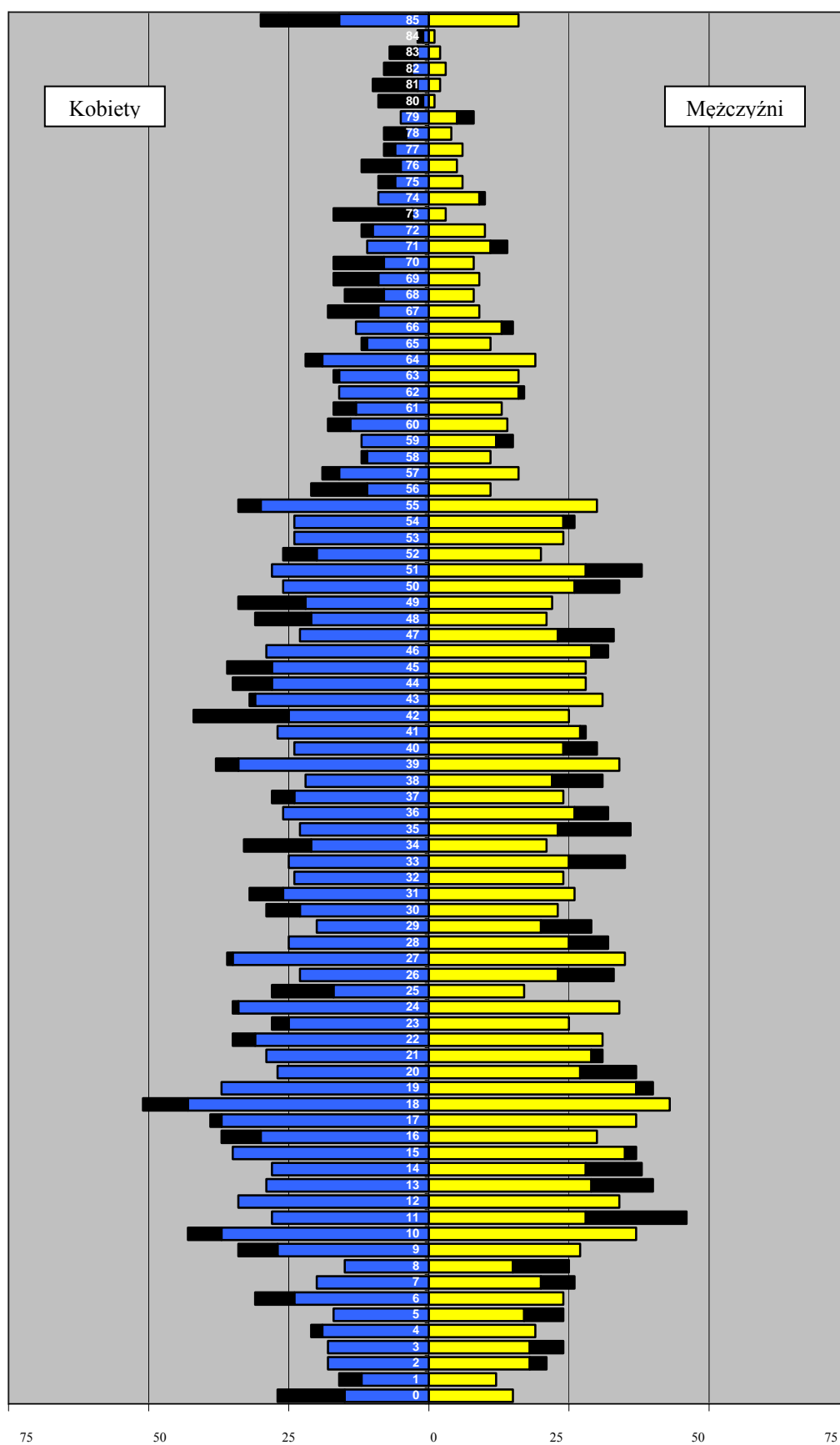

Rycina 4.7 Struktura ludności gminy Krobia w 2002 r.

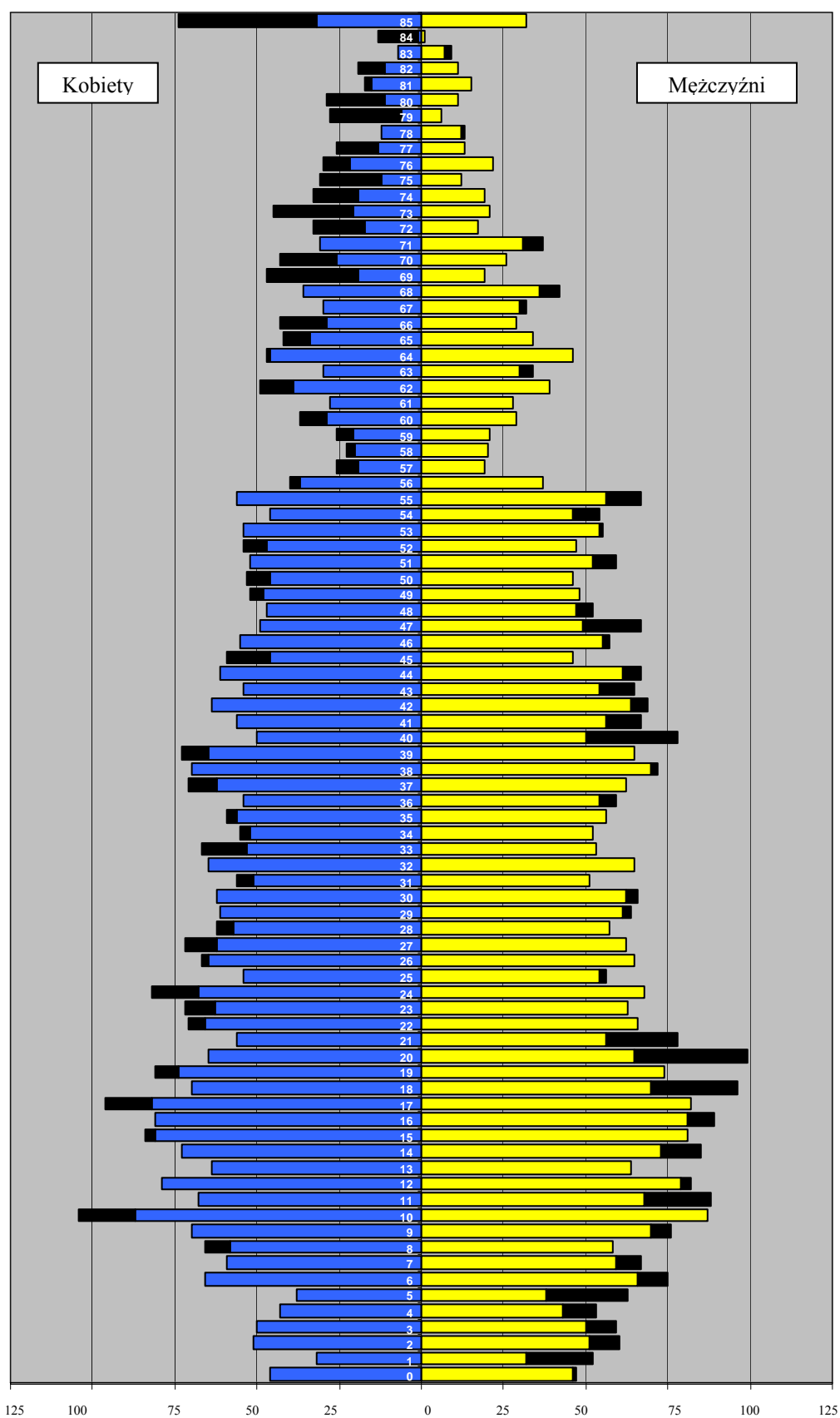
Źródło: Opracowanie własne Narodowy Spis Powszechny 2002

Rycina 4.8 Struktura ludności miasta Krobia w 2002 r.

Źródło: Opracowanie własne Narodowy Spis Powszechny 2002

Rycina 4.9: Struktura ludności obszarów wiejskich gminy Krobia w 2002 r.

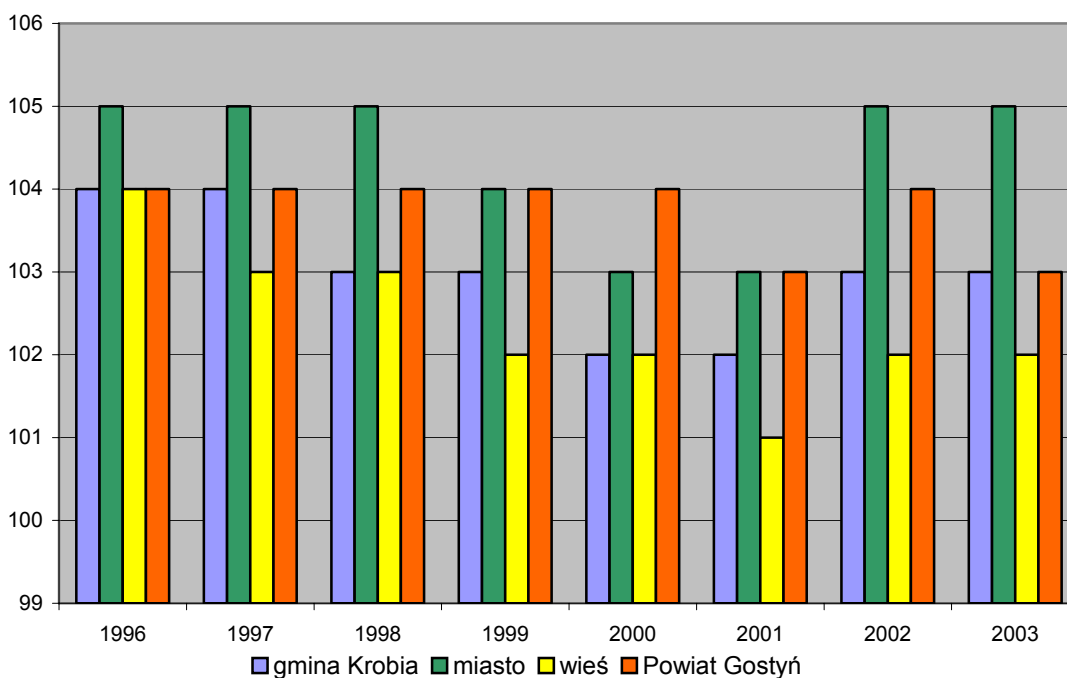

Źródło: Opracowanie własne Narodowy Spis Powszechny 2002

4.1.3. Struktura ludności według płci

Struktura ludności miasta i gminy Krobia według płci wyróżnia się przewagą kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców. W 2003 r. gminę zamieszkiwało 12885 osób, w tym 6528 kobiety i 6537 mężczyzn. Oznacza to, że w przybliżeniu w gminie na stu mężczyzn przypadało 103 kobiety, a zatem dokładnie tyle samo, co w powiecie gostyńskim. Wskaźnik liczby kobiet na 100 mężczyzn w latach 1996 – 2003 utrzymuje się na zbliżonym poziomie, zarówno na terenie gminy (jako całości) jak i powiatu. Część miejską charakteryzuje wyższa wartość tego wskaźnika w odniesieniu do całej gminy jak i jej części wiejska. Nie można jednak pominąć faktu, iż wysoki stopień feminizacji gminy Krobia wynika przede wszystkim z ogromnej przewagi liczebnej kobiet w wieku poprodukcyjnym i charakteryzuje populację gminy w wieku powyżej 55 lat.

Rycina 4.10. Współczynnik feminizacji w gminie Krobia, obszarze miejskim i wiejskim gminy oraz w powiecie gostyńskim w 2003 r. (Stan w dniu 31.12.).

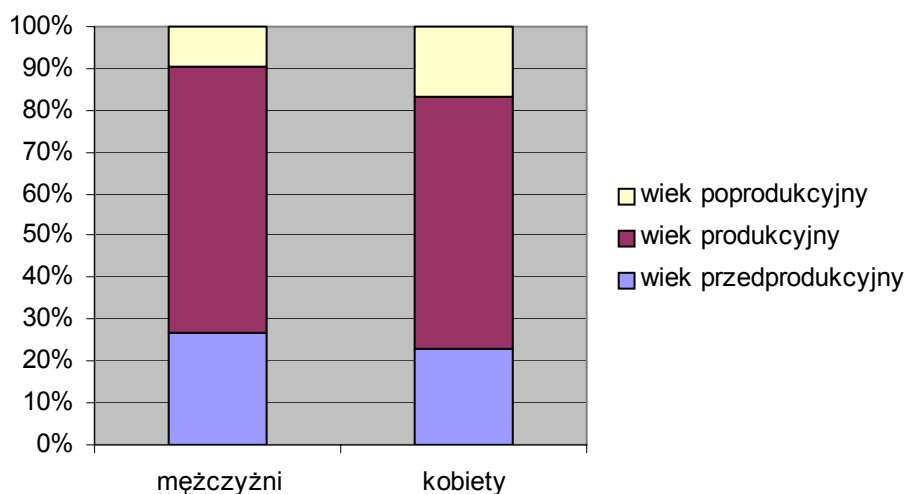
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

Tabela 4.2. Wskaźnik feminizacji na terenie gminy Krobia 2003 r.

Wiek wg kryterium ekonomicznego	Gmina Krobia	Obszar miejski	Obszar wiejski
Wiek przedprodukcyjny	91,6	92,4	91,3
Wiek produkcyjny	93	96	92
Wiek poprodukcyjny	193	202	189

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

Rycina 4.11. Struktura wieku ludności wg kryterium ekonomicznego i płci na terenie gminy Krobia w 2003 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

W samym mieście Krobia współczynnik feminizacji wynosił 105, czyli nieco więcej niż przeciętna w powiecie gostyńskim (103). Jednak analiza relacji pomiędzy liczbą kobiet a liczbą mężczyzn w trzech głównych grupach wiekowych pozwala stwierdzić dużą względność liczebnej przewagi płci żeńskiej. W przypadku ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) i produkcyjnym (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat) mamy, bowiem do czynienia z ilościową przewagą mężczyzn (na 100 mężczyzn przypada 93 kobiety). Całkowicie odmienna jest sytuacja w przypadku ludności najstarszej. Na 100 mężczyzn w wieku poprodukcyjnym w 2003 r. przypadało aż 193 kobiety, a na terenie miasta aż 202 kobiety. Podobnie sytuacja przedstawia się w powiecie gostyńskim, gdzie na 100 mężczyzn w wieku poprodukcyjnym przypadało 197 kobiety.

4.1.4. Ruch naturalny

4.1.4.1. Małżeństwa

W ostatnich trzech latach w gminie Krobia wystąpił wyraźny wzrost liczby zawieranych małżeństw. Wskazuje na to zarówno analiza bezwzględnej liczby zawartych związków jak i obserwacja wartości współczynnika zawierania małżeństw, wyrażonego liczbą zawartych małżeństw odniesioną do liczby mieszkańców w tysiącach. Jeszcze w drugiej połowie lat 90-tych wartość

współczynnika zawierania małżeństw dla gminy Krobia kształtowała się na poziomie 5 małżeństw na 1000 ludności. Od początku XXI wieku na każdy tysiąc mieszkańców wzrastała liczba zawieranych małżeństw, zarówno na obszarze miasta i terenach wiejskich. Z uwagi na duży odsetek ludności wiejskiej natężenie zawierania związków małżeńskich w gminie uwarunkowane było głównie kształtowaniem się tego zjawiska na wsi.

Tabela 4.3. Małżeństwa w gminie Krobia w latach 1996-2003.

Rok	Gmina razem		Miasto		Wieś	
	1	2	1	2	1	2
1996 r.	55	4,2	14	3,6	41	4,5
1997 r.	67	5,1	17	4,3	50	5,5
1998 r.	81	6,2	25	6,4	56	6,1
1999 r.	67	5,1	16	4,1	51	5,6
2000 r.	54	4,1	12	3,1	42	4,6
2001 r.	58	4,4	15	3,8	43	4,7
2002 r.	67	5,2	24	6,0	43	4,8
2003 r.	91	7,1	27	6,8	64	7,2

1: bezwzględna liczba małżeństw

2: liczba małżeństw / 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

Według danych GUS 2003 r. w gminie zawarto 91 małżeństw (*liczba małżeństw ujęta w podziale terytorialnym według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem*), w tym 27 na terenie miasta, a 64 w miejscowościach wiejskich. Współczynnik zawierania małżeństw dla gminy wyniósł 7,1 ‰. Wyższą jego wartość odnotowano na wsi (7,2 ‰). W mieście na każdy tysiąc ludności przypadło 6 małżeństw (6,8 ‰).

2.1.4.2. Urodzenia

W okresie od roku 2001 do roku 2003 w gminie Krobia obserwuje się stały wzrost liczby urodzeń, zarówno w ujęciu bezwzględnym jak i w stosunku do liczby ludności. Wzrost ten był poprzedzony spadkiem liczby urodzeń w okresie 1996 – 2000, kiedy to liczba urodzeń spadła z 167 (12,8 ‰) w roku 1996 do 131 (10,0 ‰) w 2000 r.

Tabela 4.4. Urodzenia żywe w gminie Krobia w latach 1996-2003

Rok	Gmina ogółem		Miasto		Obszar wiejski	
	1	2	1	2	1	2
1996 r.	167	12,8	36	9,2	131	14,4
1997 r.	148	11,4	36	9,2	112	12,3
1998 r.	140	10,8	33	8,5	107	11,7
1999 r.	148	11,3	38	9,7	110	12,1
2000 r.	131	10,0	25	6,4	106	11,6
2001 r.	134	10,2	31	7,9	103	11,2
2002 r.	142	11,0	50	12,6	92	10,4
2003 r.	146	11,3	47	11,8	99	11,1

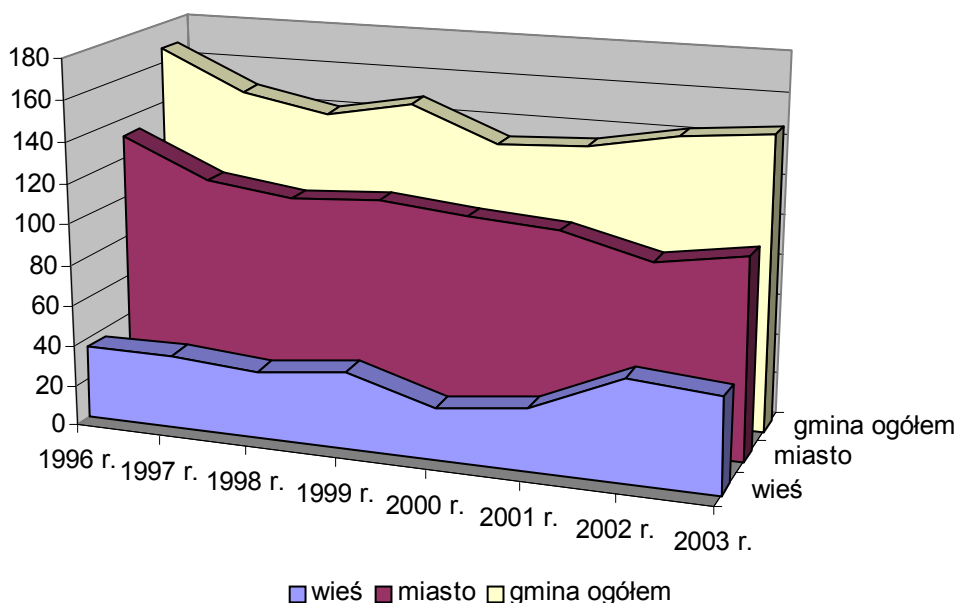
1: bezwzględna liczba urodzeń

2: urodzenia / 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznań

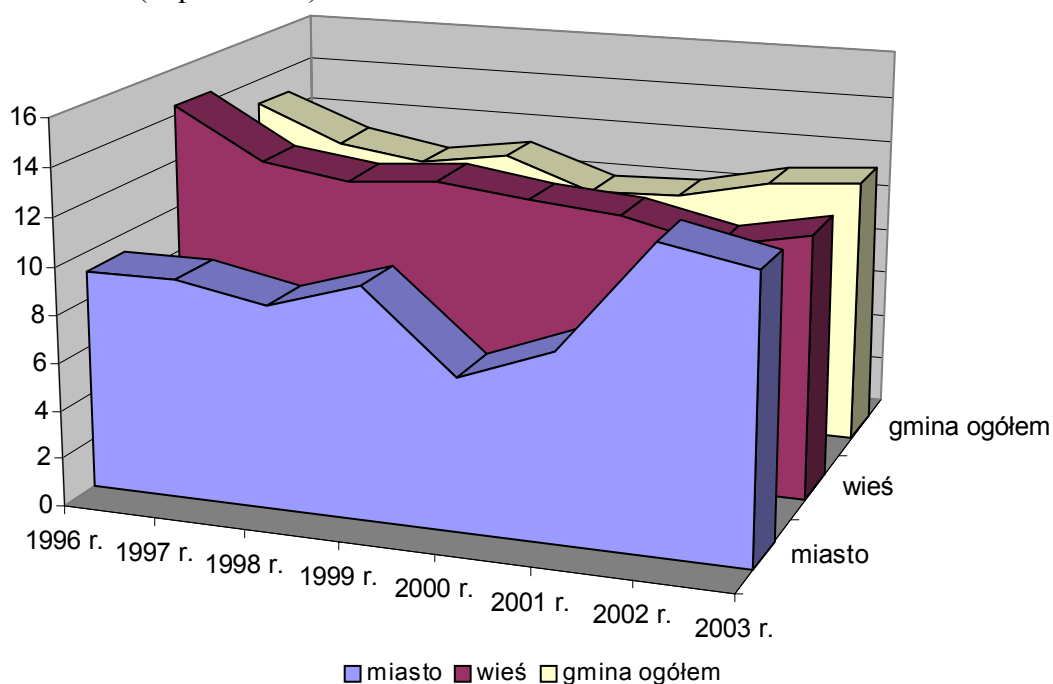
Tendencje dotyczące rodności w gminie Krobia były uwarunkowane głównie zmianami liczby urodzeń na obszarach wiejskich. Wartość współczynnika urodzeń dla wiejskiej części gminy utrzymywała się na w przedziale 10,4 – 14,4‰ (podobną tendencję wykazywał powiat gostyński). Na obszarze miasta w latach dziewięćdziesiątych wartość tego wskaźnika kształtowała na poziomie 9‰, by w roku 2000 spaść do poziomu 6,4‰, od którego obserwuje się wzrost rodności aż do 12,6‰ w roku 2002.

Rycina 4.12. Urodzenia żywe w gminie Krobia w latach 1996-2003 (wartości bezwzględne).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

Rycina 4.13. Wartość współczynnika urodzeń w gminie Krobia w latach 1996-2003 (w promilach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w US w Poznaniu.

Pod względem wartości współczynnika urodzeń (mierzonego różnicą pomiędzy liczbą urodzeń na 1000 ludności) gmina zajmowała:

- 70 miejsce w województwie wielkopolskim (średnia 12,22 ‰),
- 24 miejsce wśród gmin miejsko – wiejskich województwa wielkopolskiego (średnia 12,04 ‰),
- 4 miejsce w powiecie (średnia 10,98 ‰).

4.1.4.3. Zgony

Gmina Krobia należy obecnie do gmin wyróżniających się w Wielkopolsce stosunkowo dużą umieralnością. W roku 2003 wartość współczynnika zgonów, określającego liczbę zmarłych przypadającą na 1000 mieszkańców, wyniosła tam 11,18 ‰, stawiając tym samym gminę na 22 miejscu w województwie pod względem wysokiego wskaźnika umieralności. Sytuacji tej nie złagodził nawet fakt, iż natężenie zgonów w gminie Krobia w 2003 r. i tak zmniejszyło się w stosunku do lat poprzednich zwłaszcza w stosunku do 1998 roku. Pod względem umieralności gmina Krobia prezentuje

się również niekorzystnie w porównaniu z innymi gminami powiatu gostyńskiego, gdzie współczynnik zgonów osiągnął w 2003 r. poziom 8,87 ‰.

Tabela 4.5. Zgony w gminie Krobia w latach 1996-2003.

Rok	Gmina razem		Miasto		Obszar wiejski	
	1	2	1	2	1	2
1996	150	11,54	31	7,93	119	13,09
1997	128	9,82	29	7,41	99	10,85
1998	185	14,22	54	13,88	131	14,36
1999	150	11,50	42	10,69	108	11,84
2000	134	10,24	35	8,95	99	10,80
2001	148	11,29	38	9,66	110	11,98
2002	135	10,49	38	9,55	97	10,91
2003	144	11,18	35	8,78	109	12,25
Średnia	1174	11,28	302	9,60	872	12,01

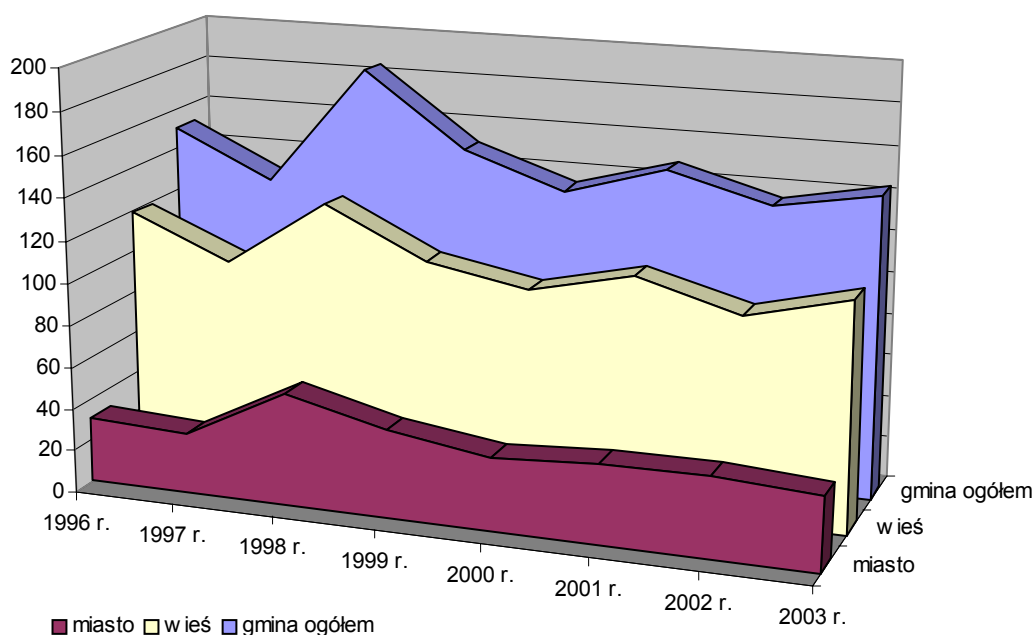
1: bezwzględna liczba zgonów (liczba zmarłych w danym roku);

2: wartość współczynnika zgonów (liczba zmarłych / 1000 ludności w danym roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

W układzie samej gminy Krobia obserwuje się wahania amplitudy natężenie zgonów w cyklu trzyletnim na terenie miasta Krobia i dwuletnim na obszarach wiejskich. W wiejskiej części gminy występuję znacznie większą wartość współczynnika umieralności niż na obszarze miasta.

Rycina 4.14. Zgony w gminie Krobia w latach 1996-2003 (wartości bezwzględne).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

4.1.4.4. Przyrost naturalny

Przyrost naturalny wyrażany jest różnicą pomiędzy liczbą urodzeń i liczbą zgonów w badanym okresie na określonym terytorium. Względną miarą przyrostu naturalnego jest współczynnik przyrostu naturalnego, czyli różnica między liczbą urodzeń i liczbą zgonów, przeliczona na 1000 ludności.

Zgodnie z tendencją ogólnopolską w gminie Krobia odnotowywano w ciągu ostatnich lat **ogólny spadek przyrostu naturalnego**. Był on uwarunkowany przede wszystkim spadkiem liczby urodzeń. Jeszcze w latach 1996 i 1997 wartość współczynnika przyrostu naturalnego w gminie utrzymywała się na poziomie dodatnim, by nagle w roku 1998 zmaleć o 5 %. Przyrost naturalny na terenie miasta jak i w wiejskiej części gminy w roku 1998 spadł poniżej zera, i jego wartość utrzymywała się na poziomie ujemnym przez kolejne trzy lata (na terenie miasta). Od roku 2002 obserwuje się wzrost przyrostu naturalnego w miejskiej części gminy, natomiast ujemna wartość tego zjawiska pogłębia się na obszarach wiejskich.

Tabela 4.6. Przyrost naturalny na terenie gminy Krobia w latach 1996-2003

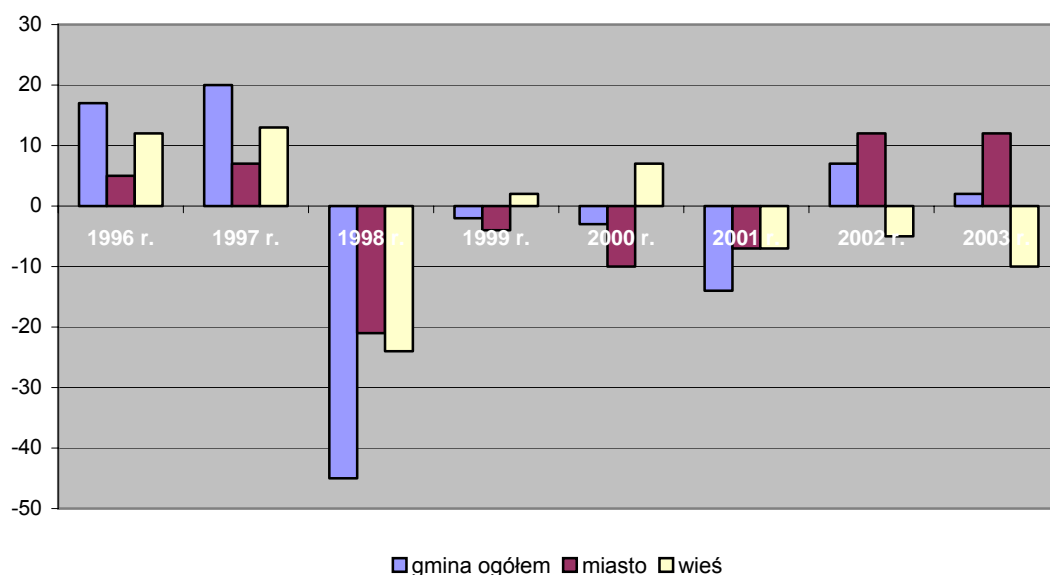
Rok	Gmina ogółem		Miasto		Obszary wiejskie	
	1	2	1	2	1	2
1996	17	1,31	5	1,28	12	9091
1997	20	1,53	7	1,79	13	9126
1998	-45	-3,46	-21	-5,40	-24	9124
1999	-2	-0,15	-4	-1,02	2	9119
2000	-3	-0,23	-10	-2,56	7	9170
2001	-14	-1,07	-7	-1,78	-7	9179
2002	7	0,54	12	3,02	-5	8888
2003	2	0,16	12	3,01	-10	8900
SUMA	-18	-0,17	-6	-0,19	-12	-0,17

1: bezwzględna wartość przyrostu naturalnego

2: wskaźnik przyrostu naturalnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

Rycina 4.15. Przyrost naturalny w gminie Krobia w latach 1996-2003 (bezwzględna liczba osób).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie US w Poznaniu

Przyrost naturalny w omawianym okresie, czyli w latach 1996 – 2003 był ujemny i wynosił –18 osób a jego wskaźnik –0,17. Taka sama tendencja występowała zarówno w miejskiej jak i wiejskiej części gminy. Podobnie jak w przypadku innych charakterystyk demograficznych, również i przyrost naturalny uwarunkowany był w na terenie gminy kształtowaniem się tego zjawiska w mieście.

Pod względem wartości współczynnika przyrostu naturalnego (mierzonego różnicą pomiędzy liczbą urodzeń i liczbą zgonów przeliczoną na 1000 ludności) gmina zajmowała:

- 164 miejsce w województwie wielkopolskim (średnia 0,81 ‰)
- 69 miejsce wśród gmin miejsko - wiejskich województwa wielkopolskiego (średnia 1,25 ‰)
- 6 miejsce w powiecie (średnia 1,9 ‰)

4.1.5. Ruch wędrownikowy

W gminie Krobia, podobnie jak i w całym kraju, obserwuje się ogólny spadek natężenia ruchów migracyjnych. Wśród czynników hamujących mobilność przestrzenną ludności wymienia się niekorzystną sytuację na rynku pracy oraz na rynku mieszkaniowym. Tylko w ostatnich trzech latach udział

mieszkańców, którzy zmienili miejsce stałego pobytu na korzyść lub niekorzyść gminy, obniżyła się do poziomu poniżej 1-2 ‰.

W przypadku miasta Krobia w okresie ostatnich dziewięciu lat odnotowywano z reguły dodatnie saldo ruchu wędrownego, a liczba emigrantów nie przekraczała 6 osób. W rekordowym roku 1999 na terenie miasta osiadły 42 osoby. W analizowanym okresie na obszar miasta napłynęło 90 osób tj. o 18 więcej niż na tereny wiejskie. Na terenach wiejskich w latach 1996 – 1997 też obserwujemy z reguły dodatnie saldo ruchu wędrownego. Wskaźnik ruchu naturalnego mierzony saldem migracji na 1000 mieszkańców w okresach odpływu ludności wynosił maksymalnie -2,75 ‰ na obszarze wiejskim i -1,28 ‰ na terenie miasta. Natomiast ten sam wskaźnik dla lat o dodatnim saldzie migracji wynosił maksymalnie 10,69 ‰ w miejskiej części i 4,91 ‰ w wiejskiej części gminy.

Analizując kierunki odpływu ludności z gminy obserwuje się stałą przewagę odpływ ludności na obszary wiejskie. Udział ludności odpływowej osiedlającej się na terenach wiejskich w ogólnej liczbie ludności odpływowej wynosi minimalnie 64% w latach 1998, 2000 i 2002, a maksymalnie 84% w roku 1999.

Tabela 4.7. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Krobia w latach 1996-2003.

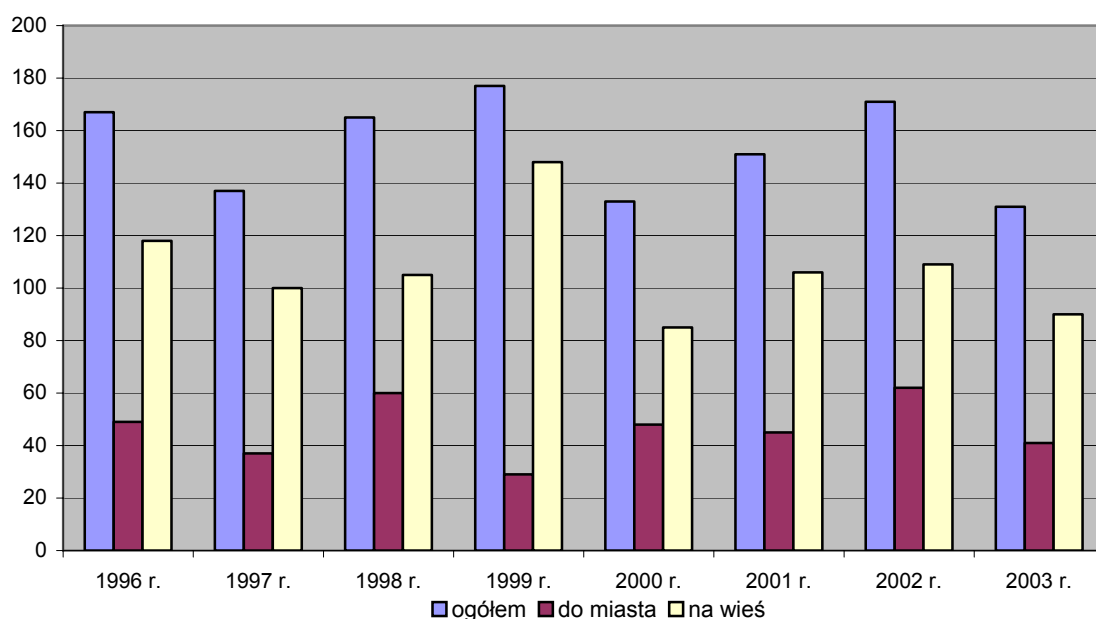
Rok	Gmina ogółem		Miasto		Wieś	
	1	2	1	2	1	2
1996	-22	-1,69	3	0,77	-25	-2,75
1997	16	1,23	-5	-1,28	21	2,30
1998	20	1,54	-2	-0,51	22	2,41
1999	35	2,68	42	10,69	-7	-0,77
2000	39	2,98	-6	-1,53	45	4,91
2001	46	3,51	30	7,62	16	1,74
2002	11	0,85	33	8,30	-22	-2,48
2003	17	1,32	-5	-1,25	22	2,47

1: bezwzględne saldo migracji

2: saldo migracji / 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych i US w Poznaniu

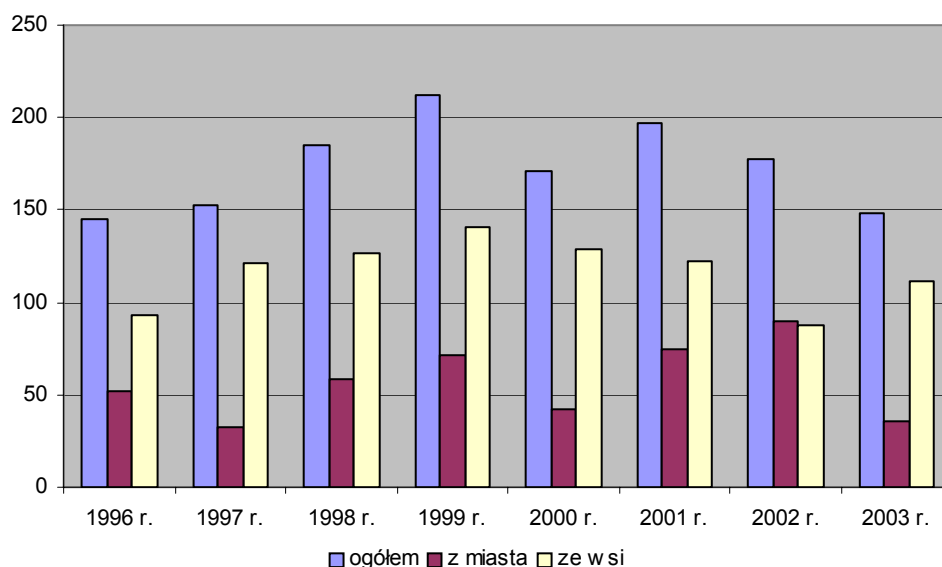
Rycina 4.16. Odpływ ludności z gminy Krobia w latach 1996-2003
(bezwzględna liczba osób).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie US w Poznaniu

Napływ ludności na teren gminy odbywa się głównie z terenów wiejskich. Udział ludności napływowej z terenów wiejskich osiedlającej się na terenie gminy Krobia w ogólnej liczbie ludności napływowej wynosi minimalnie 49% w roku 2002, a maksymalnie 79% w roku 1997. Tylko w roku 2002 zaobserwowano na terenie gminy większą liczbę imigrantów pochodzących z miast niż imigrantów pochodzących z obszarów wiejskich.

Rycina 4.17. Napływ ludności na teren gminy Krobia w latach 1996-2003
(bezwzględna liczba osób).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie US w Poznaniu

4.1.6. Prognoza demograficzna

W „Planie gospodarki odpadami gminy Krobia na lata 2004 – 2014” opracowanym przez Stowarzyszenie „Partnerzy dla Samorządu” została wykonana prognoza demograficzna dla obszaru gminy Krobia. W dokumencie tym przewiduje się stały wzrost liczby mieszkańców gminy zarówno w miejskiej jak i wiejskiej części gminy. „Plan gospodarki odpadami gminy Krobia na lata 2004 – 2014” przewiduje liczbę mieszkańców gminy wynoszącą 12993 osób w 2010 r. (w tym w mieście 4100) i 13033 osób w 2014 r. (w tym w mieście 4150).

4.2. Uwarunkowania rozwoju.

1. Powolny wzrost liczby ludności miasta Krobia przy równoczesnym spadku ludności na obszarach wiejskich gminy.
2. Obserwowany w latach 2002 i 2003 minimalny przyrost naturalny na terenie gminy Krobia wynika z przeważającego przyrostu naturalnego na terenie miasta w stosunku do utrzymującego się od 1998 r. ujemnego przyrostu naturalnego obszarów wiejskich gminy.
3. Utrzymuje się od 1997 r. na terenie gminy dodatnie saldo migracji wewnętrznych.
4. Od 1996 r. systematyczny spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku produkcyjnym.

4.3. Kierunki rozwoju.

Należy dążyć do utrzymania wzrostu liczby ludności na obszarze gminy między innym poprzez poprawę dostępu do szeroko rozumianych usług, aktywizację lokalnego rynku pracy i poprawę warunków mieszkaniowych.

5. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

5.1. Stan istniejący

5.1.1. Podmioty gospodarcze

W wyniku transformacji systemowej kraju zapoczątkowanej w 1989 roku w sferze gospodarczej gminy zaszły i nadal zachodzą przekształcenia organizacyjne, własnościowe, ilościowe, jakościowe, zmienia się także aktywność gospodarcza gminy. Efektem zmian ustrojowo – gospodarczych na terenie gminy Krobia jest wzrost aktywności gospodarczej w latach 1996 - 2003 wyrażony rosnącą liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON. Największą dynamiką wzrostu aktywności gospodarczej gminy odznaczają się lata 1998 i 2002. Należy także zauważyć, że aktywnością gospodarczą mierzoną liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wyróżnia się teren miasta, gdzie wskaźnik ten jest wyższy o 250 – 300 % niż na terenach wiejskich.

Tabela 5.1. Rozwój podmiotów gospodarczych w gminie Krobia w latach 1996 – 2003

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych		Dynamika wzrostu ¹	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców		
	ogółem	w tym miasto		ogółem	miasto	wieś
1996	637	365	–	49,0	93,3	29,9
1997	707	401	111,0	54,2	102,5	33,5
1998	776	433	109,8	59,6	111,3	37,6
1999	824	468	106,2	63,2	119,1	39,0
2000	854	482	103,6	65,3	123,2	40,6
2001	877	466	102,7	66,9	118,4	44,8
2002	945	502	107,8	73,4	126,2	49,8
2003	978	524	103,5	75,9	131,5	51,0

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

¹ rok poprzedzający = 100%

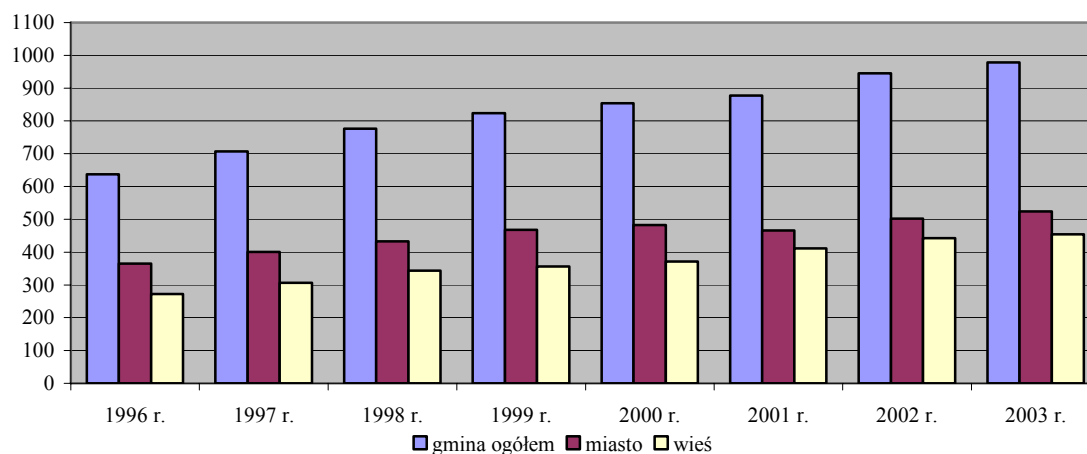
Jak gmina Krobia prezentuje się na tle innych gmin województwa wielkopolskiego pod względem liczby podmiotów gospodarczych?

W rankingu gmin pod względem aktywności gospodarczej mierzonej liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2003 roku gmina Krobia zajmowała następującą pozycję:

- 77 miejsce wśród 226 gmin województwa wielkopolskiego,

- 40 miejsce wśród miejsko – wiejskich gmin województwa wielkopolskiego,
- 2 miejsce na 7 gmin powiatu gostyńskiego.

Rycina 5.1. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Krobia w latach 1996 – 2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie US w Poznaniu

Na terenie gminy Krobia w 2003 r. zarejestrowanych było wg systemu ewidencji podmiotów gospodarczych REGON – 978 podmiotów gospodarczych z czego:

- na terenie miasta – 524, tj. 53,6% ogółu,
- na terenach wiejskich – 93, tj. 46,4% ogółu.

Tabela 5.2. Liczba podmiotów gospodarczych wg wybranych sekcji gospodarki narodowej w gminie Krobia w latach 1996 – 2003

Krobia		SEKCJE GOSPODARKI NARODOWEJ					
	o – ogółem m – miasto w – wieś	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	transport, gospodarka magazynowa i łączność	usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej i obsługa nieruchomości, wynajem
1996	O	65	95	113	203	36	44
	M	38	45	68	123	20	29
	W	27	50	45	80	16	15
1997	O	74	106	122	222	45	47
	M	42	53	73	129	25	32
	W	32	53	49	93	20	15

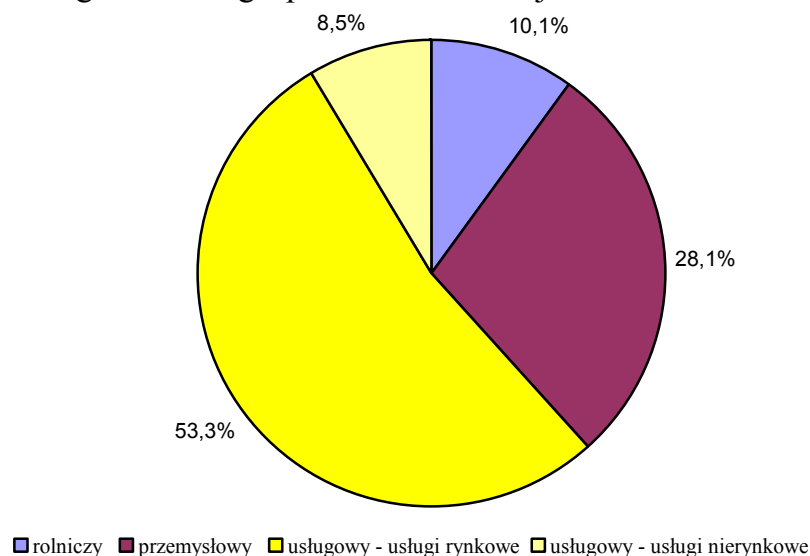

Krobia o – ogółem m – miasto w – wieś		SEKCJE GOSPODARKI NARODOWEJ					
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	transport, gospodarka magazynowa i łączność	usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej i obsługa nieruchomości, wynajem
	M	45	59	74	148	23	32
	W	37	54	59	102	24	18
1999	O	82	117	138	267	46	51
	M	46	61	74	163	23	33
	W	36	56	64	104	23	18
2000	O	84	113	139	280	46	60
	M	47	61	74	169	22	38
	W	37	52	65	111	24	22
2001	O	92	112	142	266	47	71
	M	52	58	74	142	21	42
	W	40	54	68	124	26	29
2002	O	97	122	148	280	49	79
	M	55	62	80	148	24	44
	W	42	60	68	132	25	35
2003	O	99	122	151	288	57	84
	M	58	62	84	154	28	44
	W	41	60	67	134	29	40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie US w Poznaniu

Największa liczba pomiotów gospodarczych występuje w działalności usługowej tj. 61,8% podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy. Zjawisko to ma miejsce zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich. W mieście znajduje się 319 podmiotów prowadzących tego typu działalność (32,6% ogółu działających na terenie gminy podmiotów gospodarczych), a na terenach wiejskich 285 podmioty (29,1% ogółu liczby podmiotów gospodarczych gminy).

Rycina 5.2. Struktura podmiotów gospodarczych na terenie gminy Krobia według sektorów gospodarki narodowej w 2003 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie US w Poznaniu

W grupie tej największe znaczenie posiadają:

- a) transport drogowy towarów pojazdami uniwersalnymi – 48 podmiotów gospodarczych,
- b) sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych – 47 podmiotów gospodarczych,
- c) konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych – 31 podmiotów gospodarczych,
- d) sprzedaż hurtowa zboża, nasion i pasz dla zwierząt – 29 podmiotów gospodarczych,
- e) działalność komercyjna gdzie indziej niesklasyfikowana – 26 podmiotów gospodarczych,
- f) sprzedaż detaliczna prowadzona na straganach i targowiskach – 24 podmiotów gospodarczych,
- g) działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalno - rentowymi – 20 podmiotów gospodarczych,
- h) sprzedaż detaliczna odzieży – 17 podmiotów gospodarczych,

- i) fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne – 17 podmiotów gospodarczych,
- j) działalność agentów zajmujących się sprzedażą drewna i materiałów budowlanych – 15 podmiotów gospodarczych,
- k) sprzedaż detaliczna pozostała w wyspecjalizowanych sklepach – 15 podmiotów gospodarczych,
- l) sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, pozostała, w wyspecjalizowanych sklepach – 15 podmiotów gospodarczych,

Podmioty gospodarcze tego sektora mają duże znaczenie w życiu społecznym i gospodarczym gminy, mimo, że są to najczęściej niewielkie zakłady i warsztaty prowadzone przez osoby fizyczne.

Na drugim miejscu (pod względem liczby podmiotów gospodarczych) znalazły się zakłady przemysłowe. Na 275 podmiotów, 147 zlokalizowanych jest w mieście (15,0% ogółu podmiotów gminy), a 128 na terenach wiejskich (13,1% ogółu podmiotów gminy). W sektorze tym dominują następujące branże:

- a) wykonywanie robót ogólnobudowlanych związanych ze wznoszeniem budynków – 24 podmiotów gospodarczych,
- b) wykonywanie robót budowlanych murarskich – 24 podmiotów gospodarczych,
- c) wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych – 23 podmiotów gospodarczych,
- d) malowanie – 22,
- e) produkcja mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu i królików – 15 podmiotów gospodarczych,
- f) produkcja pozostałej odzieży wierzchniej – 14 podmiotów gospodarczych,
- g) obróbka mechaniczna elementów metalowych – 14 podmiotów gospodarczych,
- h) produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa – 13 podmiotów gospodarczych,

W sektorze przemysłowym największa liczba podmiotów związana jest budownictwem tj. 151 podmiotów gospodarczych (15,1 % ogółu podmiotów na terenie gminy).

W systemie gospodarczym gminy ważne jest także rozmieszczenie podmiotów gospodarczych w jednostkach osadniczych oraz ich profil produkcji.

Tabela 5.3. Liczba podmiotów gospodarczych wg wybranych sekcji gospodarki narodowej według jednostek osadniczych gmin Krobia w 2004 r.¹

Nazwa miejscowości	SEKCJA GOSPODARKI NARODOWEJ					Ogółem w miejscowości
	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	transport, gospodarka magazynowa i łączność	
Bukownica	0	0	1	3	1	8
Chumiętki	1	0	0	4	0	9
Chwałkowo	0	8	3	10	3	36
Ciołkowo	2	2	4	1	0	11
Domachowo	0	4	3	11	1	22
Gogolewo	2	5	2	3	0	14
Grabianowo	1	0	1	1	1	4
Karzec	2	1	2	8	0	16
Krobia	61	65	83	183	29	561
Kuczyna	1	4	0	5	3	17
Kuczynka	1	1	1	1	0	5
Niepart	2	3	0	4	1	15
Pijanowice	1	0	1	2	0	5
Posadowo	3	3	4	3	0	15
Potarzyca	4	2	0	5	1	14
Przyborowo	0	0	0	4	0	6
Pudliszki	8	16	23	39	13	150
Rogowo	2	0	1	1	0	6
Stara Krobia	1	1	4	8	0	22
Sułkowice	6	4	10	18	2	41
Wymysłowo	4	0	1	3	1	12
Ziemlin	3	1	0	1	0	9
Żychlewo	2	5	9	5	0	25

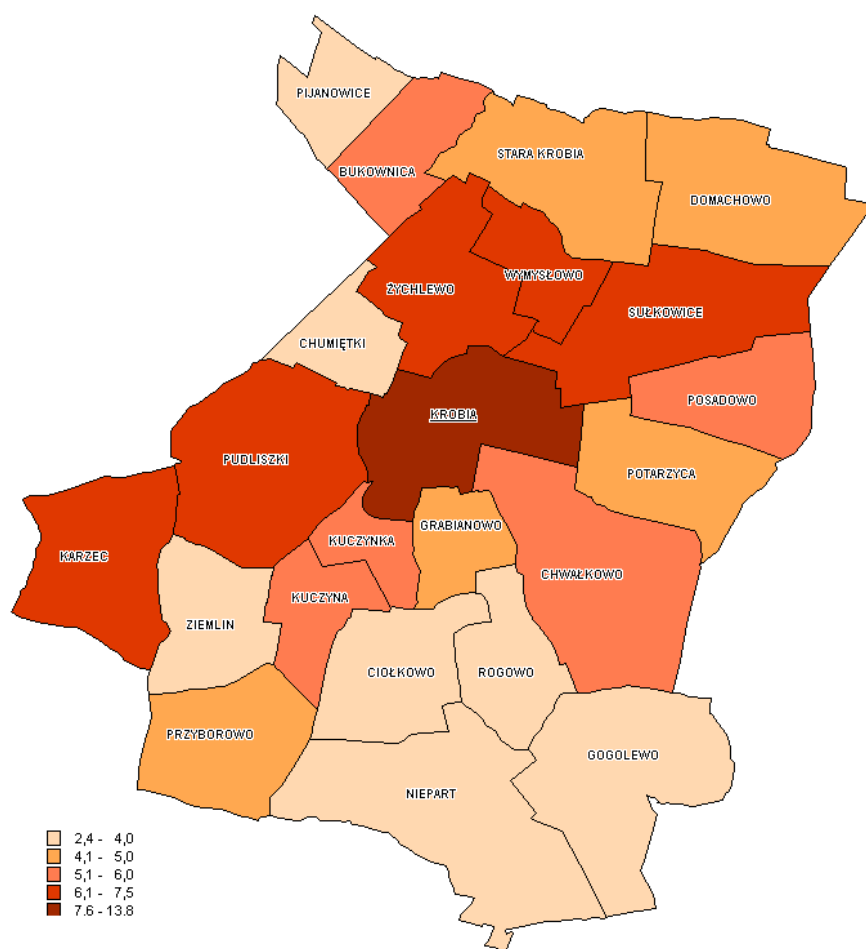
Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu ¹ Stan w dniu 30 czerwca 2004 r.

Wsiami na terenie, których działa najwięcej podmiotów gospodarczych są kolejno:

Pudliszki	-	150
Sułkowice	-	41
Chwałkowo	-	36
Żychlewo	-	25
Stara Krobia	-	22
Domachowo	-	22

Największą aktywnością gospodarczą mierzoną liczbą zarejestrowanych podmiotów na 100 mieszkańców charakteryzują się miejscowości położone bezpośrednio w sąsiedztwie miasta takie jak: Pudliszki, Żychlewo, Wymysłowie, Sułkowice, Karzec.

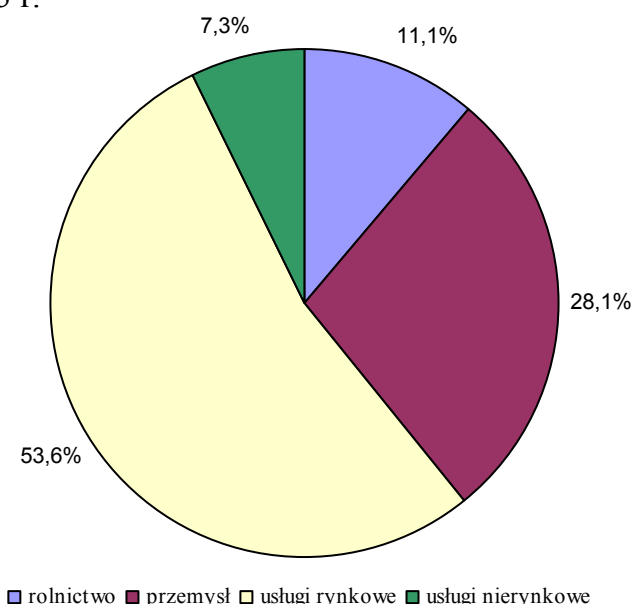
Rycina 5.3. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 osób na terenie gminy Krobia według sołectw w 2004 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie US w Poznaniu

Pod względem liczby podmiotów gospodarczych dominującym sektorem gospodarki narodowej na terenie miasta Krobia są: usługi rynkowe (60,9% podmiotów zarejestrowanych na terenie miasta), przemysł (28,1% podmiotów zarejestrowanych na terenie miasta), w którym ogromne znaczenia posiada działalność związana z budownictwem (16,0% podmiotów zarejestrowanych na terenie miasta) oraz rolnictwo (11,1% podmiotów zarejestrowanych na terenie miasta). Wysoki odsetek podmiotów prowadzących działalność usługową (z ogółu podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON na terenie miasta) świadczy o funkcji egzogenicznej miasta Krobia.

Rycina 5.4. Struktura podmiotów gospodarczych na terenie miasta Krobia w 2003 r.

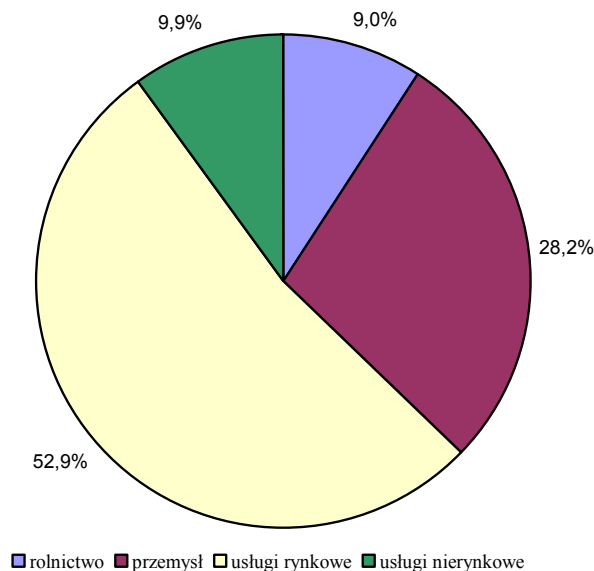

Źródło: Opracowanie własne na podstawie US w Poznaniu

Na terenach wiejskich biorąc jako kryterium liczbę podmiotów gospodarczych, dominującą rolę odgrywają (rycina 5.4): usługi rynkowe (52,9% podmiotów zarejestrowanych na terenach wiejskich) oraz przemysł (28,2% podmiotów zarejestrowanych na terenach wiejskich), w tym budownictwo (14,8% podmiotów zarejestrowanych na terenach wiejskich). Na trzecim miejscu znajdują się usługi nierynkowe (9,9% podmiotów zarejestrowanych na terenach wiejskich), a na czwartym rolnictwo i leśnictwo (9,0% podmiotów zarejestrowanych na terenie wsi). Istotny udział wśród zarejestrowanych na

terenie wsi podmiotów gospodarczych posiadają firmy zajmujące się transportem – 6,9%.

Rycina 5.5. Struktura podmiotów gospodarczych w wiejskiej części gminy Krobia w 2003 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie US w Poznaniu

Na terenie miasta i gminy Krobia wraz ze wzrostem liczby rejestrowanych podmiotów gospodarczych w (sektorze prywatnym) zachodzą zmiany w ich strukturze pod względem formy organizacyjno – prawnej. Liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne, wzrosła w roku 2003 o 46% w stosunku do roku 1996. Natomiast liczba podmiotów prawa handlowego wzrosła w tym samym czasie o 100%, a na obszarze miasta o 166%. Liczba podmiotów o statusie spółki z udziałem kapitału zagranicznego, jak również liczba spółdzielni i fundacji utrzymuje się na stałym poziomie. Na terenie gminy, zarówno na obszarze miasta jak i obszarach wiejskich dominują podmioty prowadzone przez fizyczne.

Tabela 5.4. Sektor prywatny podmiotów gospodarczych gminy Krobia wg formy organizacyjno - prawnej w roku 1996, 2000 i 2003.

Rok		osoby fizyczne	spółki prawa handlowego	spółki z udziałem kapitału zagranicznego	spółdzielnie	fundacje	ogółem
1996	o – ogółem	560	9	2	5	1	577
	m – miasto	326	3	0	4	1	334
	w - wieś	234	6	2	1	0	243
2000	o	727	9	2	5	1	744
	m	408	4	1	4	1	418
	w	319	5	1	1	0	326
2003	o	822	18	2	5	1	848
	m	436	8	1	4	1	450
	w	386	10	1	1	0	398

Zródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu.

5.1.2 Pracujący

W 2003 r. na obszarze gminy Krobia w 978 podmiotach gospodarczych pracuje 1624 osób, w tym 545 osób na obszarze miasta co stanowi 33,6% ogółu pracujących. W analizowanym okresie od roku 1996 do 2003 na terenie gminy obserwuje się spadek liczby pracujących, zarówno w miejskiej jak i wiejskiej części gminy. Tylko w okresie od 1996 r. do 1998 r. i do 2000 r. do 2001 r. wystąpił wzrost liczby pracujących, w pozostałych latach obserwuje się spadek liczby pracujących. Na terenie gminy obserwuje się również spadek liczby pracujących przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym o około 10 osób w okresie ostatnich siedmiu lat.

Tabela 5.5. Liczba pracujących w gminie Krobia w latach 1996 – 2003

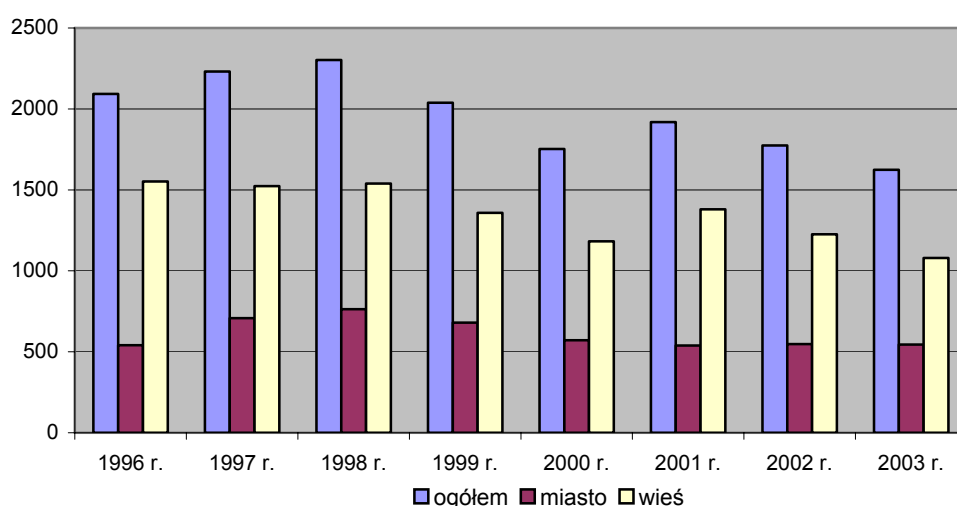
Rok	Ogółem			Miasto	Wieś
	osoby	dynamika wzrostu ¹	na 100 osób w wieku produkcyjnym		
1996 r.	2093	-	29,1	541	1552
1997 r.	2231	106,6	30,8	708	1523
1998 r.	2302	103,2	31,5	763	1539
1999 r.	2038	88,5	27,4	680	1358
2000 r.	1753	86,0	23,2	571	1182
2001 r.	1919	109,5	24,9	539	1380
2002 r.	1774	92,4	23,2	548	1226
2003 r.	1624	91,5	20,9	545	1079

Zródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

¹ rok poprzedzający = 100%

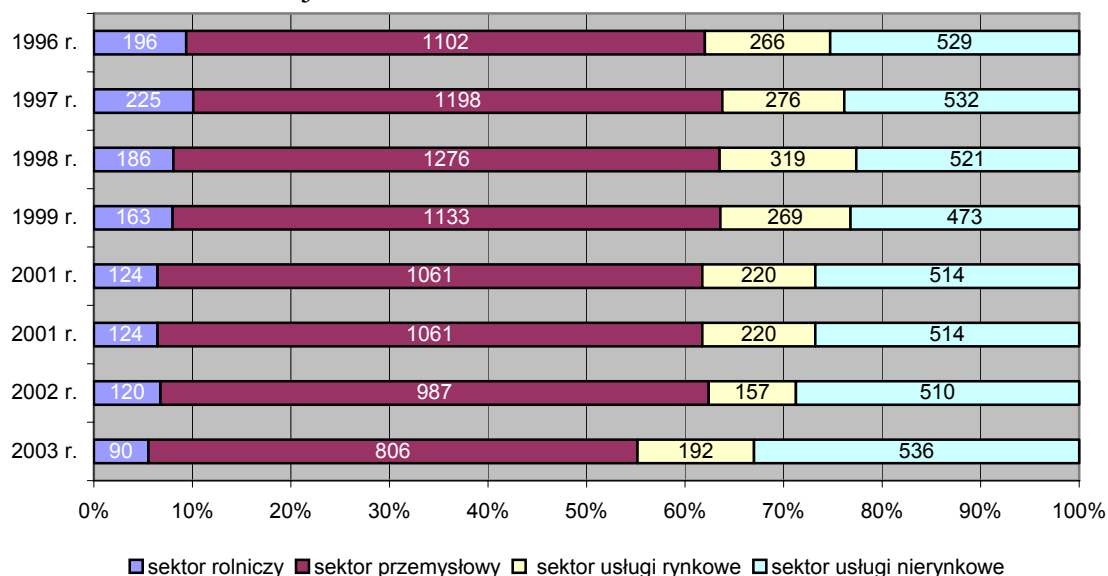
Rycina 5.6. Pracujący na terenie gminy Krobia w latach 1996 – 2003

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Na obszarach wiejskich w 2003 r. pracowało 1079 osób. Dominującym sektorem działalności gospodarczej, w którym pracuje najwięcej osób na terenie gminy jest przemysł (49,6% ogółu pracujących) oraz usługi nierynkowe (33,0% ogółu pracujących). Na obszarze miasta najwięcej osób pracuje w sektorze usług nierynkowych (38,9% ogółu pracujących w mieście) oraz sektorze przemysłowym (29,7% ogółu pracujących w mieście) i usług rynkowych (27,3% ogółu pracujących w mieście). W wiejskiej części gminy najwięcej osób pracuje w sektorze przemysłowym (59,7% ogółu pracujących na wsi) oraz sektorze usług nierynkowych (30,0% ogółu pracujących na wsi). W analizowanym okresie obserwuje się spadek zatrudnienia we wszystkich sektorach gospodarki narodowej z wyłączeniem sektora usług nierynkowych.

Rycina 5.7. Pracujący na terenie gminy Krobia według sektorów gospodarki narodowej w latach 1996 – 2003.

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Poniżej zamieszczono analizę zatrudnienia wykonaną na podstawie danych z systemu ewidencji podmiotów gospodarczych REGON. Dane zawarte w tym rejestrze, a dotyczące m. in. zatrudnienia są danymi deklarowanymi przez osobę rejestrującą podmiot, a cechy adresowe dotyczą miejsca siedziby podmiotu, a nie miejsc prowadzenia działalności. W związku z powyższym analizę zatrudnienia wykonaną w oparciu o dane z systemu REGON należy traktować jako dane szacunkowe.

W czerwcu 2004 r. w 1025 podmiotach gospodarczych gminy Krobia zatrudnionych było 2131 osób, z czego na terenie miasta znajduje zatrudnienie 35,3% pracujących na terenie gminy. W strukturze podmiotów gospodarczych wg wielkości zatrudnienia dominują małe podmioty gospodarcze, zatrudniające do 5 osób. Stanowią one 94,9% ogółu podmiotów gospodarczych. W zakładach tych zatrudnionych jest 16,7% ogółu pracujących na terenie gminy. Najmniej jest podmiotów gospodarczych dużych zatrudniających od 50 do 249 osób oraz 250 i więcej osób (odpowiednio 0,5% i 0,1% ogółu podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy). Jednak podmioty te odgrywają bardzo ważną rolę w gospodarce gminy, gdyż pracuje w nich w sumie 44,0% zatrudnionych na terenie gminy. Duże znaczenie w gospodarce gminy

odgrywają podmioty zatrudniające od 10 do 24 osób (2,2% ogółu podmiotów gminy), w których znajduje zatrudnienie 17,6% osób zatrudnionych w gminie Krobia oraz podmioty zatrudniające od 25 do 49 osób (0,8% ogółu podmiotów), w których znajduje zatrudnienie 13,1% ogółu zatrudnieniowych w gminie.

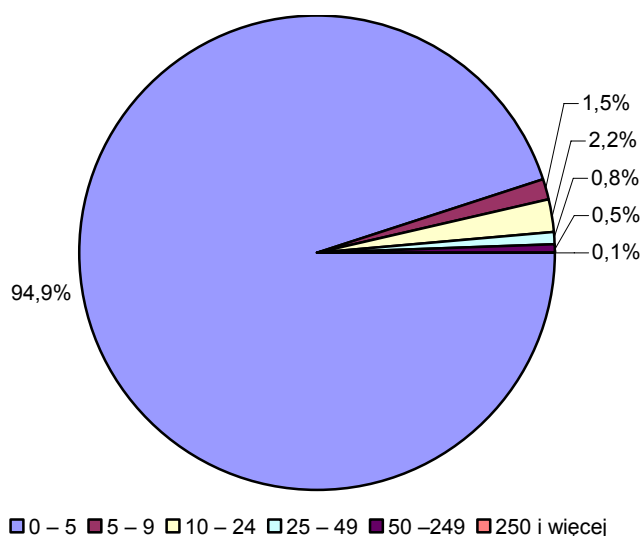
Tabela 5.6. Podmioty gospodarcze i zatrudnienie gminy Krobia wg wielkości zatrudnienia. Stan 30 czerwca 2004 r.

Grupy podmiotów gospodarczych wg liczby zatrudnionych	Podmioty gospodarcze			Zatrudnienie		
	miasto	wieś	razem	miasto	wieś	razem
0 – 5	539	434	973	249	185	434
5 – 9	7	8	15	43	59	102
10 – 24	8	15	23	147	229	376
25 – 49	5	3	8	185	<i>a</i>	<i>a</i>
50 –249	2	3	5	129	<i>a</i>	<i>a</i>
250 i więcej	0	1	1	0	<i>a</i>	<i>a</i>
Ogółem	561	464	1025	753	1378	2131

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu i obliczenia własne.

a – brak możliwości publikacji danych ze względu na ustawę o Statystyce Publicznej

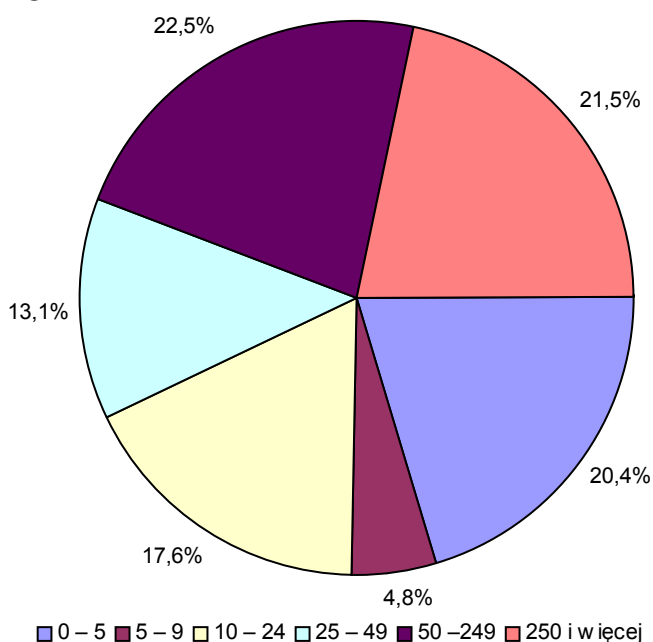
Rycina 5.8. Struktura podmiotów gospodarczych gminy Krobia według wielkości zatrudnienia w 2004 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu i obliczenia własne.

Stan w dniu 30.06.2004

Rycina 5.9. Struktura zatrudnienia w podmiotach gospodarczych gminy Krobia według wielkości zatrudnienia w 2004 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu i obliczenia własne.
Stan w dniu 30.06.2004

Aktywność gospodarczą gminy oraz dominujące branże w gospodarce można również scharakteryzować poprzez analizę zatrudnienia w podmiotach gospodarczych.

W podmiotach gospodarczych gminy Krobia największa liczba osób zatrudniona (35,6% ogółu zatrudnionych na terenie gminy) jest w przemyśle. Drugim działem gospodarki zatrudniającym najwięcej osób są usługi rynkowe (26,4% ogółu zatrudnionych na terenie gminy).

Na terenie miasta najwięcej osób tj. 56,6% pracujących (w mieście) związanych jest z usługami. Wśród których dominują usługi rynkowe (45,4% zatrudnionych w mieście), w tym handel i naprawy (21,4% zatrudnionych w mieście). Drugim działem gospodarki narodowej mającym duży wpływ na funkcjonowanie systemu społeczno – gospodarczego miasta jest przemysł, który zatrudnia 23,9% ludności pracującej na terenie miasta Krobia. W dziedzinie tej duże znaczenie posiada budownictwo, z którym związane jest 9,3% zatrudnionych w mieście.

Natomiast w strukturze zatrudnienia na terenach wiejskich najwięcej osób pracuje w przemyśle (41,9% zatrudnionych na obszarach wiejskich).

Zatrudnienie w rolnictwie na terenach wiejskich wynosi 24,1% ogółu zatrudnionych na terenach wiejskich. Również duże znaczenie posiadają usługi nierynkowe zatrudniające 24,1% ludności pracującej na terenach wiejskich gminy.

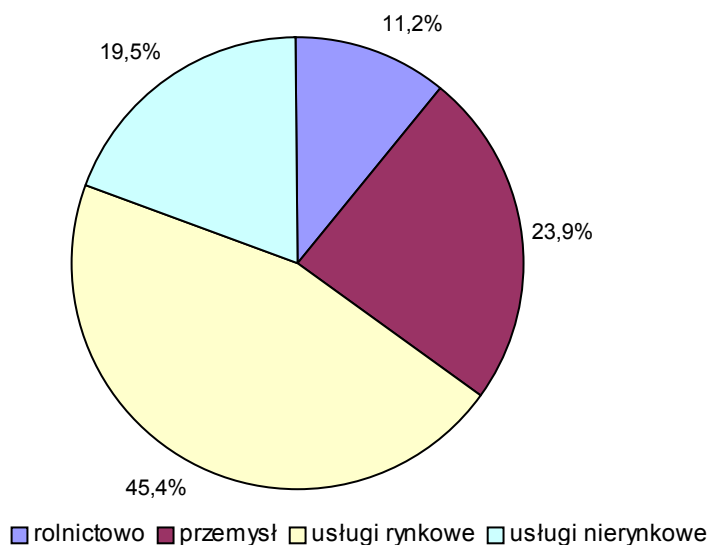
Tablica 5.7 Zatrudnienie w podmiotach gospodarczych wg wybranych grup gospodarki narodowej w gminie Krobia w 2004* r.

	rolnictwo, lowiectwo i leśnictwo	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	transport, gospodarka magazynowa i łączność	ogółem
miasto	84	94	70	161	7	753
wieś	332	515	57	124	20	1852
gmina ogółem	416	609	127	285	27	2131

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu i obliczenia własne.

* stan w dniu 30.06.2004

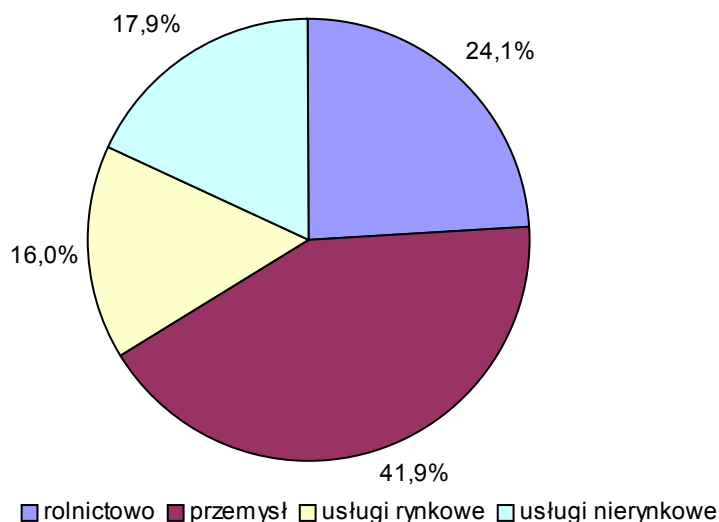
Rycina 5.10. Struktura zatrudnienia w podmiotach gospodarczych na terenie miasta Krobia w 2004* r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu i obliczenia własne.

* stan w dniu 30.06.2004

Rycina 5.11. Struktura zatrudnienia w podmiotach gospodarczych na obszarach wiejskich gminy Krobia w 2004* r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu i obliczenia własne.

* stan w dniu 30.06.2004

W dominującym dziale gospodarki narodowej, czyli przemyśle, w którym znajduje zatrudnienie 35,6% osób na terenie gminy Krobia, najwięcej zatrudnionych jest w następujących branżach:

- a) przetwórstwo i konserwowanie owoców i warzyw, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- b) budownictwo ogólne i inżynieria lądowa,
- c) produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania,
- d) wykonywanie robót budowlanych drogowych,
- e) produkcja pieczywa i wyrobów ciastkarskich świeżych,
- f) obróbka mechaniczna elementów metalowych,
- g) produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa,
- h) wykonywanie specjalistycznych robót budowlanych,
- i) produkcja mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu i królików,
- j) wydobywanie minerałów dla przemysłu chemicznego oraz do produkcji nawozów,
- k) produkcja pasz dla zwierząt gospodarskich i ryb,
- l) malowanie i szklenie.

W drugiej gałęzi gospodarki tj. usługach rynkowych zatrudniających 26,4% ogółu ludności zatrudnionej na terenie gminy Krobia, największe znaczenie odgrywają:

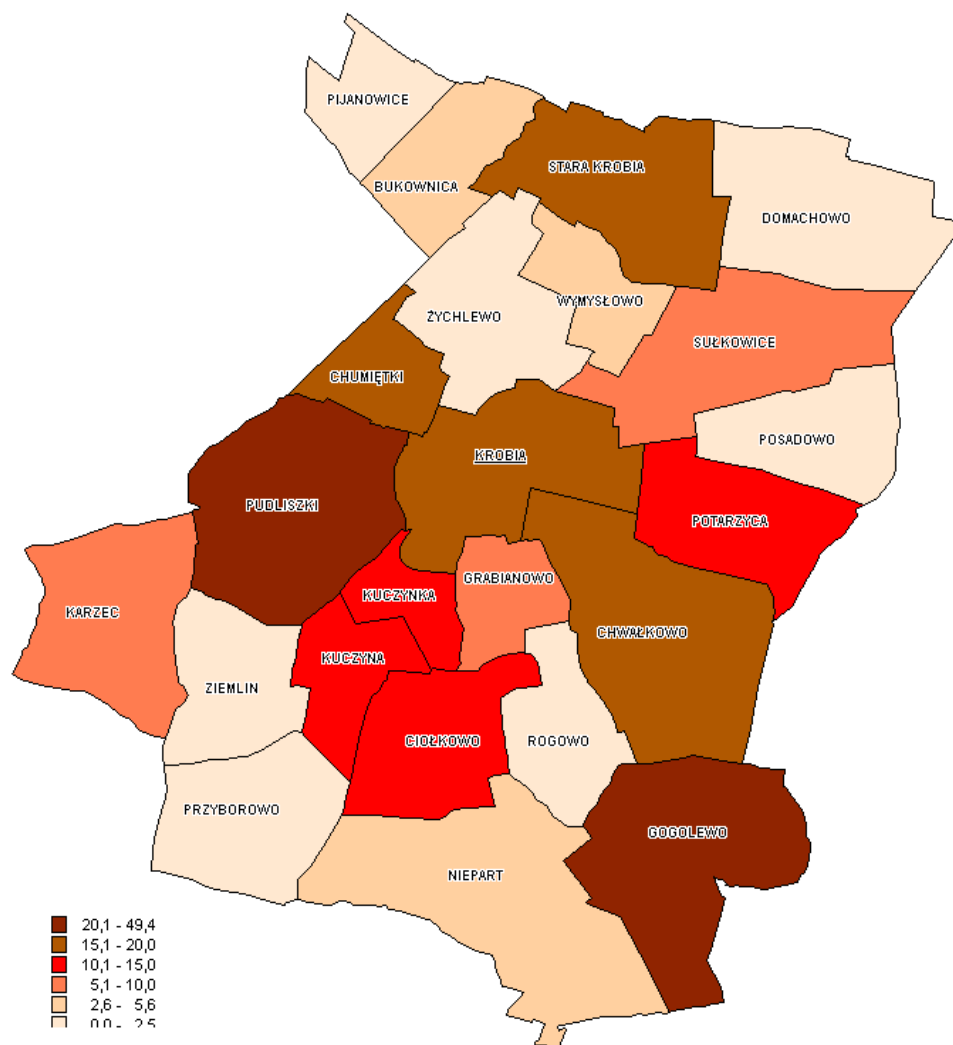
- a) doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania,
- b) sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych,
- c) sprzedaż detaliczna owoców i warzyw,
- d) sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego,
- e) sprzedaż hurtowa herbaty, kawy, kakao i przypraw,
- f) transport drogowy towarów,
- g) konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych; pomoc drogowa,
- h) sprzedaż hurtowa żywych zwierząt,
- i) działalność komercyjna gdzie indziej niesklasyfikowana,
- j) działalność detektywistyczna i ochroniarska.

W usługach nierynkowych znajduje zatrudnienie 18,5% osób pracujących na terenie gminy, gdzie największe znaczenie posiada:

- a) oświata,
- b) całodobowa opieka wychowawcza dla dzieci i młodzieży.

Największą aktywnością gospodarczą mierzona liczbą zatrudnionych na 100 mieszkańców charakteryzują się miejscowości położone w bezpośrednim otoczeniu miasta, a należą do nich: Pudliszki, Gogolewo. Wysoki wskaźnik posiada również Chwałkowo, Chumiętki i Stara Krobia. Najmniej aktywne gospodarczo pod względem zatrudnienia są następujące miejscowości: Przyborowo, Rogowo, Posadowo, Ziemiń, Pijanowice, Żychlewo i Domachowo.

Rycina 5.12 Liczba zatrudnionych w podmiotach gospodarczych na 100 mieszkańców w gminie Krobia w roku 2004.

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu i obliczenia własne.
Stan w dniu 30.06.2004

Na podstawie analizy podmiotów gospodarczych i analizy zatrudnienia wykonanej w oparciu o ewidencję podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON, wynika, że największe znaczenie dla gminy Krobia posiada działalność przemysłowa oraz usługowa, w tym usługi rynkowe.

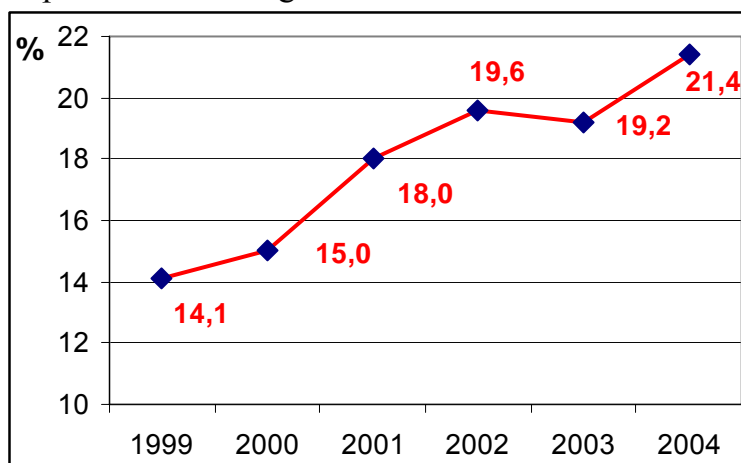

5.1.3. Bezrobocie

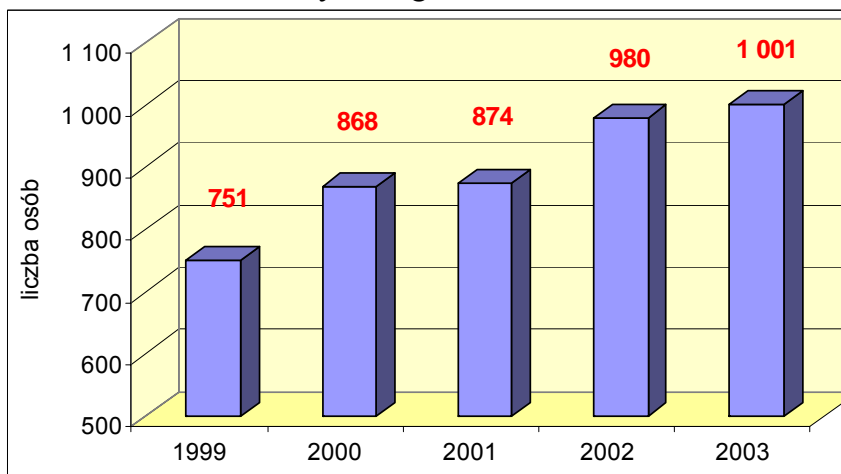
Ze względu na brak danych pozwalających szerzej przeanalizować zjawisko bezrobocia na obszarze gminy Krobia, niż zostało to opracowane w „Planie Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krobia na lata 2004-2006” przez Stowarzyszenie „Partnerzy dla Samorządu” w poniższym rozdziale posłużono się analizą zawartą ww. opracowaniu.

Poziom bezrobocia w gminie Krobia od kilku lat utrzymuje się na dość wysokim poziomie, zbliżonym do średniej krajowej. Na koniec roku 2003 stopa bezrobocia na terenie gminy kształtowała się na poziomie 19,2% i tym samym była podobna do przeciętnej stopy bezrobocia dla Polski, wynoszącej wtedy ok. 20%. Liczba bezrobotnych w całym analizowanym okresie systematycznie wzrastała.

Rycina 5.13. Stopa bezrobocia w gminie Krobia w latach 1999-2004

Rycina 5.14. Liczba osób bezrobotnych w gminie Krobia w latach 1999-2003

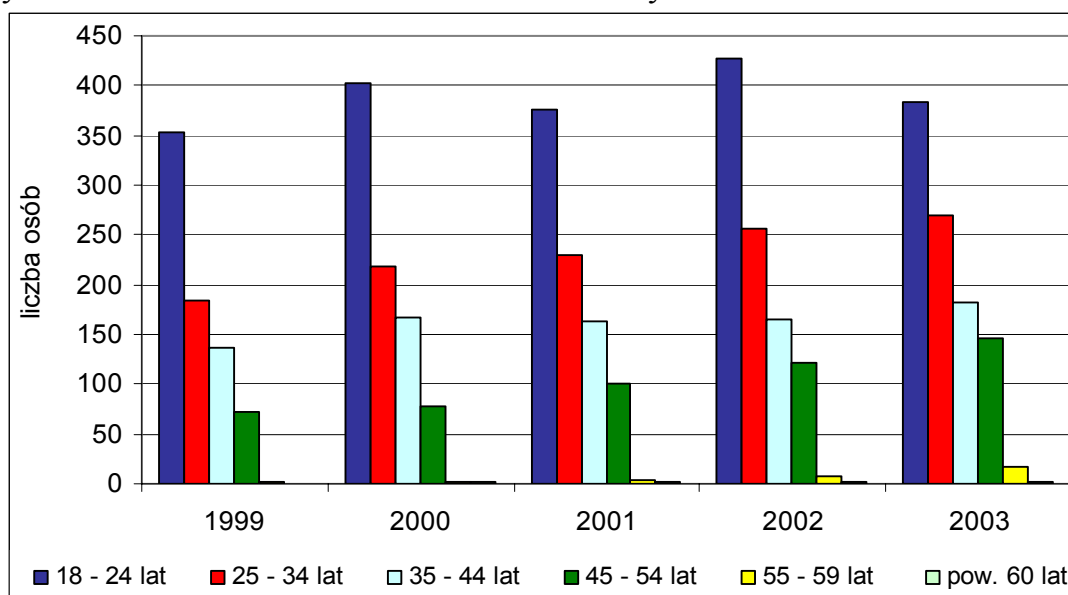

Dokładna analiza bezrobocia przeprowadzana jest według następujących kryteriów:

- wieku bezrobotnych,
- czasu pozostawania na bezrobociu,
- wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych,
- stażu pracy bezrobotnych.

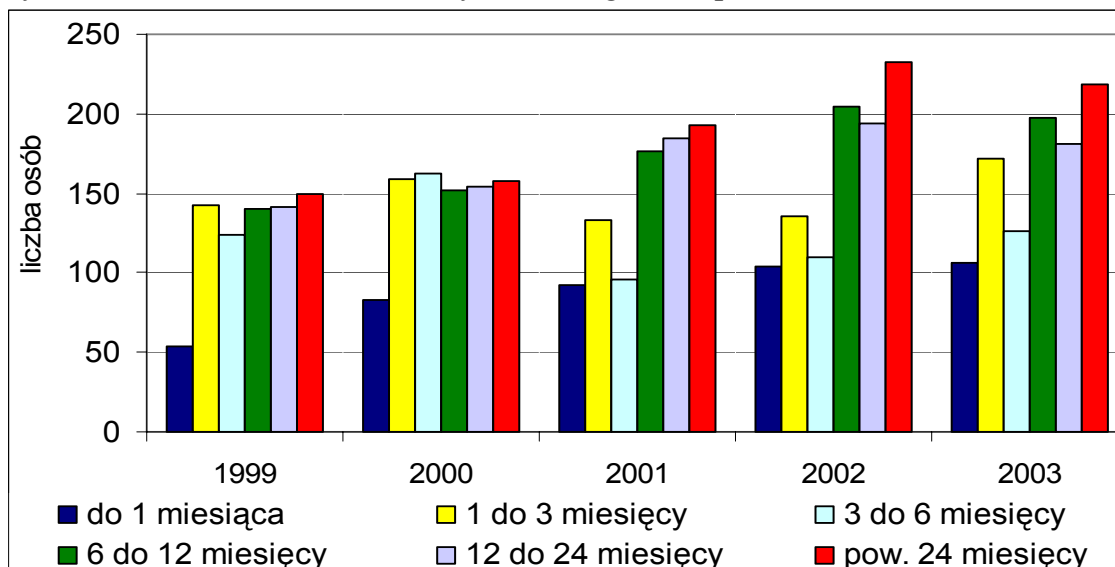
W ciągu ostatnich 5 lat proporcje między grupami wiekowymi osób bezrobotnych uległy niewielkim zmianom. Systematyczny wzrost liczby osób bezrobotnych zaobserwowano we wszystkich grupach wiekowych, a największymi wahaniami charakteryzowała się populacja osób najmłodszych. Jednak nadal osoby młode zdecydowanie przeważają w strukturze bezrobotnych.

Rycina 5.15. Struktura wiekowa osób bezrobotnych

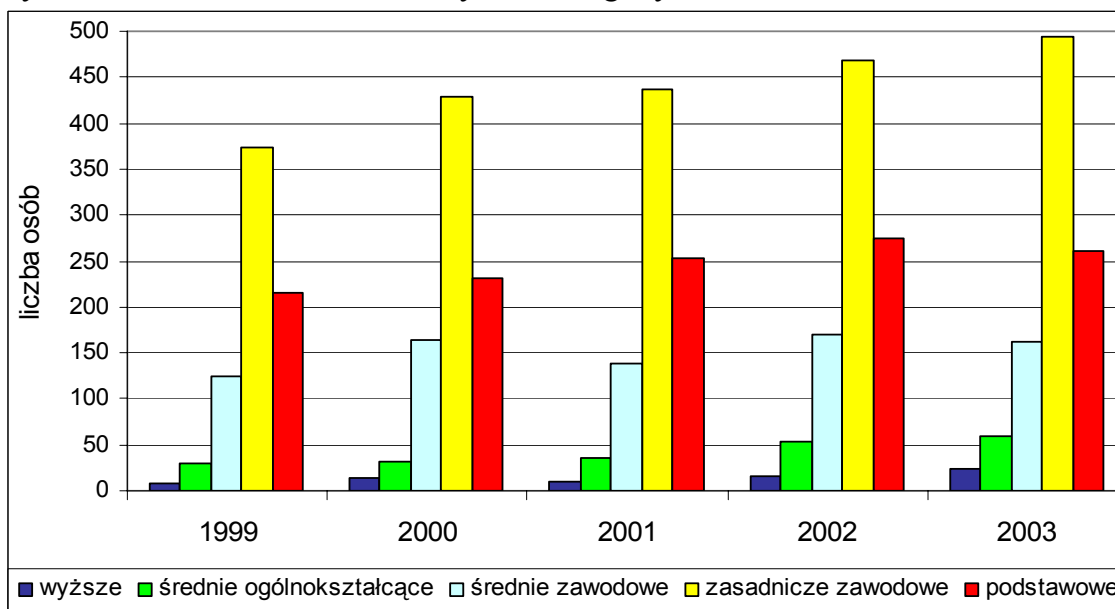
Niepokojącym zjawiskiem jest to, iż liczba osób długotrwale bezrobotnych – powyżej 12 miesięcy oraz powyżej 24 miesięcy pozostaje wciąż na wysokim poziomie. Jest to jednak typowa struktura jak w większości gmin w Polsce.

Rycina 5.16. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu

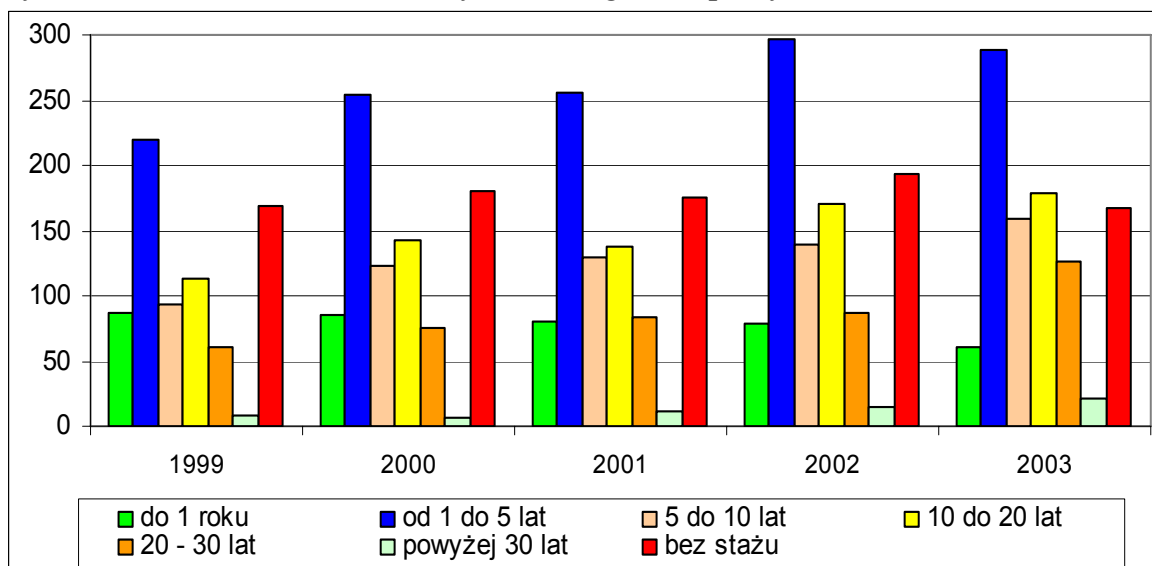
Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych można zauważyć, że najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Jest to oczywiste, biorąc pod uwagę fakt, że osób z takim wykształceniem jest najwięcej na rynku pracy. Najmniej jest bezrobotnych z wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym. Sytuacja taka świadczy o celowości zdobywania wykształcenia.

Rycina 5.17. Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Analizując rynek bezrobotnych według kryterium stażu pracy okazuje się, że najliczniejsza jest grupa osób, które zdołały przepracować od 1 do 5 lat. Bardzo liczna jest również grupa osób bez żadnego stażu oraz ze stażem do 1 roku, lecz akurat w tych dwu grupach widoczny jest od pewnego czasu niewielki spadek liczby bezrobotnych.

Rycina 5.18. Struktura bezrobotnych według stażu pracy

5.2. Uwarunkowania rozwoju.

1. Systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych.
2. Lokalizacja na terenie gminy zakładu produkcyjno – spożywczego „Pudliszki S.A.” oraz jego surowcowego zaplecza, stwarza możliwość rozwoju podmiotów gospodarczych świadczących usługi na rzecz rolnictwa.
3. Duża koncentracja podmiotów gospodarczych, zwłaszcza na terenie miasta i w jednostkach osadniczych otaczających miasto takich jak: Pudliszki, Sułkowice, Chwałkowo, Żychlewo, Stara Krobia, Domachowo.
4. Duża różnorodność prowadzonej działalności na terenie gminy; występowanie na terenie gminy 99 rodzajów prowadzonej wg PKD,
5. Wysokie bezrobocie – rosnąca liczba osób nie posiadających pracy.

5.3. Kierunki rozwoju.

1. Stworzenie warunków dla rozwoju dużych i średnich podmiotów gospodarczych z branży przetwórczej i przemysłowej poprzez wyznaczenie nowych terenów aktywizacji gospodarczej na terenie gminy.
2. Aktywizowanie lokalnego rynku pracy poprzez rozwój drobnej przedsiębiorczości.

6. ROLNICTWO

6.1. Charakterystyka stanu istniejącego

6.1.1. Charakterystyka przestrzeni rolniczej

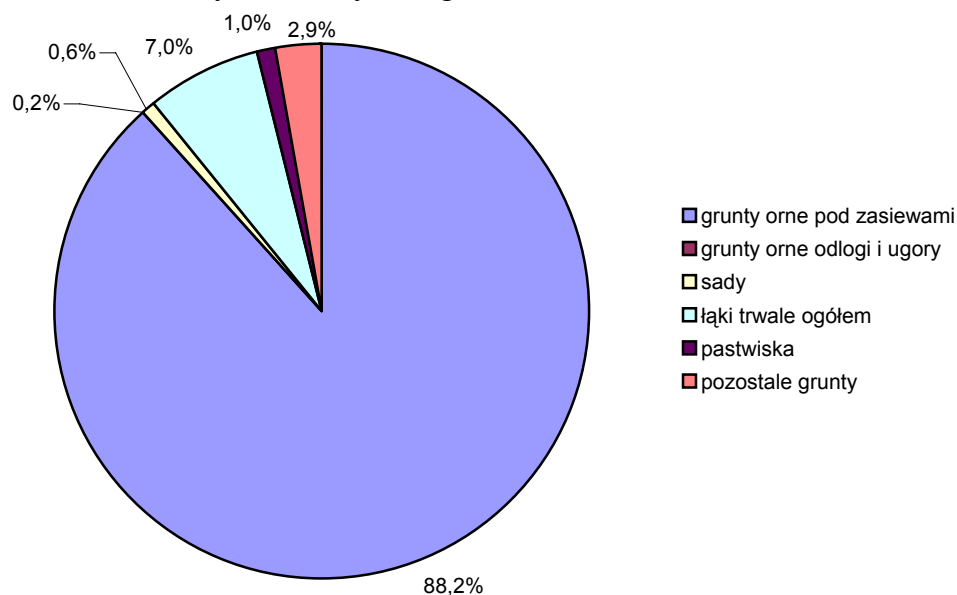
Gmina Krobia jest gminą o charakterze rolniczym, co związane jest uwarunkowaniami przyrodniczymi, gdyż przeważającą część obszaru miasta i gminy Krobia zajmują użytki rolne. W roku 2004 zajmowały one 11094 ha, co stanowiło 85,6% łącznej powierzchni miasta i gminy. Użytki rolne stanowiły na obszarze miasta 82,7% jego obszaru (583 ha) oraz 85,8% (10511 ha) obszarów wiejskich gminy. Największy udział w powierzchni użytków rolnych posiadają grunty orne oraz łąki. W ciągu piętnastu lat (od 1988 roku) przestrzeń użytkowana rolniczo pomniejszyła się zaledwie o 260 ha, z czego 172 hektary ubyły w okresie 1996 - 2003. Minimalne zmniejszenie się przestrzeni rolniczej nie wpłynęło na zmianę struktury użytków rolnych. Na terenie miasta wystąpił wyraźniejszy spadek powierzchni i udziału (w ogólnej powierzchni miasta) gruntów ornych, natomiast wzrosła powierzchnia sadów (o 400% w porównaniu do roku 1988). Stan względnej „stabilizacji” w przekształceniach przestrzeni rolniczej wiąże się z korzystnymi warunkami przyrodniczymi dla produkcji rolniczej, która pozostaje dominującą funkcją gminy oraz stanowi podstawę jej bazy ekonomicznej.

Tabela 6.1. Struktura przestrzeni rolniczej i jej zmiany w latach 1988, 1996, 2003.

Rodzaj użytków	Gmina ogółem			Obszar miejski			Obszar wiejski		
	1988r.	1996r.	2003r.	1988r.	1996r.	2003r.	1988r.	1996r.	2003r.
Użytki rolne (razem)	11389	11301	11129	597	583	567	10792	10718	10562
Grunty orne	10263	10292	10172	584	544	528	9679	9748	9644
Sady	200	146	81	7	23	30	193	123	53
Użytki zielone	926	862	898	6	16	6	920	846	892

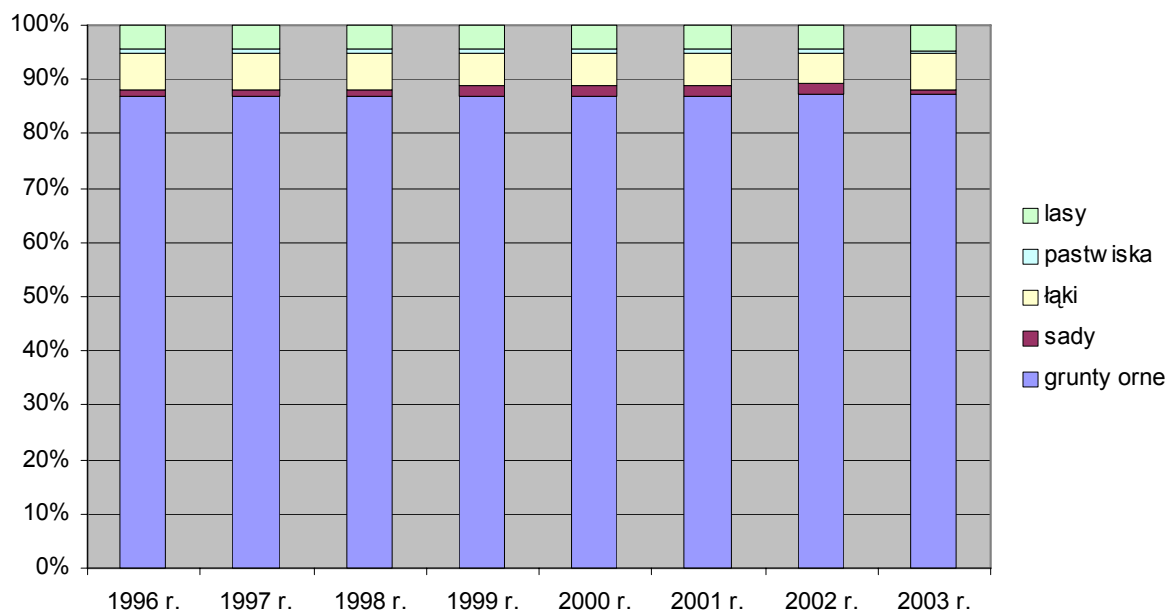
Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Rycina 6.1. Struktura użytków rolnych w gminie Krobia w 2003 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Rycina 6.2. Struktura użytków rolnych w gminie Krobia w latach 1996 - 2003

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

6.1.2. Struktura własnościowa gruntów

Na obszarze gminy Krobia największą powierzchnię wynoszącą w 2004 r. aż 59,3% ogólnej powierzchni gminy, stanowią użytki rolne będące własnością osób fizycznych wchodzących w skład gospodarstw rolnych. Drugim podmiotem posiadającym największą liczbę użytków rolnych (27,1% powierzchni gminy) są Zasoby Własności Rolnej Skarbu Państwa. W okresie ostatnich trzech lat tj. 2004

– 2002 obserwuje się stały wzrost powierzchni użytków rolnych będących własnością osób fizycznych wchodzących w skład gospodarstw rolnych. W omawianym okresie powierzchnia użytków rolnych osób fizycznych wzrosła o 303 hektary, i tym samym użytki te stanowiły aż 65,5% ogółu użytków na terenie gminy Krobia. Omawiane zjawisko ma miejsce głównie w wiejskiej części gminy.

Tabela 6.2. Struktura własności użytków rolnych w gminie Krobia w latach 2002- 2004 r.

Forma własności	2002			2003			2004		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Grunty osób fizycznych wchodzących w skład gospodarstw rolnych	426	6956	7382	428	7237	7665	427	7258	7685
Grunty osób fizycznych nie wchodzących w skład gospodarstw rolnych	161	310	471	159	306	465	166	302	468
Grunty Skarbu Państwa	17	2904	2921	9	2970	2979	7	2949	2956
w tym Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	0	2820	2820	0	2819	2819	0	2814	2814
pozostałe	26	928	954	27	588	615	31	596	627
Użytki rolne ogółem	630	11098	11728	623	11101	11724	631	11105	11736

Zródło: Starostwo Powiatowe w Gostyniu

1 – miasto

2. – wieś

3 – gmina ogółem

6.1.3. Waloryzacja gruntów rolnych

Większą część powierzchni gminy tj. około 86% powierzchni całej gminy zajmują ziemie użytkowane rolniczo (grunty orne, sady, łąki, pastwiska). Ich jakość jest, więc bardzo istotnym czynnikiem dla rozwoju rolnictwa, warunkującym profil produkcji oraz wysokość i jakość uzyskiwanych plonów.

W celu oceny wartości użytkowo - rolniczej gruntów ornych gminy Krobia w niniejszym opracowaniu posłużono się wskaźnikiem waloryzacji

zaproponowanym przez J. Dzierżyc (1964 r). Wartości tego wskaźnika dla poszczególnych sołectw uzyskano w wyniku zastosowania następującego wzoru:

$$L = 1.00 \times a + 0.875 \times b + 0.750 \times c + 0.625 \times d + 0.5 \times e + 0.375 \times f + 0.25 \times g + 0.125 \times h$$

gdzie:

L – wskaźnik wartości użytkowej gleb
a – h – udział procentowy poszczególnych klas gruntów ornych
(od I – a do VI – h)

J. Dzierżyc zastosował ośmiostopniową skalę wartości użytkowej gleb i wydzielił osiem kompleksów użytkowo – rolniczych.

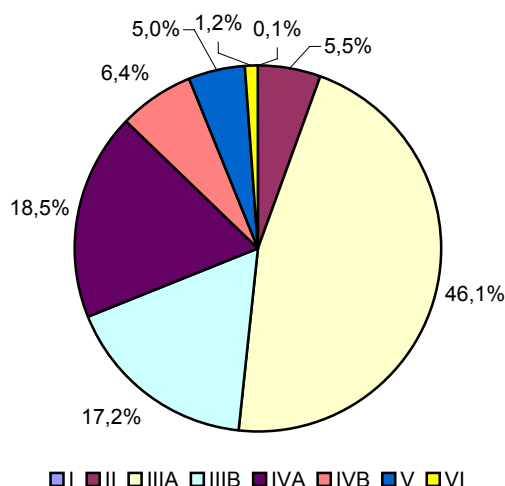
Tabela 6.3 Skala wartości użytkowej gleb.

Kompleks użytkowo-rolniczy gleb		wskaźnik wartości użytkowej gleb
Pszенno-buraczany	najlepszy	87,5 – 100,0
	bardzo dobry	75,0 – 87,5
	dobry	62,5 – 75,0
	średnio dobry	50,0 – 62,5
Żytnio-ziemniaczany	średni	37,5 – 50,0
	średnio słaby	25,0 – 37,5
	słaby	12,5 – 25,0
	najsłabszy	< 12,5

Źródło: Postępy Nauk Rolniczych nr 1 (85) 1964 J. Dzierżyc

Wartość użytkowa gruntów ornych gminy Krobia określona przy pomocy wskaźnika Dzierżyc wynosi 63,24, co świadczy o bardzo wysokich walorach produkcyjnych kompleksów glebowych na terenie gminy. Według ośmiostopniowej skali Dzierżyc w gminie Krobia występują gleby o kompleksach od żytnio-ziemniaczanego średnio słabego (sołectwo Karzec) do pszenno – buraczanego dobrego (sołectwa: Posadowo, Chwałkowo, Sułkowice, Pijanowice, Potarzyca, Pudliszki, Krobia, Domachowo, Rogowo, Wymysłowo, Gogolewo, Niepart, Kuczynka). Większą część gruntów ornych w gminie (68,8 %) stanowią gleby kompleksu pszenno – buraczanego reprezentowane przez gleby I i II klasy bonitacyjnej (5,5% gruntów ornych) i III klasy bonitacyjnej (63,3% gruntów ornych). Na terenie gminy znikomy jest udział gleb kompleksu żytnio – ziemniaczanego słabego iajsłabszego tj. V i VI klasy bonitacyjnej (6,2% gruntów ornych).

Rycina 6.3. Struktura orných wg klas bonitacyjnych w gminie Krobia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krobi

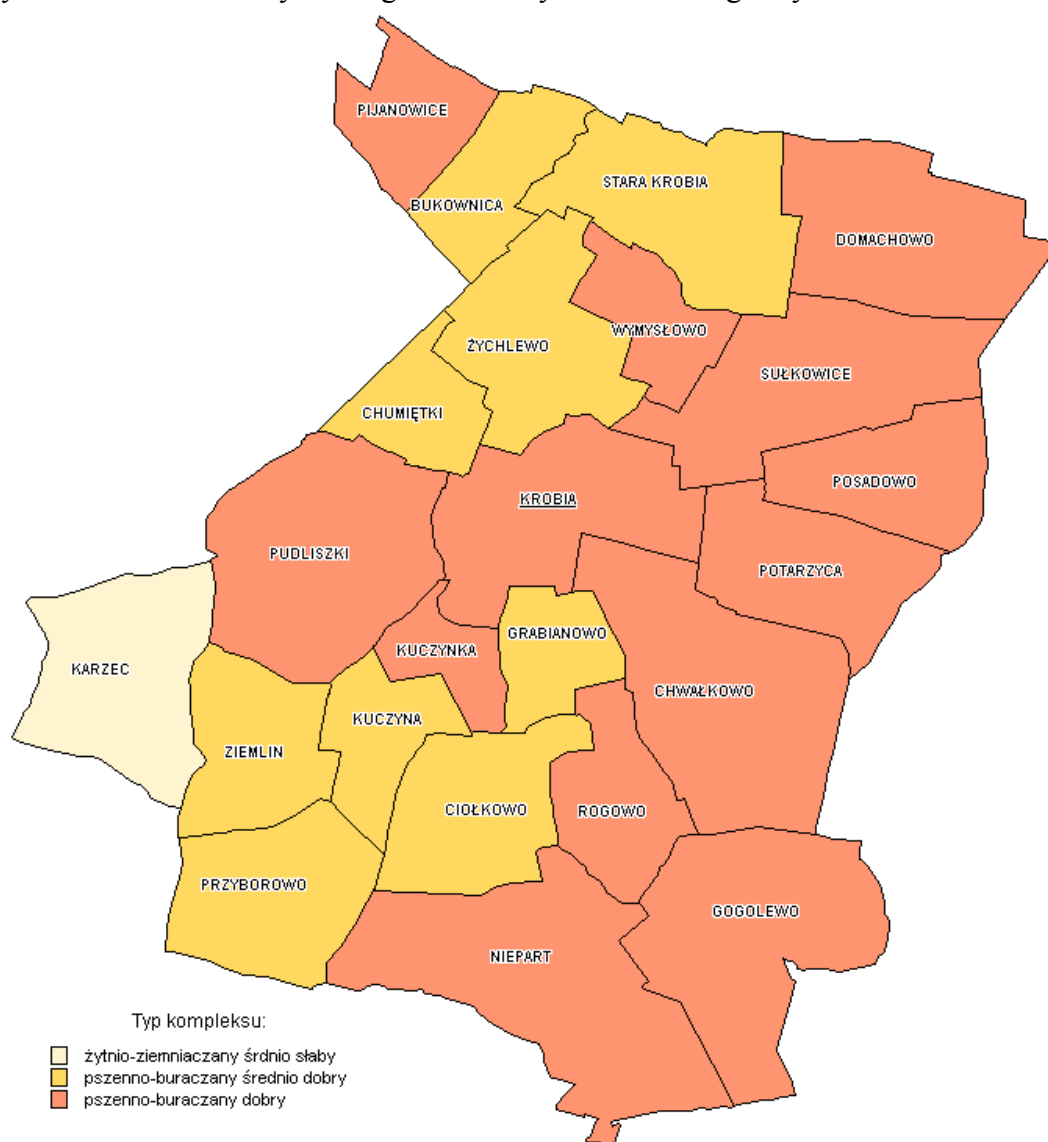
Tabela 6.4 Powierzchnia występowania poszczególnych klas gruntów orných (ha) oraz wskaźnik waloryzacji gruntów orných na terenie gminy Krobia

Nazwa sołectwa	I	II	IIIA	IIIB	IVA	IVB	V	VI	Wskaźnik waloryzacji
Krobia - miasto	0,29	157,19	521,35	78,07	114,49	145,83	26,52	1,70	66,61
Bukownica	0,00	0,00	72,22	73,09	77,73	13,53	24,52	33,18	52,35
Chumiętki	0,00	11,27	103,49	12,52	49,13	11,17	20,30	0,38	62,03
Chwałkowo	2,89	97,24	330,22	110,03	67,56	41,75	0,00	0,00	69,86
Ciołkowo	0,00	0,18	81,39	60,04	39,36	15,80	11,82	5,16	59,85
Domachowo	0,00	42,92	314,03	134,94	113,27	38,71	1,49	0,00	66,47
Gogolewo	0,00	0,97	104,15	133,17	32,23	6,61	6,38	0,28	64,28
Grabianowo	0,00	0,17	108,76	19,89	70,44	25,03	13,04	0,00	59,84
Karzec	0,00	0,00	8,85	7,19	130,10	64,46	108,40	47,26	36,41
Kuczyna	0,00	0,42	77,26	117,02	50,08	9,75	1,65	0,46	62,58
Kuczynka	0,00	0,82	26,89	28,01	60,23	15,81	10,14	0,55	54,08
Niepart	0,00	0,36	119,03	44,19	34,08	9,34	14,45	0,00	63,83
Pijanowice	0,00	0,07	5,50	3,12	0,00	0,86	0,00	0,00	67,64
Posadowo	0,00	11,23	393,04	41,85	34,16	2,25	0,02	0,00	72,26
Potarzyca	0,00	51,69	234,34	96,66	109,66	8,06	4,53	0,00	67,41
Przyborowo	0,00	0,00	38,71	22,17	76,72	1,78	15,77	1,66	54,89
Pudliszki	0,00	9,09	245,50	43,94	52,60	10,94	15,48	1,11	67,07
Rogowo	0,00	13,63	104,36	24,28	40,38	6,19	13,66	0,00	64,84
Stara Krobia	0,00	25,02	238,35	126,58	169,43	32,59	19,93	1,19	62,28
Sułkowice	0,00	15,47	481,71	155,29	96,15	15,10	7,54	0,00	68,39
Wymysłowo	1,90	9,49	118,12	44,29	12,11	21,09	16,29	0,73	64,55
Ziemlin	0,00	0,00	82,72	28,25	84,50	2,39	28,12	8,42	55,86
Żychlewo	0,00	24,91	157,20	75,09	79,84	53,98	70,53	4,12	56,89
Gmina ogółem	5,08	472,12	3967,21	1479,69	1594,26	553,00	430,57	106,19	63,24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krobi

Gleby o najlepszych walorach użytkowo - rolniczych występują w wschodniej i centralnej części gminy (wskaźnik wartości użytkowej > 62,5) w następujących sołectwach: Posadowo, Chwałkowo, Sułkowice, Pijanowice, Potarzyca, Pudliszki, Krobia, Domachowo, Rogowo, Wymysłowo, Gogolewo, Niepart, Kuczynka. Szczególnie wartościowe kompleksy występują w sołectwach Pijanowice, Posadowo, Chwałkowo i Sułkowice, gdzie ponad 60% gruntów ornych zajmują gleby I, II, IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej. Najslabsze gleby występują w zachodniej części gminy (wskaźnik wartości użytkowej 25,0 – 37,5) w sołectwie Karzec, gdzie wskaźnik wartości użytkowej gruntów ornych wynosił 36,41 (średnia wartość dla całej gminy 63,24).

Rycina 6.4. Wartość użytkowa gruntów ornych na terenie gminy Krobia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krobi

Na podstawie opracowanej przez IUNG w Puławach metody oceny potencjału środowiska w aspekcie przydatności do produkcji roślinnej, wyznaczono wskaźnik liczbowy, charakteryzujący jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej obszarów gminy.

Tabela 6.5. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Krobia na tle województwa wielkopolskiego (wg WIOŚ oraz IUNG w Puławach).

WSKAŹNIK BONITACJI:	gmina Krobia	województwo Wielkopolskie
bonitacja gruntów ornych	72,0	45,9
bonitacja użytków zielonych	49,5	35,6
przydatność rolnicza gruntów ornych	71,7	46,7
przydatność użytków zielonych	48,3	35,2
jakość i przydatność rolnicza gleb	69,9	45
Ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej	91,6	63,4

Zródło: Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Krobia na lata 2004-2006

Gmina Krobia posiada przestrzeń rolniczą o najwyższych walorach glebowych w województwie wielkopolskim. Na wartość wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej ma jakości i przydatności gleb oraz takie czynniki jak agroklimat, rzeźba terenu i warunki wodne środowiska.

6.1.3. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych

Analizę struktury własności i wielkości gospodarstw rolnych oparto na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w dniu 20 czerwca 2002 r. oraz na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Krobi. Należy jednak zauważyć, iż dane z Powszechnego Spisu Rolnego dotyczą gospodarstw rolnych posiadających siedzibę na terenie gminy Krobia (gospodarstwo rolne posiadające siedzibę na terenie gminy Krobia może mieć użytki rolne położone na obszarach innych gmin i odwrotnie), natomiast dane uzyskane z Urzędu Miejskiego dotyczą gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne na terenie gminy Krobia. Dlatego też wyniki analiz w oparciu o te dwa źródła danych nie mogą być porównywane.

W dniu 20 czerwca 2002 r. tj. w momencie przeprowadzania Powszechnego Spisu Rolnego na terenie gminy Krobia swą siedzibę miło 1285 gospodarstw rolnych, z czego 26,3% na terenie miasta (338 gospodarstw rolnych) i 73,7% w wiejskiej części gminy (947 gospodarstw rolnych). Spośród gospodarstw rolnych posiadających siedzibę na terenie gminy, aż 99,7% ogółu gospodarstw stanowiły indywidualne gospodarstwa rolne. Gospodarstwa rolne z siedzibą na terenie gminy Krobia dysponowały 12519 ha użytków rolnych, czyli średnia wielkość jednego gospodarstwa rolnego wynosiła 9,74 ha, przy czym średnia wielkość gospodarstwa rolnego z siedzibą na terenie miasta wynosiła 2,2 ha, natomiast na obszarach wiejskich 12,4 ha. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w 2002 r. w województwie wielkopolskim wynosiła 9 hektarów.

W strukturze wielkościowej gospodarstw rolnych posiadających swą siedzibę na terenie gminy Krobia dominują gospodarstwa małoobszarowe, czyli gospodarstwa do 5 hektarów użytków rolnych, które stanowią 55,6% ogółu gospodarstw rolnych. Duży udział liczby gospodarstw w strukturze wielkościowej posiadają średniej wielkości gospodarstwa o powierzchni od 10 do 15 hektarów. Najmniej jest gospodarstw dużych powyżej 50 hektarów, które stanowią 1,1% ogółu gospodarstw (14 gospodarstw rolnych posiadających swą siedzibę na terenie gminy Krobia. Na obszarze miasta Krobia dominują gospodarstwa małoobszarowe do 5 hektarów, które stanowią 87% ogółu gospodarstw rolnych posiadających swą siedzibę na terenie miasta. W grupie tej dominują gospodarstwa o powierzchni do 1 hektara, które stanowią 60,4% ogółu gospodarstw rolnych posiadających swą siedzibę na terenie miasta. Na obszarze miasta nie posiadają swej siedziby gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 50 hektarów. Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja w wiejskiej części gminy, w której gospodarstwa małoobszarowe do 5 hektarów stanowią tylko 25,9% ogółu gospodarstw na terenach wiejskich. Znacznie większy (niż na obszarze całej gminy) jest również udział gospodarstw średnich np. o powierzchni od 10 do 15 hektarów (22,1% gospodarstw rolnych na terenach wiejskich) jak również gospodarstw o powierzchni powyżej 15 – 20 hektarów (6,8% gospodarstw rolnych na terenach wiejskich) i 20-50 hektarów (5,5% gospodarstw rolnych na

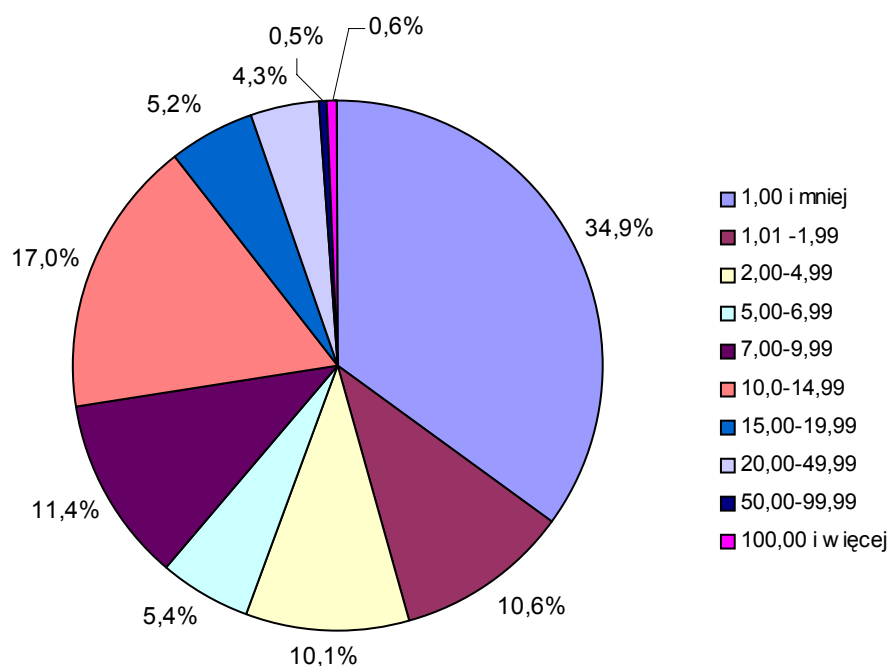
terenach wiejskich). Na obszarach wiejskich swą siedzibę posiadają wszystkie duże gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 50 hektarów, które stanowią 1,4% gospodarstw rolnych na terenach wiejskich.

Tabela 6.6. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych na terenie gminy Krobia (według siedziby gospodarstwa rolnego). Stan 20VI 2002 r.

Grupa wielkościowa (w hektarach)	Gmina ogółem	Obszar miejski	Obszar wiejski
1 i mniej	449	204	245
1-2	136	50	86
2-5	130	40	90
5-7	69	16	53
7-10	146	12	134
10-15	219	10	209
15-20	67	3	64
20-50	55	3	52
50-100	6	-	6
100 i więcej	8	-	8
Ogółem	1285	338	947

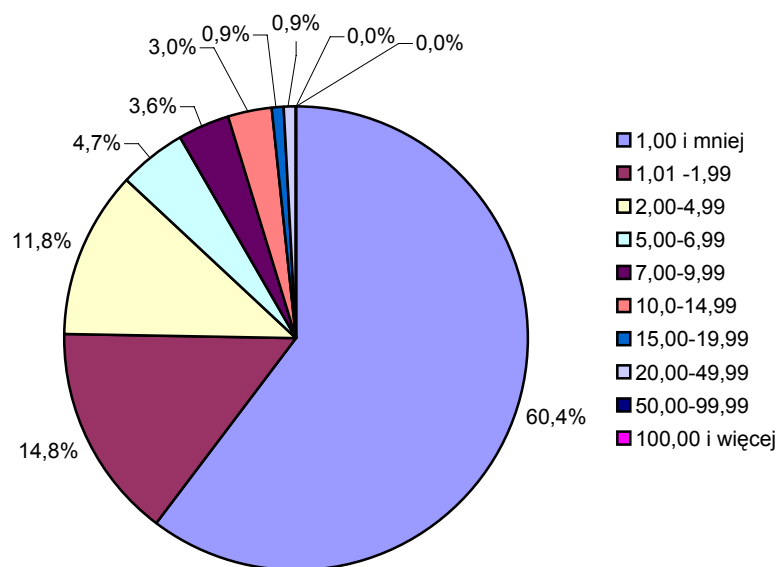
Źródło: Powszechny Spis Rolny 2002, GUS

Rycina 6.5. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych na terenie gminy Krobia (według siedziby gospodarstwa rolnego).

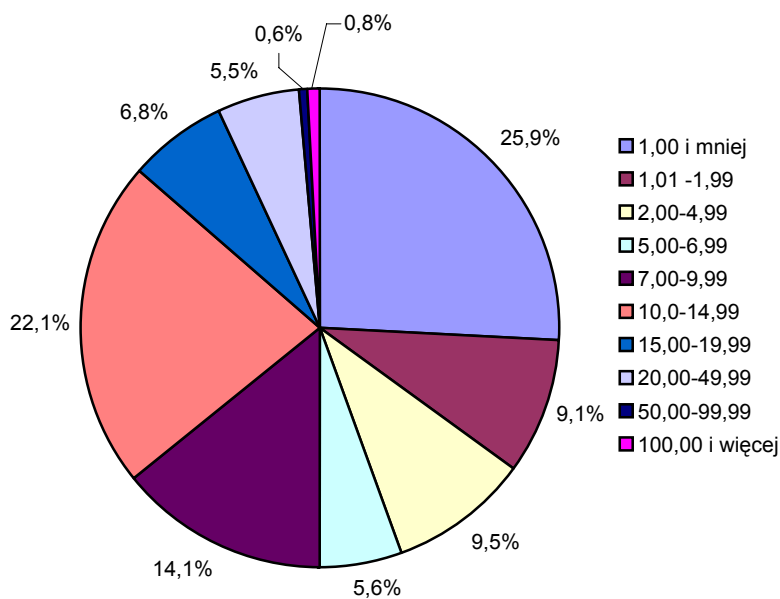
Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

Rycina 6.6. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w mieście Krobia (według siedziby gospodarstwa rolnego).

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

Rycina 6.7. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych na terenach wiejskich gminy Krobia (według siedziby gospodarstwa rolnego).

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

Ważnym elementem dotyczącym struktury gospodarstw rolnych są zmiany wielkości gospodarstw. W analizie tej posłużono się danymi otrzymanymi z Urzędu Miejskiego w Krobi, które dotyczą gospodarstw rolnych posiadających gospodarstwa na terenie gminy. Na podstawie danych zgromadzonych w Urzędzie Miejskim w Krobi za lata 2001 – 2004 obserwuje się negatywne zjawisko dotyczące zmian zachodzących w strukturze wielkościowej

gospodarstw, polegające na zmniejszaniu się liczby dużych gospodarstw rolnych. Liczba gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 15 hektarów zmalała w okresie 2001-2004 o 15 gospodarstw, czyli 1,2% ogółu gospodarstw w 2004 r. Tendencję polegającą na spadku liczby gospodarstw rolnych obserwuje się również w grupie obszarowej 10 – 15 hektarów, gdzie w okresie ostatnich czterech lat ubyło 16 gospodarstw rolnych (o 0,6% ogółu gospodarstw w 2004 r.). W omawianym okresie tj. 2001 – 2004 obserwuje się natomiast wzrost liczby małych gospodarstw rolnych o powierzchni od 1 do 2 hektarów, który wynosił 4,9% w stosunku do 2001 r. Taki sam tren występuje w grupie obszarowej gospodarstw o powierzchni 2-5 ha, gdzie liczba gospodarstw wzrosła w 2004 r. o 4,6% w odniesieniu do 2001 r. Urząd Miejski w Krobi przewiduje dalsze rozdrabnianie gospodarstw rolnych na obszarze gminy, co należy uznać za zjawisko negatywne.

Tabela 6.7. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych na terenie gminy Krobia w latach 2001 -2004.

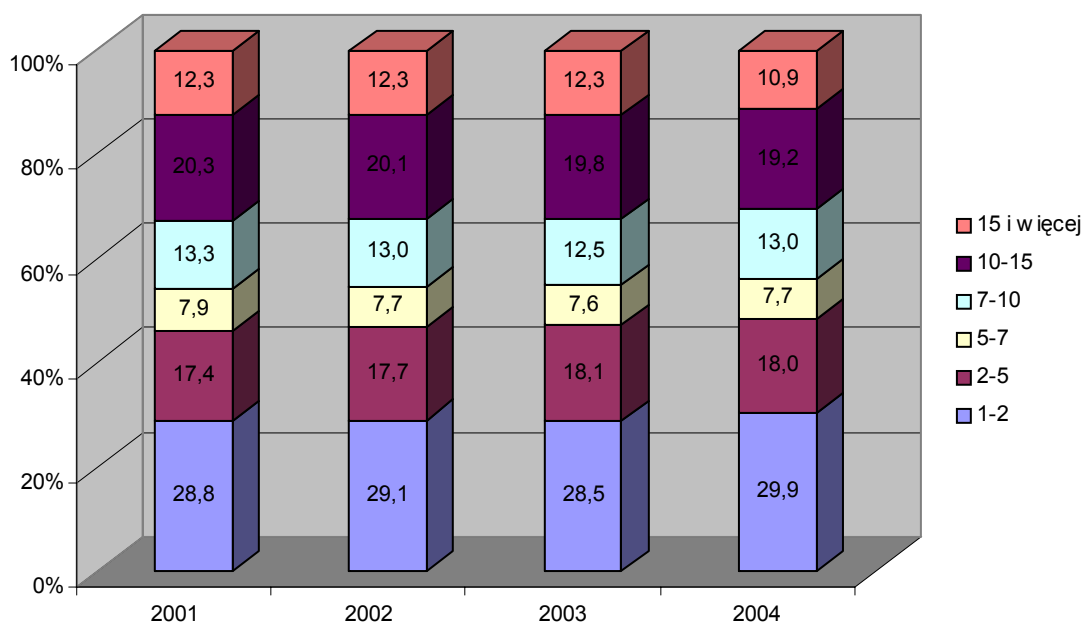
Grupa wielkościowa (w hektarach)	2001	2002	2003	2004	2005*
1-2	327	328	322	343	370
2-5	197	200	205	206	213
5-7	90	87	86	88	82
7-10	151	147	141	149	150
10-15	230	227	224	220	214
15 i więcej	140	139	139	125	118
Ogółem	1135	1128	1117	1131	1147

Źródło: Urząd Miejski w Krobi

* dane szacunkowe

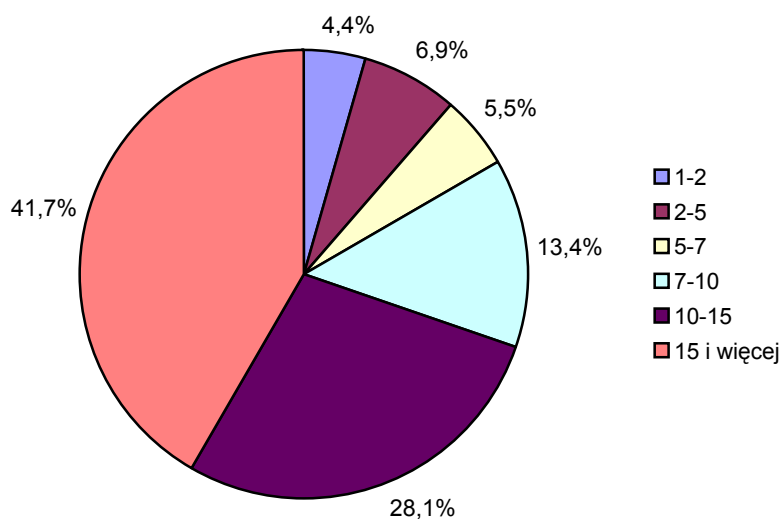
Rycina 6.8. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych na terenie gminy Krobia w latach 2001 -2004.

Źródło: Urząd Miejski w Krobi

W strukturze wielkościowej gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa małe do 5 hektarów, które, w 2004 r. zajmowały 11,3% powierzchni gruntów rolnych na obszarze gminy Krobia. Natomiast duże gospodarstwa rolne, które stanowią 10,9% ogółu gospodarstw rolnych gospodarowały, aż na 41,7% gruntów rolnych. Duży udział w powierzchni gruntów mają gospodarstwa z grupy obszarowej 10 – 15 hektarów, które gospodarują na 28,1% gruntów rolnych.

Rycina 6.9. Struktura powierzchni gospodarstw rolnych wg grup wielkościowych na terenie gminy Krobia w 2004 r.

Źródło: Urząd Miejski w Krobi

6.1.4. Zaplecze produkcji rolnej

Istotnymi elementami wpływającym na wielkość produkcji rolnej jest nie tylko jakość gruntów rolnych, ale także wyposażenie gospodarstw rolnych w obiekty budowlane związane z produkcją rolną (obory, chlewnie, kurniki itd.) oraz techniczne środki produkcji (ciągniki, kombajny) jak również kwalifikacje osób związanych z rolnictwem.

Na moment przeprowadzenia Powszechnego Spisu Rolnego w 2002 r. średnia wielkość budynków związanych z produkcją rolną na terenie gminy Krobia wynosiła 397,92 m², przy czym na obszarze miejskim wielkość tych budynków wynosiła 125,15 m² i była prawie czterokrotnie niższa niż na obszarach wiejskich (495,27 m²). Największymi budynkami produkcji rolnej pod względem średniej powierzchni zarówno w wiejskiej jak i miejskiej części gminy są: chlewnie, stodoły, budynki wielofunkcyjne oraz obory.

Tabela 6.8. Obiekty budowlane produkcji rolnej na terenie gminy Krobia w 2002 r.

Rodzaj budynku	Powierzchnia w m ²			Średnia powierzchnia na 1 gospodarstwo rolne w m ²		
	gmina ogółem	miasto	wieś	gmina ogółem	miasto	wieś
Budynki ogółem	511323	42300	469023	397,92	125,15	495,27
Obory	74790	944	73846	58,20	2,79	77,98
Chlewnie	120888	13287	107601	94,08	39,31	113,62
Kurniki	6853	758	6095	5,33	2,24	6,44
Stodoły	98536	4848	93688	76,68	14,34	98,93
Wiaty	19666	3575	16091	15,30	10,58	16,99
Garaże	62987	4546	58441	49,02	13,45	61,71
Budynki wielofunkcyjne	84648	8251	76397	65,87	24,41	80,67
Inne pomieszczenia	42955	6091	36864	33,43	18,02	38,93

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

Gospodarstwa rolne posiadające siedzibę na terenie gminy Krobia są dobrze wyposażone w techniczne środki produkcji. W okresie między spisowym tj. pomiędzy 1996 r. i 2002 r. nastąpił wzrost liczby sprzętu rolniczego m. in. ciągników i kombajnów buraczanych. Na terenie gminy prawie każde gospodarstwo rolne posiada ciągnik, co siódme dysponuje kombajnem buraczanym, a co dziewiąte kombajnem zbożowym. Z zamieszczonych poniżej danych wynika, iż lepiej wyposażona w środki produkcji rolnej jest wiejska

część gminy. O wysokim stopniu wyposażenia gminy w mechaniczne urządzenia produkcji rolnej świadczy wskaźnik liczby ciągników na 100 gospodarstw rolnych, który dla obszaru gminy wynosi 98,9, natomiast w województwie wielkopolskim wskaźnik ten wynosi 70,6 szt. a dla terenu kraju tylko 46,5.

Tabela 6.9. Techniczne środki produkcji wykorzystywane w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Krobia w 1996 i 2002 r.

Środek produkcji	Rok 1996			Rok 2002		
	gmina ogółem	miasto	wieś	gmina ogółem	miasto	wieś
Ciągniki	1216	150	1066	1271	103	1168
Samochody ciężarowe	176	97	79	179	28	151
Kombajny zbożowe	130	20	110	134	b.d.	b.d.
Kombajny ziemniaczane	36	2	34	29	0	29
Kombajny buraczane	142	5	137	176	b.d.	b.d.

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

Kolejnym elementem wpływającym na kształtowanie się produkcji rolnej jest wykształcenie użytkownika lub osoby kierującej gospodarstwem rolnym.

Tabela 6.10. Wykształcenie rolnicze użytkowników lub osób kierujących gospodarstwem rolnym na terenie gminy Krobia w 2002 r.

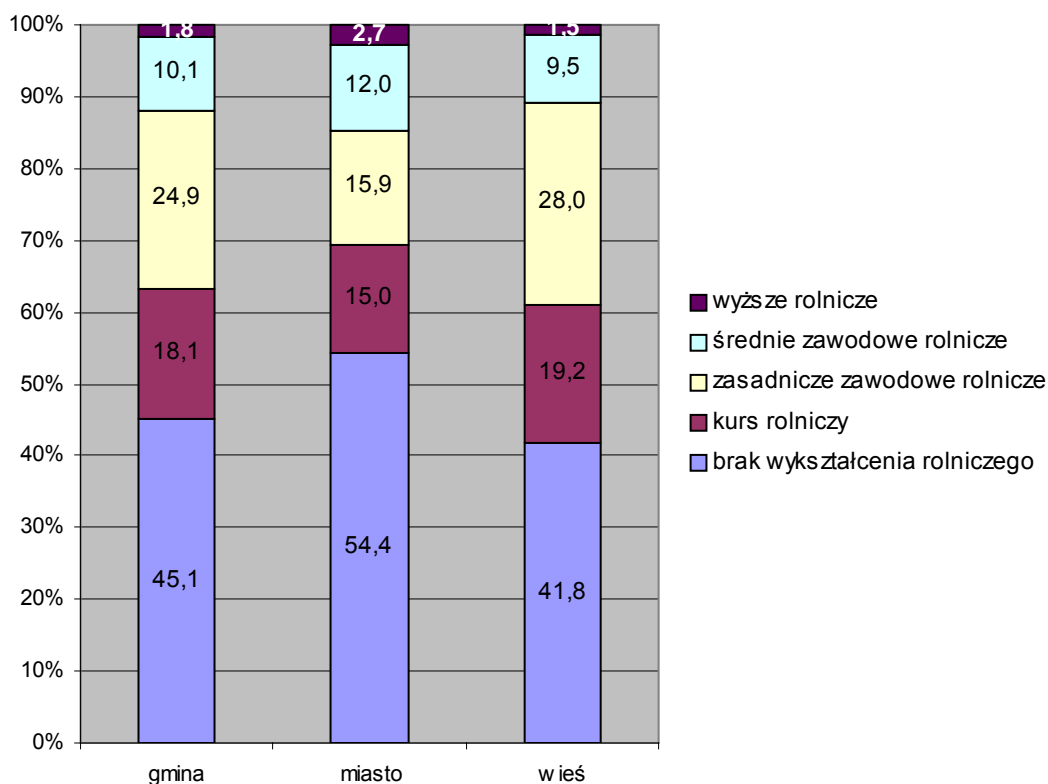
Rodzaj wykształcenia	Gmina ogółem	Obszar miejski	Obszar wiejski
Wyższe rolnicze	23	9	14
Średnie zawodowe rolnicze	129	40	89
Zasadnicze zawodowe rolnicze	316	53	263
Kurs rolniczy	230	50	180
Brak wykształcenia rolniczego	573	181	392

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

W strukturze wykształcenia zarówno na obszarze miejskim jak i wiejskim dominują użytkownicy lub osoby kierujące gospodarstwem rolnym, które nie posiadają żadnego wykształcenia rolniczego. Na obszarze miasta udział tej grupy stanowi 54,4% osób związanych z rolnictwem i jest znacznie wyższy niż na obszarach wiejskich (41,8%). Najmniej osób posiada wykształcenie wyższe rolnicze lub średnie zawodowe rolnicze. Osoby o takim wykształceniu

stanowią zaledwie na obszarze gminy 11,9% ogółu użytkowników lub osób kierujących gospodarstwem rolnym. Znacznie więcej osób o wykształceniu wyższym lub średnim rolniczym posiada siedzibę gospodarstwa rolnego na obszarze miasta (14,7%). Natomiast udział tych osób na obszarach wiejskich wynosi zaledwie 11,0%.

Rycina 6.10. Struktura wykształcenia użytkowników lub osób kierujących gospodarstwem rolnym na terenie gminy Krobia w 2002 r.

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

6.1.5. Profil produkcji rolnej

Poniższą analizę kierunków produkcji wykonano w oparciu o dane z Powszechnych Spisów Rolnych, które odbyły się w 1996 i 2002 r.

W strukturze zasiewów w 2002 r. dominowały zboża, których powierzchnia zasiewów na terenie gminy Krobia wynosiła 7298,8 hektara i stanowiła tym samym 64,1% ogólnej powierzchni zasiewów. Ogólna powierzchnia zasiewów zbóż dominowała uprawa zbóż podstawowych, która wynosiła 52,1% powierzchni zasiewów i obejmowała 5925,9 hektara. Wśród zbóż podstawowych największą powierzchnią zasiewów odznaczały się uprawy:

pszenicy (43,6% powierzchni zasiewów zbóż podstawowych), jęczmienia (28,6% powierzchni zasiewów zbóż podstawowych) i pszenżyta (22,1% powierzchni zasiewów zbóż podstawowych).

Dużą powierzchnią zasiewów odznaczała się ponadto: uprawa buraków cukrowych – 10,8% powierzchni zasiewów (głównie na terenach wiejskich), kukurydzy – 10,5% powierzchni zasiewów (głównie na terenach wiejskich). Natomiast minimalnym udziałem w ogólnej powierzchni upraw odznaczały się uprawy truskawek, okopowych pastewnych i strączkowych jadalnych.

Tabela 6.11. Powierzchnia zasiewów oraz liczba gospodarstw rolnych na terenie gminy Krobia w 2002 r.

Rodzaj zasiewów	Gmina ogółem		Obszar miejski		Obszar wiejski	
	1	2	1	2	1	2
Zasiewy ogółem	11377,52	1229	678,18	307	10699,34	922
Pszenica ozima	2382,91	852	156,68	184	2226,23	668
Pszenica jara	198,38	159	14,34	114	184,04	45
Żyto	222,3	376	12,03	113	210,27	263
Jęczmień ozimy	526,88	512	33,58	122	493,3	390
Jęczmień jary	1167,66	600	113,74	148	1053,92	452
Owies	115,68	44	1,5		114,18	
Pszenżyto ozime	1252,9	760	90	145	1162,9	615
Pszenżyto jare	59,19	22	4,37	6	54,82	16
Mieszanki zbożowe ozime	189,88	302	10,46	105	179,42	197
Mieszanki zbożowe jare	1183,05	636	75,16	136	1107,89	500
Kukurydza na ziarno	403,21	58	16,77	11	386,44	47
Kukurydza na zielonkę	788,09	236	4	3	784,09	233
Strączkowe jadalne	90,21	22	7,03	6	83,18	16
Ziemniaki	122,61	515	17,04	75	105,57	440
Buraki cukrowe	1232,71	359	23,38	28	1209,33	331
Rzepak ozimy	431,37	14	-	-	431,37	14
Okopowe pastewne	35,04	111	-	-	35,04	111
Warzywa gruntowe	379,76	399	60,52	111	319,24	288
Truskawki	10,51	57	5,39	20	5,12	37

Zródło: Powszechny Spis Rolny, GUS
1 – powierzchnia zasiewów w hektarach
2. – liczba gospodarstw rolnych

Z ogólnej liczby 1285 gospodarstw rolnych posiadających siedzibę na terenie gminy Krobia, tylko 4,4% gospodarstw nie posiadało upraw roślinnych. Na terenie miasta z uprawą roślin związanych było 90,1% gospodarstw, na obszarach wiejskich aż 97,4% gospodarstw rolnych. Najwięcej gospodarstw rolnych uprawiało: jęczmień (90,5% ogółu gospodarstw), pszenicę (82,3% ogółu gospodarstw), mieszanki zbożowe (70,3% ogółu gospodarstw), pszenżyto (64,0% ogółu gospodarstw) i ziemniaki (41,9% ogółu gospodarstw).

Na obszarze gminy Krobia pod względem średniej wielkości powierzchni zasiewów przypadających na 1 gospodarstwo rolne, odznacza się uprawa rzepaku ozimego, którego średnia wielkość zasiewów wynosi 30,81 hektara. Na drugim miejscu znajduje się uprawa kukurydzy, gdzie średnia wielkość zasiewów wynosi 10,29 hektara. Wśród zbóż największą średnią powierzchnię zasiewów ma uprawa: pszenżyta (4,34 hektara) i pszenicy (4,04 hektara).

Plony osiągane przez gospodarstwa rolne posiadające swą siedzibę na terenie gminy Krobia w 1997 r. (brak nowszych danych) kształtowały się znacznie powyżej średniej dla byłego województwa leszczyńskiego i wносиły:

pszenica	45,7 dt/ha (36,8)*
żyto	39,8 dt/ha (27,0)*
jęczmień	42,1 dt/ha (38,3)*
owies	38,0 dt/ha (33,5)*
pszenżyto	48,0 dt/ha (36,9)*
mieszanki zbożowe	38,0 dt/ha (36,6)*
zboża podstawowe	44,5 dt/ha (33,6)*
zboża ogółem	42,5 dt/ha (34,4)*

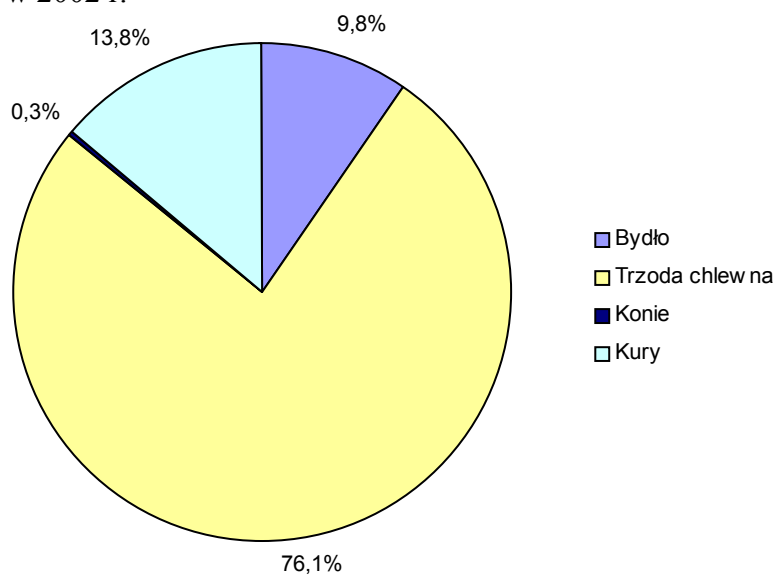
* średnia wartość w byłym województwie leszczyńskim

W 2002 r. w momencie przeprowadzania Powszechnego Spisu Rolnego spośród 1285 gospodarstw rolnych posiadających siedzibę na terenie gminy Krobia, aż 41,9% (538 gospodarstw) nie posiadało zwierząt gospodarskich. Tylko 27,2% gospodarstw mających swą siedzibę na terenie miasta posiada zwierzęta inwentarskie. Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja na obszarach

wiejskich, gdzie skupiona jest produkcja zwierzęca, gdyż prawie 70% gospodarstw rolnych posiada zwierzęta gospodarskie.

W strukturze hodowli zwierzęcej dominuje hodowla: trzody chlewnej (76,1% ogółu zwierząt gospodarskich), kur i bydła. W roku 2002 na terenie gminy hodowano 71193 sztuk trzody chlewnej, w tym 6970 loch. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych wynosiła 549,7 sztuk, przy czym dla obszaru miasta wskaźnik ten wynosił 832 sztuk, a terenów wiejskich tylko 531 sztuk. Wskaźnik liczby trzody chlewnej na 100 hektarów użytków rolnych, świadczący o intensywności tej hodowli jest znacznie wyższy niż wskaźnik dla powiatu gostyńskiego (541,9 szt/100ha) i dwukrotnie wyższy niż dla województwa wielkopolskiego (264 szt/100ha). O ukierunkowaniu produkcji zwierzęcej na dalszą hodowlę trzody chlewnej, świadczy również duża liczba loch. Na terenie gminy na 100 hektarów użytków rolnych przypadają 52 szt., w powiecie gostyńskim 50 szt. a w województwie wielkopolskim tylko 26 szt.

Rycina 6.11. Struktura hodowli zwierząt gospodarskich na terenie gminy Krobia w 2002 r.

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

Tabela 6.12. Hodowla zwierząt gospodarskich, liczba gospodarstw rolnych prowadzących hodowlę oraz liczba zwierząt na 100 hektarów użytków rolnych na terenie gminy Krobia w 2002 r.

Zwierzęta gospodarskie	Liczba zwierząt gospodarskich (szt.)			Liczba zwierząt gospodarskich na 100 hektarów użytków rolnych			Liczba gospodarstw rolnych prowadzących hodowlę		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Bydło	9128	126	9002	70,50	16,34	73,93	427	14	413
w tym krowy	3983	52	3931	30,76	6,74	32,28	360	6	354
Trzoda chlewna	71173	6416	64757	549,73	832,19	531,84	736	92	644
w tym lochy	6970	653	6317	53,83	84,70	51,88	b.d.	b.d.	b.d.
Konie	320	6	314	2,47	0,78	2,58	24	b.d.	b.d.
Kury	12929	2660	10269	99,86	345,02	84,34	b.d.	b.d.	b.d.
w tym nioski	9642	2018	7624	74,47	261,74	62,61	b.d.	b.d.	b.d.

Zródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

1 – gmina ogółem,

2. – miasto

3. – wieś

Drugim ważnym kierunkiem hodowli zwierząt gospodarskich jest hodowla bydła. W 2002 r. na obszarze gminy znajdowało się 9128 sztuk bydła, w tym 3983 krów. Hodowla bydła skoncentrowana jest na terenach wiejskich, gdzie zlokalizowane jest 98,6% pogłowia bydła, w tym 98,7% ogółu krów. W gminie Krobia na 100 ha użytków rolnych przypadało 70,5 szt. bydła oraz 30,7 krów. Wskaźnik intensywności hodowli bydła i krów mierzony w sztukach na 100 ha użytków rolnych jest niższy niż w powiecie gostyńskim, gdzie wynosi odpowiednio 78,2 (bydło) i 35,2 (krowy), lecz jednocześnie dużo większy niż w województwie wielkopolskim (39,6 – bydło i 16,3 – krowy). Pogłowie bydła na obszarze gminy wzrosło w stosunku do 1996 r. o ponad 2000 sztuk, jednocześnie liczba bydła na 100 hektarów użytków rolnych wzrosła o 15 sztuk (62 szt/100 ha w 1996 r.).

Mniej znaczącą hodowlą zwierząt gospodarskich na terenie miasta i gminy Krobia jest hodowla kur. W 2002 roku hodowano 12929 sztuk kur, w tym kur niosek 9642 sztuk. Wskaźnik obsady kur na 100 ha użytków rolnych wynosił jedynie 98,9 i był znacznie niższy w 1996 r. kiedy to wynosił 148 sztuk

na 100 ha użytków rolnych. Wskaźnik ten dla terenu gminy Krobia jest także znacznie niższy niż wskaźnik dla powiatu gostyńskiego (317 szt./100 ha) i dużo niższy niż dla województwa wielkopolskiego 1522 sztuk na 100 ha użytków rolnych.

Hodowla pozostałych zwierząt gospodarskich takich jak konie, kozy, owce jest mało znacząca i odgrywa marginalną rolę w gospodarce rolnej gminy Krobia.

6.1.5. Rodzaje gospodarstw rolnych i prowadzonej działalności

W gminie Krobia w 2002 r. działalność gospodarczą na rachunek własny (tj. rolniczą i pozarolniczą) prowadziło 1275 gospodarstw rolnych, tj. 99,5% ogółu. Gospodarstwa rolne nieprowadzące żadnej działalności gospodarczej stanowiły 0,5% ogółu gospodarstw (10 gospodarstw). Wśród gospodarstw rolnych, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, aż 83,6% gospodarstw prowadzi wyłącznie działalność rolniczą. Prowadzeniem działalności rolniczej i pozarolniczej zajmuje się 200 gospodarstw rolnych (tj. 15,6% ogółu), a 3 gospodarstwa (0,3% ogółu) prowadziły wyłącznie działalność pozarolniczą.

Tabela 6.13. Gospodarstwa rolne według prowadzonej działalności gospodarczej na terenie gminy Krobia w 2002 r.

Rodzaj prowadzonej działalności	Gmina ogółem	Obszar miejski	Obszar wiejski
Gospodarstwa rolne nie prowadzące żadnej działalności gospodarczej	10	5	5
Gospodarstwa rolne prowadzące wyłącznie działalność rolniczą	1072	267	805
Gospodarstwa rolne prowadzące wyłącznie działalność pozarolniczą	3	-	3
Gospodarstwa rolne prowadzące działalność rolniczą i pozarolniczą	200	66	134

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

Spośród gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą 1,3%, tj. 17, nastawionych było na produkcję przeznaczoną wyłącznie na potrzeby własne. W mieście liczba tych gospodarstw wynosiła 2,4% ogółu gospodarstw posiadających siedzibę w mieście, natomiast na obszarach wiejskich tylko 1% gospodarstw produkowało wyłącznie na potrzeby własne. Na terenie gminy dużą

grupę stanowiły także gospodarstwa produkujące głównie na własne potrzeby, które stanowiły 34,9% ogółu gospodarstw. Ten kierunek produkcji jest dominującym kierunkiem na obszarze miasta i stanowi 57,4% ogółu gospodarstw rolnych z obszaru miasta. Największą grupę gospodarstw rolnych zarówno na terenie całej gminy jak i w jej wiejskiej części, stanowią gospodarstwa towarowe produkujące głównie lub wyłącznie na sprzedaż, i stanowią one odpowiednio 62,8% ogółu gospodarstw na terenie gminy oraz 71,4% ogółu gospodarstw wiejskiej części gminy. Marginalną część gospodarstw rolnych stanowią gospodarstwa nie prowadzące produkcji – 1% ogółu gospodarstw rolnych.

Tabela 6.14. Gospodarstw rolne według kierunku produkcji na terenie gminy Krobia w 2002 r.

Rodzaj prowadzonej działalności	Gmina ogółem	Obszar miejski	Obszar wiejski
Gospodarstwa nie prowadzące produkcji	13	5	8
Gospodarstwa produkujące wyłącznie na własne potrzeby	17	8	9
Gospodarstwa produkujące głównie na własne potrzeby	447	194	253
Gospodarstwa produkujące głównie lub wyłącznie na sprzedaż	805	131	674

Zródło: Powszechny Spis Rolny, GUS

6.2. Uwarunkowania rozwoju.

1. Duży udział gleb wysokich klas bonitacyjnych.
2. Duży udział gruntów ornych w strukturze użytków rolnych.
3. Wysoki stopień wyposażenia gospodarstw rolnych w sprzęt mechaniczny.
4. Wysoka towarowość produkcji rolnej.
5. Rozdrobnienie gospodarstw rolnych.

6.3. Kierunki rozwoju.

1. Utrzymanie wysokiego udziału powierzchni użytków rolnych w strukturze przestrzennej gminy. Ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb inwestycyjnych społeczności lokalnej.

2. Wprowadzenie zalesień na tereny, na których występują gleby niższych klas bonitacyjnych.
3. Zaleca się wzbogacenie przestrzeni rolniczej w zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne, w tym o charakterze wiatrochronnym.
4. Należy stwarzać warunki do zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych i tym samym dalszego wzrostu towarowości produkcji rolnej.

7. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

7.1. Stan istniejący

Niniejsze opracowanie jest próbą oceny warunków życia ludności gminy Krobia na podstawie ogólnej analizy stanu kilku podstawowych dziedzin w sposób istotny i bezpośredni wpływających na byt mieszkańców. Obejmuje ono następującą problematykę: dostęp do placówek oświatowych, instytucji kultury, sportu i rekreacji, warunki mieszkaniowe, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, warunki komunikacji, warunki korzystania z ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz, dostępność urzędów i instytucji finansowych.

7.1.1. Szkolnictwo i wychowanie przedszkolne

Na obszarze gminy Krobia oferuje się zasadniczo pełen wymiar usług w zakresie głównych profilów szkolnictwa średniego i podstawowego oraz wychowania przedszkolnego. W roku szkolnym 2003/2004 w gminie działało 7 placówek oświaty prowadzących działalność na szczeblu podstawowym, 3 gimnazja, 1 liceum, 1 szkoła zawodowa i 3 placówki przedszkolne. W gminie Krobia brak jest szkół wyższych. Najbliższymi ośrodkami szkolnictwa wyższego są Poznań (80 km od Krobi), Wrocław (85 km od Krobi) i Leszno (30 km od Krobi).

Wychowanie przedszkolne

Na terenie gminy Krobia działają trzy przedszkola: Przedszkole Samorządowe w Krobi posiadające swe placówki w Żychlewie i Potarzycy oraz Przedszkole Samorządowe w Pudliszkach i Przedszkole w Ciołkowie. W analizowanym okresie tj. od roku 1996 do 2003 na terenie gminy obserwuje się spadek liczby przedszkoli (z 7 w 1996 r. do 3 w 2003 r.) o 60%. Jednocześnie liczba oddziałów w omawianym czasie spadła o 30%, a liczba miejsc w przedszkolach obniżyła się o 23% ogólnej liczby miejsc. Wyżej opisane zjawisko związane jest ze znacznym spadkiem liczby dzieci korzystających z opieki przedszkolnej o 47% w porównaniu do roku 1996. Należy jednak zauważyć, iż zamykanie przedszkoli nie wiąże się z pogorszeniem warunków opieki przedszkolnej, o czym świadczy liczba dzieci w przedszkolach

przypadająca na jeden oddział przedszkolny. W okresie od 1996 do 2003 r. wskaźnik ten obniżył się o 5 dzieci na terenie miasta i 9 na terenach wiejskich.

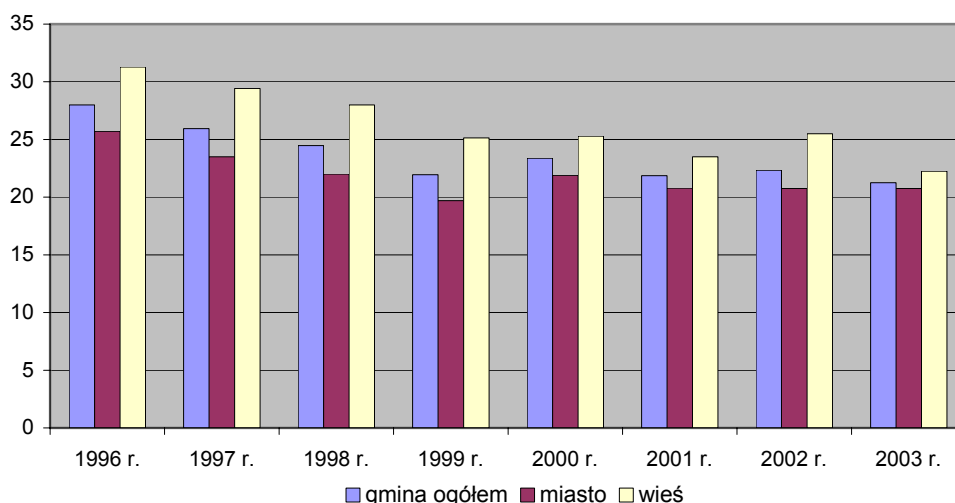
Tabela 7.1. Podstawowe dane dotyczące wychowania przedszkolnego na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 2003

Rok	Liczba przedszkoli			Liczba oddziałów przedszkolnych			Liczba miejsc w przedszkolach			Liczba dzieci w przedszkolach		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1996 r.	7	2	5	17	10	7	380	213	167	476	257	219
1997 r.	7	2	5	17	10	7	385	213	172	441	235	206
1998 r.	7	2	5	17	10	7	385	213	172	416	220	196
1999 r.	7	2	5	17	10	7	385	213	172	373	197	176
2000 r.	7	2	5	16	9	7	385	213	172	374	197	177
2001 r.	4	1	3	15	9	6	364	213	151	328	187	141
2002 r.	3	1	2	12	8	4	334	213	121	268	166	102
2003 r.	3	1	2	12	8	4	293	180	113	255	166	89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

1. gmina ogółem
2. miasto
3. wieś

Rycina 7.1. Liczba dzieci w przedszkolach na oddział przedszkolny na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

Szkolnictwo

Miasto Krobia jest głównym i dominującym ośrodkiem oświaty w gminie. Znajduje się tutaj szkoła podstawowa oraz szkoły ponadpodstawowe. Zasięg oddziaływania niektórych placówek szkolnictwa średniego wykracza daleko poza granice gminy.

Gmina Krobia jest stosunkowo dobrze wyposażona w obiekty usług oświaty. W mieście działa jedna szkoła podstawowa, a na obszarach wiejskich

7 szkół podstawowych, które znajdują się w Pudliszkach, Nieparcie, Starej Krobi, Sułkowicach, Chwałkowie i Ciołkowie.

Tabela 7.2. Podstawowe dane dotyczące szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 2003

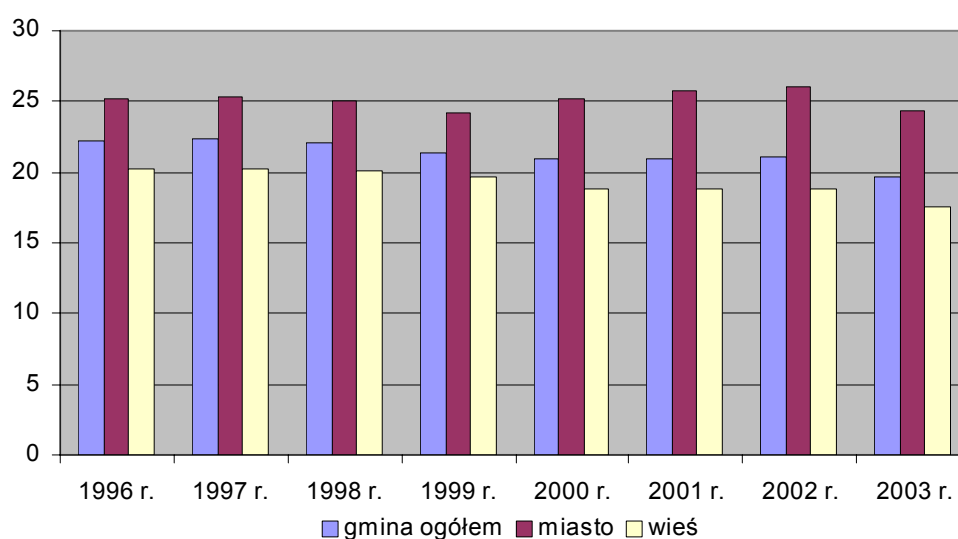
Rok	Liczba szkół podstawowych			Liczba pomieszczeń szkolnych w szkołach podstawowych			Liczba oddziałów w szkołach podstawowych			Liczba uczniów w szkołach podstawowych		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1996 r.	7	1	6	71	25	46	86	35	51	1916	882	1034
1997 r.	7	1	6	72	25	47	86	34	52	1918	863	1055
1998 r.	7	1	6	74	25	49	86	33	53	1896	828	1068
1999 r.	7	1	6	61	17	44	76	28	48	1621	678	943
2000 r.	7	1	6	53	14	39	64	21	43	1342	530	812
2001 r.	7	1	6	51	14	37	61	19	42	1279	490	789
2002 r.	7	1	6	50	14	36	60	19	41	1264	495	769
2003 r.	7	1	6	50	14	36	59	18	41	1157	438	719

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

1. gmina ogółem
2. miasto
3. wieś

W okresie od roku 1996 do 2003 na terenie gminy (zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich) liczba szkół podstawowych utrzymuje się na stałym poziomie. Jedynie od roku 1999, w którym to nastąpiła reforma edukacji zmniejszyła się liczba pomieszczeń i oddziałów w szkołach podstawowych.

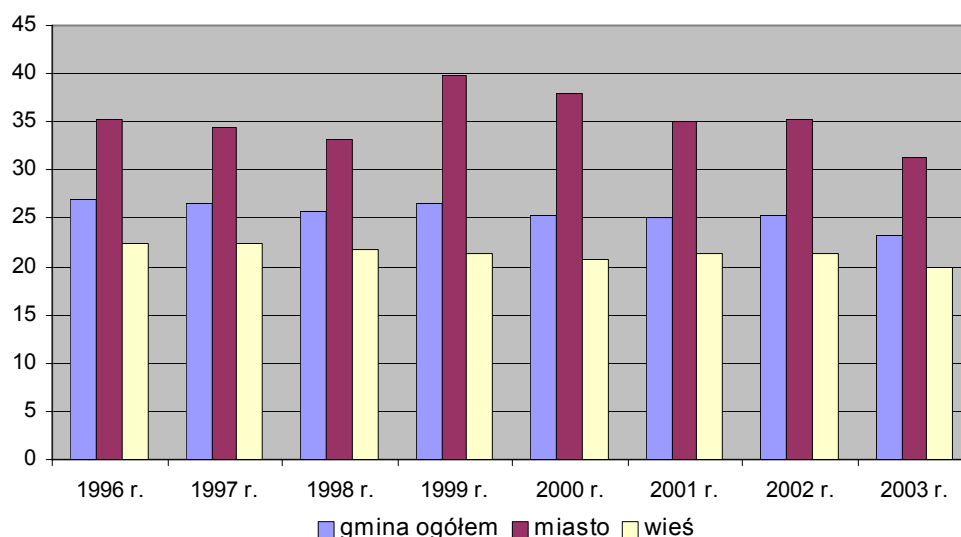
Rycina 7.2. Liczba uczniów na oddział w szkołach podstawowych na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

W omawianym okresie nastąpiła poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych, o czym świadczą dwa wskaźniki: liczba uczniów na oddział (spadek o dwie osoby w roku 2003 w stosunku do 1996 r.) i liczba uczniów na pomieszczenie do nauki (spadek o cztery osoby w roku 2003 w stosunku do 1996 r.). Należy zaznaczyć, iż uczniowie szkół podstawowych położonych w wiejskiej części gminy posiadają lepsze warunki nauczania mierzone liczbą uczniów na oddział i liczbą uczniów na pomieszczenie do nauki niż ich rówieśnicy w mieście Krobia.

Rycina 7.3. Liczba uczniów na pomieszczenie szkolne w szkołach podstawowych na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

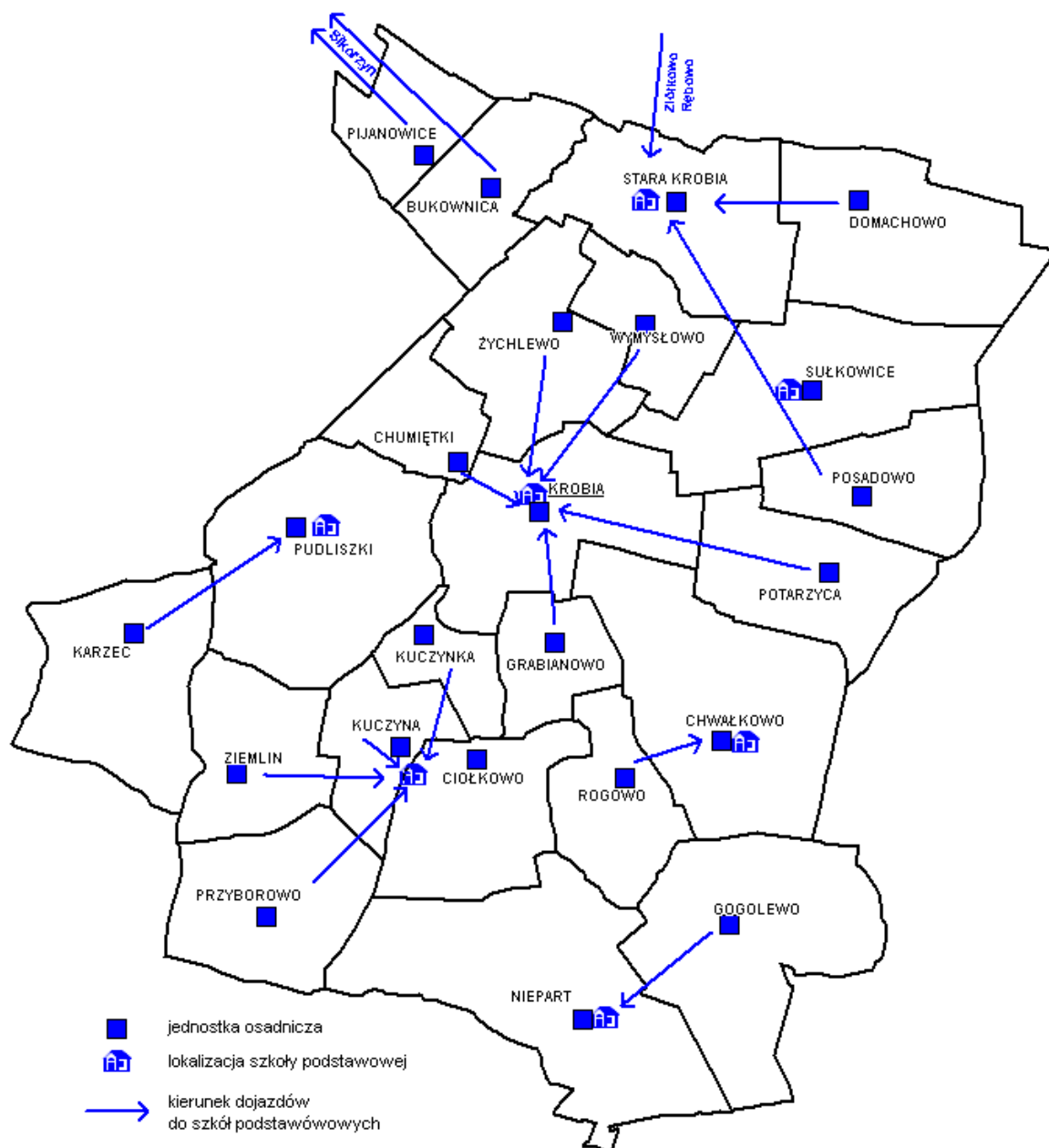
Tabela 7.3. Podstawowe dane dotyczące szkolnictwa podstawowego wg miejscowości na terenie gminy Krobia w roku szkolnym 2003/2004

Lokalizacja szkoły podstawowej	Liczba uczniów ogółem	Liczba oddziałów	Liczba pomieszczeń do nauczania	Liczba uczniów na oddział	Liczba uczniów na izbę
SP Krobia	378	18	12	21	31,5
SP Pudliszki	237	11	6	21,5	39,5
SP Chwałkowo	67	7	6	9,6	11,2
SP Ciołkowo	98	6	6	16,3	16,3
SP Niepart	100	7	7	14,3	14,3
SP Stara Krobia	206	10	6	20,6	34,3
SP Sułkowice	55	4	4	13,8	13,8

Źródło: Urząd Miejski w Krobi

Na podstawie wyżej zamieszczonych danych można stwierdzić, że najlepsze warunki nauczania mierzone liczbą uczniów na oddział i liczbą uczniów na pomieszczenie do nauki posiadają szkoły podstawowe w: Chwałkowie, Sułkowicach i Niepartcie. Natomiast najgorsze warunki nauki są w szkole podstawowej w Pudliszkach i Krobi.

Rycina 7.4. Kierunki dojazdów młodzieży szkolnej do szkół podstawowych na terenie gminy Krobia w roku szkolnym 2003-2004

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krobi

Na terenie gminy znajdują się trzy szkoły gimnazjalne w: Krobi, Pudliszkach i Starej Krobi.

Tabela 7.4. Podstawowe dane dotyczące szkolnictwa gimnazjalnego na terenie gminy Krobia w latach 1999 - 2003

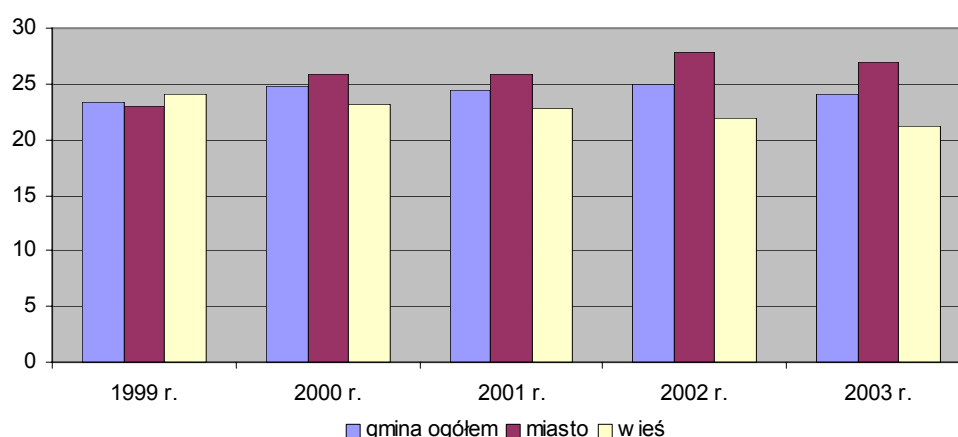
Rok	Liczba gimnazjów			Liczba pomieszczeń szkolnych w gimnazjach			Liczba oddziałów w gimnazjach			Liczba uczniów w gimnazjach		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1999 r.	3	1	2	11	6	5	10	6	4	234	138	96
2000 r.	3	1	2	21	10	11	19	11	8	470	285	185
2001 r.	3	1	2	22	10	12	28	16	12	686	413	273
2002 r.	3	1	2	25	10	15	27	14	13	674	390	284
2003 r.	3	1	2	25	10	15	28	14	14	675	378	297

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

1. gmina ogółem
2. miasto
3. wieś

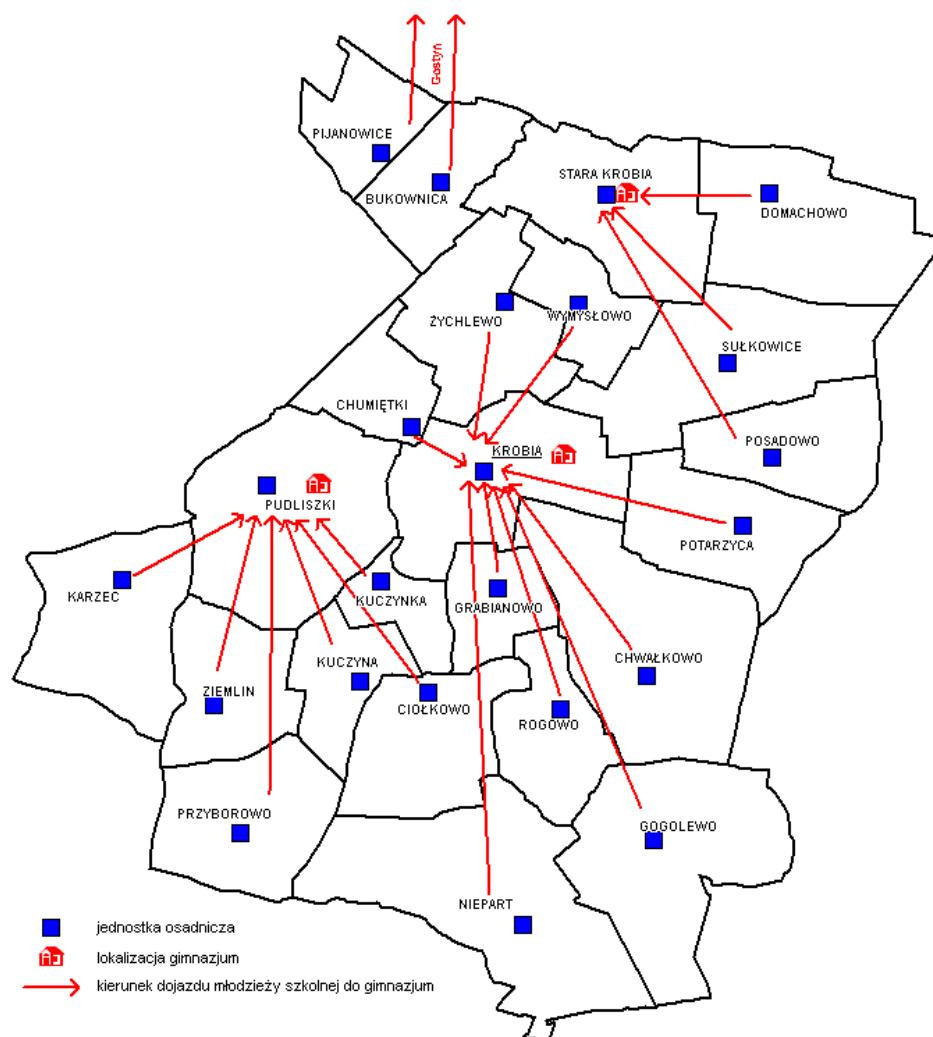
W okresie od 1999 r. do 2001 - 2002 r. obserwuje się pogarszanie warunków nauczania mierzone liczbą uczniów na oddział i liczbą uczniów na pomieszczenie do nauki. Dopiero w roku 2003 nastąpiła pewna poprawa, poprzez utworzenie dodatkowego oddziału na terenach wiejskich. Lepsze warunki nauczania (przy uwzględnieniu ww. wskaźników) zarówno w szkolnictwie podstawowym jak i gimnazjalnym występują na obszarach wiejskich gminy.

Rycina 7.5. Liczba uczniów na oddział w szkołach gimnazjalnych na terenie gminy Krobia w latach 1999 - 2003

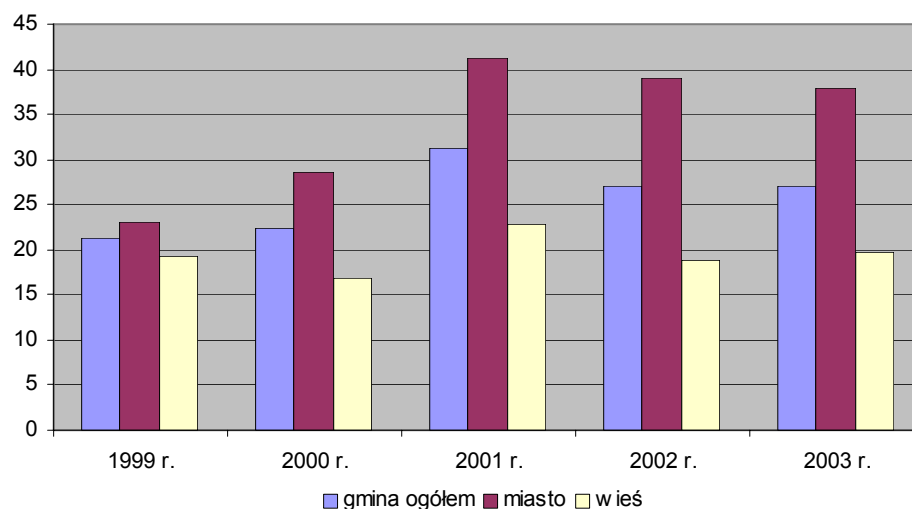
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

Rycina 7.6. Kierunki dojazdów młodzieży szkolnej do szkół gimnazjalnych na terenie gminy Krobia w roku szkolnym 2003-2004

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Krobi

Rycina 7.7. Liczba uczniów na pomieszczenie szkolne w szkołach gimnazjalnych na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

Tabela 7.5. Podstawowe dane dotyczące szkolnictwa gimnazjalnego wg miejscowości na terenie gminy Krobia w roku szkolnym 2003/2004

Lokalizacja gimnazjum	Liczba uczniów ogółem	Liczba oddziałów	Liczba pomieszczeń do nauczania	Liczba uczniów na oddział	Liczba uczniów na izbę
Krobia	438	14	11	31,3	39,8
Stara Krobia	115	6	5	19,2	23
Pudliszki	180	8	8	22,5	22,5

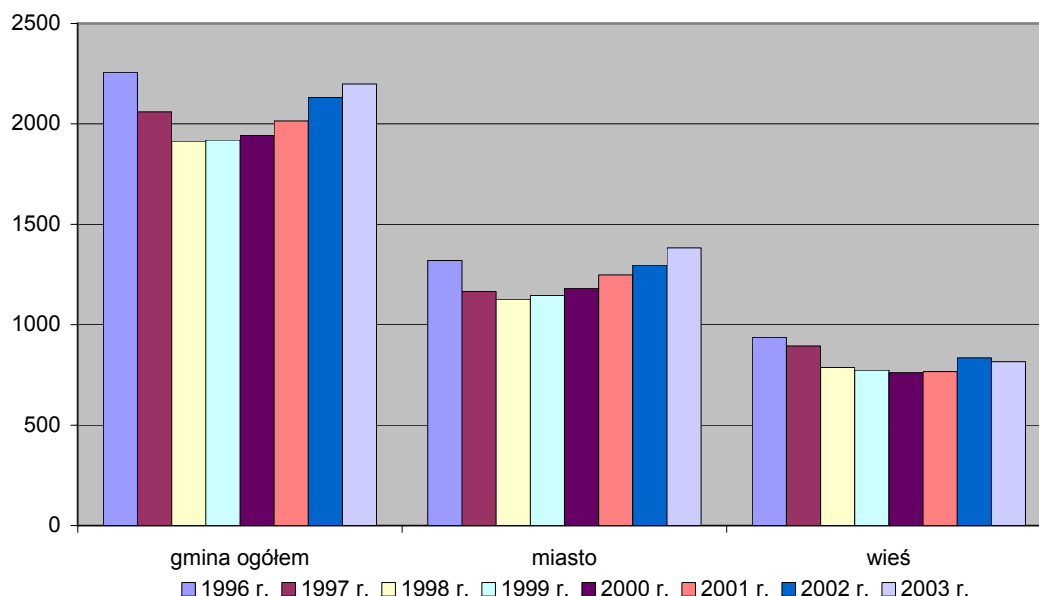
Źródło: Urząd Miejski w Krobi

Oprócz szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy w mieście Krobia funkcjonuje Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych, który oferuje następujące kierunki kształcenia: Liceum Ogólnokształcące, Technikum Ekonomiczne, Technikum Ochrony Środowiska, Technikum Żywności i Gospodarstwa Domowego, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych /po ZSZ/, Technikum Handlowe dla Dorosłych, Technikum Mechaniczne dla Dorosłych, Technikum Technologii Żywności dla Dorosłych., Technikum Technologii Żywności dla Dorosłych.

7.1.2. Biblioteki

Na obszarze gminy działa jedna biblioteka i jej dwie filie w Pudliszkach i Chwałkowie oraz jeden punkt biblioteczny. Księgozbiór placówek bibliotecznych liczy łącznie 57,3 tys. woluminów - z tego 31,27 tys. w bibliotece miejsko - gminnej w Krobi. W stosunku do porównywanego roku 1988 księgozbiór powiększył się o ponad 17 tys. woluminów i obserwuje się ciągły wzrost księgozbioru zarówno w placówce miejskiej jak w jej filiach wiejskich. Pomimo wzrostu liczby woluminów od 1996 r. do 1999 r. obserwuje się na terenie gminy spadek liczby osób korzystających z bibliotek. Dopiero wyraźny wzrost nastąpił w 2001 r. i to wyłącznie w bibliotece miejskiej. Jednak zauważyć należy, że liczba przeczytanych książek przez jednego czytelnika w ciągu roku jest znacznie wyższa w wiejskiej części gminy (27,3 książki na osobę) niż na terenie miasta (18,4 książki na osobę)

Rycina 7.8. Liczba czytelników w bibliotekach publicznych na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 2003

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US Poznań

7.1.4. Warunki mieszkaniowe

Według danych na koniec 2003 r. na obszarze gminy Krobia zlokalizowanych było 3132 mieszkań, w tym 1102 (35,2%) na obszarze miasta i 2030 (64,8 %) na terenach wiejskich. Łączna powierzchnia użytkowa tych mieszkań wynosiła 297.877 m², z czego 36,5% ogółu powierzchni użytkowej mieszkań znajdowało się na obszarze miasta. Zasób mieszkaniowy gminy stanowiło 14388 izb (5413 w mieście, tj. 37,6% ogółu izb).

W okresie od 1996 r. do 2003 r. liczba mieszkań na terenie gminy pozostawała na poziomie około 3150, wykazując tendencję malejącą. W tym okresie ubyło 15 mieszkań przy jednoczesnym spadku zaludnienia o 115 osób. Wyrażna tendencja spadku liczby mieszkań występuje w wiejskiej części gminy, gdzie spadek liczby mieszkań w 2003 r w odniesieniu do 1996 r. wyniósł 42 mieszkania przy jednoczesnym ubytku ludności wiejskiej o 192 osoby. Liczba izb oraz powierzchnia użytkowa mieszkań w omawianym okresie wykazuje wyraźną tendencję wzrostową zarówno w mieście jak i wiejskiej części gminy. Liczba izb na obszarze miasta wzrosła o 13,2% (w stosunku do 1996 r.), a na terenach wiejskich o 6,2% (w stosunku do 1996 r.). Z kolei powierzchnia użytkowa mieszkań w analogicznym okresie wzrosła o 19,6% na terenie miasta

i 12,8% na obszarach wiejskich.

Tabela 7.6. Zasoby mieszkaniowe w gminie Krobia w latach 1996- 2003

Rok	Liczba mieszkań			Liczba izb			Powierzchnia użytkowa w m ²		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1996 r.	3147	1075	2072	13235	4783	8452	258637	91011	167626
1997 r.	3151	1077	2074	13259	4796	8463	259233	91321	167912
1998 r.	3150	1077	2073	13255	4796	8459	259168	91321	167847
1999 r.	3151	1078	2073	13266	4807	8459	259576	91729	167847
2000 r.	3153	1080	2073	13278	4819	8459	259952	92105	167847
2001 r.	3153	1080	2073	13278	4819	8459	259981	92105	167876
2002 r.	3020	1033	1987	13923	5105	8818	288206	102392	185814
2003 r.	3132	1102	2030	14388	5413	8975	297877	108845	189032

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

1. gmina ogółem
2. miasto
3. wieś

W analizowanym okresie nastąpiła poprawa warunków mieszkaniowych mierzona liczbą osób na 1 izbę oraz powierzchnią użytkową mieszkań przypadającą na jednego mieszkańca. Pod względem liczby osób przypadających na 1 izbę wartość tego współczynnika w 2003 r. wynosiła 0,90 i była niższa niż w roku 1996, kiedy to na 1 izbę przypadało 0,98 osoby. Wartość tego współczynnika jest znacznie niższa (lepsze warunki) na obszarze miejskim gdzie wynosi 0,74 (osoby na izbę) niż w wiejskiej części gminy 0,99 (osoby na izbę). Natomiast powierzchnia użytkowa mieszkań przypadająca na jednego mieszkańca wzrosła na obszarze gminy o 3,2 m², w tym 4,0 m² w mieście i 2,8 m² na obszarach wiejskich i wynosiła odpowiednio w 2003 roku 20,7 m² (gmina), 20,11 m² (miasto) 21,6 m² (wieś). Analizując trzeci wskaźnik warunków mieszkaniowych tj. liczbę osób przypadającą na 1 mieszkanie, należy stwierdzić iż w stosunku do roku 1996 nie zaszły istotne zmiany, a wskaźnik ten wynosił w 2003 r. dla obszaru gminy 4,1 osoby na mieszkanie, przy czym w mieście 3,6 i 4,4 w pozostałej części gminy.

Pod względem wartości współczynnika mierzonego:

- a) liczbą osób przypadającą na 1 mieszkanie gmina zajmowała:
  - 203 miejsce w województwie wielkopolskim (średnia 3,7),
  - 87 miejsce wśród gmin miejsko - wiejskich województwa

wielkopolskiego (średnia 3,6),

- 6 miejsce w powiecie (średnia 3,9).

b) liczbą osób przypadającą na 1 izbę gmina zajmowała:

- 128 miejsce w województwie wielkopolskim (średnia 0,88),
- 60 miejsce wśród gmin miejsko - wiejskich województwa wielkopolskiego (średnia 0,87),
- 4 miejsce w powiecie (średnia 0,89).

c) powierzchnią użytkową mieszkań na 1 osobę w m² gmina zajmowała:

- 108 miejsce w województwie wielkopolskim (średnia 24,75),
- 38 miejsce wśród gmin województwa miejsko - wiejskich wielkopolskiego (średnia 24,29),
- 6 miejsce w powiecie (średnia 23,36).

Kolejnym ważnym elementem w wpływającym na komfort zamieszkania oprócz wymienionych powyżej jest wyposażenie mieszkań w infrastrukturę techniczną taką jak: wodociąg, ustęp, łazienka, centralne ogrzewanie, gaz.

Tabela 7.7. Wyposażenie mieszkań w infrastrukturę techniczną na terenie gminy Krobia w 2003 r.

Rodzaj infrastruktury	Gmina ogółem		Miasto		Wieś	
	liczba mieszkań	% ogółu mieszkań	liczba mieszkań	% ogółu mieszkań	liczba mieszkań	% ogółu mieszkań
wodociąg	3042	97,1%	1075	97,5%	1967	96,9%
ustęp	2797	89,3%	1011	91,7%	1786	88,0%
łazienka	2813	89,8%	992	90,0%	1821	89,7%
centralne ogrzewanie	2503	79,9%	937	85,0%	1566	77,1%
gaz	1845	58,9%	974	88,4%	871	42,9%

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

Analizując powyższe dane można stwierdzić, iż prawie 100% mieszkań czerpie wodę z wodociągów. Natomiast 90% mieszkań posiada ustęp i łazienkę, a tylko 80% mieszkań czerpie ciepło z centralnego ogrzewania. Znacznie gorzej wypada podłączenie mieszkań do sieci gazowniczej, tylko 60% mieszkań w gminie korzysta z tej sieci, przy czym 43% mieszkań na terenach wiejskich. Należy również stwierdzić, iż mieszkania położone w wiejskiej części gminy są gorzej wyposażone w infrastrukturę techniczną.

Na terenie gminy Krobia w 2002 r. dominowały mieszkania wybudowane w latach 1945 – 1970 (25,9% ogółu mieszkań w gminie) oraz w latach 1979 - 1988 (24,5% ogółu mieszkań w gminie). Najmniej mieszkań jest najmłodszych, czyli wybudowanych w latach 1989 – 2002 (10% ogółu mieszkań w gminie). Na terenie miasta budynki mieszkalne w wieku 30 lat i więcej stanowiły 49,4% ogółu mieszkań. Natomiast w wiejskiej części gminy mieszkania w tym samym przedziale wiekowym stanowiły 53,8% mieszkań na wsi, jednocześnie liczba mieszkań wybudowanych po 1988 r. stanowiła 7,6% mieszkań wiejskich i była dwa razy mniejsza niż na obszarze miasta (w mieście 14,7%).

Tabela 7.8. Wiek mieszkań wraz z powierzchnią użytkową mieszkań w m² na terenie gminy Krobia w 2002 r.

Rok budowy	Gmina ogółem		Miasto		Wieś	
	liczba mieszkań	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	liczba mieszkań	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	liczba mieszkań	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²
przed 1918	491	37142	199	15989	292	21153
1918-1944	302	24916	107	8932	195	15984
1945-1970	781	69852	203	20254	578	49598
1971-1978	401	41494	152	16075	249	25419
1979-1988	739	76267	219	23343	520	52924
1989-2002	302	37865	152	17549	150	20316

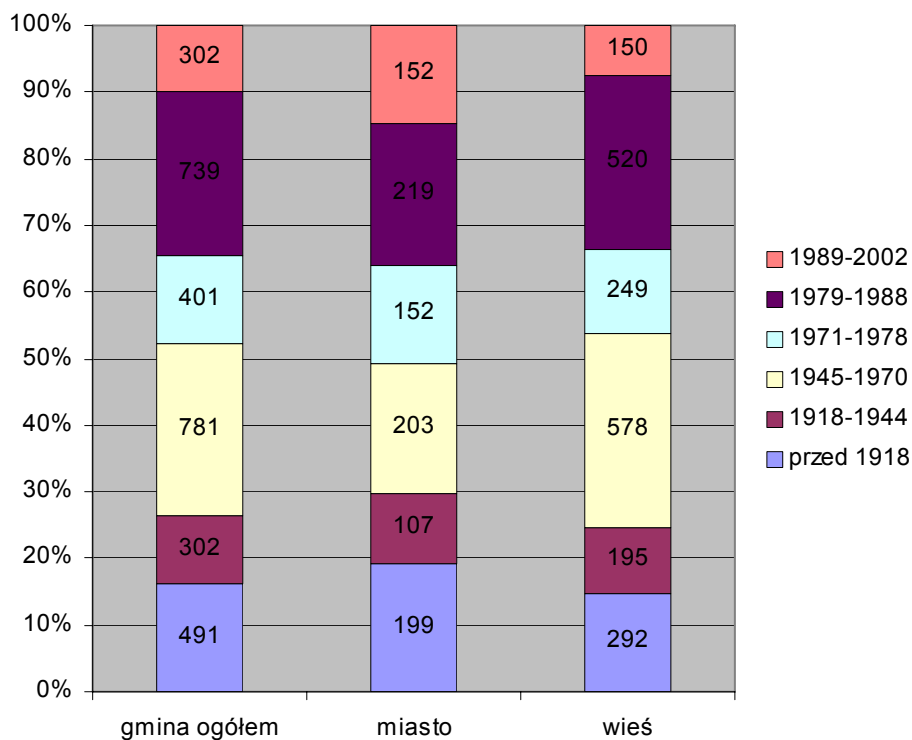
Zródło: Opracowanie własne na podstawie NSP 2002

Na terenie gminy Krobia obserwuje się wzrost średniej wielkości mieszkań wraz ze zmniejszaniem się ich wieku. Taka tendencja występuje zarówno w mieście jak i w wiejskiej części gminy. W mieszkaniach wybudowanych przed 1918 rokiem średnia wielkość mieszkania w gminie wynosiła 75,6 m², przy czym w mieście była wyższa o 7,9 m² niż na wsi i wynosiła 80,3 m². Zjawisko wzrostu średniej wielkości mieszkań i budowy większych mieszkań w mieście niż na wsi utrzymywało się do 1988 r. Od roku 1989 średnia wielkość mieszkań w gminie wynosi 125,4 m², przy czym na obszarach wiejskich jest większa o 10 m² niż w mieście i wynosiła 135,4 m².

W okresie od 1996 do 2003 r. na terenie gminy obserwuje się zastój w budownictwie mieszkaniowym. W omawianym okresie przybyły 23 mieszkania, czyli 2,9 mieszkania w ciągu roku. Znacznie atrakcyjniejszym terenem do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jest miasto Krobia, gdzie w

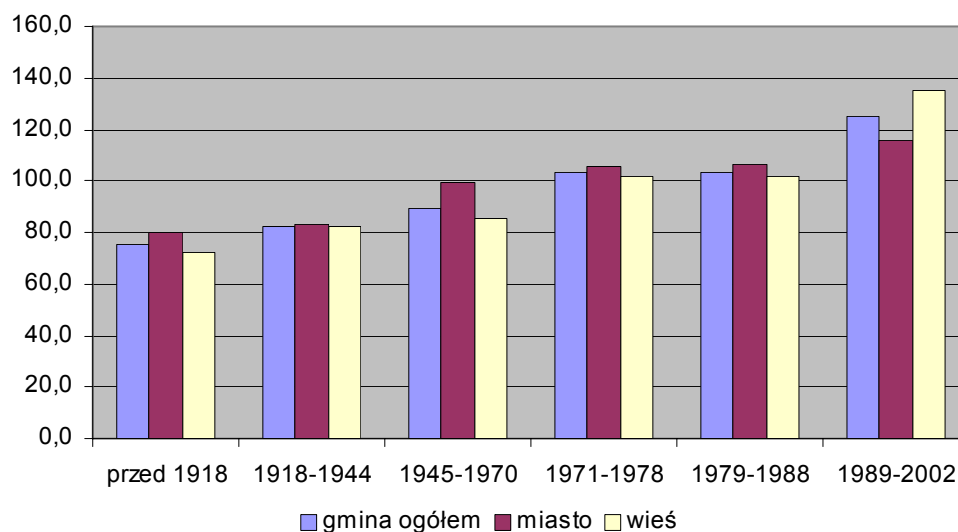
przebiegu ostatnich ośmiu lat powstało 18 mieszkań tj. 78,3% ogółu wybudowanych mieszkań w gminie. Średnia powierzchnia użytkowa powstałych mieszkań wynosi 142 m².

Rycina 7.9. Struktura wieku mieszkań w gminie Krobia w 2002 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie NSP 2002

Rycina 7.10. Średnia wielkość mieszkań według wieku w gminie Krobia w 2002r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie NSP 2002

Tabela 7.9. Mieszkania oddane do użytku w gminie Krobia w latach 1996- 2003

Rok	Liczba mieszkań			Powierzchnia użytkowa w m ²			Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1996 r.	1	0	1	67	0	67	67	0	67
1997 r.	4	2	2	596	310	286	149	155	143
1998 r.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1999 r.	2	2	0	470	470	0	235	235	0
2000 r.	2	2	0	376	376	0	188	188	0
2001 r.	1	0	1	96	0	96	96	0	96
2002 r.	3	3	0	408	408	0	136	136	0
2003 r.	10	9	1	1246	1132	114	125	126	114

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

1. gmina ogółem
2. miasto
3. wieś

7.1.4. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Krobia dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej jest zapewniony przez cztery gabinety prywatne oraz dwie przychodnie medycyny rodzinnej (GOSMED i PROVITA). Gosmed posiada przychodnię w Krobi oraz w Gogolewie. Provita natomiast posiada przychodnię w Krobi oraz Pudliszkach i Chwałkowie. Na terenie gminy nie ma przychodni specjalistycznych.

Kadrę służby zdrowia na terenie gminy tworzą:

- 1) Lekarze medycyny ogólnej zatrudnieni w placówkach świadczących usługi w porozumieniu z NFZ:
  - a) Lekarze ze specjalnością lekarza rodzinnego – interniści: 3,
  - b) Lekarze ze specjalnością pediatrii: 1,
  - c) Lekarz medycyny pracy, przyjmujący też jako lekarz rodzinny: 1,
- 2) Lekarze innych specjalizacji zatrudnieni na podstawie porozumienia z NFZ:
  - a) Lekarze ginekolodzy: 3,
  - b) Pielęgniarki i położne zatrudnione w placówkach POZ na podstawie kontraktu z NFZ: 5 pielęgniarek + położna + 3 pielęgniarki rodzinne,
- 3) Stomatolodzy posiadający kontrakt z NFZ: 4.

Opiekę szpitalną mieszkańcom miasta i gminy Krobia zapewnia szpital powiatowy w Gostyniu. Na terenie gminy działają 3 apteki – 2 w Krobi, 1 w Pudliszkach

7.1.5. Pomoc społeczna

Na terenie gminy Krobia działa Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obejmujący swoim działaniem teren miasta i gminy Krobia. Jego zakres działania obejmuje m. in. zadania celowe (odzież, opał, żywność, koszty mieszkaniowe itd.), dożywianie dzieci w szkołach, usługi opiekuńcze, dodatki mieszkaniowe, zasiłki stałe, wyrównawcze, okresowe, renty socjalne, ubezpieczenia zdrowotne itd. W roku 2003 z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 1922 rodzin tj. o 59,4% więcej niż w 1999 r.

Na terenie gminy działają trzy zakłady opieki społecznej: w Chwałkowie (dla dzieci niepełnosprawnych), Rogowie i Chumiętkach. (dla osób niepełnosprawnych i upośledzonych), w których w 2002 r. znajdowało się 284 podopiecznych.

7.1.6. Bezpieczeństwo

Na terenie gminy działa jeden rewir dzielnicowych (w mieście Krobia), który podlega Komendzie Powiatowej Policji w Gostyniu. Obsadę tej jednostki stanowi jeden komendant i trzech funkcjonariuszy. Na obszarze gminy najczęstszą formą łamania prawa są wykroczenia drogowe oraz wykroczenia przeciwko łaadowi i porządkowi, których liczba systematycznie wzrasta (zwłaszcza w okresie 1999 – 2003).

Tabela 7.10. Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń w podziale na kategorie na terenie gminy Krobia w latach 1999 - 2003

Rodzaj wykroczeń i przestępstw	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
Kradzieże	8	9	12	7	7
Kradzieże z włamaniem	12	9	17	8	11
Przestępstwa przeciwko życiu	6	4	4	6	6
Znęcanie się nad rodziną	8	5	6	7	5
Uchylanie się od płacenia alimentów	6	4	9	6	7
Wykroczenia przeciwko łaadowi i porządkowi	50	52	55	69	101
Wykroczenia drogowe	724	646	652	668	853
Podejmowane interwencje domowe	39	50	39	63	53
Liczba wypadków drogowych	16	17	18	15	16
Liczba ofiar wypadków drogowych:	19	27	34	17	28
w tym ofiar śmiertelnych:	2	1	2	-	-

Źródło: Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Krobia na lata 2004-2006

Na terenie gminy Krobia działa 17 jednostek skupionych w strukturach Ochotniczych Straży Pożarnych, są to: Krobia, Pudliszki, Bukownica, Ciołkowo, Chwałkowo, Domachowo, Gogolewo, Niepart, Potarzyca, Przyborowo, Posadowo, Rogowo, Sułkowice, Wymysłowo, Stara Krobia, Ziemin, Żychlewo. Dwie z nich tj. jednostki OSP w Krobi i Pudliszkach zostały włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

7.1.7. Kultura i sport

Wiodącą jednostką kulturotwórczą na terenie gminy jest Ośrodek Kultury w Krobi, który jest organizatorem licznych turniejów sportowo – rekreacyjnych, wystaw, spektakli teatralnych i innych imprez okolicznościowych. W Ośrodku Kultury działa kino „Szarotka”, jedno z dwóch stałych kin w powiecie gostyńskim. Kino dysponuje 250 miejscami na widowni. W 2003 r. odbyło się 177 seansów filmowych, które obejrzało 4539 osób. Na terenie gminy Krobia działają następujące organizacje, zespoły i stowarzyszenia kulturalne:

- Klub Tańca Towarzyskiego „Step”,
- Biskupiański Zespół Folklorystyczny z Domachowa,
- Zespół wokalny „Doremi”,
- Dziecięcy Zespół Biskupiański przy Przedszkolu Samorządowym w Krobi,
- Towarzystwo Śpiewu Harmonia oraz Liturgiczny Zespół Śpiewaczy im. ks. Wacława Gieburowskiego – Harmonia,
- Młodzieżowy Zespół Instrumentalno - Taneczny Młodzi Biskupinie,
- Dziecięco – Młodzieżowa Orkiestra Dęta.

Na terenie gminy Krobia działają następujące kluby sportowe: „Krobiana” Krobia, „Zjednoczeni” Pudliszki, Sokół” Chwałkowo i Uczniowski Klub Sportowy Krobia oraz UKS Pudliszki. Kluby te mają do dyspozycji jeden stadion sportowy z widownią w Pudliszkach (o powierzchni 2,0 ha) oraz boiska sportowe w: Krobi, Chwałkowie, Przyborowie, Starej Krobi i Zieminie. Ponadto na terenie gminy znajdują się hale sportowe (przy szkołach) w Krobi i Pudliszkach.

7.1.8. Dostęp do wybranych usług

Na terenie gminy Krobia znajdują się wyspecjalizowane obiekty usługowe z zakresu:

- ochrony zdrowia - 3 apteki (2 w Krobi, 1 w Pudliszkach),
- telekomunikacji - 2 urzędy pocztowe (Krobia, Pudliszki),
- bankowości - 4 placówki bankowe: BISE Bank S.A, BZWBK S.A. Gostyń- Filia, Agencja PKO BP S.A., Powiatowy Bank Spółdzielczy Krobia

Ponadto na obszarze miasta Krobi znajduje się kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja (zabytkowy) oraz dwie kaplice: kaplica publiczna p.w. Św. Idziego i kaplica p.w. Św. Ducha. W wiejskiej części gminy zlokalizowane są kościoły (wszystkie wyznania rzymsko-katolickiego) w miejscowościach: Domachowo, Niepart i Pudliszki. Dwa cmentarze znajdują się w mieście Krobia (w tym jeden przewidziany do rozbudowy o około 2,5 ha). Ponadto czynne cmentarze występują także we wsiach: Chwałkowo, Domachowo, Niepart i Pudliszki. Natomiast zamknięte cmentarze istnieją w miejscowościach: Chumiętki i Wymysłowo.

7.1.9. Transport osobowy

Transport kolejowy

Mieszkańcy gminy Krobia, a zwłaszcza mieszkańcy miasta, mają dość dogodne warunki korzystania z komunikacji kolejowej. Przez gminę przebiega niezelektryfikowana linia kolejowa relacji Głogów – Leszno – Krotoszyn, z dworcem kolejowym w Krobi, Karcu i Włostowie. Liczba połączeń kolejowych ulega ciągłym redukcjom, dlatego pasażerski ruch kolejowy posiada coraz mniejsze znaczenie na obszarze gminy.

Na terenie gminy znajduje się jeszcze linia kolejowa relacji Miejska Górka – Krobia – Gostyń – Kościan, z zawieszonym ruchem osobowym i przeznaczona jest do likwidacji.

Transport autobusowy

Komunikacja autobusowa - w przeciwieństwie do komunikacji kolejowej

ma ogromne znaczenie dla ludności z uwagi na możliwość przemieszczania się w granicach gminy. Osobom nie dysponującym prywatnymi środkami komunikacji umożliwia ona dotarcie do i z najbardziej izolowanych i peryferyjnie położonych miejscowości. Na obszarze gminy działa sieć linii PKS Obejmuje ona swym zasięgiem nie tylko gminę ale i powiat gostyński i rawicki. Połączenia realizowane przez PKS gwarantują połączenia z dużymi ośrodkami miejskimi takimi jak: Poznań, Wrocław, Leszno, Jelenia Góra, Bolesławiec.

Transport samochodowy

Największe znaczenie w przemieszczaniu się po obszarze gminy, powiatu jak i kraju posiada w chwili obecnej transport prywatnymi samochodami osobowymi. Na terenie gminy Krobia obserwuje się stałe zwiększanie liczby samochodów osobowych, a na podstawie niżej zamieszczonych danych można stwierdzić, że każde gospodarstwo domowe od 2000 r. dysponuje jednym samochodem osobowym. Taka liczba samochodów na 1 gospodarstwo domowe gwarantuje swobodny dostęp komunikacyjny do wszelkiego rodzaju placówek i usług na terenie gminy, jak i poza jej granicami dla każdego statystycznego gospodarstwa domowego.

Tabela 7.11. Liczba samochodów osobowych na terenie gminy Krobia w latach 1999 - 2003

Rok	Liczba samochodów osobowych		
	Ogółem	na 100 osób	na 1 gospodarstwo domowe
1999 r.	3247	24,9	0,99
2000 r.	3513	26,9	1,07
2001 r.	3855	29,4	1,17
2002 r.	3947	30,7	1,22
2003 r.	4043	31,4	1,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Krobia na lata 2004 – 2006” i NSP 2002

7.1.10. Infrastruktura techniczna

7.1.10.1 Zaopatrzenie w wodę

Gospodarka wodna na terenie gminy Krobia prawie w całości odbywa się poprzez sieć wodociagową, a jej długość w roku 2003 wynosiła 109,4 km. Zaopatrzenie w wodę odbywa się z 6 ujęć własnych gminy oraz z ujęcia zakładowego „Pudliszki” S.A.

Na terenie gminy obserwuje się w latach 1996 – 2003 rozwój sieci rozdzielczej wodociągów o 19,3% w stosunku do 1996 r., głównie na terenach wiejskich gminy. Jednocześnie wzrosła w tym okresie liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej o 20,4% na obszarze gminy, w tym o 32,3% na obszarach wiejskich. Wzrost liczby odbiorców wody wiąże się również ze wzrostem zużycia wody. Jednak wzrost zużycia wody o 94% (w roku 2003 w odniesieniu do 1996 r.) na obszarze całej gminy, gdzie zużycie wody mieście wzrosło o 116,3%, a w wiejskiej części gminy o 87,1% nie jest spowodowane wzrostem liczby odbiorców wody, lecz większym zużyciem wody przypadającym na 1 mieszkańca.

Tabela 7.12. Zestawienie podstawowych danych dotyczących gospodarki wodnej na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 2003

Rok	Długość sieci rozdzielczej w km			Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej			Zużycie wody w gospodarstwach domowych w dm ³		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1996 r.	91,7	13,0	78,7	1734	829	905	244,4	57,8	186,6
1997 r.	104,2	13,0	91,2	1891	829	1062	302,4	78,0	224,4
1998 r.	101,2	13,0	88,2	1901	839	1062	312,4	86,2	226,2
1999 r.	99,5	13,0	86,5	1909	845	1064	421,0	110,6	310,4
2000 r.	99,5	13,0	86,5	1954	850	1104	406,3	107,9	298,4
2001 r.	103,0	13,0	90,0	1974	858	1116	430,9	112,7	318,2
2002 r.	108,5	13,0	95,5	2049	863	1186	472,0	115,4	356,6
2003 r.	109,4	13,6	95,8	2088	891	1197	474,1	125,0	349,1

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

1. gmina ogółem
2. miasto
3. wieś

7.1.10.2 Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy Krobia gospodarka ściekowa odbywała się w 2003r. poprzez 13,6 km czynnej sieci kanalizacji, a liczba podłączonych budynków mieszkalnych do sieci wynosiła 548 mieszkań, z czego 308 na terenie miasta. W okresie 1996 – 2004 występuje poprawa warunków gospodarki ściekowej, należy jednak zauważyć że różnica pomiędzy liczbą mieszkań podłączoną do wodociągów i sieci kanalizacyjnej wynosiła w 2003 r. – 1540 mieszkań w gminie. Znacznie gorzej przedstawia się sytuacja na obszarach wiejskich gdzie 80% mieszkań wyposażonych w wodociąg nie odprowadza ścieków do

kanalizacji. W mieście Krobia jest to 65% mieszkań bez kanalizacji. Jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja w zakresie gospodarki wodno ściekowej na terenie gminy porównując ilość dostarczonej wody do ilości odprowadzonych ścieków.

Tabela 7.13. Zestawienie podstawowych danych dotyczących gospodarki ściekowej na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 2003

Rok	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w km			Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej			Ścieki odprowadzone w dm ³		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1996 r.	4,3	0	4,3	92	0	92	35	0	35,0
1997 r.	9,2	0	9,2	108	0	108	44,4	0	44,4
1998 r.	3,5	0	3,5	17	0	17	72,1	0	72,1
1999 r.	6,4	0	6,4	127	0	127	103,5	0	103,5
2000 r.	6,4	0	6,4	131	0	131	109,7	0	109,7
2001 r.	6,4	0	6,4	131	0	131	118,9	0	118,9
2002 r.	6,4	0	6,4	131	0	131	64,9	0	64,9
2003 r.	13,6	6,6	7,0	548	308	240	81,7	14,7	67,0

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Danych GUS

1. gmina ogółem
2. miasto
3. wieś

7.1.10.3 Zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz

Energia elektryczna jest w Polsce już od dawna dobrem powszechnie dostępnym. Na terenie gminy Krobia mogą z niej korzystać mieszkańcy wszystkich miejscowości.

Podobnie sytuacja przedstawia się w zakresie zaopatrzenia gminy w gaz ziemny. Obecnie gmina Krobia jest w całości zgazyfikowana – każda miejscowość ma dostęp do sieci gazowej. Wraz z rozwojem sieci gazowniczej wzrasta liczba gospodarstw domowych podłączona do sieci gazowej oraz zużycie gazu ziemnego na 1 mieszkańca.

Tabela 7.14. Zestawienie podstawowych danych dotyczących gazyfikacji obszaru gminy Krobia w latach 1999 - 2003

	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
długość sieci gazowej w gminie (km)	68,7	75,1	89,7	118,6	119,6
liczba gospodarstw podłączonych do sieci gazowej	1.564	1.771	1.721	1.932	2.192
zużycie gazu ziemnego ogółem (m ³)	2.340.443	2.615.058	2.464.548	3.306.846	3.754.416
zużycie gazu przez 1 mieszkańca (m ³ /M)	180,9	201,7	189,9	254,7	288,7

Źródło: Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Krobia na lata 2004-2006

7.1.10.3 Telefonizacja

Mieszkańcy gminy Krobia mają obecnie możliwość korzystania z kilku przewodowych i bezprzewodowych sieci telefonicznych, a w tym z:

- przewodowej sieci Telekomunikacji Polskiej S. A.,
- bezprzewodowej sieci PLUS GSM,
- bezprzewodowej sieci ERA GSM,
- bezprzewodowej sieci IDEA,

Podobnie jak i w innych częściach kraju również i w gminie Krobia wiodącą rolę w dziedzinie telefonii odgrywa w dalszym ciągu sieć Telekomunikacji Polskiej S. A. W chwili obecnej wszystkie jednostki osadnicze na terenie miasta wyposażone są w sieci telefonii przewodowej T.P. S.A. Na podstawie zebranych danych za okres 1996 – 1999 można wnioskować, iż większość gospodarstw domowych posiada telefony stacjonarne. Wnioskowanie takie można oprzeć o wartość wskaźnika telefonizacji mierzonego liczbą abonentów przypadającej na 1000 mieszkańców, który wynosił odpowiednio 176,8 dla terenu całej gminy, 218,4 dla obszaru miasta i 158,9 dla terenów wiejskich.

Tabela 7.14. Abonenci Telekomunikacji Polskiej S.A. na terenie gminy Krobia w latach 1996 - 1999

Rok	Gmina ogółem		Miasto		Wieś	
	1.	2.	1.	2.	1.	2.
1996 r.	1416	108,9	665	170,0	751	82,6
1997 r.	1767	135,5	673	172,0	1094	119,9
1998 r.	2081	159,9	768	197,4	1313	143,9
1999 r.	2307	176,8	858	218,4	1449	158,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1: bezwzględna liczba abonentów,

2: liczba abonentów / 1000 mieszkańców

2. Uwarunkowania rozwoju.

1. Zmniejszająca się liczba dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym.
2. Podnoszenie się warunków nauczania w szkołach i przedszkolach mierzone liczbą dzieci na oddział lub salę do nauczania.
3. Kształtowanie się wskaźników dotyczących warunków mieszkaniowych takich jak: liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie, liczba osób przypadająca na 1 izbę, powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę w m² poniżej średniej wojewódzkiej.
4. Niskie tempo przyrostu nowych zasobów mieszkaniowych.
5. Zadawalający stopień zainwestowania na obszarze gminy w infrastrukturę techniczną taką jak: wodociągi, energetyka, gaz, telefony. Niedostateczne zainwestowanie w system kanalizacji sanitarnej.
6. Dostępność do podstawowych placówek opieki zdrowotnej oraz obiektów kulturalnych, instytucji finansowych i infrastruktury sportowej.

3. Kierunki rozwoju.

1. Poprawa standardu świadczonych usług z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, kultury, sportu i wypoczynku oraz mieszkalnictwa.
2. Rozwój mieszkalnictwa na obszarze gminy poprzez wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych oraz inwestycje w infrastrukturę techniczną.

8. UŻYTKOWANIE I WŁASNOŚĆ GRUNTÓW

8.1. Stan istniejący

Poniższą analizę wykonano w oparciu o dane z ewidencji gruntów z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Gostyniu. Na obszarze gminy Krobia dominują tzw. tereny „otwarte” czyli obszary niezurbanizowane. Udział terenów zurbanizowanych i zabudowanych (do których zaliczono tereny mieszkaniowe, przemysłowe, inne zabudowane, rekreacyjno – wypoczynkowe, komunikacji, użytki kopalne oraz grunty rolne zabudowane) w ogólnej powierzchni gminy wynosił na początku 2004 r. tylko 6,9% (891 ha). Na terenie miasta zurbanizowanych i zabudowanych było 119 ha tj. 17% jego powierzchni miasta, a w wiejskiej części gminy udział zurbanizowanych i zabudowanych terenów wynosił 6,3% (772 ha). Udział terenów zurbanizowanych w ciągu ostatnich trzech lat pozostała na stałym poziomie około 6,9%. W miejskich terenach zainwestowanych największy udział mają grunty rolne zabudowane (42%), tereny komunikacji (39,5%), zurbanizowane tereny niezabudowane (8,4%) i tereny rekreacyjne (2,2%). Na obszarach wiejskich struktura terenów zurbanizowanych i zabudowanych jest zbliżona do struktury w mieście. W wiejskiej części gminy dominują także tereny komunikacji (46,2%), grunty rolne zabudowane (31,4%) tereny zabudowy mieszkaniowej (3,8%) i tereny rekreacyjne (3,8%).

Tereny otwarte, do których zaliczono użytki rolne (z wyłączeniem gruntów rolnych zabudowanych), grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia, grunty pod wodami oraz nieużytki zdominowane są przez użytki rolne (z wyłączeniem gruntów rolnych zabudowanych), które stanowią 93% powierzchni gminy. Największy udział w tzw. terenach „otwartych” mają użytki rolne (z wyłączeniem gruntów rolnych zabudowanych), które na terenie miasta stanowią 83,2% powierzchni, a na terenach wiejskich ich udział wynosi 88,9%. Na obszarze gminy występuje niski udział powierzchni zalesionych oraz zadrzewionych i zakrzaczonych (4,1% powierzchni gminy), co związane jest z wysokimi walorami produkcyjnymi miejscowych gruntów rolnych.

Szczegółową strukturę zagospodarowania terenów za okres 2002-2004 przedstawiono w tabeli 8.1. Analiza porównawcza wykazuje niewielkie zmiany w tej strukturze. Na terenie gminy nie obserwuje się wzrostu powierzchni zabudowy mieszkaniowej, natomiast występuje wyraźne zmniejszanie się powierzchni zurbanizowanych terenów nie zabudowanych, co świadczy o rozwoju budownictwa i powiększeniu w najbliższym czasie powierzchni terenów mieszkaniowych. Wzrasta też powierzchnia gruntów rolnych zabudowanych, co świadczy o rozwoju tzw. „zabudowy zagrodowej”. Zwraca uwagę zupełny brak przyrostu terenów leśnych. Podnoszenie poziomu warunków mieszkaniowych oraz rozwój aktywności gospodarczej wymusi w przyszłości znaczny przyrost terenów zainwestowanych, w szczególności osadniczych.

Struktura władania gruntami zdominowana jest własnością prywatną, w której władaniu znajduje się 68,4% obszaru gminy. Na terytorium miasta 88,3% powierzchni znajduje się w rękach prywatnych, a na obszarach wiejskich udział ten wynosi 67,2%. Składają się na to w głównej mierze indywidualne gospodarstwa rolne, zabudowa mieszkaniowa i przemysłowa oraz grunty rolne zabudowane. Duży udział w strukturze własności posiadają grunty Skarbu Państwa, które stanowią 29,2% powierzchni gminy (bez gruntów będących w użytkowaniu wieczystym). Na obszarze miasta Skarb Państwa dysponuje 34 hektarami, co stanowi 4,8% powierzchni tej jednostki. Na obszarach wiejskich Skarb Państwa dysponuje 31,6% powierzchni tych obszarów, głównie gruntami byłych PGR-ów. W rękach jednostek samorządowych tj. Gminy Krobia i Starostwa Powiatowego w Gostyniu znajduje się zaledwie 0,9% powierzchni gminy. Na terenie miasta Gmina Krobia dysponuje 5,8% powierzchni, a na obszarach wiejskich 0,5%. Grunty powiatów i związków powiatów stanowią zaledwie 0,1% powierzchni gminy. Cały czas obserwuje się zwiększanie udziału gruntów stanowiących własność prywatną, jednocześnie zmniejsza się udział gruntów stanowiących własność spółek prawa handlowego.

Tabela 8.1 Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Krobia w latach 2002-2004 (dane w hektarach – powierzchnia ewidencyjna)

Rok	Pow. ogółem	Tereny zurbanizowane										Tereny otwarte					
		Tereny mieszkaniowe	Tereny przemysłowe	Inne tereny zabudowane	Zurbanizowane tereny niezabudowane	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	Grunty rolne zabudowane	Drogi	Kolej	Użytki koaplnne	Suma	Użytki rolne	Nieużytki	Wody	Lasy	Grunty zadzwone i zakrzewone	Suma
2004	12877	36	3	6	13	39	330	416	43	5	891	11409	25	16	515	11	11976
2004	702	2	3	2	10	5	50	35	12	0	119	584	0	1	0	0	585
2004	12175	34	0	4	3	34	280	381	31	5	772	10825	25	15	515	11	11391
2003	12880	36	3	6	28	39	326	413	42	8	901	11398	26	18	513	11	11966
2003	702	2	3	2	19	4	46	34	11	0	121	577	1	1	1	0	580
2003	12178	34	0	4	9	35	280	379	31	8	780	10821	25	17	512	11	11386
2002	12880	38	0	4	29	40	321	415	42	5	894	11407	26	18	513	11	11975
2002	702	1	0	1	20	4	48	34	11	0	118	582	1	1	1	0	585
2002	12178	37	0	3	9	36	273	381	31	5	776	10825	25	17	512	11	11390

Gmina ogółem

Obszar miejski

Obszar wiejski

Źródło: Starostwo Powiatowe w Gostyniu

Tabela 8.2 Wykaz gruntów według grup rejestrowych na terenie gminy Krobia w latach 2001 –2004
(dane w hektarach).

Grupy rejestrowe	Obszar	2001	2002	2003	2004
Grunty S.P. z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	miasto	38	37	35	34
	wieś	3643	3643	3928	3852
	gmina	3681	3680	3963	3886
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	miasto	6	7	7	7
	wieś	42	42	42	43
	gmina	48	49	49	50
Grunty gmin i zw. międzygminnych z wył.gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	miasto	35	36	34	35
	wieś	329	329	39	57
	gmina	364	365	73	92
Grunty gmin i zw. międzygminnych przekazanych w użytkowanie wieczyste	miasto	7	5	6	6
	wieś	7	8	8	8
	gmina	14	13	14	14
Grunty gminne i in. osób prawnych, których organami założycielskimi są org. gmin	miasto	0	0	0	0
	wieś	0	0	0	0
	gmina	0	0	0	0
Grunty osób fizycznych	miasto	601	605	606	605
	wieś	7403	7306	7585	7627
	gmina	8004	7911	8191	8232
Grunty spółdzielni	miasto	0	0	0	0
	wieś	0	0	1	1
	gmina	0	0	1	1
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	miasto	12	12	13	14
	wieś	13	13	13	14
	gmina	25	25	26	28
Grunty wspólnot gruntowych	miasto	0	0	0	0
	wieś	0	0	0	0
	gmina	0	0	0	0
Grunty powiatów i zw. powiatów z wył. gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	miasto	-	0	0	0
	wieś	-	25	18	17
	gmina	-	25	18	17
Grunty powiatów i zw. powiatów przekazanych w użytkowanie wieczyste	miasto	-	0	0	0
	wieś	-	0	0	0
	gmina	-	0	0	0
Grunty spółek prawa handlowego	miasto	-	0	1	1
	wieś	-	717	544	540
	gmina	-	717	545	541
Powierzchnia ewidencyjna	miasto	702	702	702	702
	wieś	12178	12178	12178	12175
	gmina	12880	12880	12880	12877
Powierzchnia wyrównawcza	miasto	3	3	3	3
	wieś	76	76	79	79
	gmina	79	79	82	82
Powierzchnia geodezyjna	miasto	705	705	705	705
	wieś	12254	12254	12254	12254
	gmina	12959	12959	12959	12959

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gostyniu.

8.2. Uwarunkowania

1. Mała lesistość na terenie gminy i duży udział użytków rolnych.
2. Duży udział gruntów Skarbu Państwa (29,2% powierzchni gminy).
3. Niski udział gruntów stanowiących własność gminy Krobia.

8.3. Kierunki rozwoju

1. Stworzenie warunków do utrzymania wielkoobszarowego charakteru gospodarstw rolnych będących własnością Skarbu Państwa.
2. Preferowana realizacja celów publicznych na terenach stanowiących własność Skarbu Państwa i gminy.

9. SIEĆ OSADNICZA I ŁĄD PRZESTRZENNY

9.1. Stan istniejący

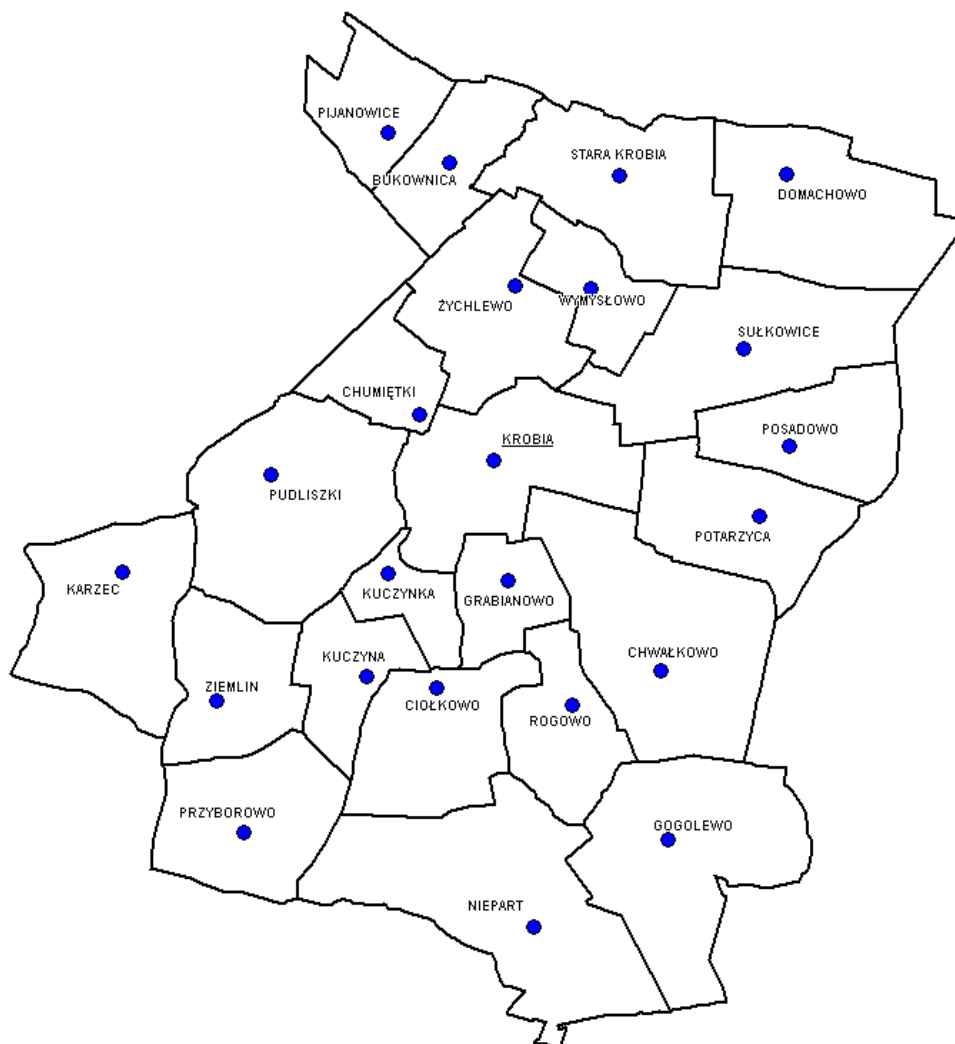
Sieć osadniczą gminy Krobia tworzy miasto Krobia oraz 25 wiejskich jednostek osadniczych (miejscowości), które tworzą 22 sołectwa. Układ osadniczy na terenie gminy Krobia kształtował się w XIII i XIV wieku. Z tego okresu zachowały się ślady 19 wsi należących dzisiaj do gminy Krobia, a prowadzone badania archeologiczne potwierdzają występowanie osad ludzkich na obszarach utworzonych później wsi. Osadnictwo wiejskie gminy Krobia tworzą miejscowości równomiernie rozmieszczone na obszarze całej gminy, o zabudowie typu ulicowego lub owalnicowego. Gęstość sieci osadniczej określa wskaźnik liczby miejscowości przypadających na 100 km², który dla gminy Krobia wyniósł w 2003 roku 20 (miejscowości na 100 km²). W rankingu gmin pod względem gęstości sieci osadniczej mierzonej liczbą miejscowości przypadających na 100 km², w 2003 roku gmina Krobia zajmowała następującą pozycję:

- 105 miejsce wśród 226 gmin województwa wielkopolskiego (średnia dla województwa wielkopolskiego 19,4),
- 43 miejsce wśród miejsko – wiejskich gmin województwa wielkopolskiego (średnia dla gmin miejsko - wiejskich 19,9),
- 6 miejsce na 7 gmin powiatu gostyńskiego (średnia dla powiatu 25,6).

Głównym ośrodkiem sieci osadniczej, będącym jednocześnie siedzibą władz samorządowych jest miasto Krobia. Jednostkę tą zamieszkuje 31% ludności całej gminy. Analizując układ osadniczy gminy przy użyciu tzw. wskaźnika dominacji, który oznacza przewagę wielkości zaludnienia danej miejscowości w stosunku do drugiej pod względem wielkości (miejscowości) należy zauważyć, iż wskaźnik ten wynosi zaledwie 1,7 w odniesieniu dla Krobi i Pudliszek. Tak niski wskaźnik dominacji ośrodka administracyjnego wskazuje pośrednio na przewagę funkcji centralnych w mieście. Druga pod względem wielkości zaludnienia wieś, jaką są Pudliszki stanowi pewien „wyjątek” w strukturze sieci osadniczej gminy; jej dominacja nad następną, co do wielkości

miejscością - Chwałkowo osiąga wartość prawie 3,6 (a więc jest znacznie wyższa niż dominacja miasta Krobia nad Pudliszkami).

Rycina 9.1. Schemat sieci osadniczej gminy Krobia

Wśród 25 jednostek osadniczych wyróżnia się miejscowość Pudliszki, jedyna wieś gminy, którą można zaliczyć do dużych jednostek osadniczych (około 2300 mieszkańców), gdyż skupia 26% całej wiejskiej populacji gminy. Ponadto w gminie znajdują się cztery wsie, które zamieszkuje więcej niż 500 osób (Chwałkowo, Sułkowice, Stara Krobia, Gogolewo). Wymienione powyżej jednostki osadnicze zamieszkuje prawie 26% wiejskiej populacji gminy. Kolejnym elementem układu osadniczego są cztery wsie, liczące 300-499 mieszkańców (Niepart, Domachowo, Żychlewo, Potarzyca) obejmujące niespełna 25,8% populacji obszarów wiejskich. Najwięcej jest małych miejscowości (11) liczących 100-299 mieszkańców, zamieszkałych przez prawie

28,5% (łącznie) mieszkańców wiejskiej części gminy. Dwie najmniejsze wsie (<100 mieszkańców) skupiają łącznie tylko 167 mieszkańców, tj. 1,9% wiejskiej populacji gminy. Trzy jednostki osadnicze tj. Gogolewo – Zygmuntowo, Niepart – Dębina i Niepart – Florynki są jednostkami niezamieszkałymi, a pierwsze dwie są pozostałościami osadnictwa (opuszczonymi). Średnia wielkość wiejskiej jednostki osadniczej wynosi 406 mieszkańców, a nie uwzględniając liczby ludności w Pudliszkach - 315 mieszkańców.

Tabela 9.1. Struktura wielkości wiejskich jednostek osadniczych.

Grupa wielkościowa (liczba mieszkańców)	Liczba jednostek	Łączna liczba ludności	Udział w zaludnieniu gminy (w %)	Średnia wielkość jednostki w grupie
2000 i więcej	1	2326	26,0	2326
500 – 1999	4	2305	25,8	576
300 – 499	4	1686	18,9	421
100 - 299	11	2457	27,5	223
99 i mniej	2	167	1,9	83

Źródło: Urząd Miejski w Krobi

W omawianym okresie 1988-2003 w strukturze wiejskiej sieci osadniczej nie zaszły istotne zmiany. W tym okresie nastąpił wzrost liczby ludności o 1,1%, przy czym w okresie ostatnich pięciu lat (1998 – 2003) nastąpił spadek liczby ludności o 35 osób (0,5%). Na ten niewielki wzrost ludności obszarów wiejskich złożył się przede wszystkim dynamiczny rozwój Pudliszek, które odnotowały w omawianym okresie wzrost zaludnienia o 231 mieszkańców - przyrost o 11%, z czego w latach 1998 – 2003 przybyło zaledwie 8 osób. Najwyższy wzrost ludności zaobserwowano na obszarze Gogolewa – przyrost o 13,6%. Na obszarze wiejskim gminy oprócz ww. jednostek osadniczych, jeszcze cztery wsie tj. Chumiętki (7,5%), Posadowo (7,0%), Grabianowo (6,5%) i Stara Krobia (5,0%) odnotowały przyrost ludności powyżej 5%. Znaczny spadek zaludnienia odnotowano we wsi Rogowo (spadek o 33,6%), Przyborowo (spadek o 17,8%) i Potarzyca (spadek o 8,4%). W pozostałych miejscowościach zarejestrowano albo niewielki przyrost lub mało znaczący spadek zaludnienia. Tylko sześć

jednostek osadniczych tj. Chwałkowo, Kuczynka, Niepart, Potarzyca, Rogowo, Żychlewo charakteryzuje się spadkiem liczby ludności zarówno w okresie 1988 – 2003 jak i w latach 1998 – 2003. Można, więc te układy osadnicze uznać za względnie ustabilizowane.

Tabela 9.2. Rozwój liczby ludności na terenie gminy Krobia według jednostek osadniczych w 1988 r., 1998 r. i 2003 r.

Lp.	Nazwa jednostki osadniczej	Liczba ludności			Zmiany w okresie	
		1988	1998	2003	1988-2003	1998-2003
1.	Krobia - miasto	3743	3963	4063	320	100
2.	Bukownica	146	151	153	7	2
3.	Chumiętki	266	270	286	20	16
4.	Chwałkowo	659	665	652	-7	-13
5.	Ciołkowo	282	283	282	0	-1
6.	Domachowo	466	455	474	8	19
7.	Gogolewo	457	521	519	62	-2
8.	Grabianowo	77	79	82	5	3
9.	Karzec	b.d.	223	221	b.d.	-2
10.	Kuczyna	289	306	292	3	-14
11.	Kuczynka	86	90	85	-1	-5
12.	Niepart	514	530	496	-18	-34
13.	Pijanowice	162	152	162	0	10
14.	Posadowo	256	266	274	18	8
15.	Potarzyca	332	317	304	-28	-13
16.	Przyborowo	179	140	147	-32	7
17.	Pudliszki	2095	2318	2326	231	8
18.	Rogowo	375	258	249	-126	-9
19.	Stara Krobia	499	526	524	+23	-2
20.	Sułkowice	600	616	610	10	-6
21.	Wymysłowo	169	165	167	-2	2
22.	Ziemlin	230	222	224	-6	2
23.	Żychlewo	439	417	412	-27	-5
Gmina razem		8845	8976	8941	96	-35
Miasto i gmina razem		12588	12939	13004	416	65

Źródło: Urząd Miejski w Krobi

Analizując sieć osadniczą pod względem funkcjonalnym należy wyróżnić cztery typy jednostek osadniczych, a mianowicie:

- a) jednostkę o charakterze mieszkaniowo – usługowo – produkcyjnym, do których należy zaliczyć: miasto Krobia,
- b) jednostkę o charakterze mieszkaniowo – usługowo – produkcyjno – rolniczym, do których należy zaliczyć: Pudliszki,
- c) jednostki o charakterze usługowo – rolniczym, do których należy zaliczyć: Domachowo, Gogolewo, Niepart, Starą Krobię, Żychlewo,
- d) jednostki o charakterze rolniczym, do których należy zaliczyć pozostałe jednostki osadnicze gminy Krobia.

Istotnym elementem kształtującym ład przestrzenny zrówna na terenie całej gminy jak również w poszczególnych jednostkach osadniczych jest sposób zagospodarowania przestrzeni w jej jednostkach osadniczych. Poszczególne jednostki osadnicze oraz ich sposób zagospodarowania został omówiony poniżej.

Bukownica – wieś położona w północno – zachodniej części gminy (w odległości około 7 km od centrum miasta Krobia) w strefie krawędziowej Pradoliny Żerkowsko - Rydzińskiej, w otoczeniu pól. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1398 roku. Bukownica jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. Na terenie jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrowka”. W ewidencji służby ochrony zabytków znajdują się zespoły mieszkalne i gospodarcze z przełomu XIX/XX wieku. Wśród istniejącej zabudowy gospodarczej dominuje budownictwo murowane, ale występuje również obiekty szachulcowe i drewniane. Na terenie wsi znajduje tylko się jeden obiekt handlowy.

Chumiętki – wieś położona w zachodniej części gminy (w odległości około 2 km od centrum miasta Krobia) w strefie krawędziowej Pradoliny Żerkowsko -

Rydzińskiej, w otoczeniu pól i łąk Rowu Krobskiego (po południowej stronie wsi). Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1294 roku. Chumiętki są wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Na terenie wsi w jej centralnej części znajduje się Dom Pomocy Społecznej (budynek o charakterze wielorodzinnym) wraz z parkiem krajobrazowym stanowiącym pozostałość zespołu folwarczno-pałacowego. Na obszarze wsi występuje zabudowa o układzie ulicówki, powstałej z przekształcenia wsi folwarcznej na przełomie XIX/XX wieku. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. Na terenie jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. W ewidencji służby ochrony zabytków znajdują się pozostałości zespołu pałacowo – folwarcznego (obejmujące pałac i park krajobrazowy) oraz budynki mieszkalne z początku XX wieku.

Chwałkowo – wieś położona we wschodniej części gminy (w odległości około 5 km od centrum miasta Krobia). Chwałkowo jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Na terenie wsi w jej centralnej części znajduje się Dom Dziecka – budynek pałacowy wraz z parkiem krajobrazowym oraz zabudowania folwarczne. Po zachodniej stronie zespołu pałacowo – folwarcznego położony jest kościół parafialny p.w. Św. Trójcy z II połowy XIX wieku oraz dom opieki społecznej wraz z parkiem. W północnej części wsi (koło domu opieki społecznej) znajdują się obiekty budowlane zabudowy wielorodzinnej oraz zabudowania dawnych zakładów obsługi mechanicznej (obecnie zakład produkcyjny). Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie wielodrożnicy, powstałej z przekształcenia wsi folwarcznej na początku XX wieku. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami, z kalenicą równoległą do drogi. Na obszarze jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. Ważnymi elementami kształtującymi ład przestrzenny na terenie wsi są występujące tutaj tereny zielone w formie: zespołu pałacowo – parkowy i kościelno – cmentarnego oraz łąki występując wzdłuż rzeczki Samica. W ewidencji służby ochrony zabytków znajdują się zespół

pałacowo – folwarczny (obejmujące pałac i park krajobrazowy), zespół kościelno - cmentarny, zespół folwarczny – wpisane do rejestru zabytków oraz szkoła i cztery budynki mieszkalne z początku XX wieku. Na terenie wsi znajdują się obiekty usług handlu, usług oświaty, zdrowia oraz sportu i rekreacji, a także dworzec kolejowy.

Ciołkowo – wieś położona w centralnej części gminy (w odległości około 5 km od centrum miasta Krobia). Ciołkowo jest wsią folwarczną. Głównym elementem kształtującym przestrzeń na obszarze wsi jest zespół dworsko - folwarczny pochodzący z przełomu XIX/XX wieku. Oprócz obiektów zespołu dworsko – parkowego na terenie wsi znajdują się głównie wielorodzinne budynki mieszkalne dwukondygnacyjne (po PGR-owskie bloki). Ponadto znajduje się przedszkole (znajdujące się w ewidencji służby ochrony zabytków) i plac sportowy. Ważnymi elementami kształtującymi krajobraz Ciołkowa są zabudowania dworsko – folwarczne oraz także łąki występujące wzdłuż rzeczki Samica i liczne zadrzewienia śródpolne.

Domachowo – wieś położona w północnej części gminy (w odległości około 6,5 km od centrum miasta Krobia) w otoczeniu terenów upraw polowych. Domachowo jest wsią o charakterze rolniczo - usługowym z dominującą skupioną zabudową zagrodową. Na terenie wsi w jej zachodniej części znajduje zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Michała Archaniola z 1568 r. (wpisany do rejestru zabytków) oraz zespół dworsko - folwarczny. W obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie okólnicy z centralnie położonym stawem. Wśród zabudowy mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami, z kalenicą równoległą do drogi. W obszarze jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”, natomiast praktycznie nie występuje zabudowa wielorodzinna. Spośród istniejącej zabudowie gospodarczej dominuje budownictwo murowane, ale występują również obiekty szachulcowe i drewniane. Ważnymi elementami kształtującymi ład przestrzenny na terenie wsi są występujące tutaj tereny zielone w formie zespołu kościelno – cmentarnego oraz bardzo dobrze zachowany układ wsi w formie okólnicy.

W ewidencji służby ochrony zabytków znajdują się zabudowania zespołu kościoła parafialnego, pozostałości folwarku proboszczowskiego, zespół dworsko - folwarczny oraz liczne budynki mieszkalne i gospodarcze z przełomu XIX/XX wieku. Na terenie wsi znajdują się także obiekty usług handlu i oświaty. W zachodniej części Domachowa występuje dominanta przestrzenna w formie wieży przekaźnikowej telefonii komórkowej.

Gogolewo – wieś położona w południowo – wschodniej części gminy (w odległości około 12 km od centrum miasta Krobia), wśród pól, łąk i pastwisk znajdujących się w dolince rzeczki Dąbroczna. Gogolewo jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1240 roku. Na terenie wsi po południowo – wschodniej stronie drogi Gogolewo – Niepart znajduje się zespół pałacowy folwarczny z parkiem krajobrazowym. Zabudowania tworzące ten obiekt skupione są w trzech grupach obiektów: zespół pałacowo - parkowy, podwórze folwarczne – wschodnie oraz podwórze folwarczne południowo - zachodnie (oddzielone od pozostałych grup obiektów parkiem dworskim i łąkami. Przy południowo – zachodnim podwórzu folwarcznym znajdują się obiekty budownictwa wielorodzinnego (po PGR-owskie bloki). Stan techniczny południowo – zachodniego podwórza jak i zabudowy wielorodzinnej (znajdujące się na „otwartej” przestrzeni) negatywnie wpływa na estetykę całej wsi. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie wielodrożnicy (szczególnie po zachodniej stronie drogi Gogolewo – Niepart), powstałej z przekształcenia wsi folwarcznej. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami, z kalenicą równoległą do drogi. Na terenie jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. Ważnym elementem kształtującymi ład przestrzenny, jednocześnie posiadający wysokie walory estetyczne jest zespół pałacowo – parkowy (siedziba stadniny koni w Pępowie). W ewidencji służby ochrony zabytków znajduje się zespół pałacowo – folwarczny (obejmujący pałac i park krajobrazowy) oraz budynek szkoły i liczne

budynki mieszkalne z przełomu XIX/XX wieku. Na terenie wsi znajdują się obiekty usług handlu, usług oświaty, kultury, zdrowia oraz sportu i rekreacji.

Gogolewo – Zygmuntowo przysiółek położony w południowo – wschodniej części gminy (w odległości około 12,5 km od centrum miasta Krobia), wśród pól, łąk i pastwisk znajdujących się w dolince rzeczki Dąbroczna. W chwili obecnej Zygmuntowo jest niezamieszkałą i niezagospodarowaną pozostałością najprawdopodobniej zabudowań folwarcznych.

Grabinowo – wieś położona w centralnej części gminy (w odległości około 3,5 km od centrum miasta Krobia) przy linii kolejowej relacji Leszno – Krotoszyn, w otoczeniu pól oraz łąk. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1510 roku. Grabinowo jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie wielodroźnicy, powstałej z przekształcenia ulicówki w XX wieku. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. Na obszarze jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. W ewidencji służby ochrony zabytków znajduje się dworzec kolejowy z początku XX wieku oraz budynki mieszkalne i gospodarcze z przełomu XIX/XX wieku.

Karzec – wieś położona w południowo – zachodniej części gminy (w odległości około 6 km od centrum miasta Krobia) w strefie krawędziowej doliny Rowu Polskiego, wśród pól, łąk i pastwisk. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1282 roku. W zachodniej części wsi położone są zabudowania gospodarstwa rolnego o charakterze folwarcznym z końca XIX wieku (teren dawnego PGR-u). Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie ulicówki. Wśród zabudowań mieszkaniowych dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami. Na terenie jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. W ewidencji służby ochrony zabytków znajdują się zabudowania zespołu folwarcznego oraz trzy budynki mieszkalne z początku XX wieku.

W odległości około 500 m. od ścisłej zabudowy wsi znajdują się zabudowania zakładu produkcyjnego (tartaku drewna) i gospodarstwa rolnego (fermy bydła). Na obszarze wsi znajduje się jeden obiekt handlowy oraz dworzec kolejowy.

Krobia – miasto położone w centralnej części gminy, będące jednocześnie siedzibą władz samorządowych. Krobia otrzymała prawa miejskie w roku 1285 roku, a pierwsze udokumentowane wzmianki o niej pochodzą z 1136 roku. Układ urbanistyczny miasta związany jest z utworzeniem podgrodzia pomiędzy grodem kasztelańskim a romańskim kościołem św. Idziego w osadzie Kościelna Wieś (XI/XII wiek). Ośrodkiem podgrodzia była droga, wokół której rozwijała się osada targowa, a w dalszej kolejności miasto. Rozplanowanie Krobi było aktem jednorazowym i dokonano go przed 1232 rokiem. Centrum grodu stanowił plac kwadratowego rynku (na którym odbywały się targi), z którego wychodziły ulice pod kątem prostym. Miasto było otoczone murami i fosą, a wstęp do miasta ograniczały cztery bramy: poznańska, kaliska, wrocławska i poniecka. Rozbudowa miasta następowała na działkach prostopadłych do rynku w kierunku obwarowań. Historyczny układ lokacyjny miasta jest wyraźnie widoczny w dzisiejszym układzie urbanistycznym miasta (w centrum). W strukturze przestrzennej wyraźnie wyróżnia się jednostka centralna obejmująca swym zasięgiem zabudowę w kwartale ulic: Św. Ducha, Wały, wzdłuż Pałacu Ślubów, Św. Idziego, Sobieskiego, Mickiewicza i wzdłuż terenu kościoła i parku. W jednostce tej występują usługi administracji, handlu itp. wraz z zabudową mieszkaniową. W obrębie tej jednostki położone są najcenniejsze obiekty architektoniczne miasta, będące jednocześnie dominantami przestrzennymi np. kościół p. w. Św. Ducha, kościół p. w. Św. Mikołaja, kaplica p.w. Św. Idziego oraz ratusz. W omówionym obszarze dominuje zabudowa średniej wielkości i wysoka typu kamienicznego oraz jednorodzinnego, zwarta i przylegająca do siebie, o dachach dwuspadowych. Założenia urbanistyczne miasta podlegają ścisłej ochronie i zostały wpisane do rejestru zabytków. Jednostka obejmująca centrum miasta w istotny sposób wpływa na kształtowanie ładu przestrzennego Krobi. W strukturze przestrzennej miasta wyraźnie zarysowuje się układ zabudowy promienisto - koncentryczny (wyznaczony głównymi ciągami

komunikacyjnymi) dzielący przestrzeń osadniczą miasta na „otwarte” sektory, w których dominuje niska zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana wzdłuż głównych ulic. Na obszarze miasta występuje również kwartał zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w układzie szachownicowym pomiędzy ulicami Grunwaldzką, Odrodzenia i Powstańców Wielkopolskich. Występująca tam zabudowa mieszkaniowa lokalizowana jest w układzie wolnostojącym i bliźniaczym. Budynki tam położone są niskie (jednopiętrowe) z dachami płaskimi. Na terenie miasta występuje również zabudowa wielorodzinna w rejonie ulic Grunwaldzkiej, Powstańców Wielkopolskich i Harcerskiej. W Krobi występują również tereny przestrzeni publicznej (Rynek i targowisko) i tereny zielone (w formie parków, obiektów sportowych i cmentarzy) wpływające na kształtowanie ładu przestrzennego. Zlokalizowane w mieście obiekty produkcyjne, duże obiekty handlowo – usługowe charakteryzujące się większą uciążliwością dla otoczenia występują w formie skupionej (np. pomiędzy ulicą Poniecką i Ogrodową) lub też w znacznym oddaleniu od skupionej zabudowy mieszkaniowej (rejon stacji paliw ORLEN). Istotnym elementem wpływającym na kształtowanie się ładu przestrzennego jest w chwili obecnej linia kolejowa Leszno – Krotoszyn (w południowej części miasta) oraz planowana obwodnica miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 434 (po torze nieczynnej linii kolejowej Krobia – Gostyń). Miasto Krobia jest jednostką osadniczą o bardzo bogatej historii, o czym świadczą zlokalizowane na jej terenie obiekty architektoniczne, które znajdują się w ewidencji służby ochrony zabytków.

Kuczyna – wieś położona w centralnej części gminy (w odległości około 4 km od centrum miasta Krobia). Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1388 roku. Kuczyna jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie wielodrożnicy, powstałej w skutek przekształcenia wsi folwarcznej. Zabudowania wsi rozdzielone są łąkami znajdującymi w dolinie rzeczki Samica. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. Na terenie jednostki

osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. W południowej części wsi występują także zabudowania mieszkalne typu czworak. W ewidencji służby ochrony zabytków znajduje się zespół folwarczny z końca XIX wieku, położony w centralnej części wsi. Na obszarze wsi znajduje się jeden obiekt handlowy oraz szkoła.

Kuczynka – wieś położona w centralnej części gminy (w odległości około 2,8 km od centrum miasta Krobia) przy linii kolejowej relacji Leszno – Krotoszyn, w otoczeniu pól oraz łąk. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1580 roku. Kuczynka jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie ulicówki. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. W obszarze jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. W ewidencji służby ochrony zabytków znajduje się zespół folwarczny z końca XIX wieku. Istotnymi elementami wpływającymi na ład przestrzenny wsi są obiekty magazynowo – składowe (w północno – wschodniej części wsi) oraz ujęcie wody pitnej.

Niepart – wieś położona w południowej części gminy (w odległości około 9,5 km od centrum miasta Krobia) wśród pól oraz łąk i pastwisk znajdujących się w dolince rzeczki Dąbroczna. Niepart jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową (szczególnie w części południowej i północnej wsi). W centralnej części wsi znajduje się zabytkowy zespół kościelno – cmentarny z początku XX wieku oraz zespół dworsko – folwarczny (we wschodniej części jednostki osadniczej) na obszarze, którego znajdują się ruiny gotyckiego zamku. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie wielodrożnicy powstałej z przekształcenia wsi folwarcznej. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami, z kalenicą równoległą do drogi. W obszarze jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. W centralnej części wsi (przy skrzyżowaniu głównych linii komunikacyjnych) znajduje się zabudowania wielorodzinna trzy kondygnacyjna.

Ważnym elementem kształtującym ład przestrzenny na terenie miejscowości, (jednocześnie posiadający wysokie walory estetyczne) jest zespół kościelno - cmentarny. W ewidencji służby ochrony zabytków znajduje się zespół pałacowo – folwarczny (obejmujące pałac i park krajobrazowy) oraz budynek szkoły, poczty, gościniec i liczne budynki mieszkalne z końca XIX wieku. Na terenie wsi znajdują się obiekty usług handlu, usług oświaty oraz sportu i rekreacji.

Niepart – Dębina pozostałości przysiółka położonego w południowej części gminy (w odległości około 9,0 km od centrum miasta Krobia) wśród pól i w otoczeniu lasu. W chwili obecnej Dębina jest niezamieszkałą i niezagospodarowaną pozostałością zabudowań folwarcznych.

Niepart – Florynki przysiółek położony w południowej części gminy (w odległości około 9,0 km od centrum miasta Krobia) wśród pól i lasów. Florynki są przysiółkiem folwarcznym, na terenie którego znajduje się zespół folwarczny składający się z zabudowań gospodarczych z drugiej połowy XIX wieku (będący w ewidencji służby ochrony zabytków) oraz ujęcie wody pitnej.

Pijanowice – wieś położona w północno – zachodniej części gminy (w odległości około 8 km od centrum miasta Krobia) w strefie krawędziowej Pradoliny Żerkowsko - Rydyńskiej, w otoczeniu pól. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1310 roku. Bukownica jest wsią folwarczną. Głównym elementem kształtującym przestrzeń na obszarze wsi jest zespół pałacowo - parkowo - folwarczny (wpisany do rejestru zabytków) pochodzący z początku XX wieku. Oprócz obiektów zespołu pałacowo – parkowego na terenie wsi znajdują się zabudowania rolnicze oraz dwa wielorodzinne budynki mieszkalne dwukondygnacyjne (po PGR-owskie bloki). Elementami negatywnie wpływającymi na estetykę wizualną wsi oraz krajobraz wsi są zabudowania wielorodzinne oraz stan techniczny i sposób zagospodarowania zespołu pałacowo – parkowego.

Posadowo – wieś położona w północno – wschodniej części gminy (w odległości około 6 km od centrum miasta Krobia) w otoczeniu pól. Posadowo jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Pierwsze

udokumentowane wzmianki pochodzą z 1440 roku. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie wielodrożnicy, powstałej z ulicówki w wyniku rozwoju budownictwa wzdłuż głównych dróg. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. Na terenie jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. W ewidencji służby ochrony zabytków znajduje się szkoła oraz zespół zagrody jak również liczne budynki mieszkalne z pierwszego ćwierćwiecza XX wieku. Wśród istniejącej zabudowie gospodarczej dominuje budownictwo murowane, ale występuje również obiekty szachulcowe i drewniane.

Potarzyca – wieś położona we wschodniej części gminy (w odległości około 4,5 km od centrum miasta Krobia) w otoczeniu pól. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1510 roku. Potarzyca jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Na terenie wsi w jej centralnej części znajdują się pozostałości zespołu dworsko – folwarcznego z przełomu XIX/XX wieku wraz z parkiem krajobrazowym znajdujące się w ewidencji służby ochrony zabytków. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie ulicówki. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. Na terenie jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. Na terenie wsi znajdują się obiekty usług handlu, usług oświaty oraz sportu i rekreacji.

Przyborowo – wieś położona w południowo – zachodniej części gminy (w odległości około 7,5 km od centrum miasta Krobia) w otoczeniu pól i łąk. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1310 roku. Przyborowo jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Na terenie wsi znajduje się zespół dworsko – folwarcznego z przełomu XIX/XX wieku. W obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie ulicówki, powstałej w wyniku rozwoju wsi folwarcznej. W ewidencji służby ochrony zabytków znajduje się zespół dworsko - folwarczny oraz zespół zagrody, jak również dwa budynki mieszkalne z początku XX wieku. Na terenie wsi znajdują

się obiekty jeden usług handlu oraz plac sportowy. Elementem negatywnie wpływającym na estetykę wizualną wsi oraz krajobraz wsi jest stan techniczny i sposób zagospodarowania zespołu pałacowo – parkowego.

Pudliszki – wieś położona w zachodniej części gminy (w odległości około 4 km od centrum miasta Krobia) w strefie krawędziowej doliny Rowu Polskiego, wśród pól, łąk i pastwisk. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1394 roku. Pudliszki są wsią o charakterze usługowo – produkcyjno – rolniczym z dominującą zabudową mieszkaniową. W centralnej części wsi znajduje się zabytkowy zespół pałacowo – parkowy (z przełomu XIX/XX wieku), pozostałości zabudowań folwarcznych (z początku XX wieku), zakład przetwórstwa owocowo – warzywnego „Pudliszki S.A.” (założony w 1920 roku) oraz liczne punkty o charakterze usługowym. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie wielodrożnicy powstałej z przekształcenia wsi folwarcznej. Na terenie wsi występuje kilka rodzajów zabudowy m. in. mieszkaniowa jednorodzinna, mieszkaniowa wielorodzinna, produkcji rolnej, usługowa oraz produkcyjna. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna znajduje się w południowo – zachodniej części wsi i obejmuje obszar ograniczony przebiegiem ulic: Leszczyńska, Szkolna i Poniecka. W kwartale tym dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami, z kalenicą równoległą do drogi (występują też obiekty typu „piętrówka”). Z kolei zabudowania wielorodzinna występuje trzech częściach wsi: wschodniej (skrzyżowanie ulicy Krobskiej i Wjazdowej), zachodniej (przy ul. Ponieckiej i Szkolnej) oraz w części północnej (ulica Fabryczna). Wysokość zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wynosi maksymalnie: 4 kondygnacje przy ulicy Szkolnej i 3 kondygnacje na ulicy Ponieckiej, Krobskiej i Fabrycznej. Natomiast zabudowa zagrodowa (produkcji rolnej) skupiona jest wzdłuż ulicy Wjazdowej i północnego odcinka ulicy Fabrycznej. W zabudowie tej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami, z kalenicą równoległą do drogi (występują też obiekty typu „piętrówka”). Ważnym elementem kształtującym ład przestrzenny na terenie miejscowości jest przestrzeń publiczna obejmująca zespół pałacowo – folwarczny oraz liczne obiekty usługowe, w tym

kościół parafialny oraz tereny zielone w formie ogródków działkowych (wschodnia część wsi) i sadów (północno wschodnia część wsi). Na terenie wsi występują dwie dominanty przestrzenne w formie Kościoła i komina zlokalizowanego na terenie zakładu Pudliszki S.A. Na terenie Pudliszek ponadto znajduje się ujęcie wody (w części północnej) oraz teren cegielni wraz z eksploatowanymi złożami ilów płoceńskich (w części południowo – wschodniej).

Rogowo – wieś położona w południowej części gminy (w odległości około 6 km od centrum miasta Krobia), wśród pól, łąk i pastwisk oraz lasów położonych na południe od miejscowości. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1408 roku. Rogowo jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. Na obszarze jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. Na terenie wsi znajduje się zespół dworsko – folwarczny z XIX wieku obszarze parkiem krajobrazowym. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie ulicówki, powstałej w wyniku rozwoju wsi folwarcznej. W ewidencji służby ochrony zabytków znajduje się zespół dworsko - folwarczny oraz budynek mieszkalny i gospodarczy z przełomu XIX/XX wieku.

Stara Krobia – wieś położona w północnej części gminy (w odległości około 5,8 km od centrum miasta Krobia) w strefie krawędziowej Pradoliny Żerkowsko - Rydzyńskiej, w otoczeniu pól. Stara Krobia jest wsią o charakterze rolniczo – usługowym z dominującą zabudową zagrodową. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z XV wieku, jednak wiadomo, że osada ta istniała już dużo wcześniej i pełniła rolę ośrodka targowego. Na obszarze Starej Krobi występuje zabudowa o układzie okolnicy. Tylko część zabudowań (położonych wzdłuż drogi do Domachowa) zlokalizowana jest w układzie rzędówki. Na terenie wsi bardzo dobrze zachował się jej lokacyjny układ, do którego nawiązuje nowe budownictwo. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi.

Na obszarze jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. W zachodniej części wsi (wzdłuż drogi do Domachowa) dominuje nowa zabudowa niska typu „piętrówka” z płaskimi dachami. W ewidencji służby ochrony zabytków znajdują się liczne budynki mieszkalne i inwentarskie z przełomu XIX/XX wieku. Na terenie wsi znajdują się obiekty usługowe m. in. handlu i oświaty.

Sułkowice – wieś położona w północno – wschodniej części gminy (w odległości około 4,8 km od centrum miasta Krobia) w otoczeniu pól. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1307 roku. Sułkowice są wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie okolnicy. Tylko część zabudowań (położonych wzdłuż drogi do Ludwinowa) zlokalizowana jest w układzie rzędówki. Na terenie wsi bardzo dobrze zachował się jej lokacyjny układ. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. W obszarze jednostki osadniczej położone są także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. W zachodniej części wsi (wzdłuż drogi do Ludwinowa) dominuje nowa zabudowa niska typu „piętrówka” z płaskimi dachami. W ewidencji służby ochrony zabytków znajdują się liczne budynki mieszkalne i zespoły zagród z przełomu XIX/XX wieku. Na terenie wsi znajdują się obiekty usługowe m. in. handlu i oświaty. Wśród istniejącej zabudowie gospodarczej dominuje budownictwo murowane, ale występuje również obiekty szachulcowe i drewniane.

Wymysłowo – wieś położona w północnej części gminy (w odległości około 3,8 km od centrum miasta Krobia) w strefie krawędziowej Pradoliny Żerkowsko - Rydzyńskiej, w otoczeniu pól. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1824 roku. Wymysłowo jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. Na obszarze jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. Na obszarze jednostki osadniczej występuje

zabudowa o układzie ulicówki. W ewidencji służby ochrony zabytków znajdują się liczne budynki mieszkalne i zespoły zagród z początku XX wieku.

Ziemlin – wieś położona w południowo – zachodniej części gminy (w odległości około 6,5 km od centrum miasta Krobia) w otoczeniu pól i łąk. Przez wieś przepływa rzeczka Samica. Ciołkowo jest wsią folwarczną. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1388 roku. Ziemlin jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi. Na terenie jednostki osadniczej występują także obiekty jednopiętrowe z płaskim dachem typu „piętrówka”. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie wielodrożnicy, powstałej w wyniku przekształcenia wsi folwarcznej. Głównym elementem kształtującym przestrzeń na obszarze wsi jest zespół folwarczny pochodzący z końca XIX wieku. Na obszarze wsi znajduje się ponadto przedszkole (zawarte w ewidencji służby ochrony zabytków) i plac sportowy. Ważnymi elementami kształtującymi krajobraz Ziemiańska są łąki występujące wzdłuż rzeczki Samica i liczne zadrzewienia śródpolne.

Żychlewo – wieś położona w północnej części gminy (w odległości około 2,8 km od centrum miasta Krobia) w strefie krawędziowej Pradoliny Żerkowsko - Rydzyskiej w otoczeniu pól. Pierwsze udokumentowane wzmianki pochodzą z 1426 roku. Żychlewo jest wsią o charakterze rolniczym z dominującą zabudową zagrodową. Na obszarze jednostki osadniczej występuje zabudowa o układzie wielodrożnicy, z wyraźnie zarysowanym układem okolic w centralnej części wsi. Zabudowa wsi jest zwarta, tylko część zabudowań położonych wzdłuż drogi Gostynia i Wymysłowa zlokalizowana jest w układzie rzędówki i charakteryzuje się zabudową rozproszoną. Na terenie wsi bardzo dobrze zachował się jej lokacyjny układ. W zabudowie mieszkaniowej dominują tradycyjne domy jednokondygnacyjne ze spadzistymi dachami i kalenicą równoległą do drogi, duży udział jest też obiektów jednopiętrowych z płaskim dachem typu „piętrówka”. W ewidencji służby ochrony zabytków znajdują się liczne budynki mieszkalne i zespoły zagród oraz szkoła z przełomu XIX/XX

wieku. Na terenie wsi znajdują się obiekty usługowe m. in. handlu i oświaty. Wśród istniejącej zabudowie gospodarczej dominuje budownictwo murowane, ale występuje również obiekty szachulcowe i gliniane.

9.2. Uwarunkowania rozwoju

1. Względnie gęsta i równomiernie rozmieszczona wiejska sieć osadnicza gminy, z przewagą osadnictwa skupionego.
2. Mało wyraźna dominacja miejskiego ośrodka centralnego gminy.
3. Skupienie funkcji centralnych i usługowych w mieście Krobia, oraz funkcji usługowo – produkcyjnych w Pudliszkach, Domachowie, Gogolewie, Nieparcie, Starej Krobi, Żychlewie.
4. Zdecydowana przewaga funkcji rolniczych w miejscowościach wiejskich gminy.

9.3. Kierunki rozwoju

1. Utrzymać dotychczasową strukturę sieci osadniczej gminy.
2. Należy dążyć do wzmocnienia dominacji miasta nad pozostałymi jednostkami osadniczymi gminy, jako ośrodka usługowo - mieszkalnego.
3. Zakłada się niedopuszczanie do rozproszenia osadnictwa w wiejskiej części gminy.
4. Wyznaczyć tereny zielone oraz przestrzeni publicznej w dużych jednostkach osadniczych, a szczególnie na obszarze miasta mając na uwadze poprawę ładu przestrzennego na terenie gminy.

10. KOMUNIKACJA

10.1. Stan istniejący

10.1.1. System powiązań zewnętrznych i wewnętrznych

System połączeń komunikacyjnych na obszarze gminy Krobia tworzą drogi:

1. droga wojewódzka nr 434 Łubowo – Śrem – Gostyń – Krobia – Rawicz ,
2. drogi powiatowe:
  - 21210 Poniec – Kawcze – Krobia (6,71 km)
  - 21254 Rokosowo – Pudliszki (1,62 km)
  - 21255 Żytowiecko – Karzec (1,17 km)
  - 21256 Karzec – Szurkowo – Zakrzewo (2,56 km)
  - 21402 Krobia – Pępowo – Kobylin (3,14 km)
  - 21417 Stara Krobia – Sikorzyn – Aleksandrowo (0,95 km)
  - 21418 Poraj – Sikorzyn – Bukownica (0,65 km)
  - 21419 Rębowo – Domachowo (1,51 km)
  - 21420 Stara Krobia – Bukownica – Żytowiecko (4,61 km)
  - 21421 Krobia – Żytowiecko – Łęka Mała (2,09 km)
  - 21422 Kuczynka – Pudliszki (2,3 km)
  - 21423 Krobia – Domachowo – Bodzewko (5,62 km)
  - 21425 Potarzyca – Domachowo – Krajewice (6,13 km)
  - 21426 Stara Krobia – Jasiewo (3,23 km)
  - 21427 Żychlewo – Żychlewo Wieś (1,80 km)
  - 21428 Ludwinowo – Sułkowice – Żychlewo (4,4 km)
  - 21464 Raszewy – Skoraszewice Krobia (4,62 km)
  - 21467 Kuczyna – Chwałkowo – Gogolewo (6,3 km)
  - 21468 Chwałkowo – Potarzyca (3,08 km)
  - 21469 Skoraszewice – Gogolewo – Niepart (4,7 km)
  - 21470 Oczkowice – Niepart – Dębina (6,02 km)
  - 21475 Ciołkowo – Przyborowo – Sarbinowo (3,19 km)
  - 21489 Krobia – Niepart – Miejska Górka (7,2 km)

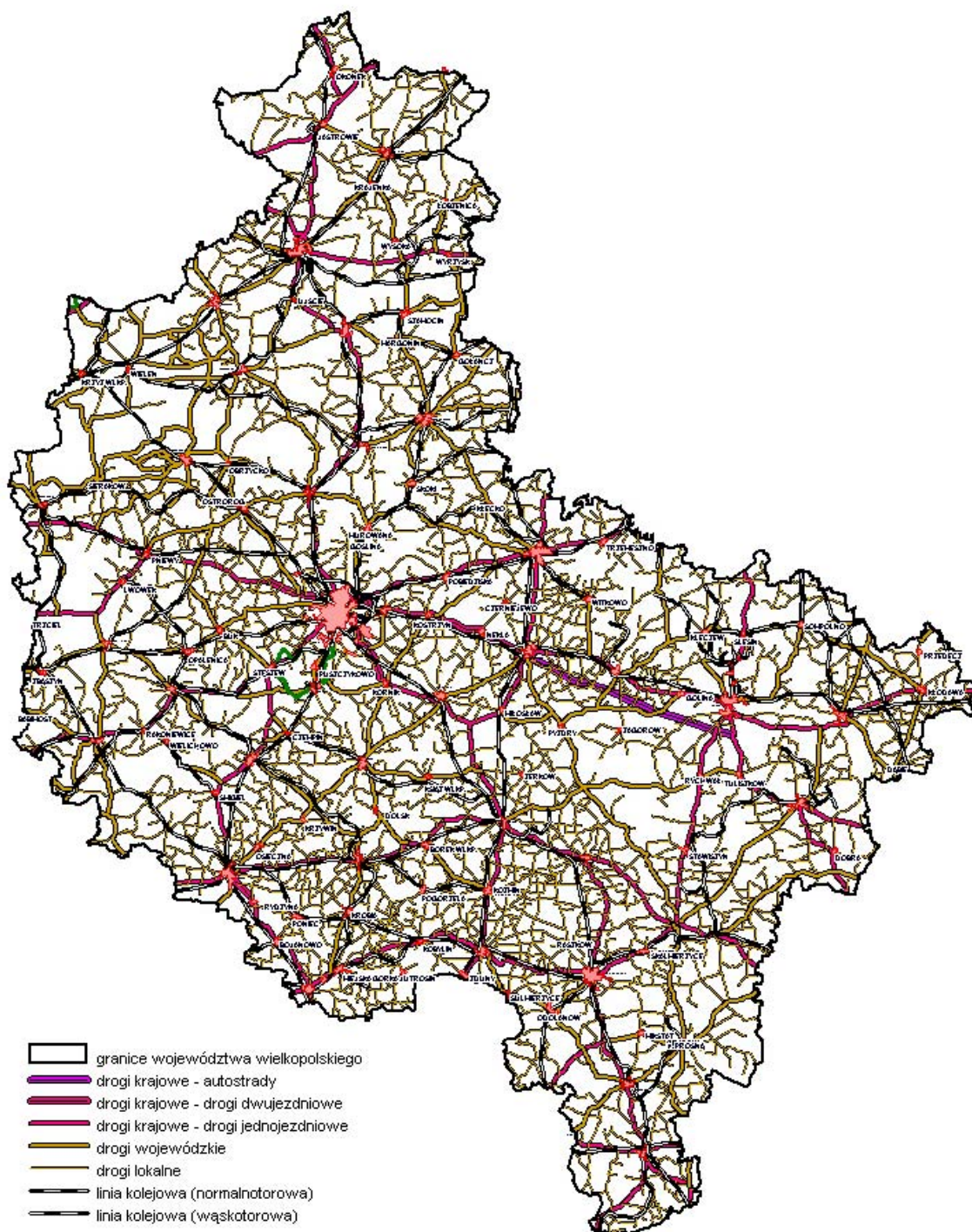
- 21210 ul. Poniecka (0,994 km)
- 21402 ul. Kobylińska (2,388 km)
- 21421 ul. Mickiewicza (1,048 km)
- 21423 ul. Domachowska (0,900 km)
- 21489 ul. Jutrosińska (0,145 km)
- 21489 ul. Miejsko – Górecka (1,296 km)
- 21464 ul. Jutrosińska (2,430 km)
- ul. Grunwaldzka (0,600 km)
- ul. Rynek (0,200 km)

3. drogi gminne:

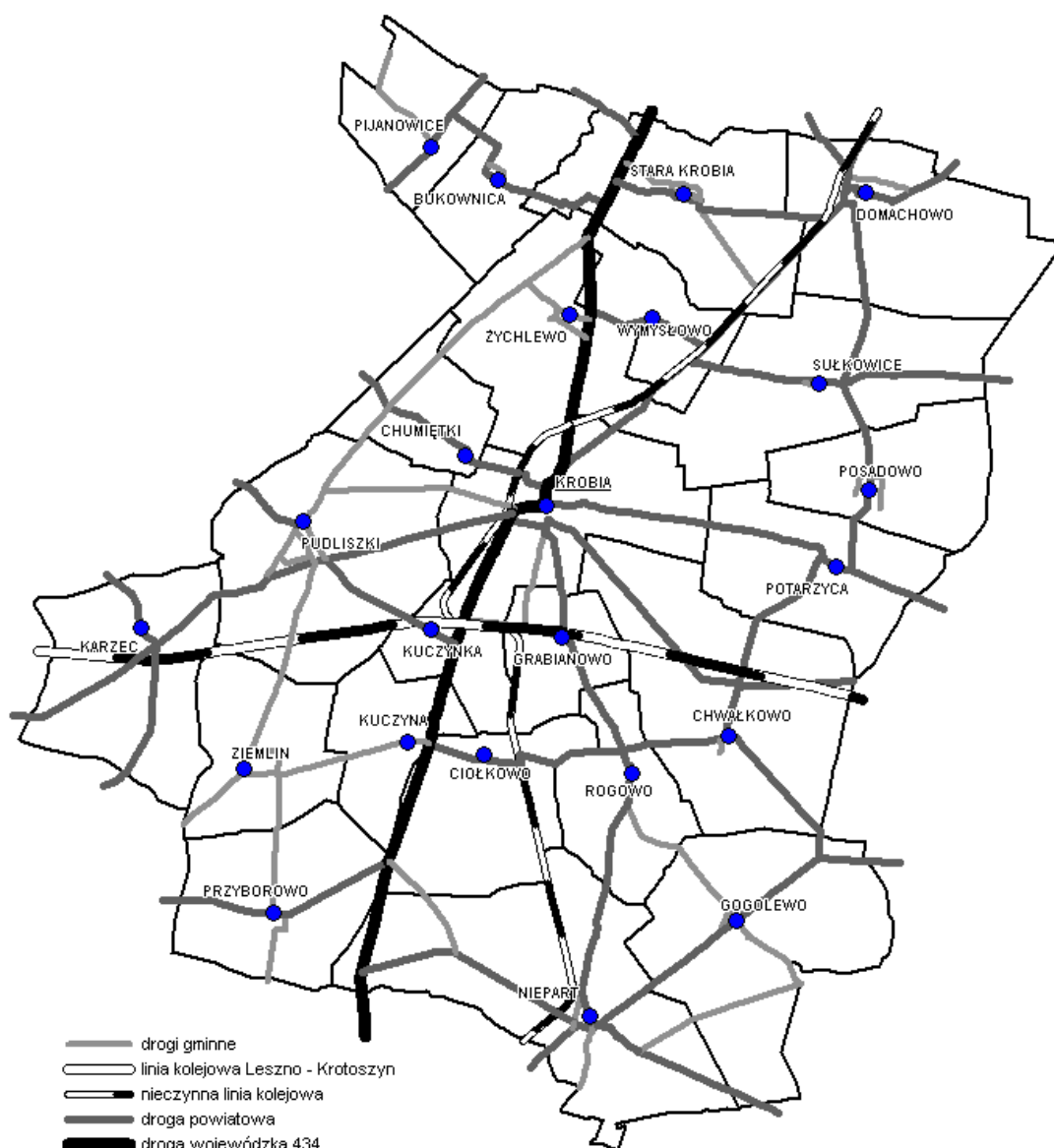
- 2107001 Pijanowice – Sikorzyn (1,05 km)
- 2107002 Pudliszki – Żychlewo – droga nr 434 (6,6 km)
- 2107003 Stara Krobia – droga nr 434 (3,21 km)
- 2107004 Krobia – Grabianowo (1,26 km)
- 2107005 Szurkowo – Ziemplin – Pudliszki (6,07 km)
- 2107006 Rogowo – Gogolewo – Kołaczkowice (3,44 km)
- 2107007 Kuczyna – Ziemplin (3,54 km)
- 2107008 Ciołkowo – Dębina (1,64 km)
- 2107009 Niepart – Gostkowo (0,84 km)
- 2107010 Niepart – Zygmuntowo – Kołaczkowice (2,45 km)
- 2107011 Krobia – Pudliszki – przez Kokoszki (3,19 km)
- 2107012 Pudliszki ul. Wjazdowa (0,45 km)
- 2107013 Pudliszki ul. Szkolna (0,53 km)
- 2107014 Pudliszki ul. Fabryczna (0,32 km)
- 2107015 Pudliszki ul. Na Osiedlu (1,27 km)
- 2107016 ulice w Domachowie (0,34 km)
- 2107017 ulice w Żychlewie (1,04 km)
- 2107018 ulice w Posadowie (0,42 km)
- 2107019 ulice w Posadowie (0,50 km)
- 2107020 Niepart ul. Żydowska (0,62 km)
- 2107021 ulice w Gogolewie (0,72 km)

- 2107022 ulice w Grabianowie (0,22 km)
- 2107023 ulice w Chwałkowie (0,24 km)
- 2107024 ulice w Sułkowicach (0,22 km)
- 2107025 ulice w Bukownicy (0,30 km)
- 2107026 ulice w Starej Krobi (0,18 km)

Rycina 10.1. Schemat sieci komunikacyjnej województwa wielkopolskiego

Rycina 10.2. Schemat sieci komunikacyjnej gminy Krobia

Droga wojewódzka nr 434 przebiegająca przez gminę i miasto w kierunku północ – południe na długości 13,8 km, stanowi dużą uciążliwość zwłaszcza dla mieszkańców miasta Krobia. Nakładanie się ruchu tranzytowego z ruchem lokalnym stwarza coraz większe uciążliwości i utrudnienia m. in. spadek bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz pieszych, nadmierny hałas i zanieczyszczenie spalinami. Konieczne jest odciążenie ruchu w mieście zwłaszcza w centrum, co zapewnia decyzja na lokalizację celu publicznego, jakim jest zachodnia obwodnica miasta Krobia w ciągu drogi nr 434 przebiegająca śladem linii kolejowej (od przecięcia się linii kolejowej Krobia –

Gostyń z drogą nr 434 do ulicy Ponieckiej) do drogi powiatowej Krobia – Poniec. Droga wojewódzka nr 434 posiada parametr techniczny drogi GP.

Mniejszą uciążliwością dla mieszkańców gminy i środowiska odznaczają się drogi powiatowe i gminne. Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 91,446 km, przy czym 7,976 km dróg powiatowych znajduje się na obszarze miasta. Długość dróg gminnych wynosi około 41,3 km.

Sieć dróg powiatowych na obszarze gminy jest gęsta, a ich parametry techniczne są zbliżone do klasy Z względnie L. Uzupełnieniem sieci dróg powiatowych są drogi gminne, które posiadają parametry techniczne klasy D względnie L (nieliczne), przy czym połowa z nich posiada nawierzchnię gruntową.

10.1.2. System powiązań kolejowych

Przez miasto i gminę Krobia przebiega na kierunku wschód – zachód linia kolejowa relacji Głogów – Leszno – Krotoszyn. Linia ta posiada dwa torowy, lecz jednocześnie nie jest zelektryfikowana. Dworzec kolejowy dla miasta Krobia znajduje się w odległości około 1,5 km od centrum miasta. Na obszarze gminy znajdują się jeszcze trzy dworce kolejowe zapewniające obsługę podróżnych na linii Krotoszyn – Leszno. Na terenie gminy znajduje się ponadto nieczynny tor linii relacji Miejska Górka – Krobia – Gostyń – Kościan, z zawieszonym ruchem osobowym i przeznaczona do likwidacji na obszarze gminy Krobia.

10.1.3. Natężenie ruchu kołowego

Na obszarze gminy Krobia jak również na terenie całego kraju obserwuje się systematyczny wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego. Natężenie na najbardziej dociążonym odcinku północnym drogi nr 434: Krobia – Gostyń, wynosiło w 1995 roku około 5000 pojazdów/dobę (400–500 pojazdów/godzinę) by w roku 2000 osiągnąć około 8000 pojazdów/dobę (419 w porze dziennej i 125 w porze nocnej). Prognoza na rok 2015 zakłada ruch samochodowy na tym odcinku na poziomie 12000 pojazdów/dobę. Należy zaznaczyć, iż 8,4 % całego ruchu stanowił ruch pojazdów ciężarowych. Na odcinku południowym Krobia –

droga nr 434 natężenie ruchu samochodowego w 1995 r. wynosiło około 2300 pojazdów/dobę (tj. około 200–250 pojazdów/godzinę), by w 2000 r. osiągnąć natężenie około 3300 pojazdów/godzinę (180 w porze dziennej i 54 w porze nocnej). Prognoza dla tego odcinka na rok 2015 zakłada wzrost natężenia do około 5500 pojazdów/dobę.

Pomiary ruchu na drogach powiatowych nie były przeprowadzane.

10.1.4. Zaplecze techniczne

Na terenie gminy Krobi znajdują się trzy stacje paliw, w tym dwie w mieście: przy drodze nr 434 (na północ od centrum) i przy ul. Ponieckiej oraz stacja paliw w Pudliszkach, które zapewniają obecnie w wystarczającym stopniu zaopatrzenie pojazdów w paliwo.

10.2. Uwarunkowania rozwoju

1. Wzrastające natężenie ruchu samochodowego (w tym ruchu tranzytowego).
2. Wzrost uciążliwości wywołanych ruchem kołowym, zwłaszcza na obszarze miasta Krobia. Dobrze rozwinięta (o dużej gęstości) sieć dróg zwłaszcza powiatowych i gminnych.
3. Malejące znaczenie pasażerskiego transportu kolejowego – malejąca liczba połączeń pasażerskich.
4. Brak jest wydzielonych od jezdni tras rowerowych.

10.3. Kierunki rozwoju

1. Budowa obwodnicy miasta Krobia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 434 po trasie nieczynnej linii kolejowej Krobia – Gostyń.
2. Zapewnienie klasy GP na całym przebiegu drogi wojewódzkiej nr 434, z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z zainwestowania terenów sąsiednich.
3. Wycofanie ruchu tranzytowego z centrum miasta.
4. Poprawę stanu technicznego i ujednolicenie parametrów dróg powiatowych na całym ich przebiegu do klasy Z, a wyjątkowo do klasy L, w tym m.in.:
  - a. bezpośrednie połączenie dróg powiatowych nr 21422 i nr 21489
  - b. nowy odcinek drogi powiatowej nr 21426 w Starej Krobi

- c. nowy odcinek drogi powiatowej nr 21402 w Potarzycy
  - d. nowy odcinek drogi powiatowej nr 21467 w obrębie Ciołkowo.
5. Uzyskanie parametrów klasy L względnie D dla dróg gminnych oraz poprawę stanu nawierzchni.
  6. Na terenie miejscowości o zwartej zabudowie, przez które przebiegają drogi wojewódzkie i powiatowe, należy zrealizować obustronne lub jednostronne chodniki, a dla ruchu autobusowego PKS zatoki postojowe.
  7. Należy wyznaczyć trasy ruchu rowerowego, wykorzystując przede wszystkim atrakcyjnie przebiegające ścieżki polne i leśne, drogi gminne i mniej obciążone ruchem drogi powiatowe oraz nieczynną linię kolejową relacji Miejska Górka - Gostyń.
  8. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić odpowiednią ilość miejsc parkingowych.

11. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

11.1. Zaopatrzenie w wodę

11.1.1. Stan istniejący

Miasto Krobia oraz wszystkie wsie na terenie gminy zaopatrywane są w wodę z sieci wodociągowej. Jedynie pojedyncze budynki, znacznie oddalone od terenów zainwestowanych, nie posiadają wodociągu i ich mieszkańcy muszą czerpać wodę ze studni. Znajdująca się na terenie gminy sieć wodociągowa tworzy siedem oddzielnych systemów, zasilanych z jednego bądź dwóch ujęć. Dwa z tych systemów posiadają wodę z ujęć, leżących na terenie gmin sąsiednich: Gostyń i Pępowo. Z kolei woda z gminy Krobia przekazywana jest również do dwóch gmin sąsiednich: Miejska Górka i Poniec.

Sieć wodociągowa oraz współpracujące z nią obiekty (ujęcia wody, zbiorniki) są zarządzane przez Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji w Strzelcach Wielkich, w gminie Piaski. Przedsiębiorstwo to zasięgiem swego działania obejmuje gminy: Borek Wielkopolski, Pogorzela, Krobia, Pępowo i Kobylin.

Na obszarze gminy Krobia istnieją następujące systemy wodociągowe:

a) Ujęcie „Florynki” we wsi Niepart, o wydajności 17 m³/h oraz ujęcie „Kuczynka”, o wydajności 77 m³/h. Powyższe dwa ujęcia dostarczają wodę do wspólnej sieci, zaopatrującej w wodę następujące miejscowości i ich części, w których mieszka około 3400 osób:

- miasto Krobia,
- Gogolewo 519 mieszkańców,
- Niepart 496 mieszkańców,
- Rogowo 249 mieszkańców,
- Kuczynka 85 mieszkańców,

System ten, poprzez sieć wodociągową w Krobi, łączy się z systemem zasilanym z ujęć wody „Wymysłowo” i „Bukownica”.

b) Ujęcie „Wymysłowo”, o wydajności 40,2 m³/h oraz ujęcie

„Bukownica”, o wydajności 120 m³/h. Powyższe ujęcia zasilają w wodę system wodociągowy, zaopatrujący następujące miejscowości i ich części, zamieszkiwane przez około 4170 osób:

- miasto Krobia,
- Stara Krobia 524 mieszkańców,
- Domachowo 474 mieszkańców,
- Sułkowice 610 mieszkańców,
- Wymysłowi 167 mieszkańców,
- Żychlewo 412 mieszkańców,

c) Ujęcie „Ziemlin”, o wydajności 70 m³/h. Ujęcie to zasila w wodę wsie na terenie gminy Krobia, zamieszkiwane przez około 950 osób:

- Ziemlin 224 mieszkańców,
- Kuczyna 292 mieszkańców,
- Ciołkowo 282 mieszkańców,
- Przyborowo 147 mieszkańców,
- Ponadto woda z tego ujęcia przesyłana jest do gminy Poniec.

d) Ujęcie „Karzec”, o wydajności 70 m³/h. Z ujęcia tego zaopatrywana jest wieś Karzec, licząca 221 mieszkańców.

e) System wodociągowy zasilany z ujęcia „Krzyżanki”, leżącego na terenie gminy Pępowo, zaopatruje w wodę wsie na terenie gminy Krobia, zamieszkiwane przez około 1250 osób:

- Chwałkowo 652 mieszkańców,
- Potarzyca 304 mieszkańców,
- Posadowo 274 mieszkańców.
- system wodociągowy, zaopatrujący w wodę wieś Bukownica (153 mieszkańców), zasilany jest w wodę z ujęcia „Czajkowo”, leżącego na terenie gminy Gostyń,

f) Ujęcie Zakładów Przemysłu Owocowo - Warzywnego "Pudliszki" S.A. Ujęcie przy tych Zakładach zasila w wodę również miejscowość Pudliszki (2326 mieszkańców).

11.1.2. Uwarunkowania rozwoju

1. W sieć wodociagową wyposażone jest miasto Krobia i wszystkie skupione wsie gminy.
2. Woda jest doprowadzona do znakomitej większości budynków. Jedynie nieliczne gospodarstwa, znacznie oddalone od terenów zabudowanych, czerpią wodę z własnych studni kopanych. Nie posiadają również sieci wodociagowej następujące grupy budynków:
  - a. zabudowania dawnego PGR Dębina, odległe o około 800 m od wsi Niepart,
  - b. przysiółki wsi Ciołkowo, odległe od wsi o około 850 m.
3. Głównym operatorem sieci wodociagowej w gminie Krobia jest Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji w Strzelcach Wielkich, z siedzibą w gminie Piaski.
4. Własne ujęcie posiadają Zakłady Przemysłu Owocowo-Warzywnego „Pudliszki” SA w miejscowości Pudliszki. Zaopatrują one w wodę Zakład oraz pozostałych użytkowników na terenie wsi.
5. Precyzyjne oszacowanie rezerw wydajności ujęć na terenie gminy jest trudne. Jest to spowodowane faktem, że obecnie cztery wsie zaopatrywane są w wodę z sąsiednich gmin, a z dwóch ujęć, zlokalizowanych na obszarze gminy Krobia, woda jest przekazywana do gmin Miejska Górka i Poniec. Dla określenia wielkości tych rezerw zestawiono zapotrzebowanie wody we wszystkich miejscowościach gminy Krobia (z wyłączeniem miejscowości Pudliszki zaopatrywanej w wodę z zakładowego ujęcia wody oraz czterech wsi, zaopatrywanych w wodę z sąsiednich gmin) oraz wydajność wszystkich ujęć wody eksploatowanych na terenie gminy Krobia:
  - a. Zapotrzebowanie wody.
    - miasto Krobia 4063 mieszkańców - przyjęte zapotrzebowanie wody (175 l/d/mieszkańca, z uwzględnieniem innych potrzeb miejskich): 712 m³/d.
    - wsie gminy Krobia - liczba mieszkańców, korzystających z gminnych ujęć wody, wynosi 5232 osób, przyjęte

zapotrzebowanie wody (na mieszkańca: 125 l/d, zwiększone o 50%
na potrzeby inwentarza): 981 m³/d

– Razem zapotrzebowanie miasta i wsi: 1693 m³/d

b. Wydajność ujęć, znajdujących się na terenie gminy Krobia:

$$Q = 344,2 \text{ m}^3/\text{h} = 8260,8 \text{ m}^3/\text{d}$$

Z porównania powyższych wartości (pkt a i b) wynika, że wydajność ujęć jest prawie 5-krotnie większa niż ilość zużywanej wody.

11.1.3. Kierunki rozwoju

1. Należy wybudować odcinek rurociągu (sugestia: z rur PCV Ø 90 mm), o długości około 300 m, zasilający w wodę wieś Bukownicę z pobliskiego ujęcia wody „Bukownica”.
2. Należy wybudować odcinek rurociągu (sugestia: z rur PCV 110 mm), o długości około 2 km od wsi Ciołkowo do przysiółka Ciołkowskie Huby, zasilający w wodę 9 budynków mieszkalnych.
3. W miarę posiadanych środków, należy doprowadzić wodę do pojedynczych budynków, oddalonych od terenów zainwestowanych.
4. Należy przeanalizować potrzebę spięcia sąsiadujących ze sobą systemów wodociągowych, w razie stwierdzenia na końcówkach sieci zbyt dużych spadków ciśnienia oraz dla zwiększenia pewności zasilania.

11.2. Gospodarka ściekowa

11.2.1. Stan istniejący

System gospodarki ściekowej na terenie gminy stanowi sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 13,6 km, wykonanej z kamionki, betonu i PCV oraz czterech oczyszczalni ścieków. W sieć kanalizacji sanitarnej wyboszone są miejscowości Gogolewo, Pudliszki i część miasta Krobia. Pozostała część miejscowości gminy Krobia, gromadzi ścieki w zbiornikach bezodpływowych lub korzysta z kanalizacji ogólnospławnej (ścieki odpływają do rowów otwartych). Ścieki ze zbiorników bezodpływowych wywożone są m. in. do oczyszczalni ścieków w Rokosowie. Ścieki z obszaru gminy oczyszczane są w oczyszczalni mechaniczno-biologicznej (z biologicznym usuwaniem azotu

i fosforu oraz możliwością chemicznego strącania fosforu) w Rokosowie oraz biologicznej w Chwałkowie i dwóch oczyszczalniach typu KOS-2 w Chumiętkach i Rogowie. Odbiornikami oczyszczonych ścieków są następujące cieki wodne: Dąbroczna (oczyszczalnia Gogolewo), Rów Polski (oczyszczalnia Rokosowo), Rów Krobski (oczyszczalnia Chumiętka i Chwałkowo) oraz Samica Krobska (Rogowo).

11.2.2. Uwarunkowania rozwoju

1. Niski stopień zainwestowania w sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej obszarów wiejskich.
2. Zwarta zabudowa poszczególnych jednostek osadniczych umożliwiająca objęcia prawie całego terenu gminy systemem kanalizacji sanitarnej.

11.2.3. Kierunki rozwoju

1. Należy dążyć do zapewnienia prawidłowej gospodarki ściekowej na obszarze gminy Krobia.
2. Zaleca się stworzenie systemu gospodarki ściekowej w oparciu o opracowany „Międzygminny system kanalizacyjny dla gmin Kobylin, Krobia, Pępowo, Pogorzela (MSK)”, który przewiduje:
  - 1) objęcie zbiorczym systemem kanalizacji sanitarnej 22 miejscowości gminy,
  - 2) budowę oczyszczalni ścieków w Pudliszkach o przepustowości około $1.685 \text{ m}^3/\text{d}$; obsługującej 16 miejscowości z terenu gminy Krobia poprzez 42,5 km sieci kanalizacji grawitacyjnej, 49 pompowni i około 30 km rurociągów tłocznych. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków będzie Rów Polski. Do oczyszczalni ścieków Pudliszki podłączyć następujące miejscowości:
    - a) Krobia
    - b) Bukownica
    - c) Ciołkowo
    - d) Chumiętka
    - e) Grabianowo

- f) Karzec
  - g) Kuczyna
  - h) Kuczynka
  - i) Pijanowice
  - j) Posadowo
  - k) Potarzyca
  - l) Pudliszki
  - m) Stara Krobia
  - n) Wymysłowo
  - o) Ziemin
  - p) Żychlewo
- 3) Rozbudowę oczyszczalni ścieków w Gogolewie do przepustowości 410 m³/d, która obsługiwałaby 4 miejscowości z terenu gminy Krobia i 2 z gminy Pępowo, poprzez 12 km sieci kanalizacji grawitacyjnej, 19 pompowni i około 5 km rurociągów tłocznych. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków będzie Dąbroczna. Do oczyszczalni ścieków w Gogolewie podłączyć następujące miejscowości:
- a) Chwałkowo
  - b) Gogolewo
  - c) Niepart
  - d) Rogowo
- 4) Podłączenie wsi Sułkowice do oczyszczalni ścieków w Pępowie.
- 5) Części miejscowości (sołectw) na obszarze których występuje zabudowa rozproszona zaleca się wyposażyć w przydomowe oczyszczalnie ścieków lub bezodpływowe zbiorniki, z których ścieki będą wywożone do oczyszczalni. Tak prowadzoną gospodarkę ściekową dopuszcza się w następujących miejscowościach (tam gdzie nie będzie zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej):
- a) Chwałkowo
  - b) Ciołkowskie Huby
  - c) Domachowo

- d) Karzec
- e) Kuczynka
- f) Potarzyca
- g) Przyborowo – cała miejscowość
- h) Stara Krobia
- i) Sułkowice
- j) Ziemiń

3. Realizacji systemów kanalizacyjnych może ulec zmianie, między innymi w przypadku wystąpienia zmian w technicznych i ekonomicznych uwarunkowaniach realizacji urządzeń gospodarki ściekowej.

11.3. Gospodarka odpadowa

11.3.1. Stan istniejący

Obecnie mieszkańcy gmina Krobia korzystają z wysypiska odpadów komunalnych zlokalizowanego w rejonie wsi Karzec. Stan formalno-prawny wysypiska jest uregulowany. Całkowita jego powierzchnia osiąga 3,7 ha (powierzchnia składowania 2,3 ha). Powierzchnia czasy ma 23.000 m², a pojemność całego składowiska wynosi 60.000 m³. Składowisko nie spełnia wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 24.03.2003 w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy eksploatacji i zamknięcia składowisk. Wysypisko to nie posiada izolacji syntetycznej (uszczelnienie naturalne z gliny zwałowej przykryte 1-2 m warstwą piasku o współczynniku filtracji 0,001), nie posiada również zbiornika wód odciekowych oraz drenażu wód opadowych. Zamknięcie wysypiska zostało wstępnie zaplanowane na rok 2010, jednak termin ten ulegnie zapewne zmianie (zostanie przyspieszony) w związku z przystąpieniem gminy do Związku Celowego Gmin Subregionu Leszczyńskiego. Zgodnie z uzgodnionymi zapisami składowisko eksploatowane obecnie przez gminę ma być zamknięte i przekazane do rekultywacji nie później niż do 21.12.2008 r. Dawne składowisko w Chumiętkach zostało zamknięte i zrehabilitowane w 1997 roku. Miasto objęte jest systemem odbioru odpadów bytowych, natomiast szereg gospodarstw

wiejskich, w szczególności rolników indywidualnych, „zagospodarowuje” swoje odpady we własnym zakresie, co stwarza potencjalne zagrożenie dla środowiska, m.in. w wyniku powstawania „dzikich” wysypisk. Na obszarze miasta, przy drodze Krobia - Pudliszki, znajduje się Zakład Utylizacji Padłych Zwierząt. Jest to obiekt o dużej uciążliwości zapachowej, jednak jego działalność jest niezbędna w rejonie o intensywnej gospodarce rolnej.

11.3.2. Uwarunkowania rozwoju

1. Lokalizacja na obszarze gminy wysypiska odpadów komunalnych oraz zakładu utylizacji padłych zwierząt w południowo-zachodniej części miasta Krobia.

11.3.4. Kierunki rozwoju

1. Gospodarkę odpadową prowadzić zgodnie z opracowanym „Planem Gospodarki Odpadami Gminy Krobia”.
2. Zrehabilitować gminne składowisk odpadów komunalnych po zakończeniu jego eksploatacji.
3. Zmniejszenie uciążliwości Zakładu Utylizacji Padłych Zwierząt w Krobi.

11.4. Gospodarka energetyczna i gazownicza

11.4.1. Stan istniejący

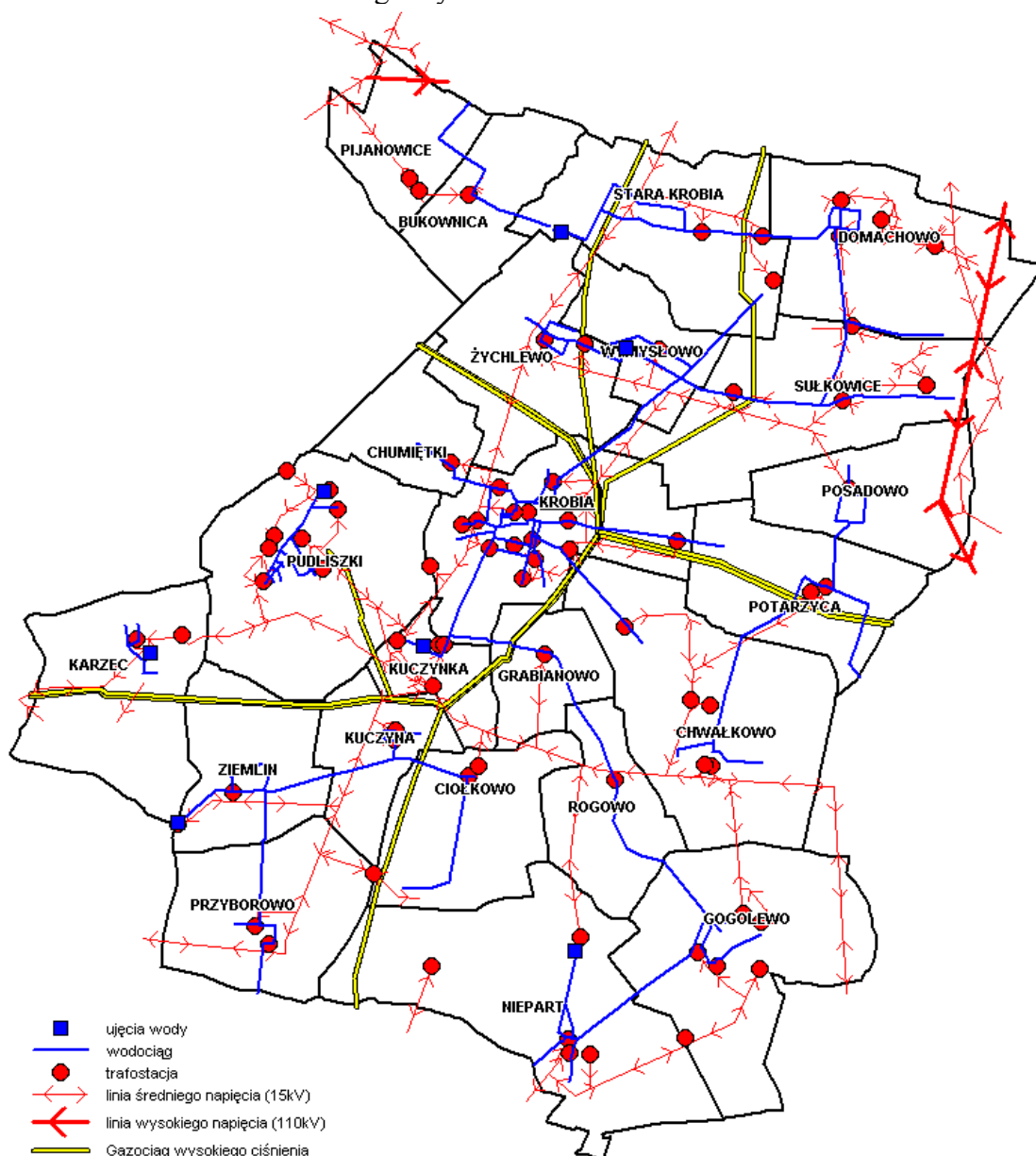
Obszar gminy Krobia zasilany jest w energię elektryczną liniami średniego napięcia 15 kV, przede wszystkim poprzez główne punkty zasilania (GPZ) zlokalizowane w Gostyniu i w Bojanowie. W rejonie miejscowości Kuczyna (przy drodze wojewódzkiej nr 434) znajduje się rozdzielnia sieciowa. Przez obszar gminy przebiegają także dwie linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV, relacji Krotoszyn - Gostyń i Leszno - Gostyń. Linii te przebiegają przez wschodnie obrzeża i północno – zachodnią część gminy.

Obszar miasto i gminy jest w całości zgazyfikowany. Wszystkie tereny wiejskie zasilane są z dwóch stacji redukcyjnych gazu I^o, zlokalizowanych w Krobi i Pudliszkach. Sieć gazowa niskiego ciśnienia wykonana jest z rur stalowych i stanowi około 30% całej sieci gazowej. Natomiast sieć gazowa

średniego ciśnienia wykonana jest z polietylenów i stanowi 70% ogólnej długości sieci na obszarze gminy. Na terenie miasta zlokalizowany jest węzeł przesyłowy gazu wysokiego ciśnienia. Ponadto przez obszar gminy i miasta przebiegają tranzytowe gazociągi wysokiego ciśnienia.

Rycina 11.1. Schemat sieci wodociągowej, energetycznej i gazociągów wysokiego ciśnienia na terenie gminy Krobia

11.4.2. Uwarunkowania rozwoju

1. Pełna gazyfikacja i elektryfikacja gminy.
2. Korzystne położenie gminy w systemie istniejących, a także projektowanych systemów gazociągów wysokiego i średniego ciśnienia.
3. Obowiązujące przepisy prawne (polskie oraz Unii Europejskiej) będące podstawą do rozwoju odnawialnych źródeł energii.
4. Położenie gminy w strefie korzystnych warunków wiatrowych umożliwiających lokalizację elektrowni wiatrowych.

11.4.3. Kierunki rozwoju.

1. Modernizacja miejskiej sieci energetycznej (zalecane jej pełne skablowanie).
2. Należy dążyć do zwiększania udziału gazu i energii elektrycznej jako źródeł ciepła.
3. Modernizacja istniejących systemów centralnego zaopatrzenia w ciepło, w celu poprawy standardów ekologicznych.
4. Należy dążyć (w miarę możliwości) do wytwarzania energii z tak zwanych odnawialnych źródeł energii m. in. poprzez lokalizację na terenie gminy farm wiatrowych.

11.5. Inne elementy infrastruktury technicznej - pas łączności teleradiowej.

11.5.1. Stan istniejący

Przez wschodnią część gminy Krobia na kierunku północ – południe przebiega linia teleradiowa Śrem – Domachowo i Domachowo - Trzebnica do przekazywania sygnałów telewizyjnych i radiowych. W miejscowości Domachowo zlokalizowana jest wieża przekaźnikowa sygnałów telewizyjnych i radiowych.

11.5.2. Kierunki rozwoju.

W pasie ochronnym linii teleradiowej o szerokości 70 m (+/- 35 m w każdą stronę od tej linii) obowiązuje:

- zakaz lokalizowania siłowni wiatrowych (słupów oraz łopat wiatraków),
- ograniczenie wysokości zabudowy, które należy uzgadniać z gestorem linii.

11.6. Łączność i telekomunikacja.

11.6.1. Stan istniejący

Na terenie gminy znajdują się trzy wieże przekaźnikowe telefonii komórkowej oraz wieża przekaźnikowa sygnałów telewizyjnych i radiowych.

11.6.2. Kierunki rozwoju.

Dopuszcza się lokalizację obiektów infrastruktury technicznej z zakresu łączności i telekomunikacji z uwzględnieniem przepisów odrębnych.

12. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

12.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów

12.1.1. Kształtowanie struktury przestrzennej gminy

- 1) Intensyfikacja procesów urbanizacyjnych w ramach jednostki miejskiej, a na obszarach wiejskich w obrębie istniejących układów urbanistycznych.
- 2) Rozwój usług centrotwórczych na obszarze miasta i zwiększanie rangi miasta jako ośrodka administracyjno - usługowego.
- 3) Utrzymanie rolniczo – usługowego charakteru jednostek wiejskich.

12.1.2. Przeznaczenie i generalne zasady zagospodarowania jednostek terenowych wydzielonych za pomocą linii rozgraniczających na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Krobia” i oznaczonych symbolami literowymi (w tym dla określonych na rysunku liniowych elementów układu komunikacyjnego).

- 1) **MUC** w obrębie miasta wyznacza się jednostki strefy centralnej, które powinny być sukcesywnie przekształcane w kierunku stworzenia obszaru miejskiego, o charakterze prestiżowym i wysokich walorach estetycznych; zasady zagospodarowania:
  - a) preferuje się różne nieuciążliwe usługi z dużym udziałem zieleni urządzonej,
  - b) towarzyszącą funkcją jest zabudowa mieszkaniowa, z preferencją dla zabudowy zwartej i wielorodzinnej,
  - c) nowo realizowana zabudowa powinna odznaczać się wysokimi walorami architektonicznymi, nawiązującymi do otaczającej zabudowy historycznej; obiekty (budynki) o funkcji „wydzielonej” (np. bank, poczta itp.) powinny mieć prestiżowy charakter,
  - d) dopuszcza się inne obiekty, urządzenia i sieci towarzyszące wyżej wymienionym funkcjom (w tym infrastruktury technicznej

i komunikacji) oraz tereny zieleni, zgodne z wymaganiami konserwatorskimi.

- 2) **MN** - preferuje się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub wielorodzinną, o zbliżonym charakterze (małe domy):
  - a) dopuszcza się usługi i inne obiekty, urządzenia i sieci nie kolidujące z funkcją mieszkaniową (w tym infrastruktury technicznej i komunikacji) oraz tereny zieleni urządzonej,
  - b) nowo realizowana zabudowa powinna harmonizować z regionalnymi tradycjami architektonicznymi.
- 3) **ML** - preferuje się zabudowę letniskową, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub o podobnym charakterze i drobnych, nieuciążliwych usług towarzyszących:
  - a) dopuszcza się obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz komunikacji, obsługujące podstawowe zagospodarowanie terenu,
  - b) dopuszcza się zieleni urządzoną, przydomową i nieurządzoną,
  - c) nowo realizowana zabudowa powinna harmonizować z regionalnymi tradycjami architektonicznymi.
- 4) **MP** - preferuje się zainwestowanie mieszkaniowo-gospodarcze, o „drobnoziarnistej”, mozaikowatej strukturze zagospodarowania przestrzennego (sukcesywnie narastającego, jako dopełnienie i poszerzenie istniejącego zainwestowania), w szczególności:
  - a) zabudowę mieszkaniową z miejscem pracy (w tym zabudowa zagrodowa),
  - b) zabudowę „czysto” mieszkaniową (bez miejsca pracy) – pojedyncze,
  - c) budynki lub zespoły zabudowy jednorodzinnej, zabudowę wielorodzinną, o zbliżonym do jednorodzinnej charakterze architektonicznym,
  - d) usługi „niekomercyjne” (szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, kościoły itp.), towarzyszące zabudowie mieszkaniowej,

- e) dopuszcza się obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz komunikacji nie kolidujące z podstawowym zagospodarowaniem terenu,
  - f) drobne funkcje gospodarcze (bez towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej): rolnicze, usługowe - komercyjne, produkcyjne, przetwórcze, naprawcze, magazynowe, składowe, bazowe itp., o niewielkiej uciążliwości, porównywalnej do uciążliwości zagrody rolniczej,
  - g) funkcjom, o których mowa powyżej, powinna towarzyszyć zieleni urządzona, przydomowa, ogrody itp.
  - h) w zagospodarowaniu terenów „MP” należy dążyć do pełnego wykorzystania budynków w zagrodach gospodarczych, których właściciele/użytkownicy porzucili działalność rolniczą oraz ich adaptacji na inne nierolnicze funkcje gospodarcze; w nowo budowanych lub modernizowanych budynkach należy dążyć do utrzymania wysokości oraz charakteru architektonicznego, nawiązującego do istniejącej zabudowy wiejskiej i podmiejskiej.
- 5) **UT** - tereny rekreacji przyrodniczej z urządzeniami i zielenią towarzyszącą:
- a) dopuszcza się pojedyncze obiekty usługowe,
  - b) dopuszcza się obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, obsługujące podstawowe zagospodarowanie terenu.
- 6) **UZ** - tereny dla usług zdrowia i opieki społecznej, wraz z zielenią towarzyszącą: dopuszcza się inne rodzaje nieuciążliwych usług:
- a) dopuszcza się obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej i komunikacji, obsługujące podstawowe zagospodarowanie terenu,
  - b) nowo realizowana zabudowa winna harmonizować z regionalnymi tendencjami architektonicznymi.
- 7) **UP** - preferencja dla drobnych funkcji usługowych i produkcyjnych,

bez nowego mieszkalnictwa:

- a) dopuszcza się obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz komunikacji nie kolidujące z podstawowym zagospodarowaniem terenu,
  - b) dopuszcza się zielenią urządzoną i towarzyszącą zabudowie,
  - c) nowo realizowana zabudowa powinna harmonizować z regionalnymi tradycjami architektonicznymi.
- 8) **P** - tereny skoncentrowanej działalności (zainwestowania) gospodarczej, bez prawa wznoszenia nowej zabudowy mieszkaniowej: większe zakłady produkcyjne, magazyny, składy, bazy (w tym bazy budowlane), większe zakłady naprawcze, usługi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej (istotne w skali gminy), tereny obiektów obsługi produkcji rolniczej oraz na terenach wiejskich także produkcji rolniczej (np. fermy):
- a) dopuszcza się obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz komunikacji nie kolidujące z podstawowym zagospodarowaniem terenu
  - b) dopuszcza się zielenią urządzoną i izolacyjną
  - c) nowo realizowana zabudowa powinna wprowadzać ład w krajobrazie.
- 9) **PP** - tereny skoncentrowanej działalności (zainwestowania) gospodarczej, bez prawa wznoszenia nowej zabudowy mieszkaniowej i z zakazem lokalizowania obiektów produkcji rolniczej, np. ferm, większe zakłady produkcyjne, magazyny, składy, bazy (w tym bazy budowlane), większe zakłady naprawcze, usługi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej (istotne w skali gminy), tereny obiektów obsługi produkcji rolniczej:
- a) dopuszcza się obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz komunikacji nie kolidujące z podstawowym zagospodarowaniem terenu,
  - b) dopuszcza się zielenią urządzoną i izolacyjną,

- c) nowo realizowana zabudowa powinna wprowadzać ład w krajobrazie.
- 10) **ZP** - tereny dla zieleni urządzonej (parki, skwery), z dopuszczeniem pojedynczych obiektów usługowych:
- a) dopuszcza się obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz komunikacji nie kolidujące z podstawowym zagospodarowaniem terenu.
- 11) **ZC** - tereny dla cmentarzy (czynnych i nieczynnych) oraz zieleni pocmentarnej i towarzyszących funkcji:
- a) dopuszcza się obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz komunikacji nie kolidujące z podstawowym zagospodarowaniem terenu.
- 12) **ZD** - tereny dla ogrodów działkowych:
- a) dopuszcza się inne formy intensywnego użytkowania ogrodniczego,
  - b) dopuszcza się obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji nie kolidujące w istotny sposób z podstawowym zagospodarowaniem terenu,
  - c) dopuszcza się pojedyncze usługi, a także inne formy zieleni lub użytkowania rolniczego, z wyjątkiem ośrodków produkcji rolnej.
  - d) nowo realizowana zabudowa powinna wprowadzać ład w krajobrazie.
- 13) **ZN** - tereny dla ekstensywnego zagospodarowania osadniczego, z dużym udziałem zieleni - szczególnie swobodnie rosnącej; tereny te wyznacza się jako „dopełnienie” układów osadniczych; miejscami stanowić mogą łączniki systemów ekologicznych (korytarze - ciągi ekologiczne); zasady zagospodarowania:
- a) ograniczone zabiegi pielęgnacyjne (np. do okresowego wykaszania trawy, likwidacji gatunków roślin szczególnie

niepożądanych itp.)’

- b) dopuszcza się ekstensywne zainwestowanie, np. pojedyncze budowle o różnych funkcjach (najlepiej usługowych), ogrody działkowe, ogrodnictwo,
  - c) tereny sportowe (boiska wiejskie), stawy itp.; dopuszczanie obiekty, urządzenia i sieci komunikacji i infrastruktury technicznej’
  - d) nowo realizowana zabudowa powinna wprowadzać ład w krajobrazie.
- 14) **WZ** - tereny dla urządzeń zaopatrzenia w wodę i funkcji towarzyszących.
- 15) **NO** - tereny dla urządzeń gospodarki ściekowej i funkcji towarzyszących.
- 16) **NU** - tereny dla składowiska odpadów komunalnych i funkcji towarzyszących oraz dla obiektów utylizacji odpadów (np. dla Zakładu Utylizacji Martwych Zwierząt).
- 17) **EE** - tereny dla obiektów i urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną i funkcji towarzyszących.
- 18) **EG** - tereny dla obiektów i urządzeń zaopatrzenia w gaz sieciowy i funkcji towarzyszących.
- 19) **KS** - tereny dla komunikacji samochodowej oraz obiektów związanych z obsługą tej komunikacji (w tym stacje paliw) i funkcji towarzyszących:
- a) dopuszczalne jest przeprowadzanie elementów liniowych infrastruktury technicznej, wraz z lokalizacją urządzeń i obiektów towarzyszących,
  - b) dopuszcza się zieleń urządzoną i izolacyjną,
  - c) nowo realizowana zabudowa powinna wprowadzać ład w krajobrazie.
- 20) **KK** - tereny dla obiektów kolei i funkcji towarzyszących:
- a) dopuszczalne jest przeprowadzanie elementów liniowych

infrastruktury technicznej wraz z lokalizacją urządzeń i obiektów towarzyszących,

- b) dopuszcza się zieleni urządzoną i izolacyjną,
- c) nowo realizowana zabudowa powinna wprowadzać ład w krajobrazie.

21) **W** - tereny większych stawów:

- a) dopuszcza się tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej,
- b) dopuszcza się, w ograniczonym zakresie, prowadzenie sieci oraz lokalizacji obiektów i urządzeń komunikacji i infrastruktury technicznej.

22) **RL** - tereny lasów i planowanych zalesień:

- a) dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej,
- b) dopuszcza się, w ograniczonym zakresie, prowadzenie sieci, obiektów i urządzeń komunikacji i infrastruktury technicznej,
- c) przy prowadzeniu nasadzeń należy zachować 5,0 m odległości od górnej krawędzi skarp urządzeń melioracji podstawowej.

23) **R** - tereny gospodarki rolnej:

- a) niedopuszczalna jest jakakolwiek zabudowa, w tym związana z produkcją rolniczą, z wyjątkiem szklarni i namiotów foliowych oraz niewielkich, tymczasowych obiektów do obsługi upraw sadowniczych bądź warzywnych, o kubaturze do 20 m³/l ha terenów,
- b) dopuszczalna jest budowa stawów, zakładanie plantacji i inne formy intensywnej gospodarki rolnej (bez prawa zabudowy),
- c) dopuszczalne jest przeprowadzanie elementów liniowych infrastruktury technicznej i lokalnej komunikacji, wraz z lokalizacją urządzeń i obiektów towarzyszących,

24) **R/E** - Tereny gospodarki rolnej oraz lokalizacji obiektów infrastruktury elektroenergetycznej, w tym elektrowni wiatrowych

- a) niedopuszczalna jest jakakolwiek zabudowa, w tym

związana z produkcją rolniczą, z wyjątkiem szklarni i namiotów foliowych oraz niewielkich, tymczasowych obiektów do obsługi upraw sadowniczych bądź warzywnych, o kubaturze do 20 m³/1 ha terenów,

- b) dopuszczalna jest budowa stawów, zakładanie plantacji i inne formy intensywnej gospodarki rolnej (bez prawa zabudowy),
- c) dopuszczalne jest przeprowadzanie elementów liniowych infrastruktury technicznej i lokalnej komunikacji, wraz z lokalizacją urządzeń i obiektów im towarzyszących,
- d) dopuszczalna jest lokalizacja obiektów infrastruktury elektroenergetycznej, w tym elektrowni wiatrowych wraz z podziemnymi i naziemnymi sieciami urządzeń infrastruktury oraz dróg dojazdowych związanych z eksploatacją elektrowni wiatrowych.

25) W ramach jednostek terenowych wyznacza się liniowe elementy układu komunikacyjnego, o których mowa w punkcie 11.3

W ramach jednostek terenowych, o których mowa w punkcie 13.1.2. dopuszcza się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia rolniczego.

12.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

Zakłada się następujące preferowane wskaźniki zagospodarowania terenu:

- 1) dla działek przeznaczonych pod zabudowę:
  - a) mieszkaniową o charakterze śródmiejskim – kamienicznym (jednorodzinną i wielorodzinną): powierzchnia zabudowy nie większa niż 50% powierzchni działki, a wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 20% powierzchni działki,
  - b) mieszkaniową jednorodzinną lokalizowaną w układzie

wolnostojącym i bliźniaczym: powierzchnia zabudowy nie większa niż 40% powierzchni działki, a wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 40% powierzchni działki,

- c) mieszkaniową jednorodzinną lokalizowaną w układzie szeregowym: powierzchnia zabudowy nie większa niż 50% powierzchni działki, a wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 30% powierzchni działki,
  - d) mieszkaniową wielorodzinną: wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 25% powierzchni działki.
- 2) dla działek przeznaczonych pod zabudowę związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej: powierzchnia zabudowy nie większa niż 50% powierzchni działki, a wymagany minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20% powierzchni działki.

12.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- 1) Na obszarze gminy powinien być kontynuowany rolniczy kierunek zagospodarowania. Ma to związek przede wszystkim z występowaniem gleb o znacznej przydatności rolniczej.
- 2) Należy w możliwie krótkim czasie dokonać rekultywacji terenów w przeszłości naruszonych odkrywkową eksploatacją surowców mineralnych. Tereny wyrobisk poeksploatacyjnych stanowią często miejsce nielegalnego składowania odpadów.
- 3) Należy dokonać pełnej inwentaryzacji miejsc nielegalnego składowania odpadów, a następnie organizować ich usuwanie lub zabezpieczanie w taki sposób, aby nie dopuścić do zanieczyszczenia wód podziemnych.
- 4) Należy nie dopuszczać do powstawania nielegalnych wysypisk odpadów (tzw. „dzikich” wysypisk).
- 5) Należy dążyć do zwiększenia zasobów wód przydatnych na cele

gospodarcze poprzez:

- a) poprawę czystości wód powierzchniowych do stanu mieszczącego się w możliwie najlepszej klasie normowanej,
  - b) ograniczenie zanieczyszczania płytkich wód podziemnych, w celu umożliwienia gospodarczego wykorzystywania wód horyzontów płytkich,
  - c) zwiększenie objętości wód w zbiornikach małej retencji - w tym w szczególności przez wybudowanie już zaplanowanych zbiorników,
  - d) rozbudowę urządzeń melioracyjnych jedynie w obszarach bezwzględnie tego wymagających; inwestycje takie poprzedzać ekspertyzami odnośnie przewidywanych skutków przyrodniczych.
- 6) Należy stosować zabiegi agrochemiczne w sposób nie stwarzający zagrożenia dla wód podziemnych. W interesie gminy leży m.in. rozwój doradztwa rolniczego, uwzględniającego ochronę walorów przyrodniczych.
- 7) Należy unikać wykonywania zabudowy hydrotechnicznej typu ciężkiego koryt cieków, a w przypadkach koniecznych ograniczać ją do minimum.
- 8) Należy uporządkować gospodarkę wodno-ściekową na obszarze całej gminy.
- 9) Należy dążyć do poprawy lesistości terenów gminy poprzez:
- a) stopniowe zalesienie obszarów występowania gleb najsłabszych kompleksów przydatności rolniczej. Dotyczyć to może południowo-zachodnich obszarów gminy, koło miejscowości Karzec. Kompleksy o niskiej przydatności dla rolnictwa występują również na obu zboczach doliny Rowu Polskiego i Kani, w północnej części gminy. Są to dodatkowo tereny o podwyższonym zagrożeniu erozyjnym,
  - b) zwiększanie powierzchni zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, a w miastach i wsiach - zakładanie parków,
  - c) stwarzanie niewielkich enklaw leśnych typu łęgowego w strefach podmakających den dolinnych, nie nadających się na wartościowe

- użytki zielone. Działania te, na równi z zalesianiem (pkt. a), poprawią mikroklimat, zwiększą walory krajobrazowe, zmniejszą zagrożenie erozyjne gleb oraz poprawią stosunki wodne, a także stworzą warunki siedliskowe dla dzikiego ptactwa i innych zwierząt,
- d) wprowadzanie zadrzewień śródpolnych w miejscach występowania gleb lepszych, lecz zagrożonych erozją.
- 10) Należy dążyć do zakładania użytków ekologicznych w podmokłych strefach nie nadających się na rolnicze zagospodarowanie lub zmuszających do kosztownych zabiegów melioracyjnych. Stworzy to lepsze warunki do odradzania bardziej prawidłowej struktury ekologicznej terenu, a zwłaszcza wzbogaci gatunkowo florę i faunę gminy.
  - 11) Należy wzmocnić funkcję korytarza ekologicznego doliny Rowu Polskiego, poprzez zalesianie odcinków stromych zboczy. Pasma lasu tworzą naturalną izolację dna doliny, chroniąc też wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem spływami z pól oraz ograniczając erozję gleb.
  - 12) Propagować należy wśród mieszkańców gminy zasady gospodarowania bez konfliktu z ideą ochrony zasobów przyrodniczych gminy.
  - 13) Należy popularyzować idee rolnictwa ekologicznego i wspierać organizacyjnie jego wprowadzenie zwłaszcza tam, gdzie rokuje ono pozytywne skutki ekonomiczne.
  - 14) Należy podejmować skuteczne starania dla zmniejszenia uciążliwości komunikacyjnych, nie tylko w strefie kontaktu z zabudową mieszkaniową, ale również w strefie kontaktu z terenami upraw oraz w strefie kontaktu z wodami powierzchniowymi (ze względu na powodowane przez nie zanieczyszczenia liniowe).
  - 15) Należy podejmować różne działania ograniczające wpływ zanieczyszczeń obszarowych na wody powierzchniowe. Dotyczy to

przede wszystkim przestrzeni wykorzystywanej rolniczo oraz pod zabudowę; w obrębie terenów zabudowanych ważna jest dbałość o stan sanitarny terenu.

- 16) Należy podejmować różnego rodzaju działania mające na celu pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł.
- 17) Należy dążyć do ograniczenia uciążliwego oddziaływania na środowisko podmiotów działających na terenie gminy, w szczególności dotyczy to zakładów „Pudliszk S.A.” oraz Zakładu Utylizacji Zwierząt.
- 18) Wyznacza się łącznik ekologiczny w ramach, którego zaleca się wprowadzanie nowych zalesień i zakaz realizacji nowej zabudowy.
- 19) Uwzględnianie w zagospodarowaniu terenów stref zasobowych, ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody oraz Obszaru Najwyższej Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 308.
- 20) Obowiązek ochrony parków miejskich i wiejskich oraz pomników przyrody.
- 21) Utrzymanie rolniczego charakteru krajobrazu gminy.
- 22) Utrzymać istniejące strefy ochrony konserwatorskiej.
- 23) Dążyć do zachowania wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowania atrakcyjnego wizerunku miasta i wsi poprzez: ochronę istniejących obiektów kulturowych, wyeksponowanie i uporządkowanie historycznej struktury miasta oraz kształtowanie współczesnej zabudowy układów wsi w nawiązaniu do tradycyjnej architektury.

12.4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- 1) Wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej na terenie miasta Krobia oraz wsi: Chumiętki, Chwałkowo, Ciołkowo, Domachowo, Gogolewo, Nieapart, Pijanowice, Potarzyca, Przyborowo, Pudliszki, Rogowo, Stara Krobia, Sułkowice, Żychlewo w ramach

których należy chronić zabytkowe układy urbanistyczne i ruralistyczne.

- 2) Ustala się obowiązek ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz stwarzanie warunków umożliwiających poprawę stanu technicznego innych wartościowych obiektów z uwzględnieniem ich historycznej wartości.
- 3) Wyznacza się strefę „W” ochrony archeologicznej zgodnie z rysunkiem „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Krobia”, w której działalność inwestycyjna wymaga uzyskania uzgodnienia konserwatora zabytków, który określi warunki konserwatorskie dopuszczające do realizacji inwestycji – zgodnie z przepisami odrębnymi.

12.5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

- 1) Budowa obwodnicy miasta Krobia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 434 po trasie nieczynnej linii kolejowej Krobia – Gostyń.
- 2) Zapewnienie klasy GP na całym przebiegu drogi wojewódzkiej nr 434, z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z zainwestowania terenów sąsiednich.
- 3) Wyznaczenie przebiegów (alternatywnych) dla wschodniej obwodnicy miasta Krobia (zgodnie z rysunkiem „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Krobia”) o docelowych parametrach technicznych właściwych dla drogi klasy zbiorczej. Dopuszcza się przeznaczenie wyżej wymienionego pasa terenu w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele rolnicze do czasu zaistnienia ekonomicznych przesłanek realizacji inwestycji.
- 4) Dopuszcza się pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł m. in. poprzez lokalizację elektrowni wiatrowych zgodnie z załącznikiem graficznym nr 3 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Krobia”.

- 5) W pasie ochronnym linii teleradiowej o szerokości 70 m (+/- 35 m w każdą stronę od tej linii) obowiązuje:
  - zakaz lokalizowania siłowni wiatrowych (słupów oraz łopat wiatraków),
  - ograniczenie wysokości zabudowy, które należy uzgadniać z gestorem linii.
- 6) Pozostałe kierunki rozwoju systemów komunikacji zostały omówione w rozdziale 10.3.
- 7) kierunki rozwoju infrastruktury technicznej omówione w rozdziale 11.1.3., 11.2.3. , 11.3.3., 11.4.3., 11.5.2, **11.6.2.**

12.6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Na obszarze gminy wyznacza się następujące tereny przeznaczone pod realizację celów publicznych o charakterze lokalnym, oznaczone symbolami:

- ZC,
- WZ,
- NO,
- NU,
- EE,
- EG,
- KK,
- KS,
- tereny komunikacji.

Ponadto dopuszcza się realizację innych celów publicznych na pozostałych terenach wyznaczonych w studium.

Linie rozgraniczające obszarów, na których będą realizowane inwestycje celów publicznych zostaną wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

12.7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami

planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1.

Na obszarze gminy wyznacza się następujące tereny przeznaczone pod realizację celów publicznych o charakterze ponadlokalnym:

- 1) obwodnica miasta Krobia w ciągu drogi wojewódzkiej nr 434 relacji Lubowo – Kórnik – Śrem – Gostyń – Rawicz,
- 2) zapewnienie drodze wojewódzkiej parametru klasy głównej (G) lub zbiorczej (Z),
- 3) modernizacja linii AGTC – objętej międzynarodową umową o przewozach transportem kombinowanym do prędkości 120 km/h kolejowa – trasa Żary – Leszno – Ostrów Wielkopolski – Kalisz – Łódź,
- 4) teren EG – węzeł przesyłowy gazu wysokiego ciśnienia,
- 5) linie gazociągów wysokiego ciśnienia,
- 6) teren zbiorników retencyjnych,
- 7) pas łączności teleradiowej Śrem – Domachowo, Domachowo – Trzebnica.

Linie rozgraniczające obszarów, na których będą realizowane inwestycje celów publicznych zostaną wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

12.8. Na obszarze gminy nie występują obszary (z wyłączeniem terenów zamkniętych), dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych oraz nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Nie zakłada się wyznaczenia obszarów lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Wyznacza się obszary przestrzeni publicznej w jednostce strefy centralnej oznaczonej symbolem MUC.

12.9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan

zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Należy dążyć do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenu całej gminy. Priorytetowym celem jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla wszystkich jednostek terenowych przeznaczonych na cele inwestycyjne. Granice opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinny nawiązywać do granic wyznaczonych jednostek terenowych. Dopuszcza się wyznaczanie zakresów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego inne niż granice jednostek terenowych z uwagi na konieczność kompleksowego rozwiązywania problemów infrastrukturalnych, komunikacyjnych oraz wynikających z innych uwarunkowań.

Obszarami wymagającymi zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne są wszystkie tereny inwestycyjne oznaczone symbolami: MUC, MN, ML, MP, UT, UZ, UP, P, PP, PE, ZP, ZC, ZN, WZ, NO, NU, EE, EG, KS z włączeniem gruntów, dla których uzyskano zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

12.10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- 1) Utrzymanie wysokiego udziału powierzchni użytków rolnych w strukturze przestrzennej gminy. Ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb inwestycyjnych społeczności lokalnej.
- 2) Wprowadzenie zalesień na tereny, na których występują gleby niższych klas bonitacyjnych, w szczególności na terenach użytków rolnych i nieużytków oznaczonych symbolem **R**.

- 3) Zaleca się wzbogacenie przestrzeni rolniczej w zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne, w tym o charakterze wiatrochronnym.
- 4) Należy stwarzać warunki do zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych i tym samym dalszego wzrostu towarowości produkcji rolnej,
- 5) Na terenach oznaczonych symbolem R/E dopuszcza się lokalizację obiektów infrastruktury elektroenergetycznej, w tym elektrowni wiatrowych wraz z podziemnymi i naziemnymi sieciami urządzeń infrastruktury oraz dróg dojazdowych związanych z eksploatacją elektrowni wiatrowych.

12.11. Na terenie gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.

12.12. Na terenie gminy nie występują obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

12.13. Na terenie gminy nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271).

12.14. Na terenie gminy nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

12.15. Obiekty o wysokości równej i większej jak 50 m n.p.t. wymagają zgłaszania przed wydaniem pozwolenia na budowę do Dowództwa Sił Powietrznych.

12.16. Na terenie gminy występują tereny zamknięte:

1. zgodnie z Decyzją nr 62 Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MI. Nr 11 poz. 72 z późn. zmianami) do terenów zamkniętych zalicza się działki numer ewidencyjny: 52, 53, 59, 60, 106, 107, 139, 139/1, 139/2, 140, 199, 200 (obręb Chwałkowo), 7, 8, 14, 15, 18, 19, 22, 24, 25, 26, 27, 28,

34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 61, 62, 64, 96, 98 (obręb Grabianowo),
30, 31/1, 32, 33, 34, 35, 180, 181, 182, 183, 190, 193, 197, 198,
199, 200, 201, 238, 239, 243, 244, 252, 253, 364 (obręb Karzec),
83, 159, 164, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441,
442, 443, 444, 445 (obręb Kuczyna), 338, 342, 243A, 243B, 244A,
246A, 247A, 252, 252A, 256A, 256B, 259 (obręb Pudliszki), 2, 3, 4
(obręb Ziemlin), 53, 82/1, 82/2 (obręb Krobia).

12.17. Na terenie gminy nie występują obszary problemowe.